

ΕΤΟΣ 23° ♦ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2004 ♦ ΑΡ. 268

ΔΑΥΛΟΣ € 5

ΔΙΚΑΖΕΤΑΙ Η ΕΡΤ Α.Ε.
ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ
ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΙΧΕ ΠΕΝΤΕ ΑΔΕΛΦΙΑ

Τὸ δόγμα τῆς «Ἀειπαρθένου»
καὶ οἱ πληροφορίες τῆς Κ. Διαθήκης
γιά τὰ παιδιὰ τῆς Παναγίας

ISSN 1105-9486
9 771105 948009

**ΤΑ ΠΡΟΚΑΤΑΚΛΥΣΜΙΑΙΑ
ΤΑΞΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑ
ΣΤΗ ΧΩΡΑ «ΑΙΘΙΟΠΙΑ» (;)**

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655.
Τηλεομοίωτος: 2103314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ήλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα,
τηλ.: 210 5225.479.

- Τιμή αντιτύπου: € 5.
- 12μηνη συνδρομή: € 47.
- Οργανισμών κ.λπ.: € 70,50.
- Φοιτητών: € 38.
- Εξωτερικού: 100 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται
αυτόματως μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος του
ένδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά εμβάσματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Παρακαλούνται οι συνδρομητές που
αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται η έν όλω ή εν μέρει
αναδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 23°, Απρίλιος 2004, αρ. 268

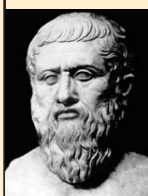
ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ήλεκτρονική «γλώσσα» και Έλληνικός Πολιτισμός ...17550

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ορθόδοξη Εκκλησία και Έλληνική Πολιτεία17552

ΕΡΕΥΝΕΣ

Από μπετόν τα τείχη
της Αρχαίας Αθήνας17561

Τα ταξίδια του Δία στην Αίθιοπία(!) ...17577

Έσσαϊοι: Η «έκτροχιασμένη»
επανάσταση17581

Η θεωρία της Σχετικότητας
στα αρχαία ελληνικά κείμενα17593

Το Σύμφωνο Βατικανού - Χίτλερ17601

Ο αγγλογαλλικός «πόλεμος» για τις Ολυμπιάδες ...17609

Τα πέντε αδέρφια του Ήσους17613

«Delete»17633

Οι χρονολογήσεις με αστρονομικά στοιχεία17634

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι «θεραπευόμενοι» Αμερικανοί17556

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ17560

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ17569

Οι ιστορικές «έφευρέσεις» ενός πρύτανη17589

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ17592

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ17634

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Βανδαλισμοί στο ιερό των Άμυκλών17558

Φύτρωσαν θάμνοι πάνω στο Θηρείο!17590

Δικάζεται η άγωγή του «Δ» κατά της ΕΡΤ Α.Ε.17619

Το χρονικό της παρανομίας17622

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Η νέα θεραπευτική μέθοδος του Βιοσυντονισμού
(δρ Κασσάνδρα Μουγιάκου)17571

Ο «Δ» έχει την ευθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στις
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού» από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό ο «Δ» δεν ευθύνεται.

Ο Έλληνισμός διέδραμε το μέγιστο τμήμα της χρονικής περιόδου που του αναγνωρίζεται ή επίσημη Ιστορία – δηλαδή μια κάποια ιστορική εμφάνιση και παρουσία του από τη 2η χιλιετία π.Χ., χωρίς να αποτελέσει έναίο «κράτος», έναίο «έθνος», έναία «οργάνωση» κοινωνική, οικονομική, θρησκευτική, τουλάχιστον με τις σημασίες των όρων αυτών όπως τις εννοούμε σήμερα. Πράγματι εκτός του «Νεοελληνικού Κράτους» παρόμοια πολιτική κατάσταση του Έλληνισμού δεν υπήρξε ποτέ: ή «πόλις» δεν έχει σχεδόν τίποτε κοινό ως πολιτικός οργανισμός με το κράτος ρωμαϊκής, βυζαντινής ή αστικής εμπνεύσεως (ή αυτοκρατορία του Μ. Ἀλεξάνδρου υπήρξε πολυεθνική, όπως και τα βασίλεια των διαδόχων του)· «έθνος», όπως προέκυψε από τις ευρωπαϊκές αστικές επαναστάσεις, ο Έλληνισμός δεν υπήρξε επίσης ποτέ πριν από το 1821–έγινε τέτοιος τότε κατ' αντιγραφήν και κατ' έγκρισήν από το πανάρχαιο δικό του «έθνικόν» πολιτικό πρότυπο. Και είναι τραγικό το γεγονός ότι, μολονότι στην Έλληνική Ιστορία είναι κανόνας χωρίς εξαιρέσεις τα ανωτέρω, ή νεώτερη Ρωμισύνη μετά από 16 ½ αιώνες ιστορικού κόματος και πολιτισμικής άφασίας, έντελως ανιστόρητη, ανελλήνιστη και απολίτιστη, δεν υποψιάζεται καν ότι σήμερα δεν έχει καμιά συνείδηση της ιστορικής, της ιδιαίτερης πολιτικής της προσωπικότητας – και βλέπει την πολιτεία με τα μάτια των άλλων, των τρίτων, των «έθνων», των «κρατών», με μία φράση των οργανωτικών σχηματισμών του νεώτερου θεοκρατικού αρχικά και αργότερα άστοκαπιταλομαρξιστικού κόσμου.

Ο δῆμος-πόλις λοιπόν της Κλασικής Έποχής ή νωρίτερα το βασίλειο-πόλις της Προκλασικής-Ομηρικής έποχής είναι το μόνο ελληνικό αυθεντικό πολιτικό «μοντέλλο», που μπορούμε να ιχνηλατήσουμε με τη δοθήθεια της επίσημης Ιστορίας.

Όμως είναι αυτονόητο, ότι αυτό το «μοντέλλο» δεν «φύτρωσε εκ του μηδενός», αλλά υπήρξε προϊόν μακρών διεργασιών, που διήρκεσαν επί χιλιετίες, για να εξελιχθεί, να ακμάσει και να γίνη καθολικώς αποδεκτό από όλόκληρον τόν Έλληνικό Κόσμο. Δυστυχώς ή επίσημη Ιστορία δεν «άκουμπά» αυτό το συγκεκριμένο πανάρχαιο ιστοριοπολιτικό γίγνεσθαι (που διακόπηκε όριστικά, από τη στιγμή που εμφανίστηκε ο πολιτικός εξουσιασμός της Ρώμης, με τις ανεπανόρθωτες συνέπειες που προκάλεσε ακόμη και στην ελληνική αντίληψη περί πολιτικής), υπάρχουν όμως πληθώρα μαρτυριών για την «ανομολόγητη» από το νεώτερο Έξουσιασμό γενεσιονογόν έποχή, κατά την οποία ή ανθρωπότητα αποτελείτο από αν-εθνικές και ά-κρατικές ομάδες, πολυπληθείς ή όχι, εγκατεσπαρμένες σ' όλη την Ύψηλο – και δεν μās ενδιαφέρει εδώ το αμφιλεγόμενο ζήτημα, αν οι άνθρωποι εμφανίστηκαν «έφ' άπαξ» σ' ένα σημείο ή σε διαφορετικά χρονικά και χωρικά σημεία. Από τις άφθονες αυτές μαρτυρίες μπορούμε να θεμελιώσουμε το θεώρημα, ότι κάποιοι που έφεραν το όνομα (ή αξίωμα) Ζεύς, Διόνσος, Ηρακλής, Περσεύς, Οδυσσεύς, Ιάσων, Αργοναύτες, Διόσκουροι, Έρμης κ.λπ. έξωρμούσαν από την ίδια πάντοτε κοιτίδα, όπου ζούσαν – και μόνοι αυτοί ως ομάδα ελλόγων (έχόντων δηλαδή γλώσσα-λέξεις-έννοιες) περιορχόμενοι την οικονομικήν πάσαν μεταφύτευαν την «δημοκρατίαν» (όχι βέβαια αυτήν που ονομάζουμε σήμερα έτσι), όπως γράφει π.χ. ο Διόδωρος ο Σικελιώτης ιστορώντας τη δράση του Διός-Ζηνός (ή Διων - Ζηων).

Θά μπορούσε βέβαια να θεωρήσει κανείς αποκύημα φαντασίας το ανωτέρω θεώρημα, αλλά υπάρχει ένα άκέραιο λείψανο της άγνωστης αυτής καταστάσεως της ανθρωπότητας, το οποίο ταυτόχρονα είναι και ή ισχυρότερη δυνατή απόδειξη της πάσαι ποτέ υπάρξεώς της: ή Έλληνική Γλώσσα, αυτή σχετικώς με την οποία είναι αυτά-

ΚΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

πόδεικτα δύο πράγματα: α') ότι μιὰ τέτοια γλώσσα χρειάστηκε πολλές μυριάδες ετών για νὰ ἐξελιχθῇ καὶ τελειοποιηθῇ στὸ βαθμὸ πὺν τῇ ὁρῆκε ἔτοιμη καὶ τῇ χρησιμοποίησε π.χ. ὁ Ὅμηρος καὶ β') ότι μιὰ τέτοια γλώσσα εἶναι ποιοτικῶς ἀνάλογη μὲ ἓναν πολιτισμὸ, τοῦ ὁποῖου ἀποτελεσε τὸ ἐργαλεῖο γιὰ τὴν οἰκοδόμησίν του καὶ τῇ λειτουργία του. Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ μακρογορήσουμε ἐπ' αὐτοῦ. Στὶς 17.500 σελίδες τοῦ «Δανλοῦ» ὑπάρχουν ἑκατοντάδες ἔρευνες μὲ στοιχεῖα, δεδομένα, ντοκουμέντα πὺν κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑποτιμῇ ἢ νὰ παραβλέψῃ, μὲ τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύεται καὶ ἡ παγκόσμια ἐξάπλωση τῆς προαναφερθεῖσας ομάδας τῶν ἐλλόγων Ἑλλήνων καὶ ἡ παγκόσμια διάχυση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας στὸ ἀπώτατο παρελθὸν καὶ –γιὰ γιὰ νὰ μιλήσουμε σημειολογικὰ– κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι τὸ σημεῖο τῆς ὑδρογείας σφαίρας, ἀπ' ὅπου οἱ ἄετοὶ τοῦ Διὸς ξεκινοῦσαν πρὸς δύο ἀντίθετες κατευθύνσεις καὶ ἀναγκαστικὰ ἐπέστρεφαν πάντοτε ἐκεῖ, εἶναι αὐτὸ πὺν ὁρίζεται **«Πυθοὶ ἐν ἡγαθέῃ γνάλοισ ὑπο Παρνασσίῳ»**. Χωρὶς ἔθνη, κράτη, συνασπισμούς, πλανηταρχίαι καὶ ἄλλα μορμολύκεια τῶν νεωτέρων ἐποχῶν ἡ ἀνθρωπότητα τότε μίλησε, δηλαδὴ ἐξανθρωπίσθηκε, διότι ἀπολύτως τίποτε ἄλλο δὲν ἀποτελεσε τὴν εἰδοποιὸ διαφορὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα παρὰ μόνο τὸ γεγονός ὅτι μπόρεσε νὰ **μιλᾷ**, δηλαδὴ νὰ ὑπόκειται σὲ λέξεις – ἔννοιες – Λόγο.

Βέβαια αὐτὸς ὁ Μεγάλος Πολιτισμὸς χάθηκε ἀπτόμα (ὅπως πολλαπλῶς μαρτυρεῖται, τὸ αἶτιο τοῦ ξαφνικοῦ του ὁλέθρου ἦταν κάποιος κατακλυσμὸς ἢ ἄλλο μετεωρολογικὸ ἢ γεωλογικὸ τρομακτικὸ φαινόμενο), ἀλλὰ τὸ ἀκέραιο μεγαλειῶδες δημιούργημά του, ἡ Ἑλληνικὴ Γλώσσα, σφιστόταν ἔστω σὲ λείψανα ἢ σὲ σπαργανώδη κατάσταση, γιὰ νὰ τὴν ξαναπάρουν στὰ χέρια τους μετὰ ἀπὸ χιλιετίαι οἱ κλασικοὶ καὶ ψάχνοντας μὲ τὴ δοῆθεία τῆς νὰ ξαναπαίσουν τὸ νῆμα τῆς Ἀριάδνης, νὰ ὁδοῦν ἀπὸ τὸ λαβύρινθο τῆς θαρραρότητας καὶ νὰ δημιουργήσουν τὸ λεγόμενο «Ἑλληνικὸ Θαῦμα» τῆς Κλασικῆς Ἑλλάδος – κάτι πὺν δὲν εἶναι δέδαια καθόλου «θαῦμα», ἀλλὰ ἔχει τὴν πολὺ συγκεκριμένη αἰτία του, ἐκείνην τῆς **Γλώσσας**. Αὐτὴ ἄλλωστε ἡ Γλώσσα εἶναι καὶ ὁ μόνος λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐπιβιώνει ἕως σήμερα ὁ Ἑλληνισμὸς, ὁ ὁποῖος, ὅπως εἴπαμε, μπορεῖ νὰ ἔζησε χωρὶς κράτος, ἔθνος (ἀκόμη καὶ χωρὶς ὄνομα: ἡ λέξη «Ἑλληνισμὸς» εἶχε ἀπαγορευθῇ καὶ ξεχασθῇ ἐντελῶς ἀπὸ τὸν 4ο μ.Χ. αἰῶνα ἕως τὸ 1821), χωρὶς ἐθνικὴ οἰκονομία, ὀργάνωση κ.λπ., ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἔζησε χωρὶς τὴν Ἑλληνικὴ Γλώσσα. Καὶ αὐτὴ ἡ Γλώσσα εἶναι ἐξ ἄλλου καὶ ὁ μόνος λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐπιβιώνει σήμερα ὁ Παγκόσμιος Πολιτισμὸς, ὁ στηριζόμενος ἀποκλειστικὰ στὶς ἐλληνογενεῖς λέξεις-θεωρητικὲς ἔννοιες τῶν Ἐπιστημῶν, τῶν Μαθηματικῶν, τῆς Τέχνης κ.λπ., κ.λπ.

Σήμερα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὁμιλοῦν κάποια παρεφθαρμένη γλώσσα, ἀλλὰ στεροῦνται Λόγον – καὶ γι' αὐτὸ οἱ πράγματι ἔλλογοι στὴν ἐποχὴ μας ἴσως νὰ εἶναι ἓνα μηδαμινὸ ποσοστὸ τῶν ὁμιλούντων. Ὅμως ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος, **«ἡ ἀκριβὴς αὐτὴ ἀντικατόπκριση τῆς λειτουργίας τοῦ Σύμπαντος στὴ λειτουργία τοῦ Νοῦ»**, ζῇ, ὅπως πιστεύω (δλ. πρόλογό μου στὴ ριζοσπαστικὴ ἔρευνα τοῦ ἀειμνήστου συνεργάτη μου Ἡλία Τσατσόμοιρον, «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», ἐκδ. «Δανλὸς» 1991), καὶ ζῇ ἔστω στοιχειωδῶς στὸν Κόσμο μας εἴτε ὑπὸ μορφὴν τυπικῆς ἐπιστημονικῆς Λογικῆς εἴτε, τώρα, καὶ ὑπὸ μορφὴν ἠλεκτρονικῆς Λογικῆς – ἀμφότερα γνήσια τέκνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου.

Καὶ κλείνοντας τοὺς ὡς ἄνω συνειρμούς μου, ἂς διατυπώσω ἓνα ἐπιμύθιο: «Ἀς φύγουμε πρὸ πέρα ἀπὸ τὰ κόμματα, τὸ κράτος, τὸ ἔθνος, τὴν οἰκονομία... Ἀς περιέλθουμε τὴν Οἰκουμένη ὄχι πετώντας σὰν τοὺς ἄετοὺς τοῦ Διὸς, ἀλλὰ μ' ἓναν ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ, ἐξαπολύοντας τὴν ἠλεκτρονικὴ γλώσσα ἀπὸ τὸ ἴδιο σημεῖο πὺν ὁ Ζεὺς ἐξαπέλυσε τοὺς ἄετούς του. Θὰ τὰ δοῦμε, Πολιτισμὸ καὶ Λόγο, νὰ ἐπιστρέφουν πάλι **«Πυθοὶ ἐν ἡγαθέῃ γνάλοισ ὑπο Παρνασσίῳ»**.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

‘Ο διαστρεβλωτής της ‘Ιστορίας σκηνοθέτης Στόουν

1.

Κύριε διευθυντά,
Φρίκη και ανατριχίλα από την πράξη του σκηνοθέτη Όλιβερ Στόουν («Δαυλός», τεύχος 264, Δεκέμβριος 2003). Οί λέξεις «θυμός», «αγανάκτηση» δέν μπορούν νά εκφράσουν τόν μέγεθος τῆς πνευματικῆς καί ψυχικῆς ἀναστάτωσης πού ἐπιφέρουν τέτοιες χυδαῖες ὑδρεῖς. Ποιός εἶναι αὐτός, πού πιστεύει ὅτι μπορεῖ ἔτσι ἀτιμώρητα νά πετάῃ λάσπη στό μέγιστο καί ἀνώτατο ἀνδρα τῆς παγκόσμιας ἱστορίας; Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος δέν ζῆ, γιά νά δώσῃ τήν προπύουσα ἀνάστροφη σ’ αὐτήν τή μαριονέττα. Ζοῦμε ὅμως ἐμεῖς τά 80άκεις ἐγγόνια του. Καί νομίζω ὅτι νομιμοποιούμεθα ἀπολύτως νά μνηνύσουμε αὐτόν τόν κύριο Στόουν γιά λογαριασμό τοῦ Μακεδόνα. Οἱ λόγοι τῆς ποινικῆς δίωξης:

1. Μείωση κύρους προσωπικότητας καί κατασπίλωση μνήμης νεκροῦ δι’ ἐσκεμμένης ψευδολογίας καί διασποράς ψευδῶν εἰκόνων, μέ σκοπό νά προσβάλῃ καί νά μειώσῃ τήν ἐθνική ἀξιοπρέπεια καί προσωπικότητα **ὅλων ἡμῶν ἀνεξαιρέτως** τῶν ἀπογόνων του Ἑλλήνων ἀνά τήν ὑφήλιο.

2. Καλλιέργεια κλίματος ρατσισμοῦ καί φοβίας πρὸς τόν ἔθνος τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς ψευδοῦς πα-

ρουσιάσεως ἐνός ἐκπολιτιστοῦ ὡς δῆθεν αἰμοσταγοῦς ληστοῦ, δολοφόνου, κλέπτου καί καταχραστοῦ. [Σκέφτηκε, ἀλήθεια, ποτέ κανεῖς τί χαμός θά γινόταν, ἂν κάποιος κατηγοροῦσε τόν Ναζωραῖο γιά ἐκεῖνο τόν «ἄφετε τὰ παιδιά ἐλθεῖν πρός με» σάν παιδεραστή; Πόσα Βατικανὰ καί πόσα Πατριαρχεῖα θά ἔσπενδαν αὐτοστιγμὴ νά τόν σύρουν στά δικατήρια καί (προφανῶς) νά τοῦ πάρουν τόν κεφάλι μέ συνοπτικές διαδικασίες;].

Ἔ, λοιπόν, ἂν ὁ ἀξιότιμος Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου διστάξῃ νά ἀσκήσῃ αὐτεπάγγελτη δίωξη ἐναντίον τοῦ συκοφάντη, ἐ, τότε, ἐγώ, ὁ ταπεινὸς Ὀδυσσεὺς τοῦ νότου, στρατεύομαι ἐθελοντῆς ἐνάγων καί θέτω τόν ὄνομα καί τήν ὑπογραφή μου στή διάθεση παντὸς χορηγοῦ (δέν διαθέτω τὰ οἰκονομικά μέσα) γιά τήν ποινικὴ δίωξη καί παραδειγματικὴ τιμωρία τοῦ παρὰ φύσιν διαστοῦ τῆς ἱστορίας.

Υ.Γ. Ἐδῶ, στή Μαδαγασκάρη, οἱ Ἕλληνες σήμερα δέν ξεπερνᾶμε τίς 20 οἰκογένειες, ἐναντι 800 πού ὑπῆρχαν τῇ δεκατίᾳ τοῦ 1970.

Μετά τιμῆς
Βασίλης Κούδαρος
Tulear, Μαδαγασκάρη

2.

Κύριε διευθυντά,
Εἶμαι τακτικὸς ἀναγνώστης τοῦ «Δαυλοῦ» ὅσο βρίσκομαι στήν Ἑλλάδα καί συμφωνῶ στά περισσότερα θέματα πού δημοσιεύετε.

Πρόσφατα ἔγινε θέμα στά δελτία εἰδήσεων σέ ὅλο τόν κόσμον, ὅτι στήν Ἀμερικὴ ἔταιρεία μέ τήν ὀνομασίαν Bay Area Laboratory Cooperative (Balco) ἔδινε «φάρμακα» σέ ἀθλητὲς γιά τήν βελτίωση τῆς ἀπό-

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Κύριε διευθυντά,
Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ ὡς παλαιὸ ἄναγνώστη τοῦ «Δ» νά διατυπώσω μέσω τῶν φιλοξένων στηλῶν του τίς ἀκόλουθες σκέψεις μου, τίς σχετιζές μέ τὰ τεκταινόμενα σήμερα στό Φανάρι. Ὡς ἐνεργὸς Ἑλληνας πολίτης –ὄχι ἰδιαίτερα θρησκευόμενος– ἐπιθυμῶ νά εκφράσω τήν ἀπορία μου, γὰ τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ νά ἐπιμένῃ νά ἀναμειγνύῃ τήν πολιτεία σέ δικά της διοικητικά ἢ ἄλλα θέματα. Εἶναι πέραν πάσης ἀμφιβολίας πὼς καί ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων ἐνοχλεῖται μέ τήν ἀσφυστικὰ στενὴ σχέση πού θέλει νά ἔχῃ ἡ Ἐκκλησία μέ τήν ἐλληνικὴ πολιτεία. Δέν νοεῖται γιά κανένα σύγχρονο πολιτισμένο κράτος, νά ἐξακολουθῇ νά διώγῃ τὴ θλιθερὴ καί ἄθλια ἐκεῖνη μεσαιωνικὴ κατάσταση, κατὰ τὴν ὁποία ἡ Ἐκκλησία κατεῖχε –ἐλέω θεοῦ– ἡγεμονικὰ ἀξιώματα καί μπορούσε νά ἀσκήσῃ καί πολιτικὴ ἐξουσία, κάτω βέβαια ἀπὸ ἕνα καθεστὼς στυγνῆς καί δεσποτικῆς ἀπολυταρχίας.

Θέλω νά ἐλπίζω πὼς κάποια ξεκάθαρη ἀπάντηση τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἐπιβάλλε-

δοσής τους. Κάποιοι ἐδῶ στὸ ἐξωτερικὸ ἔκαναν δηλώσεις, στίς ὁποῖες ὑπονοοῦσαν ὅτι μεταξύ τῶν ντοπαρισμένων ἀθλητῶν εἶναι καὶ κάποιοι Ἕλληνες ὀλυμπιονίκες. Δὲν νομίζω ὅτι πέρασε παραπάνω ἀπὸ μία ὥρα καὶ ὑπῆρξε θύελλα ἀντιδράσεων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα (μὲ τίς ὁποῖες συμφωνῶ ἀπόλυτα) – ἐδίδετο δὲ ἡ κατάλληλη ἀπάντηση.

Θά μού ἄρесе ὁμως ἐκεῖνοι πού ἀντέδρασαν ἀμέ-

σως γιὰ νὰ προστατεύσουν τοὺς Ἕλληνες ὀλυμπιονίκες καὶ τὰ μετὰλλιά τους, ἐννοῶ δημοσιογράφους, κανάλια κ.τ.λ., νὰ ἐδειχναν τὸν ἴδιο ζήλο, ὅταν θίγονται θέματα τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας καὶ ὄχι μόνο.

Μετὰ τῆς

Ἐλευθέριος Διαμαντίδης

Σουηδία

Ἡ ἐντολὴ πρὸς αὐτοευνουχισμὸν στὰ Εὐαγγέλια

Κύριε διευθυντά,

Κατ' ἀρχὰς συγχαρητήρια γιὰ τὸ τεῦχος τοῦ Ἰανουαρίου 2004 (265), ἓνα ἀπὸ τὰ ἀπολαυστικότερα τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ». Εἰδικὰ τὸ «ρῶς» ἀφιέρωμα στίς ἀσωτίες καὶ τίς διαστροφές τῶν χριστιανῶν «ἰερωμένων» ὑπῆρξε πραγματικὸς καταπλῆκτης.

Θά ἤθελα ὁμως νὰ σταθῶ στὸ ἄρθρο τοῦ Γ. Μουστάκη μὲ τὸν τίτλο «Οἱ Ἱεροευνουχίζόμενοι». Στὸ ἀπόσπασμα πού χρησιμοποιεῖ στὸ ἄρθρο του ὁ κ. Γ. Μ. (Κατὰ Ματθαῖον ιθ' 11-12), ἔχουν μόλις προηγηθῇ οἱ γνωστὲς προτροπές τοῦ Ναζωραίου νὰ κόψουμε τὸ χέρι μας, τὸ πόδι μας ἢ νὰ βγάλουμε τὸ μάτι μας ἂν αὐτὰ μᾶς «σκανδαλίζουν» (ιθ' 8-9) καὶ μετὰ ἀπὸ μία συζήτηση πού εἶχε ὁ Ἰησοῦς μὲ τοὺς μαθητὲς του, ἐκεῖνοι ἀποφαινόμενοι ὅτι «...οὐ συμφέρει γαμῆσαι» (Κατὰ Ματθαῖον ιθ' 10), δὲν συμφέρει δηλαδὴ νὰ ἔρθῃ κανεὶς σὲ γάμο. Ὁ Ἰησοῦς τότε (ὅπως γράφει καὶ ὁ κ. Μουστάκης) κάνει ἓναν διαχωρισμὸ ἀνάμεσα στοὺς ἐκ γενετῆς εὐνούχους, αὐτοὺς πού ἔγιναν εὐνούχοι ἀπὸ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ αὐτοὺς πού αὐτοευνουχίστηκαν. Μάλιστα γιὰ τοὺς τελευταίους μιλάει μᾶλλον ἐπαινετικά, ὅπως μπορούμε νὰ συμπεράνουμε ἀπὸ τὰ συμφραζόμενά του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ φράσεις τοῦ τύπου «Δὲν εἶναι ὅλοι εἰς θέσιν νὰ δεχθοῦν τὸν λόγον αὐτὸν ἀλλὰ ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὁποῖους ἔχει δοθῇ» (ιθ' 11) καὶ «Ὅποιοι μπορεῖ νὰ τὸ δεχθῇ, ἅς τὸ δεχθῇ» (ιθ' 12). Ὁ ἐκούσιος αὐτοευνουχισμὸς δηλαδὴ δὲν εἶναι γιὰ τὸν κα-

θένα, ἀλλὰ γιὰ λίγους ἐκλεκτοὺς, πού μποροῦν νὰ τὸν δεχθοῦν! Ἀξιοὶ! Ὁ κ. Μουστάκης ὁμως ἐξάγει τὸ συμπέρασμα ὅτι «ἡ τελευταία κατηγορία ἐρμηνεύεται μεταφορικῶς», ἐννοώντας ὄχι τοὺς κυριολεκτικὰ εὐνούχους, ἀλλὰ αὐτοὺς πού θυσιάσαν τὴν σεξουαλική τους ζωὴ καὶ τὸν γάμο ἀποδλέποντας σὲ μεγαλύτερες ἀνταμοιβές μετὰ θάνατον.

Ἐδῶ πού τὰ λέμε, ἐστὶ καὶ ἄλλῳ δὲν γίνεται κανεὶς νὰ ἀποφασίσῃ ἀπογῇ ἀπὸ τὸν γάμο καὶ τὸ σέξ, ἐνῶ εἶναι ἀκόμα στὴν κοιλιά τῆς μάνας του! Ἐστὶ ὁ κ. Μουστάκης, ἂν καὶ –ὅπως εἶναι αὐτονόητο– δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκλάβῃ τίς δύο πρώτες κατηγορίες «μεταφορικῶς», τὸ κάνει γιὰ τὴν τρίτη κατηγορία εὐνούχων. Δηλαδὴ τὰ δύο τρίτα τῆς πρότασης τοῦ Ἰησοῦ ἐκλαμβάνονται κυριολεκτικὰ, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπο ἓνα τρίτο ἐρμηνεύεται μεταφορικὰ; Ἀκόμα ὁμως καὶ ἂν δεχθοῦμε τὴν παραπάνω δικαιολογία τοῦ κ. Μουστάκη σχετικά μὲ τὸν «εὐνουχισμό», πάλι δὲν εἶναι καθόλου ἐλαφρυντικὸ γιὰ τὸν Χριστιανισμό, ὅσον ἀφορᾷ στὴν ἀφύσικη καὶ ἀρνησίζουσα κοσμοθέσπ του. Σὲ καμμία περίπτωσις ἡ ἐκούσια ἰσόβια ἀπογῇ ἀπὸ τὸν ἔρωτα δὲν ἀποτελεῖ ὑγιὴ πρακτικὴ, οὔτε καὶ πρέπει νὰ ἐπικροτῇται. Ἀλλὰ μᾶλλον εἶναι πάγια τακτικὴ τῶν χριστιανῶν τὸ νὰ ἀνάγκουν τίς ἀνικανότητές τους σὲ «ἀγιοσύνη»!

Φιλικά

Γιάννης Φώτης

Ἀθήνα

ται πρὸς τὸν Πατριάρχη, πού θὰ δάλῃ καὶ αὐτὴν τὴν φορὰ στὴ θέση τῆς τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τότε μὲ τὸ θέμα τῶν πολιτικῶν ταντοτήτων. Τὸ ἔθνος μας δὲν πρέπει σὲ καμμιά περίπτωσι νὰ διχάζεται γιὰ ὁποιοδήποτε θρησκευτικὸ θέμα, ὅσο καὶ νὰ τὸ θέλουν καὶ νὰ τὸ ἐπιδιώκουν αὐτὸ κάποιοι ἱεράρχες, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι ἡ ὀρθόδοξη θρησκεία ἀποτελεῖ τὴν ἐπίσημη θρησκεία τῆς Ἑλλάδας καὶ πὼς τὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα καλῶς περὶ δῆθεν καὶ τὰ θέματα ποτὲ ἀφοροῦν στὴ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τῇ ἐνκαρίᾳ θὰ ἐκφράσω τὴν ἀπορία μου, πὼς εἶναι δυνατόν νὰ ἀνέχεται καὶ παρεννοεῖται ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὴ Μητρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, νὰ ἀκούῃ νὰ διαβάσονται ἐκκλησιαστικοὶ ἀφορισμοὶ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων; Πὼς ἀνέχεται τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει καταφέρει, ὥστε οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες νὰ ἔχουν στὴν πλειοψηφία τους ρωμαϊκὰ ἢ ἐβραϊκὰ ὀνόματα (Κωνσταντῖνος, Ἀντώνιος, Ἰωάννης, Ἡλίας, Θωμᾶς, Μαρία, Ἀννα κ.λπ.) καὶ νὰ ὑμνοῦνται ὡς δῆθεν «Πατέρες» μας οἱ Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, ἐνῶ δὲν ἔχουν ποτὲ ἀνακληθῇ οἱ ἀναθεματισμοὶ ἐναντίον τῶν «μωρῶν» ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων;

Γιατὶ ἐπὶ τέλους δὲν τοῖμα ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας νὰ συστήσῃ στὴν κυβέρνηση, στὰ κόμματα καὶ

Ἡ Λερναία Ὑδρα τῶν ἐκτροπῶν ἀπὸ τὴν ὀρθὴ Πολιτεία

Κύριε διευθυντά,

Τὰ ἄρθρα σας γιὰ τὶς «Χαώδεις διαφορὲς μεταξὺ Δημοκρατίας καὶ Κοινοβουλευτισμοῦ» καὶ γιὰ τοὺς «Ἀμισθοὺς Ἀρχαιοέλληνες πολιτικοὺς» σὲ σύγκριση μὲ τοὺς σημερινοὺς ἐπαγγελματίες τῆς Πολιτικῆς μοῦ ἔφεραν στὸ νοῦ τὸν μῦθο τοῦ Ἡρακλῆ τῆς Λερναίας Ὑδρας. Ὁ μῦθος ἔχει ἐξηγηθῇ ἀπὸ πολλοὺς. Ἀλλὰ ἡ Λερναία Ὑδρα κατὰ τὴ δική μου ἀποψη εἶναι ὅ,τι καταπολεμεῖ τὴ Δημοκρατία, ὅταν φέρῃ τὸ ὄνομα αὐτὸ χωρὶς νὰ εἶναι στὴν πραγματικότητα.

Ἡ Λερναία Ὑδρα εἶναι πολυκέφαλο ἀσπόνδυλο τέρας. Ἐγκεφάλός της εἶναι συνήθως κάποιος πού φαίνεται ὅτι κυβερνᾷ δημοκρατικά. Ὅμως αὐτὸ εἶναι φύσει ἀδύνατον, ἀφοῦ δὲν ἔχει τὴν ὀρθὴ παιδεία. Ἀπούσης τῆς ὀρθῆς παιδείας, μὲ ὑπερτροφικὴ δοξομανία χρησιμοποιεῖ θεμικά καὶ ἀθέμιτα μέσα, γιὰ νὰ πετύχῃ μόνο προσωπικοὺς, ὄχι κοινούς σκοπούς. Μέχρι νὰ συναντήσῃ τὸν Ἡρακλῆ του...

Ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι κατάσπαρτη ἀπὸ ἀγῶνες ὅπως ἐκεῖνος μεταξὺ Ἡρακλῆ καὶ Λερναίας Ὑδρας. Τὰ πολλὰ κεφάλαια παίρνουν ἐντολὲς ἢ πληροφορίες ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλο καί, χωρὶς νὰ σκέπτονται, ἀκολουθοῦν τυφλά τὸ σῶμα. Τὸ ὄνομα ὕδρα ὑπονοεῖ τὴν «ύγρην» κατάστασιν τοῦ τέρατος, πού παίρνει τὸ σχῆμα τοῦ δοχείου στὸ ὁποῖο μπαίνει. Ἀλληγορεῖ δὲ τὰ ἐκάστοτε συμφέροντα τοῦ ἐνὸς ἐγκεφάλου, πού ὁδηγεῖ τὰ υπόλοιπα κεφάλαια σὲ κα-

τευθύνσεις πού ἐξυπηρετοῦν τὰ συμφέροντά του. Ὁ Ἡρακλῆς, πού κλήθηκε νὰ ἐξοντώσῃ τὸ πολυκέφαλο τέρας, χρειάστηκε βοηθό. Ὁ βοηθὸς του σύμφωνά μὲ τὸν μῦθο ἦταν ὁ Ἰόλαος. Καταφανές ὅτι τὸ τέρας τῆς μάζας-Ὑδρας, πού εἶναι τὸ πλήθος, πρέπει νὰ τὸ πολεμήσῃ ὁ ἴδιος ὁ δῆμος, ὁ λαός. Πιστεύω ὅτι αὐτὸ συνέβη μετὰ τὸν μεγάλο πόλεμο μεταξὺ Κρόνου καὶ Δία (βλ. Ἡλίας Τσατσόμοιρος, «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», ἐκδ. «Δαυλός» 1991, 6' ἐκδόση 2004), στὸν ὁποῖο ὑπερίσχυσαν οἱ «δῖοι» (ὀπαδοὶ τοῦ Διὸς), οἱ σκεπτόμενοι ἄνθρωποι. Ὁ μῦθος διηγεῖται ὅτι ὁ Ἰόλαος μετὰ τὴν ἀποκοπὴ κάθε κεφαλῆς μὲ ἀναμμένη δάδα καντηριάζει τὸ ἀκέφαλο σῶμα, ἀλλίως στὴν θέσιν καθὲ κομμένης κεφαλῆς φύτρωναν δύο. Ἡ δάδα πού καντηριάζει τὰ ἀκέφαλα σώματα πρέπει νὰ εἶναι ἡ σωστὴ παιδεία, πού τόσο ἀγωνίζονταν ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης νὰ ἐμπεδώσουν στοὺς Ἀθηναίους πολῖτες καὶ σὲ ὅσους ἄλλους ἐπισκέπτονταν τὴν Ἀθήνα. Ὅμως ἡ Λερναία Ὑδρα σὲ κάθε στάση ἀντιτάσσει ἀντίσταση, σὲ κάθε δράσιν ἀντίδραση. Γι' αὐτὸ χρειάζεται συνεχὲς ἐπαγρύπνηση καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ Ἡρακλείτειου νόμου «πόλεμος πατὴρ πάντων».

Μὲ τιμὴ
Ἰαπετὸς Φωτοδημητράκης
Νέα Ὑόρκη

Ἐσκεμμένη ἐξάλειψη τῆς ὁμογενειακῆς παιδείας στὶς ΗΠΑ

Κύριε διευθυντά,

Ἐπανέρχομαι σὲ ἕνα κατὰ τὴ γνώμη μου μεζῆεν θέμα, τὸ ὁποῖο ὄχι μόνο δὲν ὑποχωρεῖ, ἀλλὰ λαμβάνει ἀνησυχητικὲς διαστάσεις. Αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα τοῦ ἐπερχομένου ἀφελλινισμοῦ τῆς ὁμογένειας. Τὶς 2-3 τελευταῖες δεκαετίες, ἀρχῆς γενομένης τὸ 1970, ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία καὶ Γλῶσσα κατολι-

σθάνουν ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς δόξας στὴν ἀνυπαρξία. Τὸ ἀποτέλεσμα: νὰ ἀντιμετωπίξῃ σήμερα ἡ ὁμογένεια ἕνα σοβαρώτατο πρόβλημα. Οἱ θρησκευτικοὶ μας ταγοὶ δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία. Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ ὡς πρὸς τὸ θέμα αὐτὸ δείχνει ὄχι μόνο πλήρη ἀδιαφορία, ἀλλὰ καὶ ἀπροκάλυπτη περιφρόνηση. Ἡ ἐσκεμμένη ὑπο-

στὴν Ἐκκλησίᾳ, νὰ διαχωρίσουν τὰ τῆς Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, αὐτὸς πού δὲν ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ καταραμένο ἐκεῖνο «πολιτικὸ κόστος», ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου πολλὰ ὑποφέρει ἡ χώρα μας, καὶ πού κανεὶς δυστυχῶς πολιτικὸς δὲν τοῖμᾷ ποτὲ νὰ τὸ περιφρονήσῃ: Ἄς γίνῃ ἐπὶ τέλους τὸ πρῶτο δῆμα αὐτὴν τὴν ὥρα, πού ἐτοιμαζόμαστε νὰ τελῶσουμε στὴ χώρα μας τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ 2004 καὶ ἂς τοῖμῶσουμε νὰ καταγγεῖλουμε στὴν τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ὄχι μόνον ἐξαφάνισε διὰ τῆς βίας ἐπὶ 1.600 χρόνια τὸν ὑπέροχο ἑλληνικὸ θεσμό τῶν Ὀλυμπιάδων, ἀλλὰ καὶ σήμερον τὰ ἱερά του κείμενα περιέχουν θέσεις καὶ ιδέες μετωπικὰ ἐχθρικὰ κατὰ τοῦ Ὀλυμπισμοῦ. Στὰ ἐγκαίνια, κατὰ τὰ ὁποῖα θὰ θέλουν ἀσφαλῶς οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας νὰ μπουνὲν στὸ Στάδιο γιὰ νὰ τελῶσουν τὸν «Ἀγιασμό» τους καὶ νὰ δώσουν τὶς εὐχὲς τους καὶ τὶς εὐλογίες τους, στοὺς ἀγῶνες πού οἱ ἴδιοι οἱ Πατέρες τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἐμίσησαν καὶ καταστροφάντησαν, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ τίποτα πᾶ πού νὰ θυμίσῃ τὸ «μίασμα» τῶν ἐλληνικῶν ἐιδωλολατρικῶν ἐθίμων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας καὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος;

Μὲ τιμὴ
Κώστας Σπανός
Φιλιατρὰ Μεσογείας

δάθμιση τῶν ἐλληνικῶν σχολείων κατέστη πλέον ὀφθαλμοφανής. Ἡ πορεία πλεύσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εἶναι αὐτὴ τῆς ἐπαναφορᾶς τῆς θυζαντινῆς παραδοσιακῆς Ὁρθοδοξίας καὶ μόνον. Τὰ φθίνοντα ἐλληνικά σχολεῖα μετὰ δυσκολίας ἐπιδιώνουν χάρις στὴν ἰδιωτικὴ πρωτοδοσία ἀνευ οὐδεμιᾶς, ἔστω καὶ ἡθικῆς μόνον ὑποστηρίξεως ἀπὸ τὸν Κλῆρο. Ἡ κατάσταση καθίσταται ἀκρως ἐπικίνδυνη. Ὁ ταχέως ἐπερχόμενος ἀφελληνισμός ἤδη εἶναι ὁρατός. Αὐτὰ ὅλα δὲν ἀποτελοῦν ἰδικήν μου γνώμη. Ὑπάρχουν ἀδιάσειστες καὶ τεκμηριωμένες ἐνδείξεις διὰ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές, οἱ ὁποῖες λόγῳ χώρου δὲν δύνανται νὰ καταχωρηθοῦν εἰς τὸ σημείωμα αὐτό! Ἡ ἀφύπνιση τῶν ὁμογενῶν ἥδη ἔχει ἀρχίσει. Ἡ ἰδέα γιὰ τὰ σχολεῖα-τσάρτες συνεχῶς κερδίζει ἐδαφός. Σαράντα τέσσερις πολιτεῖς ὑπο-

στηρίζουν καὶ χρηματοδοτοῦν τὰ σχολεῖα-τσάρτες. Τὰ ἤδη ὑπάρχοντα λειτουργοῦν θαυμάσια μεῖζιστα ἀποτελέσματα.

Τὸ Ἐθνικὸ Συμβούλιο ἐπιτέλους ἀνέλαβε πρωτοδοσία ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἀρχισε συνεδριάσεις πρὸς λήψιν ἀποφάσεων. Κύριο μέλημα ἡ ὑποστήριξη τῶν ἐλληνικῶν σχολείων ποὺ θεωροῦνται οἰκονομικὸ δάρος καὶ μὴ ἀπαραίτητα. Ὁ καθένας στὸν τόπον του ἂς ἀναλάβῃ πρωτοδοσίες. Ἐμεῖς ἰδρυσάμε τὶς κοινότητες, ἐμεῖς τὶς ὑποστηρίζουμε καὶ τὶς συντηροῦμε ἀπὸ τὸ ὑστέρημά μας καὶ ἐμεῖς πρέπει νὰ ἔχωμε τὸν κύριο λόγο.

Μετ' ἐκτιμήσεως
Θεόδωρος Α. Λυρας
Ἰατρός, Merchantville, NJ, ΗΠΑ

Ὁ Πορφύριος καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν

Κύριε διευθυντά,

Ἐπὶ καιρὸ θέμα λόγῳ τῶν ἡμερῶν – καὶ ἂς τὸ ἐξετάσουμε μετὰ τὴ δόθηται τῆς λογικῆς: Ὅσοι ἔχουν διάβασει τὸ λόγο τοῦ Πορφύριου «Ἀποκριτικός», θὰ γνωρίζουν τὶς ἐνδιαφέρουσες ἀπόψεις του γιὰ τὴν ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Στὸ IV 24 ἀναρωτιέται λοιπὸν ὁ Πορφύριος: Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀναστηθοῦν ὅλα τὰ σώματα τῶν νεκρῶν; Πῶς εἶναι δυνατόν, ὅταν μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν διαλυθῇ μετὰ καύση ἢ ἄλλο τρόπο; Μήπως θὰ ἀναστηθοῦν μετὰ τὴ μορφή ποὺ εἶχε τὸ σῶμα τὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου; Ἡ μήπως θὰ ἐπιλέξουν οἱ ἀναστημένοι τὴ μορφή ποὺ θέλουν; Καὶ τί θὰ γίνη με αὐτοὺς ποὺ εἶχαν πολὺ ἄσχημα σώματα; Τοὺς ἀνθρώπους μετὰ σωματικὰς ἀνωμαλίας; Ἄν δηλαδὴ ἦταν κάποιος κουτοῦς τὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου του, θὰ ἀναστηθῇ ἔτσι; Ἡ μήπως ἓνα δρέφος ποὺ πέθανε, θὰ ἀναστηθῇ πάλι δρέφος ἢ ὅπως θὰ ἦταν ἂν μεγάλωνε; Καὶ ὅσοι πέθαναν σὲ βαθιὰ γεράματα θὰ ἀναστηθοῦν γέροι;

Βέβαια στὴν πραγματικότητα οἱ χριστιανοὶ δὲν πιστεύουν ὅτι θὰ ἀναστηθοῦν μετὰ ἄφθαρτο σῶμα πνευματικόν, ὅπως μᾶς λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Πρὸς Κορινθίους, κεφ. ιε' 44). Καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύεται ὡς ἑξῆς (Εὐαγγέλιο κατὰ Λουκᾶν, κεφ. κδ' 41-43): Ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίζεται μετὰ τὸν θάνατό του στοὺς Ἀποστόλους. Διαβάζουμε (μετάφραση Καινῆς Διαθήκης ὑπὸ Π. Τρεμπέλα, ἐκδ. «Σωτήρ»): «Ἐπειδὴ αὐτοὶ ἠπίστοι ἄκομιν λόγῳ τῆς χαρᾶς τῶν νομίζοντες ὅτι ἔδλεπον ὄνειρον καὶ ἐπειδὴ ἐθαύμαζον διὰ τὰ πρωτοφανῆ ταῦτα καὶ ἀνέλπιστα, τοὺς εἶπεν ὁ Κύριος: ἔχετε ἐδῶ τίποτε φαγώσιμον διὰ νὰ φάγω καὶ διὰ νὰ πεισθῇτε ἔτσι ἀκόμιν περισσότερον ὅτι δὲν εἰμι πνεῦμα: Αὐτοὶ δὲ τοῦ ἔδωκαν ἓνα τεμάχιον ἀπὸ ψάρι ψημένο καὶ ὀλίγη κηρήθραν καὶ ἀφοῦ τὰ ἐπῆρε, ἔφαγε ἐμπρὸς των, ὅχι διότι εἶχε ἀνάγκη συντηρήσεως τὸ σῶμα του, ἀλλὰ ἐπράξε τοῦτο

διὰ νὰ δεβαιώσῃ αὐτοὺς ὅτι ὄντως ἀνέστη». Τί τὴν ἔκανε τὴν γήινη τροφὴ τὸ πνευματικὸν σῶμα; Τὴν χώνεψε κανονικά; Ἡ μήπως ὁ Ἀπόστολος Λουκᾶς ψεύδεται καὶ τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ ποτὲ δὲν ἔγινε;

Ἄς δοῦμε τώρα τί μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης γιὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τὸν θάνατό του (κατὰ Ἰωάννην, κεφ. κ' 17, 26-28): Ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίζεται στὴν Μαρία Μαγδαλὴν καὶ τῆς λέει «Μὴ μοῦ ἅπτου» (στὴν μετάφρασιν γίνεται «ὄργισιν» ἐρμηνείας... πίστεψε ἡ Μαρία ὅτι ὁ κύριος ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ σωματικῶς κ.λπ.). Παρακάτω ἐμφανίζεται στοὺς μαθητὰς του, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν, καὶ μένει ὁ Θωμᾶς, ὁ ὁποῖος ἔλειπε. Ὅταν τοῦ ἀνακοινώνουν οἱ ἄλλοι μαθητὰς τί ἔγινε, αὐτὸς δὲν πιστεύει καὶ ἔτσι μετὰ ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρας ξαναεμφανίζεται ὁ Ἰησοῦς. Ὁ Θωμᾶς τὸν βλέπει, ἀλλὰ δὲν πείθεται ἂν δὲν τὸν ἀγγίξῃ. Ἔτσι ὁ Κύριος τὸν προστάζει νὰ ἀγγίξῃ τὰ σημάδια ἀπὸ τὰ καρφία καὶ τὴ λόγχη καὶ νὰ βάλλῃ τὸ δάχτυλό του στὶς τρύπες ἀπὸ αὐτὰ, καὶ ἔτσι πείθεται ὁ ἄπιστος. Ὁ Ἰωάννης μᾶς δίνει τὴν ἀπάντησιν στὰ προηγούμενα ἐρωτήματα γιὰ τὸ ἂν τὰ σώματα, ὅταν ἀναστηθοῦν, θὰ φέρουν τὴ μορφή τοῦ πεθαμένου τὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου! Μὲ ὅλα τὰ σημάδια, παρακαλῶ... καὶ χωρὶς αὐτὰ νὰ ἔχουν ἐπουλωθῇ.

Ὁ Πορφύριος κλείνει τὸ θέμα πολὺ ὁμορφα (ἐνθ. ἀνωτ.): «Δὲν τὰ μπορεῖ ὅλα ὁ θεός, ὅπως δὲν μπορεῖ νὰ κἀνῃ τὸ 2×2 νὰ μὴν εἶναι 4, ὅπως δὲν μπορεῖ νὰ ἀναιρέσῃ τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ γεγονότα ποὺ ἔχουν γίνῃ» κ.λπ. (ἂν ὑπάρχῃ θεὸς δέβαια – ἐξωσυμπαντικός, ποὺ δὲν ὑπόκειται στοὺς νόμους, ὅπως ὁ χριστιανικὸς θεός).

Μὲ ἐκτίμησιν
Δημήτρης Δίκος
Θεσσαλονίκη

ΟΙ ΘΕΡΑΠΕΥΟΜΕΝΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ

«Τὴ γλύκα στὴ ζωὴ τὴ φέρνει ὁ νηφάλιος στοχασμός, αὐτὸς ποὺ διερευνᾷ τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους προτιμᾶμε ἢ ἀποφεύγουμε κάθε τι καὶ ἀποδιώχνει τὶς δοξασίες ποὺ μὲ τόση ταραχὴ γεμίζουν τὴ ζωὴ μας.»

(Ἐπικουρος, «Ἐπιστολὴ πρὸς Μενοικέα»)

Κυκλοφόρησε πρόσφατα καὶ στὴν Ἑλλάδα τὸ διβλίο τοῦ Ἀμερικανοῦ καθηγητῆ τῆς φιλοσοφίας Λοῦ Μαρίνοφ μὲ τὸν ὀμιλητικὸ τίτλο: «Πλάτων, ὅχι Προζάκ!», στὸ ὁποῖο προτείνει τὴν ἐπιστροφὴ στὴ φιλοσοφία τοῦ σύγχρονου, ψυχικὰ καὶ νοητικὰ διαταραγμένου, ἀνθρώπου, ὥστε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπ’ τὰ ἀδιέξοδά του. Ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ φιλοσοφικὴ θεώρηση τῆς ζωῆς βοηθᾷ τὸν ἄνθρωπο νὰ ἀπαλλαγῇ κι ἀπ’ τὴ χρῆση τῶν ψυχοτρόπων φαρμάκων (τύπου Προζάκ), ποὺ ἡ κατανάλωσή τους ἔχει πάρει τὴ μορφὴ ἐπιδημίας.

Σημειώνει ὁ ἐν λόγω καθηγητὴς γιὰ τὴ σημερινὴ Ἀμερικὴ: «Στὴ δεκαετία τοῦ 1980 οἱ ψυχίατροι ὑπολόγιζαν ὅτι ἓνας στὸν δέκα Ἀμερικανὸν ἦταν διανοητικὰ ἀσθενής. Στὴ δεκαετία τοῦ 1990 ἦταν ἓνας στὸν δύο. Σὲ λίγο θὰ εἶναι ὅλοι, ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τοὺς ψυχίατρον. Ἀνακαλύπτουν παντοῦ “διανοητικὴ ἀσθένεια”, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἐργαστήριό καὶ δίνουν συνταγὲς γιὰ τόσα φάρμακα, ὅσα πληρώνει ἡ ἀσφαλιστικὴ ἐταιρεία τοῦ ἀσθενῆ». Καὶ συνεχίζει: «Ἡ Ἀμερικὴ ἔχει γίνῃ μιὰ θεραπευτικὴ κοινωνία. Ἡ μᾶλλον θεραπευόμενη. Ὅλο καὶ περισσότεροι θεραπευτὲς κρεμᾶνε τὶς ταμπέλλες τῶν ἰατρείων τους κάθε μέρα, καὶ τὸ τί χρειάζεται ἀπὸ προσόντα (ἂν χρειάζονται) γιὰ νὰ χαρακτηριστῇ κανεὶς θεραπευτὴς, διαφέρει δάσει τοῦ κατὰ τὸνους πολιτειακοῦ νόμου καὶ ὅχι στὴν οὐσία. Ἀν πῆτε σὲ ἓνα πάρτυ “ὁ θεραπευτὴς μοῦ εἶπε...”, δὲν θὰ μπορέσετε νὰ κάnete ἄλλη συζήτησι γιὰ τὸ ὑπόλοιπο τῆς βραδιάς, ἀφοῦ ὅλοι θὰ σπεύσουν νὰ ποῦν τί λέει ὁ θεραπευτὴς τοῦ καθενός. Ὅταν ὁ πρόεδρος Κλίντον συγκάλεσε τὸ ὑπουργικὸ του συμβούλιο, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σκάνδαλο ποὺ σκίασε τὸ ἀξίωμά του, οἱ συμμετέχοντες περιέγραψαν στὴν ἐφημερίδα “Οὐάσιγκτον Πόστ” πὼς δὲν δρέθηκαν σὲ μιὰ συγκέντρωση καθορισμοῦ πολιτικῆς, ἀλλὰ σὲ μιὰ “συνεδρία διωμάτων”».

Αὐτὴ εἶναι ἡ τραγικὴ κατάστασι ποὺ σήμερὰ ἐπικρατεῖ στὶς Η.Π.Α. Καὶ ἀσφαλῶς στὸν ἕναν ἢ στὸν ἄλλον βαθμὸ ἐπικρατεῖ καὶ στὶς ὑπόλοιπες χώρες τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου. Φανερώνει δὲ τὴν ἀδυναμία τῆς σύγχρονης κοινωνίας νὰ σταθῇ στὰ πόδια της, νὰ ἐπιδιώσῃ, χωρὶς νὰ ὑποδαστάζεται ἀπὸ «θεραπευτὲς» καὶ φάρμακα.

Πῶς ἔφτασαν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀγγίζουν πλέον τὸ «σημεῖο μηδέν» τῆς ὑπαρξέως τους; Ἐφταξε ἄραγε μόνον ἡ δισχισιόχρονη ὑποταγὴ τους στὴ θεοκρατία; Ὅπως δὲ ποτε ἡ ἐπιβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπονεύρωσε τὴ νόησι, καθὼς τὴν ὑπέταξε στὴ σιδερένια δούλησι τοῦ Ἰεχωῦδᾶ καὶ καθώρισε μέχρι κεραίας τὴν ἀνθρώπινη μοῖρα. Ὅμως τρεῖς αἰῶνες μετὰ τὸ Διαφωτισμὸ, τὴν πίστι τοῦ ἀνθρώπου στὶς ἀνεξάντλητες δυνάμεις τῆς διανοίας του, τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν, τὸ θέριμα τῆς γνώσεως δὲν κατάφεραν ὅλα αὐτὰ νὰ νοσηματοδοτήσουν ἐκ νέου τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξιν;

ΚΑΙ Η «ΘΕΡΑΠΕΙΑ» ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Νά πιστέψης κανείς τὸν Ἑγέλο, ποὺ προέβλεψε πρὶν δύο αἰῶνες πῶς, ἂν σταματοῦσε ἡ ἀπειλή τοῦ πολέμου, οἱ ἄνθρωποι θὰ γίνονταν νωθοὶ καὶ ψυχικὰ εὐάλωτοι σὲ κάθε δυσκολία τῆς ζωῆς τους; Ἡ τὸν Νίτσε, ποὺ πίστευε πῶς οἱ «φιλελεύθερες δημοκρατίες» καὶ ἡ ἀφθονία τῶν ἀγαθῶν θὰ ἔφτειαν ἀνθρώπους χωρὶς ψυχικὸ σθένος, ποὺ θὰ νοιάζονταν μόνο γιὰ τὶς πιὸ εὐτελεῖς ἱκανοποιήσεις τους, ἀνέμπο- ρους νὰ αἰσθανθοῦν κάτι ἀνώτερο, καὶ θὰ ὠδηγοῦσαν τὴν κοινωνία σὲ παράλυση;

Μήπως φταίει ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' τὴν ἀπολύτως ἀληθινὴ αἴσθηση τῆς τραγικότητος τῆς ζωῆς του (ἀρχὴ-τέλος), ἔτσι ποὺ ὁ θάνατος ὁρθώνεται ὡς «ἀξεπέραστο τεῖχος» στὴ σκέψη του, πάνω στὸ ὁποῖο πέφτει καὶ ξαναπέφτει συνεχῶς συνθλίβοντας τὸ κρανίو του; Ἡ εἶναι αὐτὸ ποὺ ἐπισημαίνουν σύγχρονοι κοι- νωνιολόγοι καὶ ψυχολόγοι, ὅτι δηλαδὴ ἀπὸ τὴ μιὰ ὁ ἄνθρωπος κατὰφερε νὰ σπάσῃ τὰ δεσμὰ τῆς θεοκρατίας, ὅμως ἀπὸ τὴν ἄλλη ὑποδουλώθηκε σὲ ἕνα δαιδαλῶδες, ἀφύσικο σύστημα μηχανισμῶν καὶ ἐξαρτήσεων, ποὺ δημιουργοῦν ἡ ἐξουσία, τὸ κράτος, ἡ οἰκονομία, ἡ παράδοση; Κι ἀκόμα ὁ ἐσωτερικὸς μας κόσμος, οἱ θαύτε- ρες ἐπιθυμίαι, οἱ κρυφοὶ πόθοι, ἡ διαρκὴς ἔφεση πρὸς τὴν ἐλευθεριότητα, πράγμα- τα βαθιὰ συνυφασμένα μὲ τὸ ἐξωτικὸ, φυσικὸ τοπίο τῆς γήινης σφαίρας, δὲν ἔχουν τραυματισθῇ καὶ παραμορφωθῇ μέσα στὸ περιβάλλον τῆς πόλης, ἰδίως δὲ τῆς σύγ- χρονης μεγαλούπολης; Ὁ Διόνυσος στὴ φυλακῇ, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπόλλων πάσχει. Τί μέλλει γενέσθαι λοιπόν;

Μπορεῖ ὄντως ἡ φιλοσοφία νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἄνθρωπο ἀπ' τὴ γενικευμένη σύγχυση, στὴν ὁποία ἔχει περιέλθει;

Ἡ ἐμφάνιση –κυρίως στὶς Η.Π.Α.– «πρακτικῶν φιλοσόφων» ποὺ ἐπ' ἀμοιβῇ παρέ- χουν συμβουλὲς σὲ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἀντιμετωπίζουν κρίση ταυτότητος ἢ ὑπαρ- ξεως, σίγουρα δὲν ἀποτελεῖ κίνημα «ἐπιστροφῆς στὴ φιλοσοφία». Ἴσως νὰ τὸ προ- ἀναγγέλλῃ. Πρὸς τὸ παρὸν προλαμβάνει τὴν καταφυγὴ σὲ ψυχολόγους ἢ ψυχιά- τρους ἀνθρώπων ποὺ δὲν παρουσιάζουν ψυχοπαθολογικά προβλήματα, ἀλλὰ δεί- χνουν νὰ ἔχουν χάσει τὸ νόημα τῆς ζωῆς τους, τὴν ὁρξὴ γιὰ ζωὴ. (Ἐς σημειωθῇ ἐδῶ πῶς ὁ ἀείμνηστος Κορνήλιος Καστοριάδης λειτουργοῦσε κατ' αὐτὸν τὸν τρό- πο, ὡς θεραπευτὴς, καθὼς δεχόταν ἐπισκέψεις ἀπ' ὅλη σχεδὸν τὴν εὐρωπαϊκὴ ἐλίτ, ποὺ ἀντιμετώπιζε «ὑπαρξιακὰ προβλήματα» καὶ εὗρισκε θεραπεία ἀπ' αὐτὸν κι ὅχι ἀπ' τοὺς ψυχχαναλύτες).

Ἡ φιλοσοφία, αὐτὴ ἡ κυνηγημένη «θεὰ» τῶν Ἑλλήνων, ποὺ ἐρρίφθη στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον ὄχι μόνο ἀπ' τὸν Χριστιανισμὸ ἀλλὰ καὶ στὰ νεώτερα χρόνια ἀπ' τοὺς μεσιανιστὲς τοῦ μαρξισμοῦ, τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τοῦ μοντερνισμοῦ, ἂν ὄντως ἐπιστρέψῃ, θὰ σημάνῃ τὸ ἀνοιγμα μιᾶς νέας σελίδας γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Διότι πρωτίστως φιλοσοφία σημαίνει ἀπόρριψη δογμάτων, ἀμφισβήτηση τῆς κατεστη- μένης τάξης. Σημαίνει πῶς ὁ ἄνθρωπος μόνος του μὲ τὴν περίσκεψη καὶ τὸν διάλογο νοη- ματοδοτεῖ τὴ ζωὴ καὶ τὸν κόσμον ποὺ τὸν περιβάλλει. Σημαίνει πίστη στὸν ἑαυτὸ του, δη- λαδὴ σημαδοτεῖ τὴν ἑναρξὴ ἐνὸς νέου, ἀληθινότερου διαφωτισμοῦ.

Παν. Α. Κουβαλάκης

ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΝΑΟΣ

Ἀγαπητὲ κ. ἐκδότα,

Πείσθηκα στὴν εὐανάγνωστη (εἶναι ἡ ἀλήθεια) πινακίδα στοὺ χωριὸ Ἀμύκλες Λακωνίας, ποὺ πληροφορεῖ τὸ κοινὸ γιὰ τὴν τοποθεσίαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος καὶ γεμᾶτος χαρὰ πεζοπόρος ἐκίνησα πρὸς φωτογράφιση τοῦ περιβάλλοντος χώρου.

Βέβαια τὸ «*1 γλμ.*», ποὺ ἀναγράφεται στὴν πινακίδα, εἶναι τοῦλάχιστον 3, ἀλλὰ ἂς ἀφήσουμε τίς λεπτομέρειες. Καὶ ἡ ὁδοσήμαντη φυσικὰ πέραν τῆς ἀρχικῆς ἐλλιπέστατη. Τέλος πάντων ἐφθασα στὰ τελευταῖα 300 μ. (πλακόστρωτον δρόμον) καὶ ὦ τοῦ θαύματος! Ὅπως βλέπετε **στὴν ἔναντι φωτογραφία**, τὸ ἱερὸν εἶναι σκόρπια ἐρείπια καὶ πάνω τους ἔχει ἀνεγερθῇ ἓνας... Ἰουδαιοχριστιανικὸς ναός. Ἀφοῦ χρειάστηκα γύρω στοὺ δεκάλεπτο (καὶ «πρόφερα» ἀρκετὰ «καντήλια») γιὰ νὰ ἡρεμήσω, ἔψαξα τὸ χωρὸ καὶ τὸν φωτογράφησα.

Στὰ ἐρείπια τοῦ ἱεροῦ ὑπάρχουν συνθήματα σκαλισμένα ἢ ἀποτυπωμένα χρωματογραφικῶς μὲ ἀθλητικὸ πνεῦμα τοῦ τύπου «GATE 7» ἢ μὲ ἐρωτικὸ πνεῦμα, ὅπως «ΠΑΝΟΣ Β. + ΝΙΚΟΛΕΤΑ Κ. = ΕΡΩΣ», καὶ πιὸ 'κεῖ «ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΜΑΖΙ ΤΑΣΟΣ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ». Ὁ χώρος εἶναι ἀφρακτος καὶ ὡς ἐκ τούτου περιδιαβαίνουν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοσπάνηδες, ἀμνοερίφια, σκύλοι καὶ κάτι ἡλίθιοι σὰν ἐμένα.

Σὲ μία ὀρθία προτομὴ διαβάζω.

ΠΟΜΠΗΔΑΜΠΩΛΛΑΝΟΞ
ΟΞΕΜΟΥΤΗΝΑΡΧΗΔΑΚΑΙ
ΟΞΩ ΟΝΔΙΑΒΙΟΥΤΟΥΞΕΜΝΟ
ΤΑΤΟΥΑΓΩΝΟΣΤΩΝΑΚΙΝΘΙ
ΩΝΣΩΦΡΟΣΥΜΗΣΗΤΕΚΑΙΞ
ΗΝΟΤΗΤΟΣΑΙΤΗΣΑΛΛΗΣΠΑ
ΣΗΣΑΡΕΤΗΣΤΗΣΕΝΤΥΝΑΙΞΙΝ
ΕΝΕΚΑΠΡΟΣΔΕΞΑΜΕΝΩΝΤΟΑΚ
ΝΑΛΩΜΑΤΙΒΕΡΙΟΥΚΛΑΥΔΙΟΥ
ΔΙΝΟΥΠΡΑΤΟΛΑΟΥΤΟΥΚΑΙΔΑ
ΜΟΝΟΚΡΑΤΙΑΔΑΚΑΙΚΛΑΥΔΙΑΣΔΑ
ΟΞΕΝΕΙΔΑΣΣΤΩΝΕΚΓΟΝΩΝ

(Αὐτὰ ἔδγαλα ἀπ' τὴ φωτογραφία: προφανῶς οἱ Ῥωμαῖοι, ὅταν δὲν ἐκλεβαν καὶ δὲν ἀποκεφάλιζαν ἀγάλματα γιὰ νὰ βάλουν τὴν κόρα κάποιου αὐτοκράτορά τους ἐπάνω, ἔδειχναν καὶ σεβασμὸ κάπου κάπου.)

Καὶ σεῖς, φίλτατοι Λάκωνες συμπολίτες, ὅταν ξυπνήσετε ἀπ' τὸ λήθαργο ποὺ σᾶς ἔχει ρίξει ἡ Ῥωμοσύνη τῆς ἐθραιολαγνείας, τῆς «μουζάκα»-φαγίας καὶ τῆς ἀλαζονικῆς Ὁρθοδοξίας, τότε ἴσως σκεφθῇτε τί σχέση μπορεῖ νὰ ἔχη τὸ θέαμα τῶν φωτογραφιῶν αὐτῶν μὲ τὸν ἐλληνικὸ πολιτισμὸ. Καὶ κατόπιν ἴσως θελήσετε νὰ ἀλλάξετε κάτι πρὸς τὸ καλύτερο. Ἔως τότε νηστεία καὶ προσευχή, διότι ὁ Γιαχβὲ ὅλα τὰ βλέπει. Καὶ οἱ Χαλδαῖοι τρίβουν τὰ χέρια τους μὲ ἱκανοποίησι γιὰ τὴν ἐπιτυχημένη ἀντεπίθεσίν τους στὴν ἐξάπλωση τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Γεώργιος Σαρρῆς

ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΙΕΡΟ ΤΩΝ ΑΜΥΚΛΩΝ

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Τὸ ἐγκώμιον τῆς μανδήλας

Εὐγε, Ἀρχιεπίσκοπε! Ἐτσι σὲ θέλω: Τηλανγὴ φάρο τοῦ ὑπέροχου κόσμου τοῦ Γιαχδέ, τοῦ προαιωνίως ἐτοιμασμένου γιὰ τὴν τελείωση τῶν δικαίων. Ἐδωσες ρεσιτάλ πάλι μὲ τὴν ὑπεράσπιση τῆς μανδήλας τῶν ἀδελφῶν γυναικῶν μουσουλμανίδων. Πολὺ καλὰ τὰ εἶπες. Ἄνοιξε ἡ καρδιά τῶν μουλλάδων καὶ τῶν ἀγιατολλάδων ἀπὸ τὴν Ἀλγερία μέχρι τὸν Κανάσσο. Αὐτὸ θὰ πῇ «διαθρησκειακὴ προσέγγιση» στὴν πράξη. Ὅσο γιὰ τοὺς Νεοέλληνες..., ἦταν ποὺ ἦταν τρελλαμένοι, τώρα πλέον «ἔκαψαν φλάντζες»! Ἐχουν καταμπερδευτῇ οἱ ἔρημοι. Ἀπ' τὴ μιὰ σὲ ἀκοῦν νὰ λὲς ὅτι δέχεσαι στοὺς ναοὺς τοὺς «σκουλαρικοφόρους» καὶ τὶς «μινιφοροῦσες» κι ἀπ' τὴν ἄλλη βλέπουν τὸ ἱερατεῖο σου νὰ ἐμμένῃ στὶς παύλειες ὁδηγίες περὶ ὑποταγῆς τῆς γυναικάς στὸν ἄνδρα. Κι ὁμως, ὁ θεόπνευστος λόγος τῆς ποιμαντικῆς ὅλα τὰ βολεύει, συντελώντας στὴν ἀποσώωση τῶν πολώσεων. Τί ἐννοῶ;

Δοκίμασε, γιὰ παράδειγμα, νὰ δγάλῃς τὸ τσεμπέρι ἀπὸ μία «θεοῦσα» γιὰγιά καὶ νὰ προσπαθήσῃς νὰ τὸ φορέσῃς σὲ μία αἰθέρια ὑπαρξή, ποὺ μόλις ἐξήλθε ἀπὸ τὸ κομμωτήριο. Θὰ σὲ βαρᾶνε ἀμφότερες «πρίμο-σεκόντο», μέχρι νὰ πῇς «τὸ δεσπότη, Παναγιώτη»! Γι' αὐτὸ σοὺ λέω ὅτι ὁ Ρωμῶς χρειάζεται τέτοιον εἶδονς μανιπουλάρισμα. Νὰ βλέπῃ τὸ δόλωμα, χωρὶς νὰ ἀντιλαμβάνεται τὸ ἀγκίστρι ἀπὸ κάτω. Τί νὰ κάνῃς διαφορετικῶς; Ἄς ὀψεται ἡ ἐκκοσμίκευση. Γιατί μὴ μοῦ πῇς ὅτι, ἐὰν τὰ πράγματα ἦταν ἀλλιῶς καὶ ζοῦσατε σὲ παποκαϊσαρικὸ καθεστῶς, θὰ ἀνεχόσουν μιὰ τέτοια ἐλαστικότητα; Οἱ τότε ὁμολογοῖ σου, δικέ μου, ὄχι μόνο μαντήλα ἀλλὰ μέχρι καὶ καπίστρι θὰ ἐπέβαλαν στὸ «ῥαῖο φύλο». Ἄσε ποὺ δὲν θὰ κρατοῦσαν πλέον τὴν ποιμαντορικὴ γκλίτσα ἀλλὰ τὴ «γάτα μὲ τὶς ἐπτὰ οὐρές», γιὰ νὰ νοθευτοῦν τοὺς ἀπίστους. Τί νὰ γίνῃ ὁμως; Οἱ καιροὶ ἀλλάζουν.

Ἐσὺ πάντως μὴν τὸ κουνήσῃς οὔτε χιλιοστὸ ἀπὸ τὶς θέσεις σου. Μεῖνε ἀκλόνητος σὰν θράχος καὶ γίνε ἀκόμη πιὸ ρηξικέλευθος, μπὰς καὶ γλυτώσουμε τὴ θεοκρατικὴ κτήση μας ἀπὸ τὴν κοσμοπολίτικη λαίλαπα. Κατ' ἀρχὰς ἄρον τὶς ἀντιρρήσεις σου γιὰ τὴν ἀνέγερση μουσουλμανικοῦ τεμένους στὴν Παιανία. Τί διάτανο, ἀδελφὴ θρησκεία εἶναι κι αὐτὴ καὶ ἓνας ὁ «μπαμπᾶς». Κατόπιν ἐνίσχυσε γενναῖα τοὺς ἐν Ἑλλάδι μουσουλμάνους οἰασθήποτε προέλευσης, καὶ τὰ ὑπόλοιπα θὰ ἔρθουν μόνα τους. Ποιὰ εἶναι τὰ ὑπόλοιπα; Χά, χά, χά! Μὰ φυσικὰ ὅσα προβλέπει τὸ μεγάλο κόλπο ποὺ ἔχω ἐτοιμάσει τόσο γιὰ τὴν Ψωροκώσταινα ὅσο καὶ γιὰ τὴν Γηραιὰ Ἥπειρο γενικῶς. Νομίζεις ὅτι τυχαῖα ἔρχονται ὅλα αὐτὰ τὰ στίφη τῶν Ἀφρο-ασιατῶν καὶ ἐγκαθίστανται μόνιμα στὴν Εὐρώπη γεννοβολώντας σὰν κουνέλια; Κούνια ποὺ σὲ κούναγε! Τί ἄλλο νὰ κάνω, ἀγαπητέ μου; Ἀφοῦ ἐδῶ καὶ δύο χιλιετίες στέλνω Παύλους, Πᾶπες, Βυζαντινοὺς, Καρλομάγνους, Καλδίνους καὶ ἕναν περιδρομο ἄλλους νὰ ἐγκαθιδρύνουν τὸ γιαχδικὸ βασίλειο καὶ καταντῶ νὰ βλέπω τὸ εὐρωπαϊκὸ Σύνταγμα ἄχρωμο, ἄοσμο καὶ ἄγενστο ἀπὸ Γιαχδέ, κι ἀπ' τὴν ἄλλη τὰ μαντριὰ νὰ ἀδειάζουν... ἔ, νισάφι πιά! Ἐβαλα κι ἐγὼ σὲ ἐνέργεια τὰ μεγάλα μέσα. Θὰ τὸ καταλάβῃς καλύτερα, ὅταν στὸ μέλλον θὰ δλέπῃς πάνω στὴν κορυφὴ τοῦ Μπίγκ Μπὲν καὶ τοῦ Πύργου τοῦ Ἀϊφελ τὸν μονεζίνῃ νὰ καλῇ τοὺς πάντες νὰ προσενηθοῦν στὸν Ὑπέρτατο. Κι ἀπὸ κάτω ἑκατομμύρια μαντηλοφορεμένα κεφάλια νὰ σκύβουν. Κι ὅσα δὲν σκύβουν, θὰ κόβονται. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἐσὺ συνέχισε αὐτὸ, ἐφ' ᾧ ἐτάχῃς. Μαντήλα καὶ ξερὸ ψωμί. Ἄσε ποὺ ἔχει καὶ πρακτικὴ σημασία τὸ πανί. Κρύβει, ξέρεις, τὰ καρόνμπιλα ποὺ φυτρώνουν, ὅταν τρῶς κατραπακιὲς ἀπὸ τὸ

Σάρωθρον

ΑΠΟ ΜΠΕΤΟΝ ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Για πρώτη φορά παγκοσμίως από τις σελίδες του «Δαυλοῦ» παρουσιάστηκε το θέμα της ύπαρξης κατασκευών από μπετόν στην αρχαία Ελλάδα. Ο πρωτοπόρος Ε. Ευσταθιάδης, χημικός μηχανικός, Γεν. Διευθυντής ΚΕΔΕ, έδημοσίευσε μελέτη περί της *τσιμεντοκονίας* μονώσεως της δεξαμενής Καμείρου Ρόδου (τ. 226). Στο ίδιο τεύχος δημοσιεύθηκε συνέντευξη του καθηγητή Πανεπιστημίου Ι. Τσαγκάρη για το αντιραδιενεργό *επίχρυσμα*. Ακολούθησε η έρευνά μου «Υπέρθυρο εκ μπετόν 270 τόν. στο Θησαυρὸ Ἀτρείως» (τ. 233+234). Συνεχίζει ὁ Ευσταθιάδης με τὸ «Κεραμικὸ κονίαμα» (τ. 253) καὶ τὸ «Αρχαῖο τσιμέντο δυαδικῆς μορφῆς» (τ. 258). Τέλος ὁ Μ. Μαρμενᾶς παρουσίασε τὴν μπετονένια γέφυρα Ἰλισσοῦ (τ. 256).

Παρά τις συνεχεῖς ἀνακοινώσεις στὴν «ἐπίσημη» Ἐπιστῆμη «ἄκρα τοῦ τάφου σιωπὴ βασίλει» (Σολωμός). Ἐπαναπαύονται στοὺς «κυβολίθους λατυποπαγοὺς πετρώματος». Τώρα, ἀπὸ πού; Πῶς ἐκοδαν/μετέφεραν/ἀνέδαξαν 2,7-270 τόνους εἶναι «ἄλλου παπᾶ εὐαγγέλιο».

ΤΟ ΜΠΕΤΟΝ ΠΑΝΤΟΥ. Ἦσως σκέπτονται: «Ἔστω, εἶναι εἰδικὴ περίπτωσις, μία δεξαμενὴ, ἓνα ὑπέρθυρο, ἓνα γεφυράκι!». Μόνο; Μὰ ἂν ἐγνώριζαν οἱ Ἕλληνες τὴν (ἀπλούστατη) κατασκευὴ τοῦ τσιμέντου «πούδρα θηραϊκῆς γῆς καὶ ἄσβεστος», θὰ τὴν χρησιμοποιοῦσαν ὅπου ἔπρεπε. Δηλαδὴ σὲ ἔργα *ὑποδομῆς*, ὅπως γέφυρες, ἀψίδες, δεξαμενές, δάπεδα, θεμέλια κ.ά. Ἀντιθέτως οἱ ἀνωδομές, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ ἔχουν «κάλλος», κατασκευάζονταν με εὐγενῆ ὕλκᾱ: μάρμαρο, ἀλάβαστρο, πυρόλιθο. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω τὸ μπετόν ἐχρησιμοποιήθη κατὰ κό-

Φωτ. 1. Τὸ Τεῖχος τῶν Ἀθηνῶν: Ἀχαρνικὴ Πύλη (Πλατεία Κοτζιά).

ρον για την ανέγερση *τειχῶν*, πύργων και ἄλλων ὀχυρωματικῶν ἔργων.

Τὸ *ἐλληνικὸ* τοιμὲντο εἶχε ἐξαιρετικὲς ιδιότητες ἀκόμα καὶ σὲ σύγκριση μὲ τὸ σημερινό (Portland): ❶ Κατασκευάζετο εὐκόλα καὶ δὲν καταστρεφόταν ἀπὸ τὴν ὑγρασία (ὅπως τὸ σημερινό). ❷ Ἦταν ἐλαφρὸ (εὐκόλη μεταφορὰ) καὶ ταυτόχρονα μεγάλῃς ἀντοχῇς. Τὸ δὲ *ἐλληνικὸ* μπετόν: ❶ Ἦταν οἰκονομικὸ ὡς φυσικὸ ὑλικὸ εὐκόλης ἐξόρυξης (θηραϊκὴ γῆ, ἀσβεστόλιθος, ἄμμος, σκύρα). ❷ Ἡ παρασκευὴ του ἦταν *ταχύτατη*, ὡς χυτοῦ, ἐπὶ τόπου ὑλικοῦ. Αὐτὴ εἰδικὰ ἢ ιδιότητα τὸ ἔκανε ὑλικὸ *ἐκλογῆς* (= ὅ,τι καλύτερο) γιὰ τὴν οἰκοδόμησι *τειχῶν* καὶ ὄχι τὸν λίθο.

Γιατὶ ἀπαιτεῖτο ἡ *ταχύτατη* κατασκευὴ των; Δὲν εἶχαν ἀπεριόριστο χρόνο νὰ τὰ κάνουν «μὲ τὴν ἡσυχία τους», ὅπως ὄλα; Ὁχι, δέβαια! Ἡ «ἄνεση χρόνου» (= ὅποτε τελειώσουμε) τῶν ἀρχαίων εἶναι μέγα ψέμα, ἓνα ἰδεολόγημα ὑποπτης προέλευσης.

ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ. Αἱ Ἀθῆναι, πόλις ἀρχαιοτάτη («*κῶμαι*» πρὸ τῆς 4ης χιλιετίας) ἔχουν ἱστορία ἀπὸ τὶς πλέον ταραχώδεις. Ὁ ἀρχιτέκτων-ἐρευνητὴς Ι. Τραυλὸς¹ ἔλεγε: «*Λίγες πόλεις καταστράφηκαν τόσο συχνὰ καὶ ὀλοκληρωτικὰ, ἀλλὰ ξανάζησαν λαμπρές*». Πράγματι τουλάχιστον τὰ *τείχη* των ἀρκετὲς φορὲς γκρεμίστηκαν, ξαναχτίστηκαν, ἐπιδιωρθώθηκαν. [Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῶν *τειχῶν* ἐξετάσαμε μόνον τὴν περίοδο ἀπὸ 530 ἕως 387 π.Χ. καὶ ὄχι τὰ νεολιθικὰ καὶ Πελασγικὰ].

❶ **Πεισιστράτεια Τείχη:** Μετὰ τὴν ἐκδίωξή του τὸ 558 π.Χ. ὁ τύραννος Πεισίστρατος ἐπιστρέφει τὸ 535 μὲ τὰ ἔσοδα⁸ ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα χρυσοῦ Θράκης (Ἡρ. Α64). Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μισθοφόρους χρηματοδοτεῖ τὴν ανέγερση *τειχῶν* τὸ ≈530. Τί πίεση χρόνου εἶχε καὶ τότε τελείωσαν, εἶναι ἄγνωστο.

❷ **Θεμιστόκλεια:** Μετὰ τὴν κατεδάφιση τῶν *τειχῶν* ἀπὸ τὸν Ξέρξη² τὸ 480 ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνοικοδομεῖ τὸ *τείχος* ὄχι μόνον τῶν Ἀθηναίων, ποὺ σχεδιάζεται ἐκ νέου μὲ μεγαλύτερη διάμετρο ἤτοι ≈1.500 (μὲ κέντρο τὴν Ἀγορὰ) ἀλλὰ καὶ τοῦ Πειραιῶς. (Σχ. 1+2). Τὸ ἔργο ξεκί-

Σχῆμα 1. Τὸ Ἀθηναϊκὸν Τείχος τοῦ Ἀστεως καὶ στοῦ «Φιλοπάππου».

Σχ. 2. Τὰ τείχη τῶν Ἀθηνῶν: Τοῦ ᾽Αστεως, τὰ Μακρὰ (Βόρειο, Νότιο, Μέσον), τοῦ Πειραιῶς.

ΤΕΙΧΟΣ	Θουκυδ. σταδ. μ.	Νέα μέτρηση
Ἀθηνῶν	43	8.000
Φιλοπαπ.	—	—
Μέσον	35	6.500
Β. Μακρόν	40	7.500
Ν. Μακρόν	(40)	7.500
Πειραιῶς	60	12.000
Σύνολο	41.500	40.960

Σχ. 3.

νησε τὸ 479 καὶ πρέπει νὰ τελείωσε ταχύτατα, τέλος τοῦ 478, ἀφοῦ τότε πραγματώθηκε ἡ Ἀ' Ἀθηναϊκὴ (Δηλιακὴ) Συμμαχία, πὺν προξένησε φόδο καὶ ἀγανάκτηση στοὺς Σπαρτιάτες μὲ πιθανότητες βίαιης ἀντιδράσεως.³ «Εὐθὺς (ὁ Θ.) ἐπιχειρεῖ τὴν πόλιν οἰκοδομεῖν καὶ τειχίζειν χρήμασι(!) πείσας τοὺς ἐφόρους... ἐγκαλούντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν (= διαμαρτυρομένων)... χαλεπαίνοντες (= ἀγανακτῶντες).

3 Ὁ Κίμων, ὁ ἐξαιρετός Ἀθηναῖος στρατηγός, προσδεσβλημένος ἀπὸ τὴν ἄρνηση τῶν Σπαρτιατῶν νὰ δεχθοῦν βοήθεια, τὸ 461 διαλύει τὴν συμμαχία.⁴ Μετὰ τὴν ἥττα τῶν Ἀθηναίων στὴν Τανάγρα

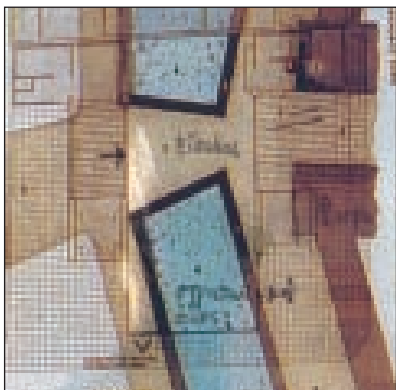
(457) ἀπὸ τοὺς Σπαρτιάτες, μὲ προτροπὴ τοῦ Κίμωνος ἄρχισε ἡ κατασκευὴ τοῦ τείχους πὺν ἔνω-νε τὴν Ἀθῆνα μὲ τὸν Πειραιᾶ, μὲ χρήματα ἀπὸ λάφυρα Θρακῶν καὶ Περσῶν.² Τὸ ἴδιο δέχεται καὶ ὁ Α. Ραγκαβῆς⁵ (80ῇ Ὀλ. δ' = 457 π.Χ.).

Τὰ ὀνομαζόμενα «Μακρὰ Τείχη» ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἓνα διπλὸ τείχος —«δόρειον καὶ νότιον»— μὲ κενὸ ≈ 10 μ. (Σχ. 3) καὶ ἓνα παράλληλο —«μέσον»— σὲ ἀπόσταση 1 σταδίου = 185 μ. (Σχ. 2), ὅλα μήκους περίπου 40 σταδίων = 7.500 μ. (Θουκ. Α107) «τοῦ δὲ Φαληρικοῦ τείχους στάδιοι ἦσαν πέντε καὶ τριάκοντα, πρὸς τὸν κύκλον τοῦ Ἀστεως... τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα, Πειραιῶς καὶ Μουνιχίας ἐξήκοντα... θανμάσιον ἦν τὸ τάχος (B13).

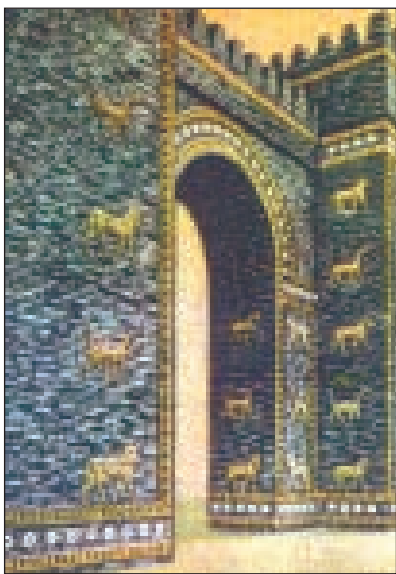
4 Μετὰ τὴν κατάληψη τῶν Ἀθηνῶν τὸ 404 ἀπὸ τὴ Σπάρτη τὰ τείχη κατεδαφίσθησαν. Ὁ στρατηγὸς Κόνων ὁμῶς νικᾷ στὴν Κνίδο τὸ 394 καὶ μὲ περσικὰ χρήματα χτίζει πάλι ἐξ ἀρχῆς ὅλα τὰ τείχη (393). Τὸ δὲ 391 συλλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς Πέρσες, ἐνῷ ἀποτυγχάνουν οἱ προσπάθειες συνθήκης μὲ αὐτοὺς. [Τὸ 387 ὁμῶς συνομολογεῖται ἡ Ἀνταλκίδειος εἰρήνη. Κερδισμένη ἡ Σπάρτη!] «(Κόνων) ἀφικόμενος πολὺν τοῦ τείχους ὥρθωσε τὰ τούτου πληρώματα(!) παρέχων καὶ τέκτοσι (= ξυλουργοὶ γιὰ ξυλοτύπους!) καὶ λιθολόγοις(!) μισθοὺς διδούς, πάντες Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ ἄλλων πόλεων ἐθελουσίῳ ἐνετείχισον».⁷

Ἄρα σὲ δύο ἔτη (393-391) χτίστηκαν, ἀφοῦ ἡ Σπάρτη δὲν θὰ ἐπέτρεπε τὴ συνέχιση. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Ὅλα τὰ τείχη περατώθηκαν στὸ ἐκπληκτικὸ διάστημα τῶν δύο ἐτῶν λόγῳ πίεσης χρόνου.

ΠΟΣΟΣ Ο ΟΓΚΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ; Ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα δημόσια ἔργα τῆς ἀρχαιότητος ἦσαν τὰ τείχη, τὸ μεγαλύτερο δὲ σὲ ὄγκο —ἴσως— ἦταν τὸ Τείχος τῶν Ἀθηνῶν. Ἄς υπολογίσουμε κατ' ἀρχὰς τὸ μήκος τοῦ τείχους (λ.χ. τῆς ἐποχῆς τοῦ Κίμωνος). Τοῦτο ἀποτελεῖτο ἀπὸ τὸ Ἀθηναϊκὸ, τὰ Μακρὰ (Βόρειο, Μέσον, Νότιο), τὸ Πειραιῶν συνολικοῦ μήκους 40.900

Σχήμα 4. Ἀχαρνική Πύλη: Δίδυμο τείχος.

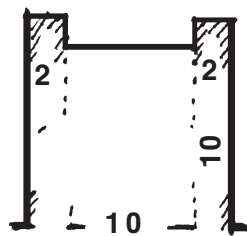
Φωτ. 2. Πύλη βαβυλωνιακοῦ τείχους.

Ι. Δάκογλον⁹ 232/147,5) συνολικοῦ ὄγκου = 2.353.000 μ³, δηλ. κατὰ τὴ *λιγώτερο* τῶν Τειχῶν! [Σημ.: Γάλλος ἀρχιτέκτων ἐδημοσίευσε στὸ περιοδικὸ «Science et Vie» (δυστυχῶς ἔχασα τὸ τεύχος) ἔρευνα, ὅπου ἀπεδείκνυε ὅτι ἡ πυραμίδα τοῦ Χέοπος ἔγινε μὲ χύσιμο *ἀμμομπετόν* ἐπὶ τόπου σὲ κυβόλιθους 0,8×0,8×1,6 μ. Ἡ χημικὴ ἀνάλυση τὸ ἐβεβαίωσε.] Ἔτσι ἐξηγεῖται γιατί δὲν χωρᾷ μαχαίρι στοὺς ἀρμούς, ὅπως καὶ στὰ κυκλώπεια τείχη τῶν Ἀθηνῶν.

ΕΙΝΑΙ ΜΠΕΤΟΝ; ΟΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ. Ὅπως ὁ καθεὶς μπορεῖ νὰ διαπιστώσῃ, οἱ ἐπιφάνειες κυβολίθων τοῦ Ἀθ. Τείχους, θυμίζουσιν *μπετόν*! [Φωτ. 1+6]. Εἶναι ὁμως; Ἡ «ἐπίσημη» ἀρχαιολογία δέχεται ὅτι εἶναι ἐπεξεργασμένα τεμάχια *λατυποπαγοῦς* πετρώματος [= ἱζημα-

μ. (Σχ. 1+2) καὶ (Σχ. 3). Προσθέτοντας τεθλασμένες, πύργους, πυλώνες, ἐνισχύσεις, ἀντιστηρίξεις κ.λπ. = 19.100 μ. ἔχουμε συνολικὸ μῆκος ≈ 60.000 μ.

Δυστυχῶς δὲν δρῆκα κάποια περιγραφή στὴν ἑλλ. γραμματεία μιά τυπικῆς διατομῆς τοῦ τείχους, ὥστε νὰ ὑπολογίσω τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος του. [Μόνον ὁ περιηγητὴς Χουήλερ τὸ 1676 πρόφρασε ὀρθία τμήματα τῶν Μακρῶν Τειχῶν καὶ τὰ ὑπελόγησε 20 μ. ὕψος, 40 κύβους(!), Β. Θεοφανίδης]. Ὑπολογίζω τὸν διπλὸ τοῖχο (δίδυμος) [Σχ. 4] μὲ πάχος 2+2=4 μ. καὶ ὕψος 10 μ. Ἐμβαδὸν 4 × 10 = 40 μ² καὶ συνολικὸς ὄγκος τοῦ τείχους 2.400.000 μ³ (40 × 60.000) [Σχ. 5]. Τὰ τείχη κατασκευάσθηκαν ἀπὸ κυβόλιθους (block) 1×1×2 μ.=2 μ³ ἢ 0,5×0,7×1,4.

Σχ. 5. Τομή τείχους.

Η ΣΥΓΚΡΙΣΗ. Ἄς συγκρίνουμε τὸ τείχος μὲ τίς δύο μεγαλύτερες –γνωστές– κατασκευές. ❶ **Τείχη Βαβυλῶνος:** Ἡ πόλις ἐθεωρεῖτο ἡ μεγαλύτερη καὶ πολυαριθμότερη τῆς ἀρχαιότητος. Μὲ ἓνα ἑκατομμύριο(;) κατοίκους εἶχε διαστάσεις 120×120 σταδίων, ἥτοι πλευρὰ 22 χλμ.(!) ἐμβ. = 500 χιλ. στρέμματα! Ὁ Ἡρόδοτος⁸ ἐκτὸς τῶν 88 χλμ. τείχους δηλώνει ὑπερβολικὰ καὶ τὸ ὕψος/πλάτος (200 πήγεις «*βασιλείους*» καὶ 50 ἀντιστοιχῶς, ἄρα ὕψ. = 100 μ.! καὶ πλ. 25). Ἄν θεωρήσουμε λογικὸ Υ=25 μ. Π. = 12μ. (ἔξ ὧν 4 μ. δόμηση) τότε ὄγκος = 4×25×88.000 = 8.800.000 μ³, δηλ. τριπλάσιο μὲν τοῦ Τείχους Ἀθηνῶν, ἀλλὰ κατασκευασμένο ἀπὸ ὀπτόπλινθους, ἓνα εὐτελὲς ὕλικό (Φωτ. 2) «*κρεμαστοὶ κήποι*». ❷ **Πυραμὶς τοῦ Χέοπος:** Τὸ μεγαλόπρεπο οἰκοδόμημα ἐθεωρεῖτο ἓνα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θαύματα. Εἶναι τετράγωνη πυραμὶς πλευρᾶς 227 μ. καὶ ὕψους 137 (ὁ Ἡρόδ.⁸ 8 πλέθρα = 247 μ., ὁ

τογενές αποτελούμενο από ανώμαλα χαλίγια/«λατύπαι» με συγκολλητική ὕλη *ἀργίλου*/Al₂ (SiO₃)₃. Κι ὅμως δὲν εἶναι πέτρωμα οἱ κυβόλιθοι καὶ θὰ τὸ ἀποδείξουμε διὰ τῆς «εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς»:

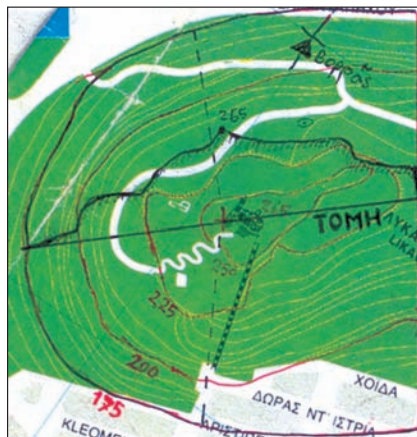
① Ἀπαιτεῖται βασικώτατα ἡ ὕπαρξη τεραστίου ἐνιαίου κοιτάσματος (ἐκατομμυρίων μ³) καὶ μὴ εὐθραύστου. Τέτοιο λατομεῖο δὲν ὑπάρχει, ἀφοῦ γιὰ τὰ 2,4 ἐκατ. μ³ ἐπεξεργασμένων κυβόλιθων ἀπαιτοῦνται ≥ 3,5 ἐκ. μ³ κοίτασμα, ἥτοι ἡ *ισοπέδωση* ἐνὸς λόφου σὰν τοῦ Λυκαδηττοῦ (≈ 3.6 ἐκατ. μ³)! [Σχ. 6: Τὸ ΝΔ τμήμα τοῦ λόφου]. Φυσικὰ δὲν ὑπῆρχε τέτοιος λόφος· κι ἂν ὑπῆρχε, ὡς *ιέρως* (τὸν προστάτευν ὁ Πάν καὶ οἱ Νύμφες) ἦταν ἀπαράβιαστος.

② Ἐπρεπε τὸ κοίτασμα νὰ εἶναι ὅλο λατυποπαγές, σχεδὸν ἀνύπαρκτο στὴν ἀσβεστολιθικὴ Ἀττικὴ (μάρμαρα, πωρόλιθοι) μὲ ὑπόδαθο ἀργιλικὸ σχιστόλιθο.¹ [Σημ.: Ὁ εὐκολολάξευτος πωρόλιθος Πειραιῶς ἐχρησιμοποιήθη γιὰ γωνιόλιθους. Στὰ τείχη, κατὰ 5% ἀπὸ παλαιότερες κατασκευές]. ③ Ἡ κοπὴ τελείως ἐπιπέδων κυβόλιθων ἀπὸ λατυποπαγές πέτρωμα εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολη, δυσκολώτερη καὶ ἀπὸ μαρμάρου. Ὅντως τὸ ὕλικὸ εἶναι καὶ σκληρὸ ἀλλὰ καὶ εὐθραύστο λόγῳ ἀνομοιομόρφου ὕφους του. Ἐτσι ἡ κοπὴ μὲ σφήνες ὅπως –ὑποτίθεται– τοῦ μαρμάρου εἶναι ἀνέφικτη.

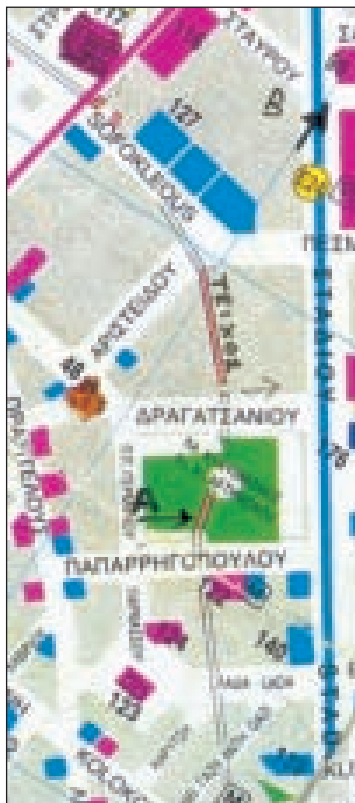
Μόνο (ἴσως) μὲ πριόνια εἰδικὰ «*λιθοπρῖσται*» τεχνίτες μποροῦσαν νὰ κόψουν κυβόλιθους 0,8×0,8×1,60 μ. (ἕναν σὲ 10 ἡμέρες 4 ἄνδρες). Ἐστῶσαν 20.000 εἰδικευμένοι¹⁰ (ποὺ νὰ ὀρεθοῦν); Θὰ ἔκοδαν σὲ 10 ἡμ. 5.000 κυβόλιθους καὶ οἱ 2.400.000 ἀπαιτοῦσαν ἐργασία 4.800 ἡμ. (10 · 2.400 : 5) ἥτοι 16 ἔτη (4.800:300). Ὅμως τὸ τεῖχος τελείωσε σὲ 2 ἔτη!

④ Ἦταν ἀδύνατον νὰ εἶχαν οἱ Ἀθηναῖοι 20.000 ἐργαλεῖα ὑψηλῆς τεχνολογίας ὅπως δίσκους, πριόνια, τρυπάνια κ.ἄ. ἀτσάλινα μὲ ἐνισχυμένα κοπτικὰ ἄκρα μὲ κορούνδιο (διαμάντια δὲν ὑπῆρχαν!). ⑤ Γιὰ τὴν μεταφορὰ ἀπὸ (ὑποτιθέμενο) λατομεῖο σὲ ἕνα ἐργοτάξιο μήκους 14 χλμ., ἔστω ὅτι διέθεταν 20.000 ἐπὶ πλέον ἄνδρες (ποιοί;). Κάθε κυβόλιθος 1 μ³, βάρους 2,5 τόν. περίπου, ἐὰν μεταφεροτὰν ἀπὸ 5.000 κάρρα(!) σὲ 5 ἡμ. ἀπὸ τετράδα ἀνδρῶν θὰ ἀπαιτοῦντο (5 · 2.400.000 : 5.000) 2.400 ἡμ. ἢ 8 ἔτη. Τελείωσε σὲ δύο! ⑥ Γιὰ τὴν τοποθέτηση, ἂν εἶχαν ἄλλους 10.000, ἀνὰ 10 ἄνδρες γιὰ ἐκσκαφὴ, καθαρισμὸ, ἀνύψωση σὲ ὕψος 5 μ. (μ. ὀρος) τοποθέτηση κ.λπ. (καὶ ἂν κάθε ὁμάδα τοποθετοῦσε 1 κύβο τὴν ἡμέρα) τότε θὰ ἀπαιτοῦντο 2.400 ἡμ. δηλ. 8 ἔτη. ⑦ Λόγῳ τῶν μεγάλων διαστάσεων τῶν κυβόλιθων καὶ τοῦ εὐθραύστου, ἡ τοποθέτησή τους ἄνευ κονιάματος εἶναι ἀδύνατη. Ὅμως ὄχι μόνο δὲν ὑπάρχει ἶχνος, ἀλλὰ ἐπικάθονται *χωρὶς ἄρμό*. Δὲν περνáει οὔτε λεπίδα! ⑧ Τέλος ὁ Ξενοφών,⁷ ὅπως εἴπαμε, ὀμιλεῖ –περιέργως– περὶ «*παχωρήσεως πληρωμάτων*» (πλήρωμα = εἰδικὴ ὑπηρεσία: Ἀριστ., «Πολ.» IV 4.12 = εἰδικοί τεχνίτες, ἐργοδηγοί;) γιὰ τὴν ἀνέγερση τῶν τειχῶν. Ἐπίσης ἔδωσε μισθοὺς σὲ «*τέκτονες*» καὶ «*λιθολόγους*». Τί σημαίνουν;

Τί χρειάζονται οἱ «*τέκτονες*» (= ξυλουργοί), ἀφοῦ μόνο κτίστες θὰ ἐκτίζαν τοὺς λίθους καὶ οὔτε ἀπαιτοῦντο σκαλωσιές, ἀφοῦ ἡ ἀνύψωση ἔπρεπε νὰ γίνη μὲ βαροῦλκα; Μήπως ἦσαν οἱ «*καλουπατζῆδες*» (= κατασκευαστὲς ξυλοτύπων μετεόν); Καὶ οἱ «*λιθολόγοι*»; Ἀν ἦσαν κτίστες, γιατί δὲν τοὺς ὀνομάζει μὲ τίς συνήθεις λέξεις; «*λιθο-δόμος, -γλύπτης, -εργος, -κόπτης, -τέκτων, -τόμος, -οιργός*». Μήπως ἡ σημασία τοῦ «*λιθο* · *λόγος*» εἶναι ὁ συλλέγων τὰ ἀδρανῆ ὕλικά *μετεόν*; (λίθοι, ἄμμος, χαλίγι).

Σχ. 6. Λυκαδηττός, ΝΔ τμήμα (κάτοψη-τομή).

Σχ. 7. Σημείο Α: δείγμα τείχους.

ειδικό μηχανήμα (καροταρία). Πάντως ἐδόθηκε ἀνεπισήμως στὸ ΚΕΔΕ καὶ περιμέναμε τὰ ἀποτελέσματα.

Μετὰ μερικές μέρες μᾶς ἐδόθησαν –ἀνεπισήμως– γιὰ δύο μόνο δοκιμές (ἴσως λόγω τοῦ μικροῦ τοῦ δείγματος, ἀφοῦ μετὰ τὴν κοπή ἀπέμεινε κύβος ἀκμῆς 5 ἐκ.)

α **Εἰς θλίψιν:** Ἀντοχή 140 χγρ./ἐκ. δηλ. μεγαλύτερο ἀπὸ 120 ποὺ εἶναι ἡ ἀντοχή μπετόν ποιότητος B120, μὲ τὸ ὁποῖο κατασκευάσθηκαν ὅλα τὰ μπετόν στὴν Ἑλλάδα μέχρι τὸ 1960!

Φωτ. 3. Δείγμα τείχους (Πλατεῖα Κλαυθμώνος).

ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΙΚΑ ΜΠΕΤΟΝ; Ἀποδείξαμε –νομίζω– ὅτι τὰ τείχη τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἦσαν λίθινα. Ἄρα τίποτε ἄλλο δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι πέρα ἀπὸ μπετόν. Γνωρίζουμε (ὄρα εἰσαγωγή) ὅτι τὸ φυσικὸ τσιμέντο ἦταν γνωστὸ στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Μὲ αὐτὸ κατασκευάζονταν τσιμεντοκονίες καὶ μυκηναϊκὸ μπετόν (Θησ. Ἀτρέως). Γιατί νὰ μὴ τὸ χρησιμοποιοῦσαν εὐρέως σὲ ὅλη τὴν 1η χιλιετία π.Χ. γιὰ δημόσια ἔργα; Λ.χ. γέφυρες, θεμελιώσεις, δεξαμενές, τείχη;

Ὅταν μικρὸς παίζοντα στὴν πλατεῖα Κλαυθμώνος σκαρφαλώναμε στοὺς ἐκτεθειμένους κυδόλιθους, τοὺς ὠνομάζαμε «οἱ ἀρχαῖες πέτρες μας». Ἀγνωστο τί ἦσαν, μέχρι ποῦ ἔγινε ἡ ἐκσαφή τοῦ γκαράζ Κλαυθμώνος. Τότε ἀπεκαλύφθη μεγαλειώδης τὸ Τείχος. Ἀποτέλεσμα; Τὸ «ρωμαϊκὸ» κράτος τὸ καλύπτει μὲ μπετόν, ἀφήνει ἀκάλυπτο μόνο τμῆμα 10 μ., ὕψους μόνο 3 μ. κάπου στὸ δ' ὑπόγειο! [Σχ. 7]. Ἀπὸ ἐκτεθειμένο κυδόλιθο πήρα ξεκολλημένη γωνία διαστ. 20 × 10 × 10 ἐκ. [Φωτ. 3]. Μακροσκοπικὰ εἶχε ὕψη «λατυποπαγοῦς» ἢ ἀρχαίου μπετόν. Τὸ ἔδειξα στὸν εἰδικὸ κ. Ε. Εὐσταθιάδη, ποὺ ἀνεγνώρισε καὶ αὐτὸς πιθανὸ μπετόν.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ. Ἐπειδὴ εἶχε παλαιότερα ἐρευνήσει τὴν τσιμεντοκονία τῆς Καμείρου στὸ ἐργαστήριό τοῦ ΚΕΔΕ (Κεντρικὸ Ἐργαστήριό Δημ. Ἔργων), ἤτοι δοκιμές σὲ ἀντοχή σὲ θλίψη, εὗρεση φαινομένου βάρους (Φ.Β.) καὶ κοκκομετρικῆς σύστασης (ἴζημα), τὸν παρακάλεσα νὰ μὲ βοηθήσῃ, ὥστε νὰ λειφθῇ δείγμα μὲ

β **Φαινόμενο βάρους (Φ.Β.):** Εὐρέθῃ ἴσον μὲ $2.200 \text{ χγρ/μ}^3 \approx \text{μπετόν} = 2.280$, ἐνῷ τὸ λατυποπαγὲς πέτρωμα ἔχει $\Phi.Β. = 1.600$. Οἱ ἐνδείξεις πληθαίνουν.

ΠΩΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΑΝ ΜΠΕΤΟΝ.

1 Τὸ φυσικὸ τσιμέντο παρασκευάζεται (σύμφωνα μὲ τὸν χημ. μηχ. Ε. Εὐσταθιάδη, «Δ», τ. 258) μὲ ἀνάμειξη σὲ σταθερὲς ἀναλογίες λεπτοτάτης κόλλης ἀπὸ αἰώρημα *θηραϊκῆς* γῆς («*παιπάλη*») καὶ ἀσβέστου. Μὲ ἀνάλογη προσθήκη ἄμμου καὶ ὕδατος δημιουργοῦσαν τσιμεντοκονία. Μὲ μείξη πλὴν

τῆς ἄμμου καὶ διαβαθμισμένων σκύρων (= χαλίκια λεπτὰ ἕως χονρὰ 0.5-5 ἔκ. σὲ ἀναλογία) εἶχαν σκυρόδεμα (μπετόν). Προσθέτοντας καὶ λίθους γιὰ οἰκονομία εἶχαν λιθόδεμα. [Φωτ. 6].

Τὸ ἀρχαῖο τσιμέντο ἀπὸ χημικῆς ἀπόψεως ($\text{CaO} \cdot \text{SiO}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) περιεῖχε ὀξείδια πυριτίου καὶ (σχεδὸν) καθόλου ἀργιλικές ἐνώσεις.

2 Εὕρεση ὑλικῶν: Ἡ θηραϊκὴ γῆ, ἀφθονή στὴ Θήρα, μετεφέρετο σὲ σάκκους ἔστω τῶν 40 χγρ. Ὁ ἀσδέστης κατασκευάζεται σὲ καμίινους μὲ πύρωση ἀσβεστολίθου, ἀφθόνου στὴν Ἀττική. Ἡ ἄμμος προήρχετο ἀπὸ παραλίες ἢ ποταμούς, τὰ δὲ σκῦρα ἀπὸ φυσικὲς ἀποθέσεις ἢ θραύσματα λίθων. **3 Ποσότητες:** Ἀνά κυβ. μέτρο ἀπαιτοῦντο: 80 χγρ. θηραϊκῆς, 80 ἀσδέστη, 0,3 μ³ ἄμμος καὶ 0,6 σκύρων.

Ἐπομένως γιὰ τὰ 2,4 ἑκατομ. μ³ τῶν τειχῶν ἐχρειάζοντο: **α** Θηραϊκὴ 190.000 τόνοι ἢ 140.000 μ³ ἢ 40 στρέμματα δάθους 1 μ. Πανεύκολο. **β** Ἀσδέστης 190.000 χγρ. → 95.000 μ³, ἥτοι 8 ἀσβεστοκάμινοι μὲ ἀπόδοση 20 μ³/ἡμ. σὲ 2 ἔτη (600 ἡμ.). **γ** Ἀμμος 700.000 μ³ ἥτοι, μισὸ ἀπὸ παραλία 4,5 χλμ. × 30 × 2,5 μ. καὶ ποταμὸ 11 χλμ. × 20 × 1,5 μ. δάθος. **δ** Χαλίκια 1.400.000 μ³, ἥτοι 4 κοιτάσματα 100 × 170 × 10 μ. + 1 παραλία + 2 ποταμοί. **ε** Λίθοι 120.000 μ³, ἥτοι 100 ἄτομα νὰ συλλέγουν 10 μ³/ἡμ. σὲ 120 ἡμ.

4 Οἱ ἐργάτες: Τὰ ἄτομα ποὺ μποροῦσαν νὰ ἐργασθοῦν «πανδημεῖ» (ὅλοι οἱ ἀρσενικοί, συνήθως) στὴν Ἀθήνα, ὑπολογίζονται ὡς ἑξῆς: Ἀπεδείχθη ὅτι ἡ οἰκοδόμησις τῶν τειχῶν μὲ λιθοδομή ἦταν ἐφικτή. Στοὺς 19.000 στρατευμένους¹⁰ πρέπει νὰ προστεθοῦν 15.000 (ἀπὸ 12 ἐτῶν ἕως 18 καὶ 55 ἕως 70). Ἐπίσης 18.000 μέτοικοι ὡς καὶ 80.000 δοῦλοι ἀπὸ τοὺς 400.000· οἱ ἐθελοντὲς σύμμιχαι 18.000.

Σύνολο ἀνειδικεύτων καὶ τεχνιτῶν διαθεσίμων 150.000. Ἄν δουλεύανε οἱ μισοὶ (οἱ λοιποὶ σὲ ἄλλες ἀσχολίες) γιὰ τὸ χύσιμο ἐπὶ τόπου κυβολίθων ἐκ μπετόν, ἐπὶ ἓνα χρόνον θὰ μάζευαν τὰ ὑλικά. Ἦτοι $7.500 \mu^3/\eta\mu. \times 320 = 2.400.000 \mu^3$ χωρισμένοι σὲ 9.100 συνεργεῖα τῶν 8 ἀτόμων = 73.000 ἄνδρες. Κάθε συνεργεῖο μάζευε 0,8 μ³ ἡμερησίως ($0,8 \cdot 9.100 \approx 7.500 \mu^3$), πρᾶγμα ἐφικτό. Τὸν ἄλλο χρόνον τὰ ἴδια συνεργεῖα θὰ ἔχυναν 0,8 μ³ μπετόν τὴν ἡμέρα. Ἀπὸ τοὺς 8 τοῦ συνεργείου ὁ ἓνας κουβάλαγε νερό, 3 ἔκαναν «χαρμάνι», 2 ἀνέδαξαν καὶ 2 καλούπωναν καὶ ἔχυναν μπετόν.

Ἄρα ἀρκοῦσαν 2 ἔτη γιὰ νὰ χυθοῦν τὰ 2,4 ἑκατομμύρια μ³ μπετόν τῶν τειχῶν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ. Τὰ Ἀθηναϊκὰ τεῖχη δὲν κτίσθηκαν (4 φορές τουλάχιστον) μὲ «λατυποπαγές» πέτρωμα. Οἱ κυβόλιθοι εἶναι ἀπὸ μπετόν· ἔχουμε δάσιμες ἐνδείξεις ὅπως ἡ ταχύτης, ἡ εὐκολία κατασκευῆς, ἡ εὕρεσις φθινῶν καὶ ἀφθόνων ὑλικῶν. Ἐπίσης ἡ μέχρι τοῦδε τεχνολογικὴ ἐξέτασις δεδαιοῖ μπετόν (ἀντοχή σὲ θλίψη καὶ φαινόμενο δάρος). [Φωτ. 4+5.]

Γιὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ ἡ ἔρευνα ἀπαιτοῦνται δείγματα (καρότα),

Φωτ. 4. Ἐπιφανειακοὶ κυβόλιθοι (μπετόν). Πλατεῖα Κλαυθμῶνος.

Φωτ. 5. Ὑπόγειοι κυδόλιθοι, Πλατεία Κλαυθμώνος.

Φωτ. 6. Λιθόδεμα (μπετόν) τείχους (Πλατεία Κλαυθμώνος).

ώστε νὰ ἐπιδεβαιωθοῦν οἱ ἄνω ιδιότητες καὶ νὰ ἐλεγχοῦν: α. Ἡ κοκκομετρικὴ σύσταση μὲ ἱζηματικὴ διάταξη καὶ β. ἡ εἰδικὴ χημικὴ σύνθεση, ἥτοι ἂν ὑπάρχῃ ἄμορφο πυριτικὸ ὀξὺν (SiO_2), κύριο συστατικὸ τῆς θηραϊκῆς γῆς (ἐξ ἧς τὸ τιμέντο) καὶ ἡ ἀνυπαρξία ἀργιλίου, ποὺ εἶναι ἡ βάση τοῦ πηλοῦ, συγκολλητικῆς οὐσίας τῶν λατυποπαγῶν πετρωμάτων. Αὐτὰ θὰ ἦσαν ἡ πλήρης ἀπόδειξη ὅτι τὸ ἐλληνικὸ μπετόν ἦταν ὑλικὸ εὐρυτάτης χρήσεως γιὰ ἔργα ὑποδομῆς (τείχη κ.ἄ.).

Βέβαια ἡ «κατεστημένη» ἐπιστῆμη δὲν θὰ δεχθῇ νὰ ἐξετάσῃ πολὺ πλεονα/ἀμερόληπτα τὸ θέμα «μπετόν», ἀφοῦ ἀποδέχεται παγκοσμίως μόνον ἰδεολογήματα (λ.χ. ἰνδοευρωπαϊσμός) καὶ ἀπαραδίαστα θέσφατα, ὅπως «τὸ μπετόν εἶναι ἐφεύρεση τῶν Ρωμαίων», ἀνεξαρτήτως τῶν εὐρημάτων. Ἐμεῖς, οἱ λίγοι, θὰ δηλώ-νουμε «τὸ μπετόν εἶναι –καὶ αὐτὸ– ἐλληνικὴ ἐφεύρεση». Καὶ θὰ περιμένουμε.

Βιβλιογραφία:

1. Ι. Τραυλός, «Οἰκιστικὴ Ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν», Ὁμιλ. Ε', Ἀρχιτ. Συντ. 1972, «Πολεοδομικὴ Ἑξέλιξη», 1960.
2. Ἐγκυκλοπαίδεια «Ἡλιος».
3. Πλούταρχος, «Θεμιστοκλῆς» XIX, ἐκδ. Ζαχαρόπουλος, σ. 50.
4. Ulr. Wilcken, «Ἀρχ. Ἑλλ. Ἱστορία», σ. 198.
5. Α. Ραγκαβῆς, «Λεξικὸν Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας», ἐκδ. Ἐπικαιρότητα.
6. Πλούταρχος, α' «Περικλῆς», ΙΓ' καὶ δ' «Κίμων», ΙΓ' + ΙΖ'.
7. Ξενοφών, «Ἑλληνικά», IV 8.6' καὶ Θουκυδίδης, 6. 44.
8. Ἡρόδοτος, «Ἱστορίαι», Α 178.
9. Ι. Δάκογλου, «Μυστικὸς Κώδις Πυθαγόρα», ἐκδ. «Ν. Θέσεις».
10. Κ. Καρμιράντζος, «Πόσες ἦσαν οἱ τραγωδίες;», «Δ», τ. 266.

Κωστῆς Καρμιράντζος

Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Ποιό «Ἑλληνικὸ Πνεῦμα» ἐπιδoteίται...

Πολὺς λόγος γίνεται τελευταῖα γιὰ τὸ περίφημο Κοινοτικὸ Ἑπιχειρησιακὸ Πρόγραμμα «Κοινωνία τῆς Πληροφορίας», πὺν σκοπὸ ἔχει τὴν προβολὴ καὶ διάσωση μὲ ἠλεκτρονικὴ καταγραφὴ (ψηφιοποίηση) τῆς πνευματικῆς «μας» κληρονομιάς. Ἀκοῦστε ποιοὶ φορεῖς ἔλαβαν σχετικὰ κονδύλια: Ἰδρυμα Ὅρων Σινᾶ, Ἱερὰ Μονὴ Σίμωνος Πέτρου, Ἱερὰ Μονὴ Παυτοκράτορος Ἀγίου Ὁρων, Ἱερὰ Μητροπολὶ Θεσσαλονίκης, Ἱερὰ Μονὴ Βατοπεδίου Ἀγίου Ὁρων, Ἱερὰ Μητροπολὶ Ἀρτας, Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἱερὰ Κοινοδιακὴ Σκήτη προφήτου Ἡλία Ἀγίου Ὁρων, Ἱερὸς Ναὸς Ἀγίας Παρασκευῆς Μετσόδου. Ἀκολουθοῦν τὰ ἰδρύματα πὺν φέρουν τὸ ὄνομα διαφόρων «πολιτικῶν» καὶ ὅ,τι περισσεύει δίδεται σὲ κάποιους φορεῖς πὺν, κατ' ὄνομα τουλάχιστον, φαίνεται νὰ σχετίζονται μὲ τὸν πολιτισμὸ. Καλοφάγωτα λοιπόν!

Π.Α.Κ

Οἱ ἔνδον ἀνασκαφές ἐνὸς ἀρχαιολόγου

Οἱ περισσότεροι ἀναγνώστες τοῦ «Δαυλοῦ» θὰ γνωρίζουν ἢ τουλάχιστον θὰ θυμοῦνται τὸν ἀρχαιολόγο Γιάννη Σακελλαράκη ἀπ' τὶς «περίφημες» ἀνασκαφές του, μὲ τὶς ὁποῖες ἐντόπιζε ἀνθρωποθυσιῖς στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Πρὶν ἀπὸ μία περίπου δεκαετία, τὸ 1995, ὁ κ. Σακελλαράκης ἀνασκάπτοντας τὶς Ἀρχάνες τῆς Κρήτης ἐνετόπισε τὴν «πρώτη ἀνθρωποθυσίαν» καὶ τὴν ὁποία δημοσίευσε στὸ περιοδικὸ «Ἐξέρεμμεντ» προκαλώντας ἐντύπωση σὲ διεθνές ἐπίπεδο. Βέβαια ἀπὸ τότε μὲ μία λεπτομερὴ ἔρευνα τῶν σχετικῶν εὐρημάτων ὁ συνεργάτης τοῦ «Δαυλοῦ» Β. Κατσιαδράμης κατέδειξε τὸ ἀδάσιμο καὶ τὸ «παιδαριῶδες» τῆς θεωρίας τοῦ κ. Σακελλαράκη («Ἡ ἀνθρωποθυσία πὺν δὲν ἔγινε», «Δαυλός», τεύχος 164-165, Αὔγ.-Σεπτ. 1995). Ὁ ἀρχαιολόγος λοιπὸν αὐτὸς τιμήθηκε πρόσφατα γιὰ τὴν προσφορά του ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ μάλιστα μὲ τὸ Χρυσὸ Σταυρὸ τοῦ Τάγματος τῆς Τιμῆς.

Διαβάστε τὶς ἀπόψεις του, ὅπως ὁ ἴδιος τὶς κατέθεσε σὲ συνέντευξή του στὸ «Ἑθνος τῆς Κυριακῆς» (11-1-2004): «Πρόει ἀκόμα νὰ ἀναφέρω τὸ ναὸ τῆς ἀνθρωποθυσίας στὰ Ἀνεμοσπῆλαια, ἓνα σημαντικό ἀπροσδόκητο εὗρημα πὺν εὐλόγα ξεσήκωσε θόρυβο ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. Ὑπῆρξε ἀνθρωποθυσία στὴν Κρήτη τὸ 1700 π.Χ. Ἦταν μία ἀτελεισμένη πράξη, γιὰ νὰ ἀποφευχθῇ ὁ ἐπερχόμενος σεισμός. Ἦταν μιὰ ἀγία πράξη, ὅπου χύθηκε ἀνθρώπινο αἷμα γιὰ νὰ σωθῇ ἡ Κρήτη. Ἀπὸ τότε δρεθῆκαν ἀρκετὰ δείγματα ἀνθρωποθυσιῶν στὴν Ἑλλάδα! Καὶ ἂν δὲν καταλάβατε ἀκόμη περὶ τίνος ἀνθρώπου πρόκειται, ἀκοῦστε καὶ μερικὲς ἀκόμη φράσεις του: «Τὸ Ἰδαῖο Ἄντρο εἶναι ἡ Βηθλεὲμ τῆς ἀρχαιότητος», «Ἀπὸ χῶμα φτιαχτήκαμε, κατὰ τὰς Γραφάς», «Ἄν ἡ Ζώθιμος πρόκειται νὰ καταλήξῃ ἓνα παζάρι ὅπως ἡ Κνωσός, δὲν θέλω νὰ τὴ σκάψω»... Καὶ συμβουλεύει τοὺς ἀναγνώστες τῆς ἐν λόγω ἐφημερίδας: «Ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ σκάβῃ μέσα του»!

Φαίνεται πὺς καὶ ὁ ἴδιος ἔσκαψε μέσα του καὶ ἔτσι δρεῖχε... τὶς ἀνθρωποθυσιῖς... Οὐδὲν ἔτερον σχόλιον.

Π.Α.Κ.

Συνεχίζουν τὸν αὐτοεξευτελισμὸ τους

Παλαιὰ καὶ νέα φυντάνια τηλεοπτικῶν διδλιοπωλητῶν ἑλλαδεμπόρων μέσα ἀπ' τοὺς τηλεοπτικοὺς διαύλους πὺν τοὺς φιλοξενοῦν ἐξαπολύουν σὲ καθημερινὴ πλέον δάση ἄφθονη λάσπη ἐναντίον τοῦ «Δαυλοῦ» καὶ τῶν ἰδεῶν πὺν ἀρθρώνει. «Ἀκραῖοι» καὶ «ἐπικίνδυνοι» γιὰ τὴν ἐνότητα τοῦ ρωμαιοχριστιανικοῦ τριτοκοσμικοῦ κρατιδίου πὺν ζοῦμε βαπτίζονται ὅσοι δὲν ἀποδέχονται τὴν ἐλληνοχριστιανικὴ ἐθνικὴ σχιζοφρένεια μας. Κατ' αὐτοὺς ὁρθῶς ἰσοπεδώθηκε ὁ παρηγμασμένος ἑλληνικὸς κόσμος ἀπ' τὶς ὁρδὲς τοῦ ἰουδαιοχριστιανισμοῦ. Ὁ τελευταῖος ἀποτελεῖ τὴν συνέχεια τῆς φιλοσοφίας, τοῦ θεάτρου καὶ τῆς ἀρχαίας μας παραδόσεως! Ταν-

τοχρόνως ἐξ οὐρανοῦ ἔρχονται οἱ ἔψιλον («Ε») μὲ διαστημόπλοια, γὰρ νὰ σᾶς σώσουν ἀπ' τοὺς ἐξωγήινους σιωνιστές. Ἡ τέχνη τῆς μαντικῆς ταυτίζεται μὲ τὴν καλογερίκη, οἱ κλασικοὶ ναοὶ μὲ τίς ἐκκλησίες, ὁ φιλοσοφικὸς δῖος μὲ τὴν ἀσκητικὴ τοῦ πατέρα Παΐσιου, ἡ Πλατωνικὴ Πολιτεία μὲ τὸν... Παράδεισο, καὶ ἄλλα τραγελαφικά. Μέγας χορηγὸς θεδαίως τῆς προσπαθείας πλήρους συγχύσεως τοῦ δύσμοιρου ποιμνίου εἶναι γνωστὸς πολιτικοθηροσκηντικὸς σχηματισμὸς μεσαιωνικοῦ τύπου.

Φαίνεται ὅτι οἱ ἀτυχεῖς ἐλλαδέμποροι, ἂν καὶ χριστιανικώτεροι τῶν ντοῦρων Ἑβραιοχριστιανῶν δὲν μποροῦν νὰ νοήσουν πὼς μαμωνάς καὶ ἰδεολογία δὲν συμπορεύονται, οὔτε ὅτι ἡ λάσπη γυρνᾷ πάντοτε σ' αὐτὸν πὺν τὴν ἐκτοξεύει.

Β.Μ.

4.000 θεϊκοὶ παιδόφιλοι

Σύμφωνα μὲ πόρισμα σχετικῆς παναμερικανικῆς ἔρευνας πὺν πρόσφατα ἐδόθη στη δημοσιότητα (CNN), περισσότεροι ἀπὸ 4.000 ἱερεῖς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Η.Π.Α. ἔχουν κατηγορηθῇ γιὰ σεξουαλικὴ κακοποίηση ἀνηλίκων ἡλικίας 11-17 ἐτῶν! 4.000 ἱερεῖς κατηγορήθηκαν, τὸ πόσοι ὅμως προέδωσαν καὶ προβαίνουν σ' αὐτὲς τίς κτηνώδεις πράξεις, αὐτὸ ἴσως νὰ μὴ μαθευτῇ ποτέ.

Αὐτὰ γιὰ ὅσους θεώρησαν «ὑπερβολικὸ» τὸ πρόσφατο ἀφιέρωμα τοῦ «Δαυλοῦ» «Ἱερατεῖα καὶ Σέξ». Ἡ διακόρευση ἀνηλίκων ἔφτασε νὰ γίνη «ιερὸ λειτουργήμα»! Κατ' ἐντολὴν τοῦ Γιαχδὲ φυσικά...

Π.Α.Κ.

Ραγιάδες θαυμαστὲς τῶν διαστρεβλωτῶν τῆς Ἱστορίας

Σάλος ἔχει ξεσπάσει ἀπὸ τὴ νέα ταινία τοῦ Μέλ Γκίμπσον «Τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ». Ὁ βαθιὰ θρησκώληπτος σκηνοθέτης παρουσιάζει τὸν Ἰησοῦ νὰ βασανίζεται χωρὶς οἶκτο ἀπ' τοὺς Ἰουδαίους ἀρχιερεῖς.

«Λογικὲς» καὶ οἱ διαμαρτυρίες τῶν Ἑβραίων. Στὸ Ρωμαῖκο ὅμως καμμιὰ μέχρι σήμερα διαμαρτυρία δὲν ἔχει γίνει γιὰ τὴ διαπόμπηση τοῦ μεγίστου Ἑλληνοσῆ ἡρώος καὶ ἐκπολιτιστοῦ τῆς Οἰκουμένης Μ. Ἀλεξάνδρου ἀπ' τὸ Χόλλυγουντ. Ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς ταινίας Κόλιν Φάρελ ἐπισκέφθηκε γιὰ ἓνα τριήμερο τὴ Μακεδονία λόγῳ ἀναγκῶν τῆς ταινίας «Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας». Πλήθος κόσμον συνέρρευσε νὰ πάρῃ αὐτόγραφό του, καθὼς καὶ γνωστὴ τηλεοπτικὴ ἐκπομπὴ κάλυψε τὸν ἔρχομό του πλέκοντας τὸ ἐγκώμιό του.

Φανταστῆτε ἂν ἐπισκεπτόταν ὁ Μέλ Γκίμπσον τὸ Ἰσραήλ, τί θὰ γινόταν! Ὁ ραγιαδισμὸς σὲ ὅλο του τὸ μεγαλεῖο!

Β.Μ.

Πόλεμος καὶ «πόλεμος»

«Πόλεμοι πάντα γίνονταν καὶ ἡ ὑπερεξουσία ἔμεινε ἡ ἴδια». Ναί, συμφωνῶ. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο ἄλλως τε ἔγιναν τόσοι ἐλεγχόμενοι πόλεμοι. Ὅμως τώρα ἡ Ὑπερεξουσία ἔκανε λάθος στοὺς ὑπολογισμούς της. Οἱ συνθήκες ἄλλαξαν. Καὶ στὴν ἑλλειψὴ ἐπαφῆς της μὲ τὴν πραγματικότητα δὲν χαμπάρισε. Κι ὅπως ἡ ἴδια τὸ διακήρυξε, αὐτὸς ὁ πόλεμος εἶναι γενικός, διαρκὴς καὶ πολυμέτωπος (θρησκευτικός, οικονομικός, πολιτικός, στρατιωτικός, πολιτισμικός, φυλετικός, ἠθικο-λογικός, ταξικός, διανοητικός, διπλωματικός κ.τ.λ., κ.τ.λ.). Τόσα πολύμορφα καὶ ταυτόχρονα πεδία μάχης—σὲ παγκόσμια ἔκταση καὶ στὸ διηνεκές—ἀρμόζουν μόνο σὲ κυνηγὸς χίμαιρας, σὲ δὸν Κιχῶτες. Ἐδῶ ἡ ξεμωραμένη Ὑπερεξουσία ὅσο ἐπιζητεῖ τὸν ἔλεγχον, τόσο τὸν χάνει. Αὐτοξηλώνεται σταδιακά. Τώρα πιά ὁ ἀνεξέλεγκτος, ὁ ἀληθινὸς πόλεμος ἔχει τὸν λόγο: «Πόλεμος πάντων μὲν πατήρ ἐστι, πάντων δὲ βασιλεὺς, καὶ τοὺς μὲν θεοὺς ἔδειξε τοὺς δὲ ἀνθρώπους, τοὺς μὲν δούλους ἐποίησε τοὺς δ' ἐλευθέρους» (Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος).

Π.Π.

Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ «ΒΙΟΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ» ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Συνέντευξη της πρωτοπόρου ιατροῦ Κ. Μουγιάκου

Στὸ τεῦχος Μαρτίου μὲ ἄρθρο του ὁ συνεργάτης τοῦ «Δαυλοῦ» Βασίλειος Μαυρομμάτης παρουσίασε μία ἐνεργειακὴ θεραπευτικὴ μέθοδο, τὸν βιοσυντονισμό, πὺν τώρα σταδιακὰ ἐφαρμόζεται καὶ στὴν Ἑλλάδα. Μία μέθοδος, πὺν πρῶτοι ἐφάρμοσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, βασιζόμενοι στοὺς ἐνεργειακοὺς τρόπους θεραπείας καὶ ἰδιαίτερα στὴν ἀρχὴ τῆς δόνησης.

Σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιστῆμὴ τῆς Φυσικῆς τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ὡς ἐνεργειακὸ πεδίο ἐκπέμπει καὶ λαμβάνει δονήσεις, καὶ πάνω σὲ αὐτὴν τὴν θεωρία κινεῖται ὁ βιοσυντονισμός. Τὰ κύτταρα τοῦ σώματος, οἱ ἴστοι καὶ τὰ ὄργανά του, τὸ κάθε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ἔχει τὶς δικές του δονήσεις. Πολλὲς χῶρες τοῦ ἐξωτερικοῦ πολὺ νωρίτερα σὲ σχέση μὲ τὴν Ἑλλάδα ἐφαρμόζουν τὴν βιοσυντονιστικὴν θεραπεία, πὺν ἐπιφέρει σημαντικὰ ἀποτελέσματα ἴασης ἐκεῖ ὅπου ἄλλες μέθοδοι ἢ φάρμακα δὲν εἶχαν καμμία ἐπιτυχία, εἴτε προσέφεραν ἐλάχιστη ἀνακούφιση.

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ Δρ Κ. ΜΟΥΓΙΑΚΟΥ

Ἡ Κασσάνδρα Μουγιάκου, παθολόγος μὲ ἐξειδίκευση στὴν καρδιολογία, ἐπιδιώκοντας ὁ βιοσυντονισμὸς νὰ υἱοθετηθῇ ἀπὸ ἰατροὺς καὶ στὴν χώρα μας, λίγο πρὶν τὴν ἐκδοσὴ τοῦ πρώτου της διβλίου μιλάει στὸν «Δαυλὸ» γιὰ αὐτὴν τὴν μέθοδο θεραπείας, πὺν δείχνει νὰ ἐπιστρέφῃ στὴν χώρα ὅπου πρῶτοι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες διαπίστωσαν καὶ προσέγγισαν τὴν βασικὴ ἀρχὴ τῆς, τὴν ἐνέργεια.

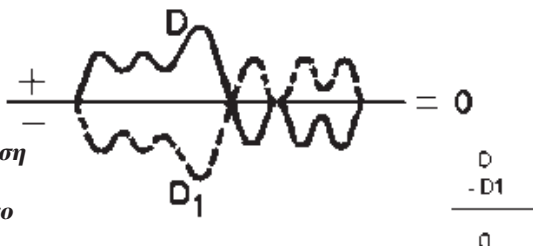
ΕΡ.: Τί εἶναι ὁ βιοσυντονισμός;

ΑΠ.: Ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, οἱ ἄνθρωποι, τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ εἶναι ζῶσα ὕλη. Γνωρίζουμε τὴν ὕλη ὡς κάτι σταθερό, τὸ ὁποῖο μπορούμε νὰ ἀγγίξουμε, νὰ μετρήσουμε καὶ νὰ ζυγίσουμε. Ὅμως οἱ φυσικοὶ ἐπιστήμονες τῆς κβαντικῆς θεωρίας πρὶν ἀπὸ ἐνενήντα χρόνια ἀναγνώρισαν πῶς ἡ ὕλη δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπὸ συμπυκνωμένη ἐνέργεια. Οἱ ἐπιστήμονες ἀπέδειξαν πῶς ὁλόκληρο τὸ σύ-

Γράφημα, ὅπου

D = παθολογικὴ ταλάντωση
καὶ

D_1 = τὸ ἀντικατοπτρισμένο
εἶδωλο τῆς D .

μπαν μέσα στο οποίο ζούμε είναι μία θάλασσα ενέργειας. Ἀπὸ τὴν συμπίκνωση αὐτῆς τῆς ἐνέργειας δημιουργήθηκαν τὰ στερεὰ σώματα, τὰ ἀστέρια καὶ οἱ πλανῆτες. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ σώματα συμπυκνωμένης ἐνέργειας εἶναι καὶ ὁ πλανῆτης μας καὶ ὅ,τι ἄλλο κινεῖται πάνω σὲ αὐτόν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων. Ὁ Ἀλβέρτος Ἀϊνστάιν ἔδειξε τὴν σχέση ἐνέργειας μὲ τὴν ὕλη μὲ τὴν διάσημη ἰσότητα: $E = MC^2$. Αὐτὸ σημαίνει πὼς τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ὡς συμπυκνωμένη ἐνέργεια εἶναι ἓνα ἠλεκτρομαγνητικὸ πεδίο. Αὕτῃ ἡ ἀνακάλυψη εἶναι ἐξαίρετης σημασίας γιὰ τὴν ἐπιστὴμὴ τῆς ἱατρικῆς. Ἀνοίγει τὸν δρόμο σὲ μία καινούργια διάσταση, τὴν ἐνεργειακὴ ἱατρική. Δηλαδή πὼς ἀπὸ διαγνωστικῆς καὶ θεραπευτικῆς ἀπόψεως τὸ σῶμα μπορεῖ νὰ προσεγγιστῇ ἀπὸ τὴν ἐνεργειακὴ του πλευρά. Ὁ βιοσυντονισμὸς λοιπὸν εἶναι μία ἱατρικὴ μέθοδος, ἡ ὁποία στηρίζεται σ' αὐτὴν τὴν ἐπιστημονικὴ γνώση καὶ ἐξελίχθηκε ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἀνακαλύψεις.

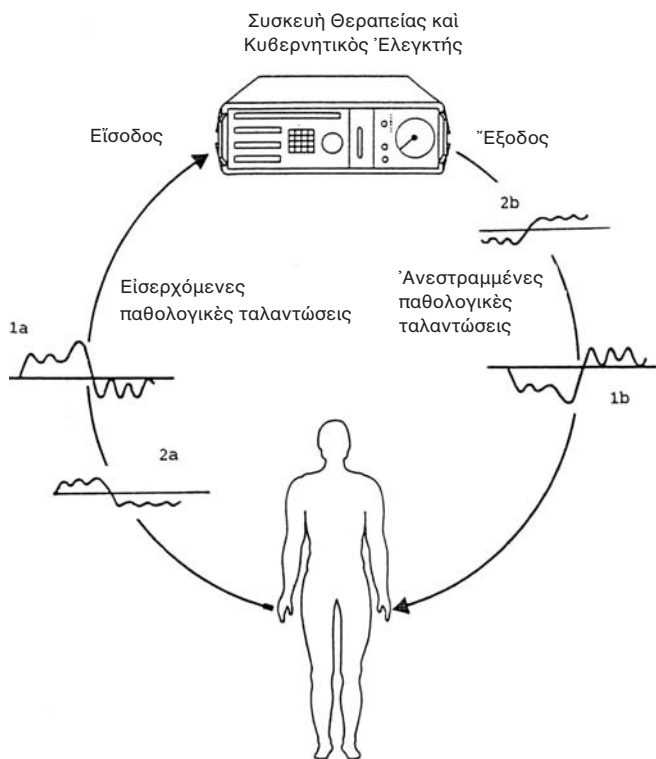
ΕΡ.: Πὼς ἐφαρμόζεται στὸ ἀνθρώπινο σῶμα ἡ βιοσυντονιστικὴ θεραπεία;

ΑΠ.: Γιὰ τὴν βιοσυντονιστικὴν θεραπεία χρησιμοποιοῦμε μία συσκευή, τὴν BICOM (ἀπὸ τὰ ἀρχικὰ τῶν ἀγγλικῶν λέξεων BIO-COMmunication, βιο-ἐπικοινωνία), ἡ ὁποία εἶναι γερμανικῆς τεχνολογίας. Ἡ συσκευή λαμβάνει ἀπὸ τὸν ὄργανισμό τὸ ἠλεκτρομαγνητικὸ πεδίο ποὺ ἐκπέμπει κάθε ἄνθρωπος, καὶ αὐτὸ γίνεται μέσῳ ἠλεκτροδίων ποὺ ἀκουμπᾶμε στὸ σῶμα. Χάρη στὸ εἰδικὸ φίλτρο ποὺ διαθέτει, τὸ ὁποῖο εἶναι συντονισμένο στὸ φυσιολογικὸ φάσμα συχνοτήτων ποὺ ἐκπέμπει τὸ σῶμα, ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ μπορῇ νὰ διαχωρίσῃ τὰ ὑγιῆ ἀπὸ τὰ παθολογικὰ σήματα ποὺ λαμβάνει. Ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ συντελεῖται αὐτὸς ὁ διαχωρισμὸς, ἀνάλογα μὲ τὰ προγράμματα ποὺ χρησιμοποιοῦμε στὴν θεραπεία ἐνισχύουμε τὰ ὑγιῆ σήματα καὶ τὰ στέλνουμε πίσω στὸν ὄργανισμό, ἐνῶ τὰ παθολογικὰ ἀντιστρέφονται. Δηλαδή δημιουργεῖται κάτι σὰν ἀντικατοπτρισμένο εἶδωλο. Καὶ αὐτὸ εἶναι μία ἀρχὴ τῆς Φυσικῆς, ποὺ λέει ὅτι ἐὰν ἔχουμε μία ταλάντωση καὶ δημιουργήσουμε μία ἴδιας μορφῆς ταλάντωση στὴν ἀντίθετη φάση, δηλαδή στὸ μείον, σὺν καὶ πλὴν θὰ ἐξουδετερωθοῦν. **(Βλέπε γραφίμα.)**

ΕΡ.: Εἶναι ἐπώδυνη στὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἡ συγκεκριμένη θεραπεία;

ΑΠ.: Ἡ μέθοδος εἶναι τελείως ἀνώδυνη, καὶ δὲν ὑπάρχουν παρενέργειες ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ ἐπιδρούμε μόνο στὰ παθολογικὰ σήματα. Δὲν δημιουργοῦνται παρενέργειες, ἔτσι ὅπως τὸ κατανοοῦμε μὲ τὴν ἐννοία τῆς κλασικῆς ἱατρικῆς, ὅπου χορηγοῦμε κάποια φάρμακα, ὅπως π.χ. τὰ ἀντιβιοτικά, τὰ ὁποῖα ναὶ μὲν καταπολεμοῦν τὰ παθολογικὰ βακτηρίδια, ἀλλὰ μπο-

ΚΥΚΛΩΜΑ ΒΙΟΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Γραφικὴ ἀναπαράσταση συσκευῆς καὶ βιοσυντονιζόμενου σώματος.

Φωτογραφία συσκευής βιοσυντονισμού.

ρεί να σκοτώσουν και τὰ φυσιολογικά, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται παρενέργειες. Ἡ ὅπως τὰ πανσίπονα, πού ὅταν τὰ λαμβάνουμε γιὰ μεγάλο χρονικό διάστημα, μπορεί νὰ μᾶς προκαλέσουν διαταραχές στο σκεῶτι, στο στομάχι ἢ στὰ νεφρά.

Τὰ ἡλεκτρομαγνητικά πεδία τῶν κυττάρων

ΕΡ.: Κάθε ἀσθένεια ἔχει τὴν δική της συχνότητα;

ΑΠ.: Ἐχει δορεθῇ ὅτι κάθε κύτταρο ἢ ὁμάδες κυττάρων πού ἀποτελοῦν ἓναν ἰστό ἐκπέμπουν τὸ δικό τους ἡλεκτρομαγνητικό πεδίο. Ἐτσι ὅταν ὑπάρχει μία πάθηση, τὸ ἡλεκτρομαγνητικό πεδίο διαταράσσεται. Πραγματικά κάθε πάθηση ἔχει τὴν δική της συχνότητα. Βέβαια αὐτὸ μπορεί νὰ ἀλλάξῃ σὲ ἓναν βαθμὸ ἀπὸ ἄτομο σὲ ἄτομο, ἀλλὰ εἶναι μικρὴ ἢ διαφορὰ. Ὅταν ἐφαρμόζεται ἡ βιοσυντονιστικὴ θεραπεία, ἡ συσκευή ἐκπέμπει τὸ σῆμα θεραπείας στὴν ἀνάλογη συχνότητα γιὰ τὴν πάθηση πού θέλουμε νὰ θεραπεύσουμε.

ΕΡ.: Καὶ πῶς μπορεί ἀλήθεια μία συσκευή νὰ ἐντοπίσῃ τὴν συχνότητα τῆς ἀσθένειας;

ΑΠ.: Ὑπάρχουν προγράμματα ἀποθηκευμένα στὴν μνήμη τῆς συσκευῆς, τὰ ὁποῖα ἔχουν προκύψει μετὰ ἀπὸ δεκάδες χρόνια ἐρευνῶν. Εἶναι τὰ ἐπίσημα συμπεράσματα ἐπιστημόνων. Ὑπάρχει ἡ δυνατότητα νὰ γίνουν κάποιες ἀλλαγές, ἀνάλογα με τὴν ἰδιαιτερότητα τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ἐνδεχομένως ἡ συχνότητα, ἡ ἔνταση ἢ ὁ χρόνος θεραπείας νὰ ἀπαιτοῦν μία τροποποίηση. Γιὰ παράδειγμα στὸ ραδιόφωνο ὑπάρχουν πολλές συχνότητες, ἀλλὰ διαλέγουμε μία γιὰ νὰ ἀκούσουμε. Ὅλες τὶς ἄλλες, ἐνῶ ὑπάρχουν, δὲν τὶς ἀκούμε. Ἐτσι καὶ στὸ σῶμα, ἀνάλογα με τὴν θεραπεία θὰ δουλέψουμε σὲ συγκεκριμένη συχνότητα, ὥστε ὅλα τὰ ὑπόλοιπα κύτταρα πού ἔχουν ἄλλες συχνότητες νὰ μὴν ἐπηρεάζονται.

ΕΡ.: Ὅσο συνεχίζουμε αὐτὴν τὴν συνέντευξη ἔχω τὴν δυνατότητα νὰ δοκιμάζω τὴν βιοσυντονιστικὴν θεραπεία. Καὶ παρατηρῶ μέσῳ τῆς κινησιολογίας πόσο πολὺ συνεργάζεται τὸ σῶμα μου με τὴν συσκευή.

ΑΠ.: Ἡ βιοσυντονιστικὴ θεραπεία συνδυάζεται με τὴν κινησιολογία, γιὰ νὰ μᾶς δείξῃ ἀκριβῶς τί θέλει τὸ σῶμα. Πού ὑπάρχει κάποια πάθηση ἢ ποιές οὐσίες μπορεί νὰ εἶναι ἐπιβαρυντικές γι' αὐτὸ τὸ σῶμα. Ἄν σοῦ δώσω κάποια ἀλλεργιογόνα νὰ κρατήσῃς στὸ χέρι σου, μπορούμε νὰ διαπιστώσουμε ἐὰν σοῦ προκαλοῦν ἀλλεργία ἢ ὄχι.

ΕΡ.: Ἐν ἑκείνῳ ὁ βιοσυντονισμός μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ ἀκόμη καὶ προληπτικά;

ΑΠ.: Εἶναι περισσότερο μία φυσικὴ θεραπευτικὴ μέθοδος. Μποροῦμε ὅμως, χρησιμοποιώντας γιὰ παράδειγμα τὶς ἀρχὲς τοῦ ἡλεκτροδελονισμοῦ, νὰ κάνουμε μία ἐνεργειακὴ διάγνωση, δηλαδή νὰ δοῦμε στὸ ἐνεργειακὸ κομμάτι τοῦ σώματος ἂν ὑπάρχῃ μία προδιάθεση γιὰ πάθηση. Καὶ ἔχουμε τὴν δυνατότητα προληπτικά, πρὶν αὐτὸ ἐκδηλωθῇ σωματικά, νὰ τὸ θεραπεύσουμε.

ΕΡ.: Σὲ ποιά σημεία διαφοροποιεῖται ὁ βιοσυντονισμός ἀπὸ τὴν κλασικὴ ἱατρικὴ;

ΑΠ.: Ἡ κλασικὴ ἱατρικὴ δίνει δόρος στὸ χημικὸ μέρος. Ἐδῶ ὅμως θεωροῦμε ὅτι πάνω καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν χημεία εἶναι ἡ φυσικὴ. Ὅτι ὅλα τὰ κύτταρα τοῦ σώματος ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους μὲ ἡλεκτρομαγνητικὸ πεδίο καὶ ὡς ἐπακόλουθον αὐτῆς τῆς ἐπικοινωνίας ἀνταλλάσσουν πληροφορίες. Οἱ χημικὲς διαδικασίες πού συντελοῦνται εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἡλεκτρομαγνητικῆς ἐπικοινωνίας.

ΕΡ.: Ὁ βιοσυντονισμός δηλαδή μπορεῖ ἀκόμη καὶ νὰ καταργήσῃ τὰ φάρμακα;

ΑΠ.: Σὲ πολλὲς περιπτώσεις, π.χ. ὅταν ἀναφερόμαστε σὲ φάρμακα πού χρησιμοποιοῦνται γιὰ νὰ καταλαγιάσουν τὸν πόνο κρύδοντας τὰ συμπτώματα, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ θεραπεύσουν τὴν ἀσθένεια. Γιατί, ἂς μὴν ξεχνᾶμε, πολλὲς παθήσεις ἀκόμη καὶ σήμερα εἶναι ἀνεξιχνίαστες, δὲν γνωρίζει δηλαδή ἡ κλασικὴ ἱατρικὴ ἀπὸ πού προέρχονται. Μὲ τὸν βιοσυντονισμό, δοῖσκοντας καὶ θεραπεύοντας τὴν αἰτία πού προκαλεῖ τὴν πάθηση, τὰ φάρμακα δὲν μᾶς εἶναι πλέον ἀπαραίτητα.

ΕΡ.: Εἶναι ὁ βιοσυντονισμός μία μορφή θεραπείας πού πηγάζει ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους;

ΑΠ.: Ἡ ἱστορία κάνει κύκλους καὶ πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι ἡ γνώση πού ἔχουμε σήμερα δὲν εἶναι κάτι πού ἀνακαλύπτουμε τώρα. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔχουν πεῖ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν δορεῖ πολλὲς μορφές θεραπείας. Αὐτὴ ἡ μορφή θεραπείας πηγάζει ἀπὸ ἀντίστοιχες μορφές θεραπείας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, πού εἶχαν δόσῃ τὴν δόνηση. Σήμερα ἀπλῶς χρησιμοποιοῦμε τὴν ἐξελιγμένη μορφή της.

ΕΡ.: Σοβαρὲς μορφές παθήσεων ἢ ἀσθενειῶν μποροῦν νὰ θεραπευτοῦν μὲ τὸν βιοσυντονισμό; Γιὰ παράδειγμα ὁ καρκίνος;

ΑΠ.: Ἐχουν ἀναφερθῇ πολλὰ περιστατικά θεραπευμένων ἀσθενῶν πού ὑπέφεραν ἀπὸ καρκίνο. Βέβαια πρέπει νὰ τονίσω ὅτι αὐτὴ ἡ μέθοδος δὲν εἶναι πανάκεια καὶ βέβαια δὲν ἔχει 100% ἀποτέλεσμα σὲ ὅλα. Κάποιοι ἀνθρώπων ἀπλῶς ὁ ὁργανισμός δὲν ἀντιδρᾷ στὴν μέθοδο αὐτήν. Δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς θεραπεύσουμε ὅλους, καὶ ὁ καρκίνος ἢ ἄλλες ἀνιάτες παθήσεις εἶναι μία πολὺ δύσκολη ὑπόθεση. Στὴν Γερμανία ὑπάρχουν εἰδικοὶ γιατροὶ πού ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικά μὲ τὴν θεραπεία τοῦ καρκίνου, πού ἔχουν ἀφιερώσει πολλὰ χρόνια ἀπὸ τὴν ζωὴ τους γιὰ νὰ ἐντοπίσουν τὶς αἰτίες τῶν διαφόρων μορφῶν του.

Ἔχει ἐπισημοποιηθῇ στὴν διεθνῇ ἱατρικὴ

ΕΡ.: Γιατί μία τέτοια μορφή θεραπείας δὲν εἶναι διαδεδομένη στὴν Ἑλλάδα, σὲ ἀντίθεση μὲ χῶρες τοῦ ἐξωτερικοῦ πού τὴν ἐφαρμόζουν εὐρέως;

ΑΠ.: Εἰδικὰ στὴν Γερμανία, ἀπὸ ὅπου ξεκίνησε ἡ μέθοδος, εἶναι πραγματικά εὐρέως γνωστή. Πιστεύω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος στὴν Γερμανία, πού νὰ μὴν ξέρῃ τί εἶναι ὁ βιοσυντονισμός (ἀγγλικά: bioresonance therapy). Ἐπίσης εἶναι γνωστὴ καὶ σὲ ἄλλες χῶρες τῆς Εὐρώπης (Αὐστρία, Ἑλβετία, Ἰταλία, Γαλλία, Ἰσπανία, Ὀλλανδία, Σουηδία, Δανία, Πολωνία), στὴν Νότια Ἀφρική, στὴν Ἀμερικὴ, στὴν Ἰαπωνία καὶ στὴν Αὐστραλία. Στὴν Κίνα αὐτὲς οἱ συσκευὲς ὑπάρχουν μέσα στὰ νοσοκομεῖα. Γιὰ τὸ ὅτι δὲν ἔχει διαδοθῇ ὅμως στὴν Ἑλλάδα, ἐνδεχομένως νὰ φταίῃ ἡ ἰδιαιτερότητα τοῦ Ἑλλήνα, πού συνήθως ἀμφισβητεῖ ὅτιδήποτε καινούργιο.

ΕΡ.: Τί εἶναι αὐτὸ πού σᾶς ὥθησε νὰ ἀσχοληθῇτε μὲ τὸν βιοσυντονισμό;

ΑΠ.: Ὅλα ξεκίνησαν ἀπὸ προσωπικὴ ἐμπειρία. Ὅταν ἡ κόρη μου ἔκλεισε τὸν πρῶτο της μῆνα, παρουσίασε ἀτοπικὴ δερματίτιδα, μία πάθηση πολὺ δύσκολη γιὰ τὴν κλασικὴ ἱατρικὴ. Σαφῶς ἔχει ἄλλεργικὸ ὑπόδαρο, ἀλλὰ στὶς ἐξετάσεις αἵματος πού πραγματοποιήσαμε ἔδωκε θετικὸ μόνον τὸ ἀγγελαδινὸ γάλα. Παρὰ τὴν πλήρη ἀποχὴ ἀπὸ τὰ γαλακτοκομικά τὸ δέρμα της δὲν ἡρεμοῦσε. Μοῦ συνιστοῦσαν κρέμες κορτιζονοῦχες, πού ἤθελα νὰ ἀποφύγω γιὰ ἓνα βρέφος. Τὸ δέρμα της ἦταν μόνιμα ἐρεθισμένο. Ὅταν ἡ κόρη μου ἦταν 10 μηνῶν, μία φίλη μοῦ μίλησε γιὰ αὐτὴν τὴν μέθοδο θεραπείας. Ἐχῶ σπουδάσει ἱατρικὴ στὴν Πολωνία, ὅπου αὐτὴ ἡ μέθοδος ἐφαρμόζεται ἐδῶ καὶ 10 χρόνια. Ζώντας λοιπὸν ἐκεῖ ἀποφάσισα νὰ τὴν δοκιμάσω. Ξεκίνησα μὲ διάγνωση, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ

Στις δύο ἀριστερές φωτογραφίες: πρὸ τῆς θεραπείας τὰ πρόσωπα δύο ἀτόμων ὑποβληθέντων στὴν συνέχεια σὲ βιοσυντονισμό. Στις δύο δεξιές φωτογραφίες: τὰ πρόσωπα τῶν ἰδίων ἀτόμων μετὰ τὴν θεραπεία.

τὴν ἄλλεργία στὴν πρωτεΐνη γάλακτος ἐντοπίστηκαν ἄλλες 30. Μεταξὺ αὐτῶν τὸ κοτόπουλο, ἡ γαλοπούλα, τὸ σέλινο, τὸ λεμόνι, τὸ σουσάμι, ἡ ντομάτα καὶ τὸ αὐγὸ. Μέσα σὲ μία ἑβδομάδα ἀπὸ τὴν στιγμή πού σταμάτησα νὰ τῆς τὰ δίνω ὅλα αὐτὰ τὸ δέρμα τῆς καθάρισε γιὰ πρώτη φορὰ. Συνεχίσαμε μὲ θεραπεία ἀπευαισθητοποίησης, γιὰ τὴν ὁποία ἀμφέβαλα ἀρχικά. Μετὰ τὴν θεραπεία τῆς κάθε ἄλλεργιογόνου οὐσίας μποροῦσε πλέον νὰ φάῃ τὴν συγκεκριμένη τροφή. Πρὸς μεγάλη μου ἀνακούφιση τὸ δέρμα τῆς παρέμενε καθαρὸ καὶ χωρὶς ἴχνη ἀσθένειας, ἔτσι ἔχει παραμείνει τρία χρόνια μετὰ. Κάθε φορὰ πού πῆγαινα γιὰ θεραπεία, παρατηροῦσα αὐτὴν τὴν συσκευή, ἔδλεπα τὰ ἀποτελέσματα καὶ ἀποφάσιζα νὰ ἀσχοληθῶ καὶ ἐγὼ μὲ τὴν βιοσυντονιστικὴ θεραπεία. Ἦρθα στὴν Ἑλλάδα, δὲν ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐργασθῶ πλέον σὲ νοσοκομεῖο, εἶχα κάνει αὐτὴν τὴν δουλειά 9 χρόνια καὶ εἶχα ἐν τῷ μεταξύ ἀποκτήσει τὴν ἐιδικότητα τοῦ παθολόγου· ἀποφάσιζα νὰ ἀνοίξω δικό μου ἱατρεῖο, ὅπου ἐφαρμόζω καὶ αὐτὴν τὴν μέθοδο.

ΕΡ.: Ἐχετε πολλοὺς ἀσθενεῖς πού ἐφαρμόζουν αὐτὴν τὴν βιοσυντονιστικὴν θεραπεία;

ΑΠ.: Ἐχουν περάσει ἑκατοντάδες ἀσθενεῖς μὲ ὅλων τῶν εἰδῶν τὶς παθήσεις. Ἀλλεργίες, πόνοι πάσης φύσεως, ὁρμονικὲς διαταραχές, ἀποκατάσταση καταγμάτων, γιὰ διακοπὴ καπνίσματος, ναρκοτικῶν οὐσιῶν καὶ ἀλκοόλ. Καὶ δηλώνουν ἱκανοποιημένοι μὲ τὸ ἀποτέλεσμα. Ἐχὼ ἀνθρώπους πού μὲ ἐπισκέπτονται ἀπλᾶ καὶ μόνο γιὰ νὰ μὲ εὐχαριστήσουν, πού μπόρεσαν νὰ ἀλλάξουν ἀπὸ τὸ πρόβλημά τους. Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ σᾶς πῶ ὅτι τὴν βιοσυντονιστικὴν μέθοδο ἔχουν ἀρχίσει νὰ τὴν ἐφαρμόζουν καὶ ἄλλοι γιατροὶ στὴν Ἑλλάδα.

ΕΡ.: Εἶναι δαπανηρὴ ὡς μέθοδος θεραπείας;

ΑΠ.: Τὸ κόστος τῆς θεραπείας σὲ σχέση μὲ ἄλλες μεθόδους εἶναι πολὺ οἰκονομικὸ. Κυμαίνεται ἐνδεικτικὰ μεταξὺ 50 μὲ 60 εὐρῶ ἀνὰ συνεδρία, καὶ οἱ συνεδρίες εἶναι λιγοστές. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι γιὰ τὴν ἀπευαισθητοποίησιν μιᾶς ἄλλεργικῆς οὐσίας χρειάζονται 12 λεπτά. Ἐξαίρεσεις ἀποτελοῦν ἡ πρωτεΐνη γάλακτος, τὸ σιτάρι καὶ τὸ αὐγὸ, πού ἀπαιτοῦν τρεῖς θεραπείες. Επίσης γιὰ τὴν πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς κινητικότητος ἐνὸς ἄκρου μετὰ ἀπὸ κάταγμα χρειάζονται τρεῖς ἢ τέσσερις θεραπείες. Γιὰ νὰ προκύψῃ τὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα μὲ τὴν κλασικὴ φυσικοθεραπεία, μπορεῖ νὰ χρειαστοῦν 15 μὲ 20 ἐπισκέψεις.

ΕΡ.: Μπορεῖ ὁ βιοσυντονισμὸς νὰ θεραπεύσῃ ἀκόμη καὶ ψυχολογικὰ προβλήματα;

ΑΠ.: Ὁ βιοσυντονισμὸς κατὰ κύριο λόγο θεραπεύει παθήσεις ἢ ἀσθένειες τοῦ σώματος. Μπορεῖ ὅμως νὰ ἐπιδράσῃ θετικὰ στὴν ψυχολογία τοῦ ἀνθρώπου. Ὑπάρχουν γιὰ παράδειγμα κάποια προγράμματα, πού μποροῦν νὰ βοηθήσουν σὲ θέματα ἀγχους καὶ κατάθλιψης.

ΕΡ.: Μπορεῖ νὰ κάνῃ λάθος μία τέτοια συσκευή;

ΑΠ.: Ὁχι, δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ λάθος. Ὁ,τι σῆμα πάρῃ ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, αὐτὸ θὰ ἀναλύσῃ, θὰ τὸ τροποποιήσῃ καὶ θὰ τὸ στείλῃ πίσω. Πρέπει νὰ τονίσω ὅτι ἡ συσκευή ἀπὸ μόνῃ τῆς δὲν παράγει κάποια ἐνέργεια, ὁπότε δὲν στέλνει στὸ σῶμα κάτι πού παράγει μὲ τεχνητὸ τρόπο. Δὲν στέλνει ἠλεκτρισμὸ, δὲν παράγει μαγνητικὸ πεδίο ἀπὸ μόνῃ τῆς. Ὁ ὁργανισμὸς λαμβάνει τὴν δική του ἐνέργεια, τροποποιημένη ἔτσι, ὥστε νὰ ἀποτελῇ ἓνα θεραπευτικὸ ἐρέθισμα, ὥθηση γιὰ νὰ ξεκινήσῃ τὴν αὐτοθεραπεία.

ΕΡ.: Αὐτὴ ἡ μορφή θεραπείας εἶναι ἐξελιξιμὴ, βελτιώνεται συνεχῶς;

ΑΠ.: Βεβαίως. Αὐτὲς οἱ συσκευὲς ἀπὸ τὴν στιγμή πού παρουσιάστηκαν, ἀπὸ τὸ 1977 μέχρι σήμερα, ἔχουν ἀλλάξει πολὺ. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ συσκευή, αὐτὴ εἶναι ἀπλῶς τὸ μέσο. Σημαντικὴ εἶναι ἡ γνώση τοῦ γιατροῦ πού τὴν χρησιμοποιεῖ. Ἀνάλογα μὲ τὰ περιστατικὰ πού καλεῖται νὰ ἀντιμετωπίσῃ, διευρύνει τὴν ἐμπειρία του καὶ μπορεῖ νὰ θεραπεύσῃ περιπτώσεις, πού σὲ ἄλλες περιόδους –ὅταν ξεκίναγε– νὰ πίστευε ὅτι δὲν θὰ τὰ κατάφερε.

ΕΡ.: Εἶστε αἰσιόδοξη γιὰ τὸ μέλλον τοῦ βιοσυντονισμοῦ στὴν Ἑλλάδα;

ΑΠ.: Εἶμαι πολὺ αἰσιοδόξη, γιὰτὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα εἶναι μία φυσικὴ μέθοδος, χωρὶς παρενέργειες, πού ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ τὴν κλασικὴν ἱατρικὴν. Πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι σταδιακὰ θὰ μεγαλώνῃ ὁ κύκλος τῶν ἀνθρώπων πού θὰ δεχτοῦν τουλάχιστον νὰ τὴν δοκιμάσουν. Ἐξ ἄλλου εἶναι ἤδη μεγάλος ὁ κύκλος ἐκείνων πού ἔχουν δοκιμάσει τὴν θεραπεία, καὶ μὲ τὴν δική τους ἐμπειρία ἀποδεικνύουν τὴν ἀποτελεσματικότητά της.

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑ ΣΤΗΝ «ΑΙΘΙΟΠΙΑ»(;)

Τὰ ἀνεξήγητα τῆς Ἑλληνικῆς Προϊστορίας

Οἱ ἀναφορὲς ποὺ γίνονται στὰ πανάρχαια ἑλληνικὰ γραπτὰ (Ὅμηρος, Ὅσιόδος κ.λπ.) γιὰ τοὺς θεοὺς (ἄρματα, ἔξοπλισμός, ταξίδια, ιδιότητες θεῶν κ.ο.κ.), συχνὰ δὲν ἀφοροῦν στὰ ἴδια τὰ πρόσωπα στὰ ὁποῖα ἀναφέρονται, ἀλλὰ ἀποσκοποῦν νὰ διασώσουν κάποιες πληροφορίες τῆς Προκατακλυσμαίας Ἐποχῆς, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν *Χρυσὴ Ἐποχὴ* τοῦ Ὅσιόδου. Ἡ Ἀρχαιολογία παρέχει πληροφορίες (ἄλλες μὲν ὡς γεγονότα καὶ ἄλλες ὑπὸ ἀλληγορικὴ μορφή) γιὰ τὴν διάσωση ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ τῆς ἀνάμνησης ἑνὸς πανάρχαιου χαμένου πολιτισμοῦ στοὺς βοσκοὺς καὶ στοὺς βουκόλους, ποὺ ἐπιβίωσαν στοὺς ὄρεινους ὄγκους ἀπὸ τὸν Κατακλυσμὸ (Πλάτων, «Τίμαιος», 22b). Αὐτὲς τὶς πληροφορίες τὶς συναντᾶμε στὶς περισσότερες ἀρχαῖες παραδόσεις (Ἔπος Γκιλγκαμές, Ἱερὰ λογοτεχνία Ἰνδῶν, Θερῦλοι Ἰνδιάνων Ἀμερικῆς κ.ἄ.). Ὁ πανάρχαιος αὐτὸς πολιτισμὸς ἄφησε παντοῦ κοινὰ σύμβολα (λ.χ. Γοργόνιο Ἀθηνᾶς, μαιάνδρους, σθάστικες, σπεῖρες, διπλοῦς πελέκεις, μεγαλοκατασκευές, πυραμίδες κ.ἄ.).

Τὸ κυριώτερο ὅμως ἀπομεινάρι τῆς Χρυσῆς Ἐποχῆς εἶναι ἡ *Ἑλληνικὴ Γλῶσσα*, ποὺ σὲ κάθε λέξη, συλλαβὴ ἢ καὶ γράμμα τῆς εἶναι ἀποτυπωμένη ὅλῃ ἡ γνώση καὶ ἡ σοφία τοῦ παρελθόντος. [Γιὰ παράδειγμα ἡ ὁμηρικὴ λέξη «*ῥηλικία*» δηλώνει τὴν περιστροφή τῆς Γῆς περὶ τὸν ἥλιο (*ῥηλιος* + *κίω* = *ῥηλικία*) (*κίω* = περιελίσσεται, ἔξ οὗ καὶ ὁ *κισσός*). Ἐπίσης δηλώνει ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες γινώριζαν τὴν σφαιρικότητα τῆς Γῆς καὶ τὸ Ἥλιοκεντρικὸ Σύστημα (Πλάτων, «Κρατύλος», 401b). Ἐπομένως στοὺς «μύθους» μεταφέρονται ὑψηλοτάτου ἐπιπέδου πληροφορίες καὶ ἐννοίες ἀπὸ τὸ ἀπώτατο παρελθόν, ποὺ χάθηκαν λόγῳ τοῦ Κατακλυσμοῦ. Γιατί ὅμως δὲν τὰ ἔλεγαν ἀνοιχτὰ ἀλλὰ μὲ μύθους; 1. Οἱ ὀρεσίβιοι ποὺ διέφυγαν τὴν καταστροφὴ δὲν εἶχαν τὸ κατάλληλο πνευματικὸ ἐπίπεδο νὰ τὰ δεχθοῦν καὶ 2. ὁ μῦθος κεντρίζει περισσότερο τὴ φαντασία καὶ τὴν ἔρευνα ἀπὸ τὸν πεζὸ λόγο καὶ σφύζεται εὐκολότερα μέσῳ τοῦ χρόνου. (Συστηματικὴ παρουσίαση τοῦ θέματος αὐτοῦ, σπουδαιότατου γιὰ τὴν γνώση τοῦ παρελθόντος, ἔκανε πρῶτος ὁ ἀείμνηστος συνεργάτης τοῦ «Δ» *Η.Λ. Τσατσόμοιρος* στὸ ἔργο του «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», ἐκδ. «Δαυλός» 1991, 6' ἐκδ. 2004 καὶ πρόσφατα ὁ ἐπίσης συνεργάτης τοῦ «Δ» *κ. Ι. Λάζαρης* στὸ ἔργο του «Ἡ Τεχνολογία τῶν Θεῶν», ἐκδ. «Δαυλός» 2003.)

Προσκαλεσμένος μέσῳ Ὁκεανοῦ στοὺς Αἰθίοπες

Ο Ὅμηρος ἔχει δώσει ὑψηλοῦ ἐπιπέδου πληροφορίες, ποὺ μοιάζουν ἀκόμη καὶ στὴν τεχνολογικὰ προηγμένη ἐποχὴ μας ὡς φανταστικές, διότι ὡς τώρα δὲν μποροῦν νὰ τὶς ἐξηγήσουν μὲ βάση τὶς γνώσεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ἀναφέρομαι λ.χ. «*στὸ ταξίδι τοῦ Διὸς στὴν χώρα τῶν Αἰθίοπων*», ποὺ ἀδυνατοῦμε νὰ δώσουμε κάποια ἐξήγηση: 1. Πῶς γίνονταν τὰ ταξίδια τῶν θεῶν; 2. Τί μέσα χρησιμοποιοῦσαν; 3. Τί ἦσαν οἱ θεοὶ τῶν Ἑλλήνων, ποὺ διέθεταν αὐτὴν τὴν θαυμαστὴν τεχνολογία. 4. Μήπως πρόκειται γιὰ τὸν Προκατακλυσμαῖο Πολιτισμὸ, ποὺ κανεῖς δὲν ἀμφισβητεῖ;

Ἀς λάβουμε τὸ σχετικὸ ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος: Διάλογος τῆς θαλασσίας θεᾶς Θέτιδος

Ἀττικὸς ἀμφορέας τοῦ 5ου π.Χ. αἰ. Ἀναπαριστάνει τὸν Ἀπόλλωνα καθισμένο σὲ φτερωτὸ τρίποδα καὶ πραγματοποιοῦντα τὸ ἐτήσιο ταξίδι του πρὸς τοὺς «Ὑπερβορείους», λαὸν ἀταύτιστον ἕως σήμερα ὅπως καὶ ὁ λαὸς τῶν «Αἰθιοπῶν».

μέ τὸν γιό της Ἀχιλλέα σὲ μετάφραση Ἰωάννου Πολυλά καὶ Ἀλεξάνδρου Πάλλη, ραψ. Α' στίχ. 415-440): «Γιατὶ ὁ Ζεὺς χθὲς μαζί με ὅλους τοὺς θεοὺς, πῆγε στὸν Ὠκεανὸ προσκαλεσμένος σὲ συμπόσιο ἀπὸ τοὺς Αἰθιοπες. Ὅμως σὲ δώδεκα ἡμέρες θὰ γυρίση πάλι στὸν Ὀλυμπο καὶ τότε θὰ τρέξω στὰ χαλκοστρωμένα ἀνάκτορά του νὰ πέσω στὰ πόδια του καὶ θαρρῶ πὼς θὰ τὸν πείσω».

Περὶ τίνος πρόκειται; Διότι τὸ περίεργο ταξίδι τοῦ Διὸς στὴν χώρα τῶν Αἰθιοπῶν μᾶς μεταφέρει εὐλόγως στὴν σημερινὴ ἐποχή, ὅπου ὁ πρόεδρος τῆς ὑπερδύναμης παίρνει τὴν κουστοδιά του στὸ ἀεροσκάφος *Airforce One* καὶ ἐπισκέπτεται κάποια μακρινὴ χώρα, ἐν προκειμένῳ τὴν Ἰνδία, γιὰ ἓνα δωδεκάημερο ταξίδι, ὅπου θὰ ἔχη συνομιλίες (συμπόσιο) με τοὺς ἐκεῖ ἀρμοστὲς τῆς ἀποικίας. Ὁ Ὅμηρος εἶναι ἀκριβολόγος στὶς περιγραφές του καὶ οὐδεὶς καλόπιστος μπορεῖ νὰ τὸν ἀμφισβητή. Προφανῶς ἡ χώρα τῶν Αἰθιοπῶν δὲν θρίσκεται στὸν Νότο ἀλλὰ στὴν Ἀνατολή, ἴσως στὶς Ἰνδίες, διότι καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουν Αἰθιοπες. Σύμφωνα δὲ με προϊστορικές μελέτες οἱ Αἰθιοπες μετανάστευσαν ἀπὸ τὶς Ἰνδίες στὴν Αἰθιοπία, ἡ δὲ ἀρχοῦσα ἀξίη τῆς Ἰνδίας ἦσαν Ἕλληνες, πὺν μετέδρσαν στὸ ἀπώτατο παρελθὸν με τὸν Διόνυσο, Ἡρακλῆ, Ἑρμῆ κ.ἄ. (Οἱ Βραχμᾶνοι δὲν εἶναι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Βραγχίδες ἱερεῖς τοῦ Μαντείου τῆς Μιλήτου. Ἡ λεγόμενη «Ἰνδοευρωπαϊκὴ γλῶσσα» εἶναι ἡ γλῶσσα πὺν μετέφεραν ἐκεῖ οἱ ἐκπολιτιστὲς τοῦ Αἰγαίου τῆς Προκατακλυσμαίας Ἐποχῆς.) Τὸ ὅτι ὁ Ζεὺς πῆγε στὴν Ἰνδία καὶ ὄχι στὴν Αἰθιοπία συνάγεται ἀπὸ τὰ ἑξῆς: Ἄν πῆγαινε στὴν Αἰθιοπία, δὲν θὰ περνοῦσε τὸν Ὠκεανό, δηλαδὴ τὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό, ἀλλὰ μέσω τῆς Μεσογείου, πὺν ἴσως κατ' ἐκείνη τὴν ἐποχὴ δὲν ἦτο ἀκόμη θάλασσα,

Ἀγγειογραφία σὲ ἀττικό ἐρυθρόμορφο ἀμφορέα τοῦ 5ου αἰ. π.Χ. Ἡ Ἀφροδίτη σὲ ἱπτάμενο ἄρμα.

ἀλλὰ δύο ξεχωριστὲς λίμνες (Ἀνατολικὴ καὶ Δυτικὴ). Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως «Μεσό-γειος» φανερώνει ὅτι στὸ ἀπώτερο παρελθὸν ἦτο ξηρά. Ἄν πάλι πῆγαινε στὸν Ἀτλαντικὸ Ὠκεανό, τότε θὰ τὸν ἀνέφερε μὲ τὸ ὄνομά του, δεδομένου ὅτι ἦτο γνωστὸς στοὺς Αἰγαίους. Ἄρα ἀποκλείεται νὰ πέρασε τὸν Ἀτλαντικὸ καὶ νὰ πῆγε στὴν Ἀτλαντίδα, ἡ ὁποία ἂς σημειωθῇ ἦτο κι αὐτὴ γνωστὴ στοὺς Ἕλληνες (Πλάτων, «Τίμαιος», 24e κ.έ.). Ὅπως ἀποκλείεται νὰ πῆγε καὶ πρὸς νότον, στὴν Αἰθιοπία, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ προαναφέραμε. Ἄς μὴν λησμονοῦμε ὅτι ἡ ἀποικία ποὺ ἐπεσκέφθη ὁ Δίας ἔφερε καὶ τὸ ὄνομά του (πιθ. «Ἰν-Δία», ἥτοι στὴν χώρα τοῦ Δία).

Μὲ τί μέσα ταξίδευαν οἱ Ὀλύμπιοι θεοί;

Αν ὑποθέσουμε ὅτι χρησιμοποιοῦσαν πλοῖο, θὰ ἔπρεπε νὰ διαπλεύσουν τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, δηλαδὴ τὴν Ἀφρικανικὴ Ἠπειρο, διότι τότε δὲν ὑπῆρχε ἡ διώρυγα τοῦ Σουέζ (ποὺ ἀραβιστὶ διαβάζεται ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ SUEZ = ZEUS, ὁπότε ὁ χρόνος ποὺ θὰ ἀπαιτεῖτο εἶναι μακρότατος, μετροῦμενος σὲ ἀρκετοὺς μῆνες ἢ καὶ χρόνια, ἂν τελικὰ ἐφθάναν σῶοι, λόγω τῶν κινδύνων ἐκ τρικυμίας, ρευμάτων ἢ καὶ τῶν ἀγρίων φυλῶν στὰ λιμάνια ποὺ ὑποχρεωτικὰ θὰ προσέγγιζαν γιὰ ἀνεφοδιασμό. Ὅμως ὁ Ὅμηρος προκαθορίζει τὸ ταξίδι ἀκριβῶς σὲ 12 ἡμέρες, ὅπως θὰ ἔκανε κάποιος σύγχρονος ἡγέτης, ποὺ τὸ μέσον μεταφορᾶς του δὲν ὑπόκειται σὲ περιορισμούς, ἀναβολὲς ἢ καθυστερήσεις λόγω καιροῦ ἢ ἄλλων προβλημάτων. Ἐπομένως πρέπει νὰ ἀποκλείσουμε τὴν περίπτωση χρησιμοποίησεως πλοίου. Ἐνα 12ήμερο ταξίδι περιλαμβάνει συνήθως δύο ἡμέρες ταξιδίου (μία μεταβάσεως καὶ μία ἐπιστροφῆς) καὶ 10 ἡμέρες γιὰ τὸ συμπόσιο καὶ τὴν ξενάγηση στὴν ἀχανὴ χώρα τῆς Ἰνδίας. [Ὁ γράφων ἐπεσκέφθη τὸ 2003 τὴν Ἰνδία. Τὸ ταξίδι ἦτο 10ήμερο, ἥτοι δύο ἡμέρες ταξιδίου καὶ ὀκτὼ ἡμέρες γιὰ τὴν διάσκεψη στὸ Ρατζαστάν καὶ τὴν περιοδεία στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἰνδίας ἀπὸ Γκουζαράτ μέχρι Βομβάη.]

Τὰ χερσαία μέσα τὰ ἀποκλείουμε, διότι μᾶς λέγει σαφῶς ὁ Ὅμηρος ὅτι πέρασαν τὸν Ὠκεανό. Τί ἄλλο μέσον μποροῦσε νὰ τοὺς μεταφέρῃ στὴν Ἰνδία ἐντὸς 1-2 ἡμερῶν; Φθάσαμε στὰ συνήθη ἀδιέξοδα, ποὺ ἀγόμεσθε ὁσάκις ἐρευνοῦμε τοὺς Προκατακλυσμαίους Πολιτισμούς. Ἄν ἡ ἐρευνὰ μας συνέβαινε πρὸ τοῦ 1904, δηλαδὴ πρὶν κἀνουν οἱ ἀδελφοὶ Ράιτ στὶς ΗΠΑ τὴν πρώτη τους πτήση, ἀσφαλῶς θὰ ἤμασθε κατηγορηματικοὶ ὅτι πρόκειται γιὰ σκέτη φαντασία ἢ γιὰ ὑπερφυσικὴ πτήση τῶν ἀγγέλων. Ὅμως στὴν ἐλληνικὴ παναρχαϊότητα οἱ ἄνθρωποι πετοῦσαν μὲ πτητικὲς μηχανές (Δαίδαλος - Ἰκαρος), ἐφτείαχναν χάρες τῆς ὑδρογείου ἀπὸ ἀεροφωτογραφίες, πετοῦσαν οἱ θεοὶ ἀπὸ καὶ πρὸς τὸν Ὀλυμπο καὶ ποτὲ δὲν περ-

πατούσαν, διότι ἡ πεζή πρόσβαση στὴν κορυφή, ὅπου τὰ ἀνάκτορα τοῦ Διός, ἦτο λίαν κουραστική καὶ χρονοδόρα διαδικασία καὶ ἄλλα πολλά. (Περὶ τῶν ἀνωτέρω ὑπάρχουν πολλές ἐρευνες στὸν «Δ», ὅπου ἀναπύχθηκαν ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα μὲ στοιχεῖα, δεδομένα, γραπτὲς μαρτυρίες κ.λπ.).

Ἄλλὰ κι ἂν ἀκόμη δεχθούμε ὅτι δὲν διέθεταν μηχανές, πῶς μὲ τὴν φαντασία του ὁ Ὅμηρος κατέθετε τέτοιες ἀκραῖες πληροφορίες, χωρὶς νὰ ἔχη κεκτημένες παραστάσεις; **Συμπέρασμα: Ὁ Ζεὺς μὲ τὴν κοινοτοπία του ταξίδευαν πάνω ἀπὸ τὸν Ὠκεανὸ πρὸς τὴν χώρα τῶν Αἰθιοπῶν (Ἰνδία) μὲ κάποιο λίαν προηγμένο πτητικό ὄχημα.**

Ἐξ ὅσων γνωρίζουμε ἡ Θέτις ἦτο θαλασσία θεὰ καὶ δὲν κατοικοῦσε στὰ ἀνάκτορα τοῦ Διός, στὸν Ὀλυμπο (καὶ περὶ τοῦ γεγονότος ὅτι «Ὁλυμπος» δὲν εἶναι τὸ ὄρος, ἀλλὰ δόση στρατιωτική καὶ πρωτεύουσα ὑπάρχουν ἐπίσης ἐρευνες στὸν «Δ»), ἀλλὰ σὲ κάποιο παραθαλάσσιο θέρετρο. Ὅμως στὸν Ἀχιλλέα μεταφέρει τὴν προαναφερθεῖσα πληροφορία («Ὁ Ζεὺς χθές, μαζί μὲ ὅλους τοὺς θεοὺς, πῆγε στὸν Ὠκεανὸ προσκαλεσμένος σὲ συμπόσιο ἀπὸ τοὺς Αἰθιοπες»). Πῶς πληροφοροῦνθηκε περὶ τοῦ ταξιδιοῦ τοῦ Διός; Μὲ τί μέσα ἐπικοινωνίας ἔλαβε τὴν πληροφορία; Μήπως ἐκτὸς ἀπὸ τίς φωνητικές τῆς Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς οἱ θεοὶ (ἢ οἱ Προκατακλυσμιαῖοι Αἰγαῖοι) εἶχαν ἀναπτύξει καὶ ἄλλα ἀγνωστα σὲ ἐμᾶς μέσα ἐπικοινωνίας; Κι αὐτὸ, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα, θὰ παραμείνῃ ἓνα σκοτεινὸ μυστήριον, ἐκτὸς κι ἂν ἐπιστρατεύσουμε λίγο τὴν φαντασία, τὴν κρίση, τίς σύγχρονες ἐμπειρίες καὶ γνώσεις μας γιὰ νὰ τὸ λύσουμε.

Προκατακλυσμιαῖος Μεγάλος Πολιτισμός

Οἱ διασταυρούμενες πληροφορίες τῶν ἀρχαιοτάτων πηγῶν ὁμιλοῦν γιὰ ἓναν Προκατακλυσμιαῖο Πολιτισμό, ποὺ κατεστράφη ἀπὸ ἓνα τεράστιο παλιρροϊκὸ κύμα, τοῦ ὁποῖου τὰ ἴχνη ἀνακαλύπτουμε ἀκόμη σὲ ὅλα τὰ μῆκη καὶ πλάτη τοῦ πλανήτη μας. Ἡ παρουσία ἀπολιθωμάτων, ἀποτυπωμάτων ἢ καὶ ὁλοκλήρων ἡπείρων (Ἀτλαντίς, Ὠκεανίς στὸν Εἰρηνικό, Αἰγίης, δημιουργία Μεσογείου Θαλάσσης, ἀποξήρανση Θεσσαλίας κ.λπ.) συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς θεωρίας αὐτῆς. Γιὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ ἐνέργεια ποὺ παρήχθη ἀπὸ τὴν πρόσκρουση ἡ διέλευση πλησίου τῆς Γῆς κάποιοι οὐρανίου σώματος, θὰ ἀναφέρουμε μόνον τὰ ἐξῆς στοιχεῖα: Παρήχθη τρομακτικὸ ἔργο σὲ ἴππους ἴσο μὲ 10 στὴν 22α δύναμη, ἱκανὸ νὰ ἀνυψώσῃ τρεῖς φορὲς εἰς ὕψος 4.000 μέτρων τὰ 12 ἑκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα τῶν ὄροσειρῶν (Κορδιλιέρα) τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Κατὰ τὴν πρόσκρουση κατεδυσώθησαν 55 ἑκατομμύρια τετραγωνικά χλμ. σὲ βάθος 4.000 μέτρων. Τὰ κύματα σηκώθηκαν σὲ ὕψος 2.000 μέτρων καὶ ἐπληξάν μὲ ταχύτητα 400 χλμ. τὴν ὥρα τὴν ξηρά. Αὐτὸ τὸ τιτάνιο κύμα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀφήσῃ ὅτιδήποτε στὸ πέρασμά του. Ὅλες οἱ Θεογονίες καὶ οἱ παραδόσεις ὁμιλοῦν γιὰ τὸν Κατακλυσμό, ποὺ πρέπει νὰ ἔγινε 15.000 περίπου χρόνια πρὸ τῆς ἐποχῆς μας. Ἀλλὰ ἐνδεχομένως νὰ ἔχουν προηγηθῇ καὶ ἄλλοι, διότι ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιολογία ἀναφέρει τρεῖς κατακλυσμούς καὶ ὄχι ἓναν ὅπως ὅλες οἱ ἄλλες παραδόσεις. Ἐπομένως τὰ μόνον μέρη ποὺ ξέφυγαν ἀπὸ τὴν καταστροφὴ ἦσαν οἱ ὄρεινές περιοχές, ὅπως λ.χ. τῆς Ἀρκαδίας, τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τῆς ὄροσειρᾶς τῆς Πίνδου κ.ἄ.

Μολονότι ξεφύγαμε ἀπὸ τὸν σκοτεινὸ Μεσαίωνα, ἀκόμα ἰσχύει τὸ δόγμα ποὺ ἔχει ἰουδαιοχριστιανικὲς ρίζες, οἱ φύλακές του ὅμως δὲν εἶναι πλέον ἀποκλειστικά καὶ μόνον τὸ ἱερατεῖο, ἀλλὰ καὶ οἱ στρατευμένοι πρὸς τοῦτο ἐπιστήμονες καὶ χρυσωμένοι κονδυλοφόροι. Μὲ τέτοια φυλακισμένη ἐπιστημονικὴ γνώση ἡ κατάσταση ποὺ ἐπικρατεῖ σήμερα εἶναι ἐξαιρετικά ἐπικίνδυνη γιὰ ὁλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Εἶναι δυνατόν «ἐπιστημονικὲς» θεωρίες νὰ διατηροῦνται τεχνητῶς στὴν ζωὴ (Big Bang, Θεωρία Σχετικότητας, Ἰνδοευρωπαῖοι, Μαύρη Ἀθηνά, Βίβλος, Φοινικικὸ Ἀλφάδιτο κ.ἄ.), ἐνῶ ἄλλες νὰ γεννῶνται ἐξ ὑπολογισμοῦ; Ἀντίθετα οἱ πανάρχαιες ἐπιστημονικὲς γνώσεις τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας νὰ ἀποσιωπῶνται συστηματικά καὶ νὰ παραχαράσσωνται; Γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ αὕτῃ ἡ ἀπάτη ἐδῶ καὶ 2.000 χρόνια ὁργανώθηκε μιὰ παγκόσμια συννομοσία. Αὕτῃ ἐνετάθη μεταπολεμικῶς μὲ τὴν ἐπιβολὴ διαφόρων ἀπαγορεύσεων στὴν ἐρευνα, στὴν ἐκφραση καὶ στὴν προβολὴ ὠριμένης κατηγορίας ἰδεῶν, ὥστε αὐτὲς ποὺ ἐκτίθενται νὰ συμφωνοῦν μὲ τὸ «δογματικῶς ὀρθόν». Παράλληλα ἀναπτύσσεται μιὰ πρωτόγνωρη κίνηση Διαφωτισμοῦ, μὲ πρωτοπόρο τὸν «Δανιὸν». Πιστεύουμε ὅτι θὰ ρίξουμε φῶς στὴν Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ Προϊστορία, γιὰ νὰ λάμψῃ ἡ ἀλήθεια. Αὕτῃ ἡ παγκόσμια συννομοσία πρέπει νὰ ἀποκαλυφθῇ καὶ νὰ ἀνατραπῇ, γιὰ νὰ προχωρήσῃ ὁ κόσμος στὸ ξέφωτο τοῦ Πολιτισμοῦ.

Κων. Χ. Κωνσταντινίδης

Ὑποστράτηγος ἐ.ἀ.

ΕΣΣΑΙΟΙ - ΖΗΛΩΤΕΣ: Η ΣΚΟΠΙΜΩΣ «ΕΚΤΡΟΧΙΑΣΜΕΝΗ» ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ἡ «γιαχβοποίηση» τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ τὸν Παῦλο

Τὸ ἔτος 169 π.Χ. ὁ Σελευκίδης ἐπίγονος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου βασιλεὺς τῆς ἐξελληνισμένης πολιτιστικῶς Συρίας Ἀντίοχος Δ΄ ὁ Ἐπιφανής, μετὰ τὴν κατάκτησι τῆς Αἰγύπτου τῶν Πτολεμαίων, θὰ εἰσβάλῃ μὲ τὰ στρατεύματά του στὴν Ἱερουσαλήμ, νικώντας τοὺς ὑπερασπιστὲς τῆς Ἰσραηλίτες. Στόχος του ἡ προσάρτησις τοῦ ἤδη διαμελισμένου κρατιδίου τῶν Ἑβραίων στὴν αὐτοκρατορία του καὶ ὁ πολιτιστικὸς ἐξελληνισμὸς τῶν Ἑβραίων. Ἀρωγὸς τῆς προσπάθειας αὐτῆς θὰ προστρέξῃ ἓνα μεγάλο κομμάτι τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ.

Τὸ ἑβραϊκὸ κράτος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας του ἦταν χωρισμένο σὲ δύο στρατόπεδα δύο διαφορετικῶν λαῶν μὲ διαφορετικὲς ἰδεολογικὲς ἀντιλήψεις. Τοὺς Ἰσραηλίτες ὑποστηρικτὲς τοῦ «νεοαφιχθέντος ἐξ ἐρήμου» θεοῦ Γιαχβὲ συνοδεῖα τοῦ μωσαϊκοῦ ἱερατείου πού τὸν ἐνεπνεύσθη καὶ τοὺς Ἑβραίους πολυθεῖστες νομάδες τῶν ἐλωχεῖμ (πολλῶν παραδοσιακῶν θεῶν). Οἱ Ἑβραῖοι πολυθεῖστες ὑπετάχθησαν γρήγορα στὸν νέο θεὸ καὶ τὸ ἱερατεῖο του. *«Εγὼ εἶμαι ὁ Γιαχβὲ ὁ θεὸς σου, ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐξ Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας. Δὲν θὰ ἔχῃς ἄλλους θεοὺς πλην ἐμοῦ»*. (Ἐξοδος 20, 2-3). *«Καὶ εἶπεν ὁ Ἰακώβ στὴν γενιά του καὶ σ' ὅλους πού τὸν ἀκολουθοῦσαν: Βγάλετε τοὺς θεοὺς τοὺς ξένους πού βρίσκονται ἀνάμεσά σας καὶ καθαρισθῆτε καὶ ἀλλάξετε ροῦχα»*. (Γένεσις 3, 2).

Οἱ Ἑβραῖοι πού ζοῦσαν νομαδικὰ στὴν ἔρημο, ὥσπου νὰ φθάσουν στὴν μονοδιάστατη πίστι τοῦ Γιαχβὲ, πέρασαν ἀπὸ διάφορα στάδια λατρείας ἀκολουθώντας τὴν ἐξέλιξι τῶν γειτονικῶν τους λαῶν. Ξεκίνησαν ἀπὸ τὸν ἀνιμισμὸ καὶ τὸν τοτεμισμὸ-προγονολατρία, γιὰ νὰ φθάσουν στὸν πολυθεϊσμό. Ὁ ξεριζωμὸς τῶν κοινῆς λατρείας χαναναϊκῶν θεοτήτων Βάαλ, Ἀστάρτης κ.ἄ. θὰ γίνῃ μὲ γενοκτονίες ἐπὶ τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ ἀπ' τοὺς ἐξ Αἰγύπτου Ἰσραηλίτες μωσαϊστὲς. *«Καὶ ὡς ἔπαυσε (ὁ Μωυσῆς) λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, ἐσχίσθη τὸ ἔδαφος τὸ ὑποκάτω αὐτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς μετὰ τοῦ Κορὲ (τοὺς πολυθεῖστες) καὶ πᾶσαν τὴν περαιοσίαν αὐτῶν»* (Ἀριθμοὶ ΙΣΤ 31-32). Παρόμοιες γενοκτονίες ἀλλοθρήσκων Ἑβραίων περιγράφονται καὶ σὲ ἄλλα χωρία τῆς Π. Διαθήκης. Τὸ μωσαϊκὸ ἱερατεῖο συνέπραττε ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς κατακτητὲς ἐναντίον τοῦ ἰδίου τοῦ λαοῦ του.¹ Γιαχβὲ ἢ θάνατος ἦταν ἡ ἐπιταγὴ τοῦ ἱερατείου· στόχος ἡ ὑποταγὴ καὶ ἀποδοχὴ τοῦ Γιαχβὲ ἀπὸ τὸν λαό.

Τρεῖς σύγχρονοι ἱερωμένοι: ἐξ ἀριστερῶν ὁ ραββῖνος Ἀράρ καὶ οἱ πατριάρχης Βαρθολομαῖος καὶ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος χρυσοστόλιστοι. Φωτογραφία ἀπ' τὸ Παγκόσμιο Συνέδριο Θρησκειῶν, ποὺ ἔλαβε χώρα στὸ Ἰσραὴλ πρὸ δύο ἐτῶν.

Ἡ πλήρης ἐπικράτησις τοῦ Μωσαϊσμοῦ θὰ ὁλοκληρωθῇ μὲ τὴν 70ετῇ βαδυλῶνια αἰχμαλωσία τὸ 586 π.Χ. Ὁ πτωχὸς ἑβραϊκὸς λαὸς διψοῦσε γιὰ ἕναν καλύτερο τρόπο ζωῆς ἀπὸ τὴν ἀπάνθρωπη καὶ καταπιεστικὴ διακυβέρνησι τοῦ πρώτου θεοκρατικοῦ καθεστῶτος ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Ἑσσαῖοι - Ζηλωτὲς - Φαρισαῖοι - Μωσαῖστές

Ἡδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ἀντιόχου εἶχαν ἀναπτυχθῇ δύο ἐπαναστατικὰ κινήματα, οἱ Ἑσσαῖοι² καὶ οἱ Ζηλωτές. Ὁ Ἑσσαϊσμός ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὴν διάσπασι τῶν Σαδδουκαίων³ καὶ τῶν Φαρισαίων - Μωσαϊστῶν.

Τὸ 1896 εὑρέθη σὲ ἀρχαιολογικὸν χώρῳ τοῦ Καΐρου ἕνας πάπυρος, στὸν ὁποῖο ἐδόθη ὁ τίτλος «*Τὸ ντοκουμέντο τῆς Δαμασκοῦ*», ποὺ περιγράφει τὴν ἀποστασία ἀπ' τοὺς Φαρισαίους ἐνὸς μεγάλου ἱερέως. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ συνέβη τὴν ἐποχὴ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ἀντιόχου Δ'. Ἀκολούθησε ἡ φυγὴ τοῦ «Δασκάλου τῆς Δικαιοσύνης» στὴν Δαμασκὸ καὶ ἡ δημιουργία τοῦ πρώτου πυρῆνος τῶν Ἑσσαίων. Οἱ Ἑσσαῖοι ἐγκατεστάθησαν σὲ κοινότητες καὶ εἰδικὰ στὴν παραλιακὴ περιοχὴ τοῦ Κουμράν ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 2ου αἰῶνος, ζοῦσαν δὲ ἀπομονωμένοι ἀπ' τοὺς λοιποὺς Ἑβραίους. Σύμφωνα μὲ τὰ διασωθέντα χειρόγραφα τοῦ κοινοβίου στόχος τοῦ κινήματος ἦταν ἡ κατάλυσις τοῦ μωσαϊκοῦ κράτους τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ πτωχοῦ καὶ κατατρεγμένου λαοῦ τῶν Ἑβραίων. Τὰ μέλη τους ἦσαν μόνον ἄνδρες, ποὺ ἐπρεπε νὰ εἶχαν ἑβραϊκὴ καταγωγὴ. Ξένοι δὲν γίνονταν δεκτοί. Γυναῖκες προσχώρησαν ἀργότερα στὴν κοινοδιακὴ τους ζωὴ. Οἱ Ἑσσαῖοι καταδίκαζαν ἀνοιχτὰ τὸν πλοῦτο

*Ὁ ἰδρυτὴς καὶ δημιουργὸς τῆς θρησκείας τοῦ Γιαχβὲ Μωυσῆς σὲ ἔργο τοῦ Οὐίλλιαμ Μπλέηκ. Τὸ Μωσαϊκὸ ἱερατεῖο εἶναι ὁ πρῶτος διδάξας τοὺς θρησκευτικούς πολέμους.
"Ἀξιοὶ συνεχιστές του οἱ χριστιανοί, οἱ μουσουλμᾶνοι καὶ οἱ παραφυάδες των.*

καὶ τὴν ἐξουσία τοῦ ἱερατείου τῶν Φαρισαίων. Βασικά τους πιστεύω ἦσαν ἡλιολατρία, ἡ κοινοκτημοσύνη, ἡ ἐκμάθησις πολεμικῶν τεχνῶν, ἡ γυμναστική, ἡ χρῆσις καθαρτηρίων λουτρῶν συνοδία τελετῶν, ἡ ἀλληλεγγύη καὶ ὁ σεβασμὸς μεταξὺ τους. Φοροῦσαν λευκά ρούχα καὶ ἀσκοῦσαν τὴν τέχνη τῆς μαντικῆς. Εἶχαν ἀφοσιωθῇ σὲ ἄγνὸ τρόπο ζωῆς καὶ ἀκολουθοῦσαν δικό τους ἡλιακὸ ἡμερολόγιο 364 ἡμερῶν. (Τὸ ἑδραϊκὸ ἦταν σεληνιακὸ: 354 ἡμερῶν.) Ἀκολουθοῦσαν αὐστηρὴ ἱεραρχία καὶ συνέτρωγαν σὲ κοινὰ γεύματα. Ἄν καὶ εἶχαν οἰκιοποιηθῇ πολλὰ στοιχεῖα τοῦ ἐλληνικοῦ φιλοσοφικοῦ τρόπου ζωῆς (Ἐπικουρισμὸς - Πυθαγορισμὸς), περίμεναν τὴν ἄφιξι τοῦ Μεσσία, γιὰ νὰ τοὺς σώσῃ ἀπ' τὸ ἱερατεῖο. Ἡ μεσσιανικὴ ἰδεολογία τους βασίζοταν στὴν ἀνάμνησι τοῦ πολεμοχαροῦς ἀλλὰ καὶ ἱκανοῦ στίς μάχες Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ τῶν κατορθωμάτων του στὴν περιοχὴ τῆς Παλαιστίνης. Ὁ Μεσσίας τους θὰ ἔπρεπε νὰ ἦταν κάποιος παρόμοιος βασιλιάς.⁴ Σύντομα οἱ Ἑσσαῖοι διασκορπίσθηκαν σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς πόλεις τῆς ἐπικράτειας, προσπαθώντας νὰ «μυήσουν» καὶ ἄλλους στὴν ἰδεολογία τους. *«Δὲν ὑπῆρχε καμμία πόλις, στὴν ὁποία νὰ μὴν ἔχουν ἐγκατασταθῇ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς (τοὺς Ἑσσαίους) καὶ μέσα στὰ σπίτια τους εἰσέρχονται ἀκόμη καὶ ἀδελφοὶ τους τοὺς ὁποίους δὲν ἔχουν ξαναδεῖ ποτέ, λὲς καὶ ἦταν γνωστοὶ τους. Φρόντιζαν δὲ μέσα σὲ κάθε πόλι νὰ θρῖσκουν καταφύγιο οἱ ἄνθρωποι τοῦ τάγματος, στοὺς ὁποίους παρεῖχαν ἐνδύματα καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειάζονταν»* (Ἰώσηπος, «Ἰουδαϊκὸς Πόλεμος», 2, 124-126).

Ὅμως οἱ πραγματικοὶ ὁπαδοὶ τοῦ οὐρανοκατέδατου Μεσσία ἦταν ὁ πτωχὸς καὶ δεισιδαίμων λαός. Μέσα ἀπ' τὴν λαϊκὴ ἀπαίτησι γιὰ ἐλευθερία καὶ δικαιοσύνη ξεπήδησε τὸ κίνημα τῶν Ζηλωτῶν, πού ἐξελίχθηκε γρήγορα σὲ πολιτικοθηρσκευτικὴ κίνησι. Οἱ Ζηλωτές, ἂν καὶ ὑποταγμένοι ἰδεολογικὰ στὸν Γιαχδὲ καὶ τὸ ἱερατεῖο, συνέπραξαν μὲ τοὺς Ἑσσαίους ἀφομοιώνοντας τὴν ἰδεολογία τους. Ὁ Φίλων, ὁ Ἰώσηπος, ὁ Πλίνιος καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς τοὺς ἀναφέρουν σὰν δύο μεγάλες αἰρέσεις. Τὸ «Ταλμούδ» κατηγορεῖ τοὺς Ἑσσαίους ὡς ἐπικουρεῖους καὶ ἀθέους.

Ὁ Ἀντίοχος μὲ τὴν βοήθειά τους θὰ προχωρήσῃ στὸν ἐξελληνισμό τῶν Ἑδραίων. Ὅμως ἡ ἱερατικὴ οἰκογένεια τῶν Μακκαδαίων μὲ ἀρχηγό τους τὸν ἱερέα τοῦ Γιαχδὲ Ματθαθία θὰ προβάλλῃ σθεναρὴ ἀντίστασι. Οἱ σφοδροὶ πόλεμοι πού θ' ἀκολουθήσουν μέχρι τὴν ἀθροδο τῶν Ρωμαίων, περιγράφονται στὰ 4 βιβλία τῆς Π. Διαθήκης μὲ τίτλο «Μακκαδαίων» Α', Β', Γ', Δ'. Ὁ πρόωρος θάνατος τοῦ Ἀντιόχου καὶ οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι τῶν ἐλληνιστικῶν βασιλείων θὰ ματαιώσουν τὸ κοινὸ αὐτὸ ὄραμα. Ἡ ἔλευσις τῶν Ρωμαίων θ' ἀλλάξῃ ἄρδην τὴν κατάστασι. Τὸ κρυφὸ πλέον μωσαϊκὸ ἱερατεῖο, ὑπογράφοντας εἰρήνη μὲ τοὺς Ρωμαίους μὲ ἀντάλλαγμα τὴν ὑποδοὺλωσι τοῦ ἴδιου τοῦ λαοῦ του, θὰ περιέλθῃ στὰ χέρια τῶν Ἰδουμαίων. Πρόκειται γιὰ μία δοκιμασμένη μέθοδο, πού εἶχε ἀποδώσει καρποὺς κατὰ τὸ παρελθόν. Ὁ Ρωμαῖος ἔπαρχος τῆς Παλαιστίνης Κουπόνιος σὲ συνεργασία μὲ τὸ ἱερατεῖο θὰ προσπαθήσουν ἀπὸ κοινοῦ νὰ ἐξοντώσουν τὸ λαϊκὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα, πού εἶχε πάρει πλέον φωτιά. Οἱ Ζηλωτές θὰ κατηγορήσουν ἀνοιχτὰ τὸ ἱερατεῖο τῶν μωσαϊστῶν γιὰ προδοτικὴ συνεργασία μὲ τὸν κατακτητὴ.

Ἡ πρώτη μεγάλῃ ἐπανάστασις ξεσπᾷ κατὰ τῶν Ρωμαίων τὸ 4 μ.Χ., πνίγεται ὅμως στὸ αἷμα μὲ χιλιάδες νεκροὺς καὶ σκλάβους. Ἀκολουθοῦν τὰ κινήματα τοῦ Ἰού-

Ἡ φανταστική θεοποιημένη εἰκόνισις τοῦ Ἰησοῦ (ψηφιδωτό) ὅπως τὸν διαστρέβλωσε ἀπὸ λαϊκὸ ἐπαναστάτη ὁ Φαρισαῖος Παῦλος. Κάτω ἀπ' τὸ φωτοστέφανο καὶ τὸ θεῖον βλέμμα κρύβεται ὁ Ἑσραΐος - Ζηλωτὴς καὶ λαϊκὸς ἀντάρτης. Ὁ σημερινὸς θεοποιημένος Ἰησοῦς τῶν χριστιανῶν εἶναι «νιὸς τοῦ Γιαχβέ». Ὁ ἴδιος εἶπε: «Πλὴν τοὺς ἐχθροὺς ἐκείνους τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε (φέρετε ἐδῶ) καὶ κατασφάξατε αὐτούς ἐμπροσθέν μου, καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα» (Λουκᾶς ΙΘ' 27-28).

δα τοῦ Γαλωνίτη, τοῦ Θευδᾶ κ.ἄ. Τὸ 66 μ.Χ. ἔρχεται ἡ μεγάλη ἐξέγερσις τοῦ Μαναήν. Ὁ ἀποφασισμένος Ζηλωτὴς θὰ σφάξῃ μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια τὸν ἀρχιερεὰ τῶν Φαρισαίων καὶ τὸ ἱερατεῖο του. Ἡ ἐξέγερσις τελειώνει μὲ τὴν πτώσι τοῦ φρουρίου τῆς Μασσάντα καὶ τὸν ἡρωϊκὸ θάνατο ὅλων τῶν ἐπαναστατῶν ἀπ' τοὺς Ρωμαίους. Ὁ Ἰώσηπος θὰ κατηγορήσῃ τὸν Μαναήν γιὰ τύραννο τοῦ λαοῦ του! Ἡ ἐξέλιξις τοῦ πολέμου θὰ περιορισθῇ σὲ ἐμφύλια ἀλληλοσφαγὴ Ζηλωτῶν - Φαρισαίων.

Ἡ λαϊκὴ ἐξέγερσις θὰ τελειώσῃ μὲ τὴν ὀριστικὴ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ποὺ πλέον εἶχε πέσει στὰ χέρια τῶν ἐπαναστατῶν τὸ 67 ἢ τὸ 70 μ.Χ. Ὁ μωσαϊστὴς Φλάβιος Ἰώσηπος θὰ περιγράψῃ μὲ μελανὰ χρώματα τὸ κίνημα αὐτό. Θεωρεῖ τοὺς Ζη-

λωτές καὶ τοὺς Ἑσσαίους πλάνους καὶ ἀπατεῶνες, πού ἐκήρυτταν κάθε εἶδους νεωτερισμούς ὅπως «τὸ πάθος τῆς ἐλευθερίας». Ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι λεηλατοῦσαν καὶ ἔκαιγαν τὰ σπίτια τῶν πλουσίων Ἑβραίων καὶ τοὺς χαρακτηρίζει «ἀρρώστια θανατηφόρα». Ὁ ἐπίσης μωσαϊστὴς εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὸ Ζ' 43-50 τῆς Κ. Διαθήκης γράφει γιὰ τοὺς Ζηλωτὲς ὅτι εἶναι ὄχλος πού δὲν ἐγνώρισαν ποτὲ τὸν νόμο τοῦ Γιαχβὲ καὶ γι' αὐτὸ εἶναι «ἐπικατάρατοι».

Ἡ «παραγωγή μεσσιῶν» καὶ ἡ «μεταχείρισις» τοῦ Ἰησοῦ

Απὸ τὸ 10 π.Χ. ἕως καὶ τὸ 50 μ.Χ. ἔχουν ἱστορικῶς καταγραφῇ 72 περιπτώσεις διδασκάλων - μεσσιῶν - ἐπαναστατῶν ἀρχηγῶν τοῦ κινήματος, πού σταυρώθηκαν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους σὰν κοινοὶ ἐγκληματίες. Ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα μὲ βάσι τὰ διασωθέντα ἀπὸ τὶς πυρὲς τοῦ Μεσσαιῶνος κείμενα (ἂν καὶ παραποιημένα ἀπ' τοὺς χριστιανοὺς μοναχοὺς) ἀναδεικνύει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἓνας ἐκ τῶν 72 αὐτῶν ἐκτελεσθέντων, ἢ τὸ πρόσωπο στὸ ὁποῖο συμπυκνώθηκε ὁ συνολικὸς μῦθος πού κτίσθηκε γύρω ἀπ' τοὺς 72 αὐτοὺς ἐπαναστάτες. Τὰ ἴδια ἀποδεικνύονται καὶ ἀπὸ τὰ τέσσερα εὐαγγέλια τῆς Κ. Διαθήκης καθὼς καὶ τὰ «Ἀπόκρυφα» – ὅσα δηλαδὴ ἐκτοπίσθηκαν, διότι δὲν συνέφεραν τὸ χριστιανικὸ ἱερατεῖο, καθότι ἀποκαλύπτεται ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς. Τὸ ὑποκινούμενο πλέον μωσαϊκὸ ἱερατεῖο θὰ συνεχίσῃ τὶς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις, πάντοτε μὲ τὴν βοήθεια τῶν Ρωμαίων φιλοσυγκλητικῶν ἐπάρχων. Οἱ μαθητὲς - Ζηλωτὲς τοῦ Ἰησοῦ Πέτρος, Ἀνδρέας, ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος⁵, ὁ Θωμᾶς καὶ οἱ ἄλλοι θὰ ἐκτελεστοῦν μὲ τὴν σειρά τους. Ὅμως τὸ ἱερατεῖο τῶν μωσαϊστῶν θὰ προχωρήσῃ στὴν ἐξυπνότερη κίνησι τῆς ἱστορικῆς του διαδρομῆς. Ἀφοῦ οἱ Φαρισαῖοι συνειδητοποίησαν ὅτι δὲν μπορούσαν νὰ τελειώσουν μὲ τὴν ὑπόθεσι Ἑσσαιῶν-Ζηλωτῶν, ἀποφάσισαν νὰ οἰκιοποιηθοῦν τὸ κίνημα αὐτό. Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ ἀρχιεραθδίνου Φαρισαίου Γαμαλιὴλ Σαοὺλ-Παῦλος, πρῶν ἀρχηγὸς ὁμάδων διώξεως Ζηλωτῶν, θὰ ξεκινήσῃ τὸν ἀγῶνα παραποιήσεως τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἀποφασισμένων ἐπαναστατῶν. Ὁ ἀπόστολος θὰ προσπαθήσῃ νὰ πείσῃ τὶς ἀμόρφωτες κοινότητες τῶν Ζηλωτῶν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἓνας παθητικὸς θεός, πού σταυρώθηκε γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους! Ὅσο γιὰ τοὺς ἴδιους τοὺς Ζηλωτῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποταχθοῦν στὸ ἱερατεῖο.

«Πᾶσα ψυχὴ ἧς ὑποτάσσεται εἰς τὰς ἀνωτέρας ἐξουσίας. Διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἐξουσία παρὰ μόνον τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἐναντιούμενος εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐναντιοῦται εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ὅσοι ἀντιδρῶν θὰ τιμωροῦνται[...] Κάνε τὸ καλὸ καὶ ἡ ἐξουσία θὰ σὲ παινέσῃ, ἐπειδὴ ὁ ἄρχων εἶναι ὑπηρετὴς τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ καλὸ σου. Ἐάν, ὅμως, κάνῃς τὸ κακὸ τότε νὰ φοβῇσαι, διότι δὲν φορεῖ ματαίως τὴν μάχαιραν» (Ἐφ. 6, 1-5).

Ὁ νέος χριστιανισμὸς τοῦ Παύλου καὶ τῶν Φαρισαίων ἔπειθε τὶς μᾶζες πὼς ἡ ἀθλιότης ἦταν ἀρετὴ καὶ τ' ἀγαθὰ πού στεροῦνταν ἁμαρτία. «Βλέπετε, ἀδελφοί, ποιοὶ εἶσθε ἐσεῖς πού κληθήκατε· δὲν ὑπάρχουν μεταξὺ σας οὔτε πολλοὶ σοφοὶ σύμφωνα μὲ τὴν κρίσι τῶν ἀνθρώπων οὔτε πολλοὶ δυνατοὶ οὔτε πολλὴ εὐγενεῖς, ἀλλὰ ὁ Θεὸς ἐδιάλεξε τοὺς μωροὺς (ἀνοήτους) κατὰ τὴν κρίσι τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ καταισχύνη τοὺς σοφούς, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ταπεινῆς καταγωγῆς τοῦ κόσμου, καὶ τοὺς περιφρονημένους ἐδιάλεξε ὁ Θεὸς καὶ τὰ μὴ ὄντα γιὰ νὰ καταργήσῃ τὰ ὄντα. Διότι ἡ σο-

φία αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι ἀνοησία κατὰ τὸν Θεό». («Πρὸς Κορινθίους Α΄», 18-29).

Ὁ χριστιανισμὸς τῶν δύο ταχυτήτων εἶναι πλέον πραγματικότης. Ἡ χαρισματικὴ φύσις του καὶ ἡ βοήθεια ποὺ θὰ ἔχη ἀπ' τοὺς φιλοσυγκλητικούς ἐπάρχους τῆς αὐτοκρατορίας ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδίας τῆς Ρώμης θὰ προωθήσουν τὸν νεοσύστατο φαρισσαϊκὸ χριστιανισμό. Ὁ Ἰησοῦς θὰ ταυτισθῇ μὲ τὸν Γιαχβέ, ὁ Μωυσῆς καὶ οἱ λοιποὶ πατριάρχες Γιαχδιστὲς τοῦ παρελθόντος θὰ συμπεριληφθοῦν σὰν ἅγια πρόσωπα στὴν νέα θρησκεία τοῦ Παύλου καὶ τῶν Φαρισαίων. Ἡ ζωὴ του θὰ γίνῃ ἓνα «κρυφτούλι» μὲ τοὺς Ζηλωτές, ποὺ ματαίως θὰ προσπαθήσουν νὰ τὸν σκοτώσουν. Τὸ τέλος του ὅμως θὰ δοθῇ ἀπ' τὴν φρουρὰ τοῦ Νέρωνος· τὸ κατηγορητήριο τὸν δρῆκε μπλεγμένο στὴν συνωμοσία Σενέκα - Πίσωνος καὶ τὸ κάψιμο τῆς Ρώμης. (Οἱ Φαρισαῖοι - χριστιανοὶ τοῦ Παύλου εἶχαν συμπράξει μὲ τοὺς Συγκλητικούς τῆς Ρώμης ἐναντίον τῶν αὐτοκρατόρων τῆς).

Ἀπ' τὸ 100 μ.Χ. καὶ ἐντεῦθεν δύο διαφορετικοὶ χριστιανισμοὶ ἀναπτύσσονται στὶς ἐδραϊκὲς κοινότητες τῆς αὐτοκρατορίας. Οἱ χριστιανοὶ τοῦ Παύλου καὶ οἱ Ζηλωτές, ποὺ πλέον ἔχουν μετονομασθῇ σὲ Ἑβιονίτες.⁶ Οἱ πυρῆνες τῶν Ἑβιονιτῶν θ' ἀναπτυχθοῦν κυρίως στὶς ἐλληνικὲς πόλεις τῆς Μ. Ἀσίας, ὅπου λόγῳ τῆς ἐλληνικότητος τῶν ἰδεῶν τοὺς βρίσκουν πρόσφορο ἔδαφος. Ἡ ἐξόντωσίς τους θὰ συνεχισθῇ μὲ ἀμείωτη ἔνταση ἀπ' τὶς ὁρδὲς τῶν νέων χριστιανῶν τοῦ Παύλου σὲ συνεργασία μὲ τὶς Ρωμαϊκὲς λεγεῶνες.⁷ Ἀλλωστε ἀπ' τὸ 100 μ.Χ. καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐξουσία τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας θὰ πέσῃ σὲ χέρια φιλοσυγκλητικῶν αὐτοκρατόρων, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν διείσδυσί τους στὴν ρωμαϊκὴ ἐξουσία.

Ὁ Μαρκίων, αἰρετικὸς χριστιανὸς τοῦ 2ου μ.Χ. αἰῶνος, ἐδίδασκε ὅτι ὁ πραγματικὸς χριστιανισμὸς δὲν ἀποσκοποῦσε στὴν συμπλήρωσι τοῦ Μωσαϊσμοῦ - Φαρισαϊσμοῦ ἀλλὰ στὴν πλήρη ἀνατροπὴ του. Τὸ δὲ εὐαγγέλιο τοῦ Ἰησοῦ εἶναι κατ' αὐτὸν τελείως ἀντίθετο μὲ τὸν μωσαϊκὸ νόμο. Τὸ ἔργο του «Ἀντιφάσεις» καθὼς καὶ ἄλλα ἐξηφανίσθησαν στὶς πυρὲς τοῦ Μεσαίωνος.

Ὁφίτες, Βογόμιλλοι, Καθαροὶ κ.ἄ. χριστιανοί, ποὺ ἀργότερα θὰ ὑποστηρίξουν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἄνθρωπος - ἐπαναστάτης, θὰ κατασφαχθοῦν κι αὐτοὶ μὲ τὴν σειρὰ τους. Τὸ λαϊκὸ κίνημα τῶν Ἑσσαίων - Ζηλωτῶν θὰ ἐξαφανισθῇ σταδιακὰ μέσα σὲ σφαγὲς καὶ παραποίησι τῶν ἀξιῶν του. Στὰ χρόνια ποὺ θ' ἀκολουθήσουν ἡ ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία θὰ πέσῃ στὰ χέρια τῶν χριστιανῶν τοῦ Παύλου καὶ τῶν Φαρισαίων. Ὁ Γιαχβέ, ὁ θεὸς τοῦ Μωυσέως καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ, θ' ἀγκαλιάσῃ τὴν οἰκουμένη. Ὁ μεσαίων τοῦ σκότους καὶ τῆς καταστροφῆς θ' ἀκολουθήσῃ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

«Ἡ πολεμικὴ κατὰ τῆς Π. Διαθήκης σκοπὸ ἔχει τὴν ἀπόρριψι ὃχι μόνον αὐτῆς ἀλλὰ καὶ τῆς Κ. Διαθήκης καὶ κατ' ἐπέκτασιν ὁλοκλήρῳ τῆς Ἀποκαλυφθείσης Ἀληθείας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ὁ μὴ ἀποδεχόμενος τὴν αὐθεντία καὶ θεοπνευστία τῆς Π. Διαθήκης, αὐτομάτως θέτει τὸν ἑαυτὸν του ἐκτὸς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας». (Ἱεροκλήρυκας Ι.Μ. Πατρῶν, «Βῆμα», 8-6-03). Ἡ θέσις τοῦ συγκεκριμένου ἱεροκλήρυκου εἶναι καὶ ἡ πάγια θέσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπ' τὴν ἡμέρα τῆς δημιουργίας της ἕως καὶ σήμερα. Παρομοίως ἔχει ἄλλωστε ἐκφραστῇ ὁ ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος καθὼς καὶ ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος. Ἡ «πεπατημένη» ποὺ

ἀκολουθοῦν οἱ «ἄγιοι πατέρες» καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ἱστορίας τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἡ φαρισαϊκὴ γραμμὴ τοῦ μωσαϊκοῦ ἱερατείου, ποὺ καθωδηγοῦσε καὶ τὸν «ἀπόστολο τῶν ἐθνῶν» Παῦλο. Οἱ λοιπὲς αἵρέσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ, ποὺ μαρτυροῦν ἕως σήμερα τὴν ἀνθρωπότητα, εἴτε μαῦρα εἴτε λευκὰ ἄμφια φοροῦν, ὅσο κι ἂν διαφέρουν στὰ τυπικά τους, στὴν οὐσία τους παραμένουν ταυτόσημες.

Ὁ μέγιστος ἐχθρὸς τοὺς Ἰησοῦς⁸ καὶ τὸ κίνημά του, οἱ Ἑσσαῖοι - Ζηλωτές, βρισκόνται μεταμφιεσμένοι κάτω ἀπ' τὰ φωτοστέφανα καὶ τ' ἀγαθὰ βλήματα, ζωγραφισμένοι μέσα σὲ εἰκόνες ἢ σμιλευμένοι σὲ ἀγάλματα, ποὺ τοὺς στόλισαν οἱ διώκτες τοὺς Φαρισαῖοι, Ὁρθόδοξοι, Καθολικοί, Βαπτιστές, Ἰεχωδάδες, Μορμόνοι καὶ ἄλλοι χριστιανοί.

«Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος (Ἰησοῦς) πρὸς αὐτόν. Τώρα ἐσεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινακίου καθαρίζετε· τὸ δὲ ἐσωτερικόν σας γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας [...]. Οὐὰ εἰς ἐσᾶς, Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς ὑποκριταί, διότι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς» (Λουκᾶς ΙΑ' 39-43).

«Κάθε φορὰ ποὺ ἀνοίγουμε γιὰ νὰ διαβάσουμε τὴν Βίβλο, μετὰ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ πλύνουμε τὰ χέρια μας» (Φρειδερίκος Νίτσε).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Τὸ μωσαϊκὸ ἱερατεῖο συνέπραττε ἐκ παραδόσεως μὲ τοὺς κατακτητὲς τοῦ κράτους τοῦ Αἰγυπτίους, Ἀσσυρίους, Βαβυλωνίους, Πέρσες, Ρωμαίους. Οἱ μόνοι μὲ τοὺς ὁποίους δὲν τὰ θρῆκε ποτὲ ἦταν οἱ Ἕλληνες (Βλέπε Π. Διαθήκη).

2. Ὁ φιλοφαρισαῖος Φίλων ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἐβραϊκῆς καταγωγῆς συγγραφεὺς τοῦ 1ου π.Χ. αἰῶνος, ἀναφέρει ὅτι ἡ ὀνομασία τοὺς Ἑσσαῖοι προέρχεται ἀπ' τὸ Ἑλληνικὸν «Ὅσιος»! Κατὰ τὸν Πλούταρχο Ὅσιος ἦταν ὁ ἕφορος τοῦ Δελφικοῦ Μαντείου («Περὶ Ἰσίδος καὶ Ὀσίριδος»). Ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι ἡ καταγωγή τους ἦταν ἀμγῶς ἐβραϊκῇ. Ἑσσαῖος ἦταν καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰησοῦ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

3. Οἱ Σαδδουκαῖοι εἶναι ἐβραϊκῇ θρησκευτικῇ αἵρεσις, ἰδρυθεῖσα τὸν 3ο αἰῶνα π.Χ. ὑπὸ τοῦ πρώην Φαρισαίου ἱερέως Σαδώκ. Οἱ Σαδδουκαῖοι ἀπέριπταν τὴν μωσαϊκὴν παράδοσι, ἠρνοῦντο τὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἀνάστασι νεκρῶν. Πίστευαν στὴν καλλιέργεια τῆς αὐτονόμου δουλείας τοῦ κάθε ἀνθρώπου, στὴν εὐζωία καὶ στὴν λογικὴ ἀντιμετώπισι τῆς ζωῆς.

4. Κατὰ τὸ «Ταλμούδ» καὶ τὸν Κέλσο τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ εἶναι Μπέν Μπαντέρ. Τὸ Ἰησοῦς εἶναι τίτλος, ποὺ σημαίνει θεραπευτὴς, ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ μικρὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, τοῦ ἀναμενόμενου ὑπὸ τοῦ λαοῦ Μεσσία - βασιλιᾶ. Τὸ «Ἰησοῦς Ναζωραῖος Βασιλεὺς Ἰουδαίων» μᾶς δείχνει τί ἤθελε ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐπιτύχει.

5. Ὁ Ζηλωτὴς Στέφανος κατηγορήθηκε ἀπ' τὸ ἱερατεῖο ὅτι βλασφημοῦσε κατὰ τοῦ Γιαχβέ, τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ Μωυσέως. Ἐσύρθη σὲ συνέδριο τῶν Ἰουδαίων, ὅπου καὶ ἐξετελέσθη διὰ λιθοβολισμοῦ. Ἡ μετέπειτα φαρισαϊκὴ - χριστιανικὴ Ἐκκλησία τὸν ἁγιοποίησε οἰκιοποιούμενη καὶ παραποιώντας τον. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ πολλοὺς ἀκόμη Ζηλωτές, ποὺ, ἀφοῦ τοὺς σκότωσαν μὲ τὴν βοήθεια τῶν Ρωμαίων, τοὺς ἐνέταξαν στὸ ἁγιολόγιό τους!

6. Ἐδίων στὰ ἐβραϊκά σημαίνει πτωχός. Ἐδιονίτες ὠνομάσθησαν οἱ ἐναπομείναντες Ζηλωτές.

7. Τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῶν Ζηλωτῶν παραποιήθηκαν καὶ φορτώθηκαν στοὺς «εἰδωλολάτρες», ὅπως θροσύτατα ἀποκαλοῦν ὅλους τοὺς ἀρχαίους λαούς. Θύτες ἦσαν οἱ ἴδιοι οἱ Φαρισαῖοι - χριστιανοί.

8. «Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων...» (Ἰωάννης ΙΗ' 3). Εἶναι ἡ στιγμή τῆς συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ ἀπ' τοὺς συνασπισμένους Φαρισαίους καὶ Ρωμαίους. Ἡ «σπεῖρα» ποὺ συνέλαβε τὸν Ἰησοῦ ἦταν στρατιωτικὴ μονὰς τῶν Ρωμαίων, ἄλλοτε τὸ 1/5 ἢ τὸ 1/10 τῆς λεγεῶνος. Περιελάμβανε 500 ἢ χιλίους ἄνδρες εἰδικὰ ἐκπαιδευμένους γιὰ «εἰδικὲς ἀποστολές», ἐκ τῶν ὁποίων τὸ 1/4 ἦταν ἱπτεῖς καὶ οἱ ὑπόλοιποι πεζοὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγία χιλιάρχου. Ὁ «ἀγαθός» Ἰησοῦς συνελήφθη ἀπὸ ἐπιλεκτοὺς στρατῶν Ρωμαίων «χοιμῶντας».

ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ «ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ» ΕΝΟΣ ΠΡΥΤΑΝΗ

Κύριε διευθυντά,

Σχετικά με τὸ δημοσιευθὲν στὸ «Βῆμα» τῆς 3.8.03 ἄρθρο τοῦ πρύτανη τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Μπαμπινιώτη, τὸ ὁποῖο εἶναι ἐκτὸς πάσης ἱστορικῆς ἀλήθειας ἰδιαίτερα στὸν ἰσχυρισμό του ὅτι «ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς, δύο μεγάλα πολιτιστικὰ μεγέθη, κατ'ὀρθωσαν μετὰ τὴν σύγκρουση νὰ περάσουν ἤδη ἀπὸ τοὺς πρώτους μεταχριστιανικοὺς χρόνους σὲ μιὰ θαναμαστή, ἱστορικὰ τεκμηριωμένη συμπίεση», ὁ ἐπιστολογράφος σας στὸ τεῦχος 262 κ. Ἀθαν. Π. Καψάλης με πρόλαβε καὶ ἀπήντησε καταλλήλως στὸν κ. Μπαμπινιώτη. Ὁμως ὁ κ. Καψάλης, προφανῶς γιὰ νὰ μὴν κάνῃ κατάχρηση χώρου, ἀνέφερε ὠρισμένες μόνο βασικὲς ἱστορικὲς ἀλήθειες. Ἡ Ἱστορία, χιλιάδες τόμοι, εἶναι ἐκεῖ, στὴν Ἑθνικὴ μας Βιβλιοθήκη, σιωπηλὸς μάρτυρας κάθε ἐγκλήματος, ἀρετῆς καὶ ἀλήθειας.

Μὲ αὐτὰ πού ἀναφέρει ὁ κ. πρύτανης εἶναι σάν νὰ ὁμολογῇ ὅτι δὲν ἔχει διαβάσει με ποιὲς ἐνέργειες τῆς Ρωμαϊκῆς - Βυζαντινῆς ἐξουσίας καθιερώθηκε ὁ χριστιανισμὸς ὡς ἐπίσημη θρησκεία τῆς αὐτοκρατορίας· ἡ δὲν ἔχει διαβάσει ὅτι ὁ «Μέγας» (ὅπως τὸν ὠνόμασαν οἱ χριστιανοί) Θεοδοσίος καὶ οἱ διάδοχοί του ἐσφάζαν χιλιάδες, ἐκλείσαν τὶς φιλοσοφικὲς σχολὲς τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐδήμιευσαν τὶς περιουσίες αὐτῶν ὅτι με μιὰ σειρὰ διαταγμάτων χριστιανοὶ αὐτοκράτορες ἀπαγόρευαν νὰ ἐορτάζωνται οἱ ἐπέτειοι τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος, τῶν Πλαταιῶν καθὼς καὶ ἄλλων σημαντικῶν γεγονότων τῆς περιόδου τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ἀκόμη ὅτι ἀπαγόρευαν οἰαδήποτε μνεῖα καὶ αὐτοῦ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου διατηρεῖται ἀκόμη καὶ στὴν Ἀσία σάν Ἰσκαντέρ. Δὲν γνωρίζει ὁ πρύτανης ὅτι με διάταγμα ἐπίσης ἐκηρύχθησαν αἵρετικοὶ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι καὶ ὅτι τὸ ὄνομα «Ἑλλήν» ἐτέθη ὑπὸ ἀπαγόρευση ἐπὶ ποινῇ θανάτου. Δὲν γνωρίζει ὅτι μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Θεοδοσίου ὁ υἱός του Ἀρκάδιος ὠργάνωσε τὴν καταστροφὴ καὶ ἰσοπέδωση τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος, διότι ἦταν ἐμπόδιο γιὰ τὴν παγκυριαρχία τοῦ χριστιανισμοῦ ὁ πολιτικὸς καὶ φιλοσοφικὸς λόγος τῶν Ἑλλήνων καθὼς καὶ ἡ ἐλευθερία τους καὶ ἡ ὑψηλὴ τέχνη τους. Δὲν γνωρίζει ὁ πρύτανης ὅτι ὁ ἐντολοδόχος αὐτῶν τῶν ἐγκλημάτων χριστιανὸς Ἀλάριχος κατ' ἐντολὴν τῶν Βυζαντινῶν δὲν ἄφησε τίποτα ὄρθιο, θρυμματίσει τὰ ἀγάλματα καὶ ὅ, τι ἐθύμιζε τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα – στὴν Θήβα, τὴν Ἐλευσίνα, τὴν Κόρινθο, τὸ Ἄργος, τὴν Τεγέα, τὴν Μαντίνεια, τὴν Σπάρτη καὶ φυσικὰ τὴν Ὀλυμπία. Αὐτὸν τὸν πολιτισμὸ ἔχει νὰ δείξῃ ἡ Χριστιανοσύνη, ἡ ὁποία, ὅπως οἱ περισσότερες θρησκείες, ἐπεδλήθη διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶχε καὶ οὔτε ἔχει νὰ παρουσιάσῃ στὴν ἀνθρωπότητα οὔτε πραγματικὰ ὑψηλὲς καὶ ἐλεύθερες τέχνες οὔτε ἐπιστῆμες καὶ εἶναι γνωστὴ ἡ ἀπαξίωση τῶν μαθηματικῶν, τὰ ὁποῖα ἀπαγόρευαν νὰ διδάσκωνται τὴν ἐποχὴ ἐκείνῃ τοῦ σκοταδισμού, «διότι ἦταν ἔργο τοῦ Διαβόλου καὶ ἀθείζαν τοὺς νέους».

Αὐτὸς εἶναι ὁ «ἐλληνοχριστιανικὸς πολιτισμὸς», ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου οἱ Ρωμαῖοι ψάλλουν κάθε χρόνο ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀναθεματισμοὺς κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Ὁρθοδοξίας. Τὸ ἄρθρο, τὸ ὁποῖο ἐστάλη στὸ «Βῆμα» γιὰ δημοσίευση, καμμία σχέση δὲν ἔχει με τὴν πραγματικότητα, ἀλλὰ συνετάχθη γιὰ νὰ ὠραιοποιήσῃ τὸν ρόλο τοῦ χριστιανισμοῦ ψαρεύοντας σὲ θολὰ νερά, κινούμενο στὸ ἴδιο μῆκος κύματος με τὸν παπα-Γιὼργη Μεταλληνό, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ πείσῃ κάποιους ἀνιστόρητους ὅτι ὁ Μέγας Θεοδοσίος δὲν ἦτο τόσο φανατικὸς καὶ κανένα κείμενό του δὲν ἐπιβάλλει τὴν καταστροφὴ τῶν ἀρχαίων ἱερῶν κ.λπ. (βλέπε ἄρθρο του στὸν «Ὁρθόδοξο Τύπο», 18 Ἰουλίου 2003).

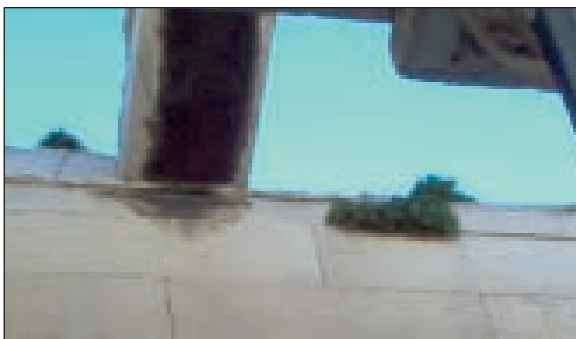
Μετὰ τιμῆς
Γιάννης Γρηγορέας
Ἀθήνα

ΦΥΤΡΩΣΑΝ ΘΑΜΝΟΙ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΘΗΣΕΙΟ

Μπροστά σέ ένα απογοητευτικό θέαμα βρίσκονται οί επισκέπτες του αρχαιολογικοῦ χώρου στοῦ Θησεῖο, Ἕλληνες καί ξένοι, περνώντας μπροστά ἀπό τὸ Ναὸ τοῦ Ἡφαίστου, χωρὶς νὰ τὸ ἀφήνουν ἀσχολίαστο. Τὴν ἴδια στιγμή οἱ ἀρμόδιοι φορεῖς ἀνακοινώνουν τὴ δαπάνη ἀστρονομικῶν χρηματικῶν ποσῶν γιὰ τὴ συντήρηση καὶ ἀνάδειξη τῶν ἀρχαιολογικῶν μνημείων ἐν ὄψει Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Ἄν δὲν ἦταν κατασκευασμένος ἀπὸ μάρμαρο ὁ Ναὸς τοῦ Ἡφαίστου, θὰ μπορούσα μὲ βεβαιότητα νὰ πῶ ὅτι ἔχει πυρποληθῇ ἢ ἐμπρησθῇ (βλέπε φωτογραφία ἐναντι σελίδας). Τὸ ἐσωτερικὸ του, ἡ ὄροφὴ καὶ οἱ κολῶνες εἶναι καλυμμένα ἀπὸ ἓνα παχὺ στρώμα βρωμιάς, τέτοιας βρωμιάς, ποὺ δείχνει πλήρη ἐγκατάλειψη στὴ φθορὰ τοῦ χρόνου.

Πόσα χρόνια ἔχει νὰ συντηρηθῇ ὁ ἐν λόγω ναός, γιὰ νὰ εἶναι σήμερα σὲ αὐτὴν τὴν ἄθλια κατάστασι; Καὶ γιατί οἱ ἀρχαιολογικοὶ μας χώροι θὰ πρέπει νὰ φθάνουν μέχρι αὐτὸ τὸ σημεῖο ντροπῆς γιὰ νὰ συντηρηθοῦν; Καὶ δὲν εἶναι μόνον ἡ μαυρίλα, ποὺ μᾶς ἐνώχλησε. Σὲ ὠρισμένα σημεῖα τοῦ Ναοῦ στὸ πάχος τῆς βρωμιάς εὐδοκίμησαν φυτὰ σὲ διαστάσεις θάμνων (βλ. κάτω φωτογραφία). Στὸ πάνω καὶ παλινὸ μέρος τοῦ ἀναπτύχθηκαν θάμνοι, ποὺ κανεὶς δὲν μερίμνησε νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ. Μέχρι τὴν ἑναρξὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων μᾶς χωρίζουν μερικοὶ μῆνες – αὐτὸ τὸ θέαμα θὰ δοῦν οἱ επισκέπτες τῆς Ἀθήνας; Ἡ μήπως θὰ καθαρισθῇ ὅπως-ὅπως, μὲ τρόπο ποὺ νὰ ἐξυπηρετῇ τὸ μικρὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ μεσολαβεῖ μέχρι τοὺς ἀγῶνες, ἀλλὰ δὲν θὰ ἀρμόζῃ σὲ τέτοιου εἶδους μνημεῖα; Γιατὶ γνωστὸ εἶναι ὅτι ἡ συντήρησις σὲ τέτοιους χώρους εἶναι χρονοβόρα, ἀπαιτεῖ λεπτοὺς χειρισμοὺς καὶ ἰδιαίτερη προσοχή, γιὰ νὰ μὴν φθαρῇ ἡ ἐπιφάνεια τῶν μαρμάρων.

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

Θάμνοι φουντώσανε πάνω στὰ μάρμαρα...

Ἡ μαυρίλα τῆς βρωμιάς στὴν ὄροφὴ τοῦ «Θησείου» δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι ὁ ναὸς αὐτὸς (ὁ καλύτερα διατηρούμενος ἐξ ὅλων τῶν διασωθέντων ἱερῶν τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τοὺς βανδαλισμοὺς τῶν Χριστιανῶν) ἔχει ἐμπρησθῇ ἢ πυρποληθῇ πρόσφατα.

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἀνιδιοτελεῖς ἑλληνοδιῶκτες

Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν ἄνθησιν τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας. Μυθιστοριογράφοι, πὺν σὲ πεντακόσιες σελίδες διβλίον καταφέρνουν νὰ γράψουν τὸ ἀπόλυτον τίποτε καὶ ποιητές, πὺν πληρώνουν γιὰ νὰ τοὺς δημοσιεύσουν τὰ ἀριστουργήματά τους.

Κι ἐνῶ σὲ λίγο θὰ συνταχθῇ ἐπετηρίδα γιὰ τὸ ποιὸς καὶ πότε θὰ πάρῃ τὸ κρατικὸ βραβεῖο, μᾶς προέκνυσε καὶ θέμα κριτικῆς. Τουτέστιν κάποιοι πανεπιστημιακοὶ φωστῆρες, πὺν ἡ προοδευτικότητά τους τρέχει ἀπ' τὰ μπατζάκια τους, ἀποτιμῶν τοὺς ποιητές μας μὲ κριτήριον ὅχι ἂν εἶναι καλὸ ἢ κακὸ τὸ ἔργον τους, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ πόσον εἶναι «ἑλληνοκεντρικὸ» ἢ ὄχι. ὙΕ! Τώρα δὲν χρειάζεται νὰ εἶστε μάντιες ἢ φιλόσοφοι, γιὰ νὰ ἀντιληφθῇ ποιούς ἀπορρίπτουν. Ὅποιος κατὰ τὴν κρίσιν τῶν περιουσιολόγων αὐτῶν πανεπιστημιακῶν θεωρηθῇ «ἑλληνοκεντρικὸς» ποιητὴς ἀπορρίπτεται μετὰ βδελυγμίας καὶ ρίπτεται εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον. Δηλαδή περίπου τὸ σύνολον τῶν ποιητῶν μας.

Κι ἐνῶ ἡ παρανάγνωσις αὐτῆ ἄρχισε μὲ τὸν Γιώργον Σεφέρη, οἱ διεθνή-στεις αὐτοὶ χειρόνακτες ἔβαλαν στὴν προκορυστεία κριτικῆς τοὺς κλῆνη τὸν Καρυωτάκη, δλόκληρην τὴν γενιὰ τοῦ '30, τὸν Ἐγγονόπουλον. Καὶ ὅποιον πάρῃ ὁ Χάρος. Βγάλαν τὶς μεζοῦρες κι ἄρχισαν νὰ μετροῦνε στίχο-στίχο τὴν ἑλληνοκεντρικότητά τους. Ὅμως τὸ πιὸ ἀστεῖον δὲν εἶναι αὐτό. Εἶναι ὅτι οἱ σύγχρονοι αὐτοὶ κριτικοὶ καλοπαιδαράδες καταλήγουν καὶ σὲ βαθυστόχαστα συμπεράσματα (διαβάζοντες τὴν νεοελληνικὴν ποίησιν ὅπως τοὺς βολεύει).

Τώρα δὲν πιστεύω νὰ πιστεύετε ὅτι οἱ κριτικὲς αὐτὲς αὐθεντίες δὲν κοπιάζουν νὰ μᾶς διαφωτίσουν, νὰ μᾶς ἀνοίξουν τὰ μάτια, ὅρὲ ἀδελφέ, ἀπολύτως ἀνιδιοτελῶς. Θυσιάζονται οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν παγκοσμιοποίησιν. Ἡ νεοαριστερὴ τους συνείδησις δὲν ἀντέχει τὴν φασιστικὴν ἑλληνοκεντρικότητα, πὺν ὀδηγεῖ, ξέρετε σεῖς, σὲ ρατσισμούς, ἐθνικισμούς καὶ μεγαλοῖδεατισμούς. Καὶ δεδαίως οὐδόλως κουβαλοῦν νερὸ στὸν μύλον τῆς νέας τάξης πραγμάτων.

Παρακολουθῶ τὴν σχετικὴ καταγγελτικὴ ἐπιφυλλιδιογραφία τόσοσιν τοῦ καθηγητοῦ Νάσσου Βαγενᾶ εἰς «ΤΟ ΒΗΜΑ», ὅσον καὶ τοῦ Κώστα Γεωργουσόπουλου εἰς «ΤΑ ΝΕΑ». Καλὰ τὰ γράφουν. Μὲ μιὰ διαφορὰ: Δὲν ἀποκαλύπτουν ὀνόματα. Γιατί τάχα; Γιὰ νὰ τὰ ἔχουν καλὰ καὶ μὲ τοὺς καταγγελλομένους; Πάντως μὲ τὴν ἀοριστείαν καὶ τὴν ἀσάφειαν δὲν λύνεται τὸ θέμα. Τὰ ὀνόματα, κύριοι. Καὶ μὲ τὶς πρῶτες βελουτέλλες οἱ φερέλπιδες αὐτοὶ κριτικοὶ θὰ σιωπήσουν.

Γιώργος Πετρόπουλος

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Η διαστρέβλωσή τους από τὸν Α. Ἀινστάιν

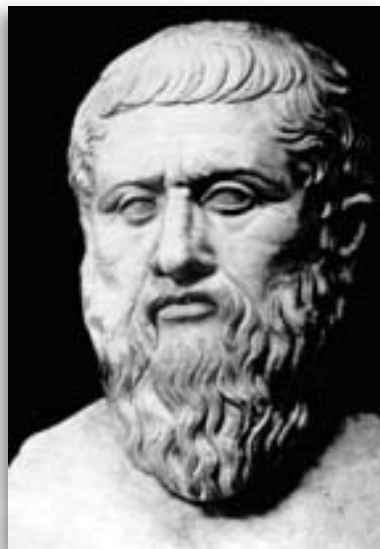
Θὰ ἀρχίσουμε τὸ παρὸν ἄρθρο παραθέτοντας ἐν μεταφράσει ἓνα ἄκρως ἐνδιαφέρον ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν «Τίμαιο» τοῦ Πλάτωνος, γιὰ νὰ ἀκολουθήσουμε τὴν συλλογιστικὴ τοῦ Ἑλλήνα φιλοσόφου. Αὐτὴ ἀκριδῶς ἡ συλλογιστικὴ θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ κατανοήσουμε τὴν σχετικότητα τοῦ χρόνου:

«Τὴν γέννηση τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν καὶ τῶν ἐτῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχαν πρὶν γεννηθῇ ὁ Οὐρανός, ἐπινοεῖ μαζί μὲ τὴν κατασκευὴν του. Ὅλα δὲ αὐτὰ εἶναι μέρη τοῦ χρόνου, τὸ δὲ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον ἀποτελοῦν χρονικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα βέβαια εἶναι λάθος νὰ τὰ ἀποδίδουμε στὴν αἰώνια οὐσία, ἀφοῦ ἀγνοοῦμε τὴν φύσιν της. Διότι λέμε ὅτι “ἦταν” καὶ “θὰ εἶναι”, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα προσήκει μόνο τὸ “εἶναι”. Τὸ “ἦταν” καὶ τὸ “θὰ εἶναι” πρέπει νὰ λέγονται γιὰ τὸ γίγνεσθαι, πού ἐκτυλίσσεται μέσα στὸν χρόνο, ἀφοῦ καὶ τὰ δύο αὐτὰ συνιστοῦν κινήσεις».¹

Ἐστὼ πὼς κάποιοι παρατηρητὴς στήναι τὸ ἀστεροσκοπεῖο τοῦ ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ σύμπαντος καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ ἀποτυπώσῃ κάποια δεδομένη στιγμή τοῦ κοσμικοῦ γίγνεσθαι σὲ μὴ ἀστρονομικὴ φωτογραφία. Βέβαια τέτοιος παρατηρητὴς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ, ἀφοῦ δὲν νοεῖται χώρος ἔξω ἀπὸ τὰ συμπαντικὰ ὅρια: «μέρος οὐδὲν οὐδενός, οὐδὲ δύναμιν ἔξωθεν ὑπολοιπῶν».² Γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὸν συλλογισμό μας, ἂς τοποθετήσουμε σ’ αὐτὴν τὴν θέση τὸν ἰουδαϊκὸ θεὸ Ἀδωνάι. Ἐστὼ ὅτι αὐτὸς ὁ ἔξωσυμπαντικὸς δημιουργὸς «κτίζει» τὸ σύμπαν καὶ στὴν συνέχεια ἀποσύρεται κάπου ἔξω ἀπὸ τὰ συμπαντικὰ ὅρια καὶ παρατηρεῖ τὸ δημιούργημά του.

Ποιά εἰκόνα θὰ καταγράψῃ τὸ δλέμμα του; Φυσικὰ θὰ ἀντιληφθῇ τὴν συνολικὴν εἰκόνα τοῦ σύμπαντος σὲ μὴ δεδομένη, τὴν παρούσα στιγμή. Μποροῦμε νὰ φανταστοῦμε μὴ ἀστρονομικὴ φωτογραφία, πού θὰ ἀποτυπώνῃ τὸ «συνολικὸ παρόν».

Ταυτόχρονα ὅμως ἂς τοποθετήσουμε κάποιον ἀστρονόμο σὲ κάποιο σημεῖο, κάπου μέσα στὸν χώρο πού καλύπτει τὸ σύμπαν. Ἄς ποῦμε, ἔστω, ὅτι αὐτὸ τὸ παρατηρητήριο βρίσκεται κάπου στὴν Γῆ. Ἡ μᾶλλον, γιὰ νὰ μὴν ἀλλάξουμε πρωταγωνιστὴ στὸ «σενάριό» μας, ἂς φανταστοῦμε τὸν προηγούμενο παρατηρητὴ νὰ κἀνῃ ἓνα ταξιδάκι ἀναφυγῆς στὴν Γῆ καὶ ἐπ’ εὐκαιρίᾳ νὰ κἀνῃ καὶ μὴ «περατζάδα» ἀπὸ τὸ ὄρος Σινᾶ, γιὰ νὰ δώσῃ

Πλάτων (427-347 π.Χ.).

ὁδηγίης στὸν «περιούσιον λαὸν του». Ἐστὼ λοιπὸν ὅτι μετὰ τὶς ἐπαφές του μὲ τὸν Μωυσῆ ἢ τὸν Ἰεζεκιήλ καταλαμβάνεται ἀπὸ μία ρομαντικὴ διάθεση καὶ στρέφει τὸ βλέμμα του πρὸς τὸν οὐρανόν. Τί εἶναι αὐτὸ ποῦ θὰ ἀντικρύσῃ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν; Θὰ ἔχῃ καμμία σχέσηιν μὲ τὴν προηγούμενην εἰκόνα; Μὰ καὶ βέβαια ὄχι! Αὐτὸ ποῦ ἀντιλαμβάνεται τώρα εἶναι μόνον ἓνα μικρὸ μέρος τοῦ σύμπαντος καὶ μάλιστα μόνον τὸν χώρον ποῦ περιλαμβάνει ὁ οὐράνιος θόλος, ὁ ὁποῖος βρίσκεται πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλιν του.

Τὸ πιὸ σημαντικὸ ὅμως δὲν εἶναι αὐτό. Ἡ ἀστρονομικὴ εἰκόνα ποῦ θὰ ἔχῃ μπροστὰ στὰ μάτια του δὲν θὰ ἀποτυπώῃ κάποια συγκεκριμένη συμπαντικὴ στιγμή, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ μπροστὰ του ἓνα ὀπτικο-γράφημα, ὅπου ἡ κάθε περιοχὴ ἀνάλογα μὲ τὴν ἀπόστασίν της ἀπὸ τὴν Γῆ θὰ ἀπεικονίζῃ φάσεις ἀπὸ τὸ παρελθόν. Μὲ δεδομένο ὅτι ἡ εἰκόνα ποῦ στέλνει ἡ κάθε περιοχὴ κινεῖται μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός, θὰ φτάνῃ τελικὰ σὲ διαφορετικὸ χρόνο στὴν Γῆ ἀπὸ τὶς εἰκόνες ἄλλων περιοχῶν, ἀφοῦ θὰ προέρχεται ἀπὸ διαφορετικὸ σημεῖο ἐκκίνησιν. Ἐτεῖ οἱ περιοχές ποῦ βρίσκονται γιὰ παράδειγμα σὲ ἀπόστασιν ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἐτῶν φωτός, θὰ ἀποτυπώνουν τὴν φάσιν ποῦ βρίσκονταν ἑκείνες οἱ περιοχές πρὶν ἀπὸ ἓνα ἑκατομμύριον χρόνια, ἐνῶ ἡ εἰκόνα κάποιας ἄλλης, πιὸ ἀπομακρυσμένης περιοχῆς, ἔστω σὲ ἀπόστασιν 20 ἑκατομμυρίων ἐτῶν φωτός, θὰ δείχνῃ τὴν κατάστασιν ποῦ βρίσκονταν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. Στὴν οὐσίαν λοιπὸν ὁλόκληρη ἡ εἰκόνα ποῦ θὰ ἔχῃ μπροστὰ του θὰ εἶναι ἓνα πλασματικὸ σκαρίφημα, ποῦ δὲν ἔχει καμμία σχέσηιν μὲ τὴν παρούσα κατάστασιν τοῦ κόσμου.

Αὐτὸ ἀκριδῶς ἐπιχειρεῖ νὰ ἀποσαφηνίσῃ ὁ Πλάτων στὸ πιὸ πάνω ἀξιῶμά του. Τὸ «χθές» καὶ τὸ «αὔριο» δὲν ἀποτελοῦν παρὰ κάποιες φάσεις τοῦ κοσμικοῦ γίγνεσθαι, ἀφοῦ καὶ τὰ δύο συνιστοῦν κινήσεις μέσα στὸν χρόνο. Στὴν πραγματικότητά ὅμως ἡ «ἀίδιος οὐσία» περιέχει μόνον παρούσες φάσεις τοῦ συνολικοῦ κοσμικοῦ γίγνεσθαι. Τὸ «χθές» καὶ τὸ «αὔριο» δὲν ἀποτελοῦν παρὰ κάποια μέτρα καὶ σταθμά, ποῦ ἀναφέρονται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον σὲ συγκεκριμένες θέσεις στὸν χωροχρόνον.

Πάνω σ' αὐτὴν τὴν συλλογιστικὴν τοῦ Πλάτωνος ἔρχεται ὁ Πρόκλος 800 χρόνια ἀργότερα νὰ ἐπεξηγήσῃ τὴν πλατωνικὴν σκέψιν μὲ τρεῖς ἀποσαφηνιστικὰ προτάσεις του:

- «Πᾶν συνεχὲς διαιρετόν ἐστιν εἰς αἰεὶ διαιρετά»².
- «Πᾶς χρόνος ἐπ' ἀπειρον διαιρεῖται καὶ πᾶν μέγεθος καὶ πᾶσα κίνησις»⁴.
- «Τὸ νῦν ταυτὸν ἐστιν ἐν τῷ παρελθόντι καὶ μέλλοντι χρόνῳ»⁵.

Ἄς δοῦμε πῶς ὁ Πρόκλος στὴν 15ῃ παράγραφῳ τοῦ βιβλίου του ἀποδεικνύει τὴν ταυτότητα παρελθόντος, παρόντος καὶ μέλλοντος:

Ἐστὼ, λέει ὁ Πρόκλος, ὅτι ἔχουμε μία γραμμικὴ ἀπεικόνισιν τοῦ χρόνου (AB), ὅπου τὸ A δηλώνει ἓνα συμβάν τοῦ παρελθόντος καὶ τὸ B ἓνα ἄλλο, ποῦ ἀναφέρεται στὸ μέλλον. Μὲ δεδομένο τὸ ἀξιῶμα γιὰ τὴν ἐπ' ἀπειρον διαίρεσιν τοῦ χρόνου, θεωροῦμε ὅτι ἓνα ἕτερον συμβάν λαμβάνει χώρα μετὰξὺ A καὶ B καὶ ὀρίζουμε αὐτὸ τὸ συμβάν σὰν Γ, ὥστε τὸ μὲν A νὰ εἶναι παρελθὸν ὡς πρὸς αὐτό, τὸ

B μέλλον, ἐνῶ τὸ ἴδιο τὸ Γ ἀναφέρεται στὸ παρόν. Τί ἔχουμε ἐδῶ; Παρατηροῦμε ὅτι μέσα σὲ μία δεδομένη στιγμή συνυπάρχουν παρελθόν, παρόν καὶ μέλλον καὶ μάλιστα σὲ ἓνα συγκεκριμένο συμβάν. Τὸ Γ εἶναι ταυτόχρονα παρόν (ὡς

πρὸς τὸν ἑαυτὸν του), παρελθόν (ὡς πρὸς τὸ B) καὶ μέλλον (ὡς πρὸς τὸ A). Δηλαδή τὸ Γ ὑπάρχει ταυτόχρονα καὶ σὰν παρόν καὶ σὰν παρελθόν καὶ σὰν μέλλον.

Γι' αὐτὸ τὸ «παράδοξον» τοῦ πλατωνικοῦ θεωρήματος, ἔτσι ὅπως τὸ ἀναλύει ὁ Πρόκλος, ἔρχεται ὁ Αἰνισίδης μὲ δύο προτάσεις του:

- «ἐνεστὼς ἔσται καὶ παρωχικός, καὶ ὁ παρωχικός παραπλησίως μέλλον ἔσται καὶ ἐνεστὼς»⁶.
- «εἴτα, ἐπεὶ οὐκ ἄνεν κινήσεως ἢ καὶ μονῆς ὁ χρόνος ὑφίσταται δοκεῖ, τῆς κινήσεως ἀναιρουμένης, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς μονῆς, ἀναιρεῖται ὁ χρόνος»⁷.

Ὁ Ἐνεστὼς δηλαδή εἶναι ταυτόχρονα καὶ Παρατατικὸς καὶ ὁ Παρατατικὸς εἶναι καὶ παραπλη-

σιος μὲ τὸν Μέλλοντα, ὁ ὁποῖος ἐπίσης εἶναι καὶ Ἑνεστώς. Καὶ στὴν δευτέρη πρότασή του ὁρίζει τὸν χρόνον ὡς παράγωγο τῆς κινήσεως καὶ τῆς στάσεως. Ἀναιρουμένης τῆς κινήσεως καὶ τῆς στάσεως, ἀναιρεῖται καὶ ὁ χρόνος.

Ἄλμπερτ Ἀϊνστάιν καὶ ἡ «θεωρία τῆς σχετικότητας»

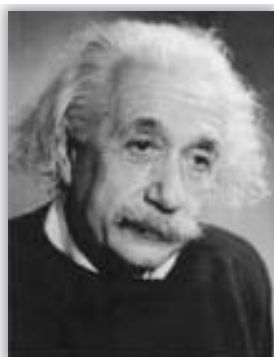
Μήπως τὰ πιὸ πάνω μᾶς θυμίζουν κάποια πρόσφατη κοσμοθεωρία; Μὰ καὶ δέδαια μᾶς θυμίζουν! Πρόκειται γιὰ τὴν πολὺκροτη θεωρία ποὺ διατύπωσε ὁ Ἄλμπερτ Ἀϊνστάιν. Τὴν «θεωρία τῆς σχετικότητας».

Ἦδη ἀπὸ τὰ ἀρχαιότατα χρόνια οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι ἔδιναν ἀπὰ παραδείγματα ἐφαρμογῆς τῆς σχετικιστικῆς μεθόδου παρατήρησης. Ἡ Ἀθήνα λόγου χάριν, ἂν παρατηρηθῇ ἀπὸ κάποια θέση ἔξω ἀπὸ τὴν γήινη ἐπιφάνεια, θὰ ποῦμε ὅτι βρίσκεται σὲ μία συγκεκριμένη συντεταγμένη θέση τῆς Γῆς (γεωγραφικὸ μῆκος 23°43' καὶ πλάτος 37°58'). Ἄν ὅμως τὴν ὀρίσουμε ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, τότε αὐτὴ βρίσκεται Νότια, ἀπὸ τὴν Σάμο βρίσκεται δυτικά, ἀπὸ τὴν Κρήτη ὀρειά καὶ ἀπὸ τὴν Κόρινθο ἀνατολικά. Τὸ ποῦ ἀκριβῶς βρίσκεται ἡ Ἀθήνα ἐξαεῖται ἀπὸ τὴν θέση τοῦ παρατηρητοῦ.

Ἄν δοκιμάσουμε μέσα σὲ μία σταματημένη ἄμαξα καὶ δίπλα μας ξεκινήσῃ μιὰ ἄλλη ἄμαξα, ἀντιλαμβανόμενοι τὴν κίνησιν δυσκολευόμαστε νὰ καταλάβουμε ἂν ξεκίνησε ἡ δική μας ἄμαξα ἢ ἡ ἄλλη. Ἄν ὅμως δοκιμάσουμε ἔξω ἀπὸ τὴν ἄμαξα, τότε ἡ παρατήρηση εἶναι περισσότερο ἀκριβής. Ἡ συντεταγμένη θέση κάθε σώματος μέσα στὸν χῶρον εἶναι σχετική. Ὅχι ἐπειδὴ τὸ σῶμα δὲν βρίσκεται σὲ κάποιο συγκεκριμένο σημεῖο, ἀλλὰ διότι ἡ παρατήρησή του συναρτᾶται ἀπὸ τὴν θέση ἀλλὰ καὶ τὴν κατεύθυνση τοῦ παρατηρητοῦ.

Ἡ βασικὴ θέση τῆς θεωρίας τῆς σχετικότητας βασίζεται σὲ ἓνα θεώρημα, τὸ ὁποῖο ἀντιλαμβάνεται τὴν θέση κάθε σώματος μέσα στὸ σύμπαν ὅχι στὶς συντεταγμένες τῶν τριῶν διαστάσεων (μῆκος, πλάτος καὶ ὕψος), ἀλλὰ εἰσάγει καὶ μιὰ τέταρτη διάσταση (τὴν ὀνομάζει χωροχρόνον), ἢ ὁποία τέμνει τίς ἄλλες τρεῖς σὲ ὀρθή γωνία.

Βέβαια δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐκόλο σὲ κάποιον νὰ ἀντιληφθῇ στὴν πληρότητά της αὐτὴν τὴν θεωρία. Κι αὐτὴ ἢ ἐν γένει ἀδυναμία δὲν βαρύνει μόνο τοὺς ἀπλοῦς ἀνθρώπους. Μεγάλῃ μερίδι ἀκόμα καὶ τῶν πλέον εἰδικῶν στὸ θέμα (ἀστρονόμοι, μαθηματικοί, φυσικοὶ κ.λπ.) δύσκολα μποροῦν νὰ κατανοήσουν ὅλους ἐκείνους τοὺς παράξενους νόμους, ποὺ ὀρίζουν τὴν «νέα» θεωρία. Πῶς ἄλλωστε θὰ μπορούσαμε νὰ φανταστοῦμε τὴν θέση μας μέσα σὲ ἓναν κόσμον τεσσάρων διαστάσεων, τὴν στιγμή ποὺ ὅλες οἱ ἐπιστῆμες χρησιμοποιοῦν μόνο τίς γνωστὲς τρεῖς διαστάσεις; Τὴν στιγμή ποὺ ἡ ἴδια μας ἡ ὑπόσταση, οἱ αἰσθήσεις μας, τὰ ὄργανά μας εἶναι ρυθμισμένα ἀπὸ τὴν φύσιν στὴν ἀνάγνωση τρισδιάστατων σωμάτων καὶ χώρων;

Ἄλμπερτ Ἀϊνστάιν
(1879-1955).

Ὁ «Μῦθος τοῦ Σπηλαίου» τοῦ Πλάτωνος

Μία πραγματικὰ φιλότιμη προσπάθεια ἐκλαΐκευσης τοῦ χωροχρονικοῦ περιβάλλοντος ἐπιχειρεῖ ὁ Πλάτων στὸ 7ο βιβλίο τῆς «Πολιτείας» του μὲ τὸν γνωστὸ «μῦθο τοῦ σπηλαίου». Κατανοώντας τὴν ἐν γένει ἀδυναμία τῆς τρισδιάστατης ἀνθρώπινης φύσης νὰ ἀντιληφθῇ τὴν πραγματικὴ «αἰδιον ὀυσίαν» καὶ ἀφοῦ οἱ αἰσθήσεις μας μποροῦν νὰ ἀντιληφθοῦν μόνο τρισδιάστατες παραστάσεις, μεταφέρει τὸ πρόβλημα σὲ ἓναν φανταστικὸν κόσμον ἐνὸς σπηλαίου, ὅπου οἱ ἀνθρώποι ἐκεῖ ἀντιλαμβάνονται μόνο δύο διαστάσεις: τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος.

Ἄς φανταστοῦμε, λέει, κάποιους φυλακισμένους μέσα σὲ μιὰ σπηλιά, ἀλυσοδεμένους ἀπὸ τὰ πό-

δια καὶ τὸν λαϊμὸ ἔτσι, ὥστε νὰ μὴν τοὺς ἐπιτρέπεται νὰ στρέψουν τὸ βλέμμα τους ἀριστερὰ ἢ δεξιὰ γιὰ νὰ διῇ ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὸ φῶς πού εισέρχεται ἐλεύθερα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπηλαίου ἀπὸ τὸ ὑψηλότερο μέρος ἑνὸς φαριδιοῦ ἀνοίγματος τῆς ὀροφῆς. Ἡ μοναδικὴ ἐπιτρεπτὴ ὀπτικὴ γωνία βρίσκεται μπροστὰ τους, σὲ κάποιον τοῖχο καλυμμένο μὲ ἓνα πανί, σὰν κι αὐτὸ πού βλέπουν οἱ καραγκιοζοπαῖντες. Πίσω ἀπ' αὐτὸν τὸν τοῖχο ὑπάρχει ἓνας διάδρομος, ὅπου πηγαινοέρχονται διάφοροι ἄνθρωποι, πού συζητοῦν μεταξύ τους, ἐνῶ στοὺς ὦμους τους κουβαλοῦν κάποια ἀγαλματίδια, μὲ τρόπο ὥστε μόνον αὐτὰ νὰ προεξέχουν πάνω ἀπὸ τὸν τοῖχο. Πίσω ἀπὸ τὸν διάδρομο σὲ κάποια ἀπόσταση ὑπάρχει ἀναμμένη μιὰ ἐστία φωτιᾶς, πού φωτίζει τὰ ἀγαλματίδια ὥστε νὰ ρίχνουν τὴν σκιά τους μέσα στὴν σπηλιά. Οἱ φυλακισμένοι φυσικὰ δὲν βλέπουν τίποτ' ἄλλο ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς σκιές καὶ δὲν ἀκοῦνε παρὰ τὸν ἀντίλαλο τῶν φωνῶν πού ἔρχονται πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο. Ἡ ζωὴ τους θὰ ἀνακυλλώνεται ἐκνευριστικὰ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ περιβάλλον τῶν δύο διαστάσεων τοῦ θεάτρου σκιῶν. Ἕνα πλαστὸ καὶ πλασματικὸ περιβάλλον, τὸ ὁποῖο ὥστόσο γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ἀπεικονίζει τὸν πραγματικὸ κόσμο.

Ὑποθέτουμε τώρα, συνεχίζει ὁ Πλάτων, ὅτι ἀπελευθέρωνεται ἓνας ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους, ὁ ὁποῖος καταφέρει νὰ ἀνασηκωθῇ, νὰ στρέψῃ τὸ κεφάλι πρὸς τὴν φωτιὰ καὶ νὰ ἀντικρύσῃ τὰ ἀγαλματίδια πού περνοῦν πάνω ἀπὸ τὸν τοῖχο. Μποροῦμε ἀμέσως νὰ φανταστοῦμε, σὲ ποιά ψυχολογικὴ κατάσταση εἰσέρχεται. Ἡ πρώτη ἐντύπωση πού τοῦ προξενεῖ τὸ «παράξενο» φαινόμενο, εἶναι πὼς βλέπει κάποιο κακόγουστο ὄνειρο, ἢ ὅτι παραλογίζεται. Ὅποτε ἀμέσως θὰ προσπαθῇ νὰ συνεφέρῃ τὸν ἑαυτό του, στρέφοντας ξανά τὸ βλέμμα του πρὸς τὸν τοῖχο. Τὸ πρῶτο του μέλημα εἶναι νὰ ἐπιστρέψῃ ἀράυατα στὴν «πραγματικότητα» τῶν σκιῶν.

Ὅμως ἂς δοῦμε καὶ τὸ ἄλλο ἐνδεχόμενο. "Ἄς τὸν φανταστοῦμε ἀρκετὰ ὀξυδερκῆ, ὥστε νὰ κατανοήσῃ ἀμέσως τὴν πλάνη πού τὸν διακατεῖχε ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια." Ἄς τὸν ἀποσπᾶσουμε ἀπὸ τὴν σπηλιά του καὶ ἂς τὸν συντροφεύσουμε στὸ ἀνηφορικὸ ταξίδι του πρὸς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἔξω ἀπὸ τὰ στενὰ ὄρια τῆς σπηλιάς. "Ἐτσι καὶ διανοηθῇ νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι, γιὰ νὰ διῇ τὴν λάμψη τοῦ Ἥλιου, τόσο πολὺ θὰ πληγωθῇ ἀπὸ τὸ ἀληθινὸ φῶς, πού τὶς πρῶτες ὥρες τίποτα δὲν θὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ διακρίνῃ ἀπὸ ὅλα ὅσα ἐμεῖς ὀνομάζουμε πραγματικὸ κόσμο. Ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα θὰ συμβῇ καὶ στὴν περίπτωση ἑνὸς ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν δικό μας τρισδιάστατο κόσμο, ὁ ὁποῖος ξαφνικὰ ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὑπάρχει καὶ μιὰ ἄλλη, τέταρτη, διάσταση, τὴν ὁποία τότε καὶρὸ ἀδυνατοῦσε νὰ ἀντιληφθῇ. Ἡ ὑπαρκτὴ πραγματικότητα εἶναι τόσο σκληρὴ καὶ ὀδυνηρὴ! Τόσο κοντὰ μας, μὰ καὶ τόσο ἀπόμακρη!

Αὐτὸ συμβαίνει, συνεχίζει ὁ Πλάτων, ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ βαθμιαία διαπαιδαγώγηση, γιὰ νὰ διῇ τὴν ὄραση καὶ τὴν ἔννοια τῆς πραγματικότητος. Ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος τῆς σπηλιάς θὰ πρέπει πρῶτα νὰ τοποθετηθῇ μπροστὰ στὶς σκιές τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, ὥστε ἂς μπροστὰ στὶς εἰκόνες τους, καθὼς θὰ ἀντανακλῶνται στὰ νερὰ καὶ στοὺς καθρέφτες καὶ στὸ τέλος σιγὰ-σιγὰ μπροστὰ στὰ ἴδια τὰ ἀληθινὰ ὄντα. Θὰ τὸν συνηθίσουμε στὴν γλυκειὰ λάμψη τῶν ἄστρων καὶ τῆς Σελήνης καὶ μονάχα ὅταν ἐξοικειωθῇ μὲ τὸ ἀληθινὸ φῶς, θὰ τοῦ ἐπιτρέψουμε νὰ ἀντικρύσῃ τὸν Ἥλιο, ὅχι πιά πάνω στὰ ἀντικείμενα πού τὸν ἀντικαθερφετίζουν, ἀλλὰ τὸν ἴδιο. Ἐκεῖ πού εἶναι. Ὅπως εἶναι. Τότε θὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἐκεῖνὴ ἡ διάσταση εἶναι ἡ ἀληθινὴ δύναμη πού κυβερνᾷ τὸν ὄρατο κόσμο. Ὅτι ἀκόμα καὶ οἱ σκιές, πού μέχρι πρότινος θεωροῦσε πραγματικότητα, σ' αὐτὴν τὴν διάσταση ὀφείλουν τὴν ὑπαρξή τους.

"Ἄν τελικὰ ἀποφασίσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ ξανά στὸν κόσμο τῆς πλάνης καὶ τῶν σκιῶν καὶ ἂν ἐπιχειρήσῃ νὰ μεταδώσῃ τὴν ἔννοια τῶν πραγματικῶν διαστάσεων στοὺς παλαιοὺς συντρόφους του, τὸ μόνον φυσικὰ πού θὰ ἀντιμετωπίσῃ θὰ εἶναι ἡ θαθεὶα ἀπόρριψη καὶ ἡ καταφρόνια. Μπᾶς καὶ τρελλάθη-κε ἐκεῖ πάνω; θὰ ἀναρωτιοῦνται ὅλοι. "Ἐ, λοιπόν, ἂς μὴν προσπαθῇ νὰ τοὺς πείσῃ, νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς πλάνης τους." Ἄς μὴν τοὺς ἀνησυχῇ στὸν βαθὺ τους ὕπνο. Διότι ἂν μπορούσαν νὰ λυθοῦν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τους καὶ ἂν μπορούσαν νὰ τὸν ἀρπάξουν, θὰ τὸν σκότωναν ἀμέσως.

Ἡ «Ἀρχὴ τῆς Ἀπροσδιοριστίας»

Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ ἀσύλληπτης εὐφυΐας «μῦθος» τοῦ σπηλαίου, ποὺ διετύπωσε ὁ Πλάτων. Αὐτὸ ποὺ οὐσιαστικά ἐπιχειρεῖ, εἶναι μία εὐλογία ἀναγωγή τοῦ δικοῦ μας τρισδιάστατου κόσμου σὲ ἓνα φανταστικὸ περιβάλλον τῶν δύο διαστάσεων. Στὸν κόσμον τῶν σκιῶν. Κι αὐτὸ τὸ κάνει μὲ τὸν πλέον ἐμφατικὸ τρόπο, ἀκριβῶς γιὰ νὰ ἀναδείξῃ τὴν δυσκολία ποὺ ἀντιμετωπίζουν τὰ αἰσθητήρια ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀντιληφθοῦν κάτι πέρα ἀπὸ τὶς διαστάσεις ποὺ τὰ χθῆκαν νὰ ἀναγνωρίζουν. Ὁ Πλάτων εἶναι κατηγορηματικός: Ὁ κόσμος, ἔτσι ὅπως ἐμεῖς τὸν ἀντιλαμβανόμαστε, δὲν ἀποτελεῖ τελικὰ παρὰ μία εἰκονικὴ πραγματικότητα, ἔτσι ὅπως αὐτὴ προβάλλεται στὶς τρεῖς διαστάσεις.

Μήπως μᾶς θυμίζει κάτι αὐτό; Μὰ καὶ δέβαια: Πρόκειται γιὰ τὴν βασικὴ ἀρχὴ τῆς «ἀπροσδιοριστίας», ποὺ διατύπωσε ὁ Werner Heisenberg: *«Αὐτὸ ποὺ παρατηροῦμε δὲν εἶναι ἡ φύση αὐτὴ καθ' ἑαυτή, ἀλλὰ ἡ φύση ποὺ ἐκτίθεται σύμφωνα μὲ τὴν μέθοδο μᾶς ἔρευνας»*.⁸ Τὰ στενὰ ὅρια αὐτῶν τῶν διαστάσεων δὲν μποροῦν νὰ ἀποτυπώσουν τὴν ἀληθινὴ φύση τοῦ σύμπαντος, ἀφοῦ ὑπάρχει καὶ μία τέταρτη, ἐκείνη τοῦ χωροχρόνου, τὴν ὁποίαν ὁμως λόγῳ κατασκευῆς τῶν αἰσθητηρίων μας ἀδυνατοῦμε νὰ κατανοήσουμε.

Ἐν τούτοις, ἐπιμένει ὁ Πλάτων, μέσῳ μᾶς πρωτοποριακῆς διαπαιδαγώγησης εἶναι δυνατὴ μὴ «ψηλάφηση» ἔστω τῆς ἀληθινῆς φύσης. Καὶ πραγματικά: Ἀπὸ μαθηματικὴ ἄποψη οἱ τέσσερις διαστάσεις μποροῦν κάλλιστα νὰ ἀποτυπωθοῦν. Ἡ λογικὴ παραμένει ἡ ἴδια, ὅπως αὐτὴ ἐκφράζεται καὶ στὶς δύο ἢ τρεῖς διαστάσεις. Στὰ δισδιάστατα σχήματα μὲ μῆκος a καὶ πλάτος a , τὸ ἐμβαδὸν τοῦ τετραγώνου γράφεται σὰν a^2 . Στὰ τρισδιάστατα μὲ μῆκος a πλάτος a καὶ ὕψος a , ὁ ὄγκος τους εἶναι a^3 . Ἔτσι μὲ τὴν ἴδια λογικὴ ἐνὸς τετραδιάστατου ἀντικειμένου, τοῦ ὁποίου ὅλες οἱ πλευρὲς ἔχουν μῆκος a , ἡ «χωροχρονικὴ» του ὑπόσταση γράφεται a^4 .

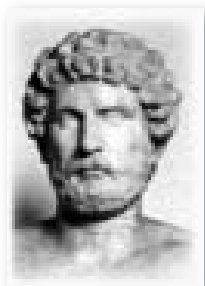
Τὸ μῆκος καὶ ἡ μᾶζα ἀποτελοῦν ἀπόλυτα μεγέθη

Ἦς δοῦμε ὁμως τὴν θεωρία τῆς σχετικότητας, ὅπως αὐτὴ ἐκφράζεται ἀπὸ τὸν Ἀϊνστάιν. Βασικὴ ἀρχὴ τῆς «Εἰδικῆς Θεωρίας τῆς Σχετικότητας» εἶναι πὼς «τὸ μῆκος ἐνὸς σώματος ἀποτελεῖ συνάρτηση τῆς ταχύτητός του ὡς πρὸς τὸν παρατηρητὴ. Ἐπίσης ἡ μᾶζα του δὲν ἔχει ἀπόλυτο μέγεθος, παρὰ ἀυξάνει μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ σώματος».

Ἄν εἶναι δυνατόν! Τόσο τὸ μῆκος ὅσο καὶ ἡ μᾶζα ἐνὸς σώματος σαφέστατα ἀποτελοῦν ἀπόλυτα μεγέθη. Βεβαίως ὅταν ἓνα σῶμα κινῆται μὲ μεγάλη ταχύτητα, φαίνεται στὰ μάτια μας, ὅπως καὶ σὲ ὁποιοδήποτε μετρητικὸ ὄργανο, σὰν πεπλατυσμένο. Ὁχι ὁμως ἐπειδὴ πραγματικὰ μεγαλώνει λόγῳ τῆς ταχύτητός του, ἀλλὰ διότι λόγῳ ἀκριβῶς αὐτῆς τῆς ταχύτητας ὁ παρατηρητὴς τὸ ἀντιλαμβάνεται ἔτσι. Αἰτία αὐτῆς τῆς ὀφθαλμαπάτης (διότι περὶ ὀφθαλμαπάτης πρόκειται) εἶναι ἡ πεπερασμένη ἱκανότητα ἀντίληψης τοῦ παρατηρητοῦ.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ, τὸ κάθε μετρητικὸ ὀπτικὸ ὄργανο ἀποτυπώνει πάντοτε παροῦσες στιγμές. Κι ἂν ἓνα σῶμα κινῆται μὲ ἐκπληκτικὰ μεγάλῃ ταχύτητα, ποὺ ξεπερνᾷ τὴν συμβατικὴ ἀντίληψη τοῦ παρατηρητοῦ, τότε αὐτὸς (ὁ παρατηρητὴς) ἀκριβῶς λόγῳ κεκτημένης ταχύτητας βλέπει «ταυτόχρονα» τὸ ἴδιο σημεῖο σὲ διαφορετικὲς θέσεις, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀντιλαμβάνεται τὴν συνολικὴ μᾶζα τοῦ παρατηρουμένου σώματος κάπως μεγαλύτερη. Ὅμως τὸ παρατηρούμενο δὲν εἶναι μεγαλύτερο. Ἀπλῶς ἔτσι τὸ ἀντιλαμβανόμαστε ἐμεῖς. Εἶναι σὰν νὰ τραβᾷμε μὴ φωτογραφία καὶ τρέμει τὸ χέρι μας. Αὐτὴ ποὺ θὰ ὀγῇ «κουνημένη» θὰ εἶναι ἡ φωτογραφία καὶ ὄχι δέβαια τὸ τοπίο ποὺ φωτογραφήσαμε.

Ὁ Πρωταγόρας καὶ τὸ «Ἀνθρώπινο Ἀξίωμα»

**Πρωταγόρας
(480 π.Χ.).**

Ο Πρωταγόρας, δασικός υπέρμαχος τῆς σχετικότητας, θεωροῦσε ὅτι ὅλα ἐξαρτοῦν τὴν φύση τους ἀπὸ τὸν παρατηρητή. Κι ἀφοῦ στὴν περίπτωσή μας παρατηρητὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, «πάντων χρημάτων εἶναι μέτρον τὸν ἄνθρωπον».⁹

Κατὰ τὸν Πρωταγόρα τίποτα δὲν ὑπάρχει πρὶν τὸ ἀντιληφθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ μοναδικὸ κριτήριο ἐξακριβώσεως καὶ ἔρευνας τῶν ὄντων εἶναι ἀκριδῶς αὐτὸς (ὁ ἄνθρωπος). Ὅλα τὰ φαινόμενα ἔρχονται στὸ φῶς ὅταν γίνουν ἀντιληπτά ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ τίποτα δὲν ὑπάρχει χωρὶς τὴν ἀνθρώπινη ἀντίληψη: «γίνεται τοῖν κατ' αὐτὸν τῶν ὄντων κριτήριον ὁ ἄνθρωπος· πάντα γὰρ τὰ φαινόμενα τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐστίν, τὰ δὲ μηδενὶ τῶν ἀνθρώπων φαινόμενα οὐδὲ ἔστιν».¹⁰

Σχετικὰ μὲ τοὺς πιὸ πᾶνω ἰσχυρισμοὺς τοῦ Πρωταγόρα, ἂν καὶ μποροῦν νὰ χαρακτηριστοῦν ὑπερβολικοί, δὲν εἶναι λίγοι οἱ σύγχρονοι φιλόσοφοι ποὺ ὑποστηρίζουν τὴν ἀνυπαρξία ἐνὸς φαινομένου, πρὶν ἐκεῖνο καταστῇ ἀντιληπτό. Ἀκριδῶς πᾶνω σ' αὐτὸν τὸν προβληματισμὸ τοῦ Πρωταγόρα δημιουργήθηκε σήμερα ἡ σχολὴ τοῦ «ἀνθρωπικοῦ ἀξιώματος», κατὰ τὴν ὁποία τὸ ἴδιο τὸ σύμπαν, γιὰ νὰ ὑπάρξῃ, πρέπει νὰ δημιουργήσῃ τοὺς παρατηρητὲς του. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο «δημιούργησε» τὸν ἄνθρωπο.

Προφανῶς τὸ «ἀνθρωπικὸ ἀξίωμα» εἶναι μία ἐπιστημονικὴ ἐρμηνεία γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ σύμπαντος καὶ τῆς ζωῆς καὶ ὄχι μία μεταφυσικὴ ἐρμηνεία ἢ ἓνα θεολογικὸ δόγμα. Ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος ὡς ἓνα βαθμὸ προβληματίζεται ἀσφαλῶς μὲ τὴν ἄποψη τοῦ ἀνθρωπικοῦ ἀξιώματος καὶ φαίνεται ὅτι ὠριμένοι ἐπιστήμονες τὴν ἔχουν ἀποδεχθῇ.

Ὁ φυσικός David Bohm λόγου χάριν διακρίνει τὴν φύση τῶν ὑποατομικῶν σωματιδίων ὡς ἐξατομικὴ ἀπὸ τὴν κατάστασι τοῦ παρατηρητοῦ: «Εἶναι μάταιο νὰ ψάχνουμε γιὰ τίς ἀληθινὲς ιδιότητες τῶν σωματιδίων, ὅπως θὰ ἤθελε ἓνας κλασικὸς ἐπιστήμονας. Τὰ ὑποατομικὰ σωματίδια καὶ τὰ δομικὰ στοιχεῖα τῆς ὕλης δὲν ὑπάρχουν πρὶν κάποιος τὰ παρατηρήσῃ». Δηλαδή αὐτὸ ποὺ ποιητικῇ ἀδείᾳ ἐξέφρασε ὁ Πρωταγόρας, κατὰ τὸν David Bohm μετατράπηκε σὲ μία ἐνδεχομένη πραγματικότητα. Ἄν εἶναι δυνατόν! Τὰ ὑποατομικὰ σωματίδια εἶναι ἐκεῖ. Ὑπάρχουν. Πάντοτε ὑπῆρχαν. Ἀνεξάρτητα ἂν ἐμεῖς τὰ ἀντιλαμβανώμαστε ἢ ὄχι.

Ὁ χρόνος καὶ ἡ δῆθεν «σχετικότητά» του

Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ ἀναφορικὰ μὲ τὴν θεμελιώδη θέση τῆς Θεωρίας τῆς Σχετικότητας, ποὺ καταργεῖ τὴν ἔννοια τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου τῆς κλασικῆς Φυσικῆς. Κατ' αὐτὴν τὴν θεωρία ὡς καὶ χρόνος ἐνοποιοῦνται στὴν ἔννοια τοῦ «χωροχρόνου», ποὺ ἔχει τέσσερις διαστάσεις. Δὲν ἔχει νόημα, λένε, νὰ μιλάμε γιὰ τὸν χωρὸ ξεχωριστὰ ἀπ' τὸν χρόνο. Ὁ χρόνος παύει νὰ ἀκολουθῇ τὴν γραμμικὴ πορεία τῆς κλασικῆς Φυσικῆς καὶ γίνεται ἐλαστικός. Οἱ ἔννοιες καὶ τὰ μεγέθη τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου εἶναι σχετικὰ καὶ ἐξαρτῶνται ἀπ' τὸν ἐκάστοτε παρατηρητή.

Ἔλεγον ὅχι! Ὁ χρόνος δὲν εἶναι ἐλαστικός. Ὅπως ἐπίσης δὲν εἶναι οὔτε γραμμικός, ὅπως τὸν θέλει ἡ κλασικὴ Φυσικὴ τοῦ 18ου αἰῶνος. Ὁ χρόνος εἶναι περιοδικός: «κόσμον περιτροπῆς χρόνος ἐστίν», ἔλεγε ὁ Εὐκλείδης.¹¹ Καὶ δεδαίως ἔχει ἀρρηκτὴ σχέση μὲ τὴν μᾶζα τοῦ κινουμένου σώματος καὶ τὸν χωρὸ (ποὺ κι αὐτὸς ἀποτελεῖ ξεχωριστὴ διάστασι), μέσα στὸν ὁποῖο φέρεται. Ἀνεξάρτητα ἂν ὑπάρχῃ ὁ ἄνθρωπος πᾶνω στὴν Γῆ, γιὰ νὰ μετρήσῃ τὸν χρόνο περιφορᾶς τῆς, ἢ ἴδια ἢ Γῆ θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ ὑπάρχῃ καὶ θὰ συνέχιζε νὰ καταγράφῃ τὴν τροχιά τῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Καὶ ὁ χρόνος περιφορᾶς θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι σταθερός, εἴτε ἐμεῖς ὑπάρχομε σὰν παρατηρητὲς εἴτε ὄχι. Ὅποτε οἱ ἔννοιες καὶ τὰ μεγέθη τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου ἀποτελοῦν σαφῆ, σταθερά καὶ ἀπόλυτα μεγέθη. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν δική μας ἰκανότητα ἢ ὄχι

νά μετράμε τὸν χρόνο, ὁ ἴδιος ὁ χρόνος παραμένει ἀμετάβλητος. Ἀκόμα κι ἂν τὸ χρονόμετρό μας σταματήσῃ. Οὐαί κι ἀλίμονο ἂν δεχθοῦμε ὅτι σταμάτησε ὁ χρόνος!

Μά, θὰ μᾶς ποῦν κάποιοι ἀπολογητὲς αὐτῆς τῆς θεωρίας, ἡ σχετικότητα τῶν μεγεθῶν αὐτῶν (μᾶζα, χῶρος, χρόνος) ἔχει ἀποδειχθῇ μὲ ἀδιαφιλονίκητους μαθηματικούς τύπους. Ποιὸς εἶσαι ἐσύ, πού ἔρχεσαι σήμερα τόσο ξεδιάντροπα νὰ τὴν καταρρίψῃς; Ὅμως ἐμεῖς δὲν καταρρίπτουμε τίποτε. Πολὺ ἀπλᾶ: σὰν λογικά καὶ σκεπτόμενα ὄντα ὀφείλουμε νὰ ἀναλύουμε τὰ φυσικὰ φαινόμενα μὲ τὴν ἀριστοτέλεια λογική. Ὁ κόσμος εἶναι αἰτιοκρατικός καὶ φυσικὰ λογικός. Καὶ τὸ μοναδικὸ κλειδί πού ἐπιτρέπει τὴν ἐξήγησή του, παραμένει ἐδῶ καὶ χιλιετίες ἡ λογική.

Ὅσον ἀφορᾷ στοὺς μαθηματικούς τύπους, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ παραθέσουμε ἕναν, ἐκεῖνον πού διατύπωσε ὁ Τσέχος μαθηματικός, καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Ἐφηρμοσμένων Μαθηματικῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἰνδιάνας, Γιακλάβ Χλαβάτο, ὁ ὁποῖος, ἀσχολούμενος κι αὐτὸς μὲ τὶς λύσεις ἐξισώσεων πού περιέχονται στὴν θεωρία τοῦ Ἀϊνστάιν, ἀνακάλυψε ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ ὑπαρξὴ βαρύτητος ἄνευ ὕλης.

Ἄν εἶναι δυνατόν νὰ δεχθοῦμε κάτι τέτοιο! Τὰ μαθηματικά δὲν καθορίζουν οὔτε δημιουργοῦν τοὺς νόμους τοῦ σύμπαντος. Τὰ μαθηματικά ἀπλᾶ ἐπιχειροῦν νὰ ἐρμηνεύσουν καὶ νὰ ἀποτυπώσουν τοὺς ἤδη θεσπισμένους συμπαντικούς νόμους. Κι ἂν ἕνας μαθηματικός τύπος ἀντίκειται στοὺς νόμους τοῦ σύμπαντος καὶ διαστρέφῃ τὴν κοινὴ λογική, τότε ἀπλούστατα αὐτὸς ὁ μαθηματικός τύπος εἶναι λάθος.

Ὅσον ἀφορᾷ στὶς ἐξισώσεις τοῦ Χλαβάτο, εἶναι σὰν νὰ λέμε $7-10=-3$. Σὰν ἀριθμητικὴ πράξη εἶναι ἀπόλυτα σωστή. Ὅμως ἡ ἐφαρμογὴ τῆς στὴν φύση θὰ εἶχε τραγελαφικὸ ἀποτέλεσμα. Ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ πῇ λόγου χάριν ὅτι πάνω στοῦ δουνὸ εἶχε 7 δέντρα, οἱ ξυλοκόποι ἔκοψαν τὰ 10, ἄρα ἀπέμειναν -3 δέντρα; Ἡ ἀριθμητικὴ σὰν πράξη εἶναι λογική. Ὅμως πόσο λογικὴ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ἀναγωγή τῆς στοῦ ὡς ἄνω παράδειγμα;

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ Χλαβάτο περὶ ὑπάρξεως βαρύτητας ἄνευ ὕλης. Οἱ ἐξισώσεις τοῦ Ἀϊνστάιν δὲν εἶναι λάθος. Αὐτὸ ὅμως τί σημαίνει; Ἐπειδὴ κάποιος, ὅποιος κι ἂν εἶναι αὐτός, διατυπώνει κάποιες θεωρίες καὶ μᾶς παρέχει καὶ τὴν μαθηματικὴ «ἀπόδειξη», ἐμεῖς πρέπει νὰ τὶς δεχθοῦμε, ἔστω κι ἂν αὐτὲς καταργοῦν τὴν κοινὴ λογική; Μά εἶναι πασίγνωστο πὼς βαρύνεται ἄνευ ὕλης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ. Πῶς θὰ μπορούσε ἄλλωστε;

Ὁ ΑἰνΗΣΙΔΗΜΟΣ καὶ ἡ σχετικότητα τῆς ἀντίληψης

Ἄς ἐπανελάβουμε ὅμως στὴν θεωρία τοῦ Ἀϊνστάιν. Τὸ στοιχεῖο τῆς σχετικότητας δεσπόζει στὶς δοξασίες τοῦ ΑἰνΗΣΙΔΗΜΟΥ, γεγονὸς πού ὠδήγησε πολλοὺς εἰδικούς σήμερα νὰ τὸν ἀναφέρουν σὰν πρόδρομο τῆς θεωρίας τῆς σχετικότητας. Ὅμως ὁ ΑἰνΗΣΙΔΗΜΟΣ ἀφιερώνει τὴν πραγματεία του κυρίως στὴν ὑποκειμενικότητα τῆς ἀντίληψης παρὰ στὴν σχετικότητα τοῦ χωροχρόνου. Ἐλεγε γιὰ παράδειγμα ὅτι τὸ μέλι δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως γλυκὺ. Ἀπλᾶ ἔτσι τὸ ἀντιλαμβάνονται τὰ γενεστικά μας κύτταρα. Οἱ ἱκερικοί λόγου χάριν πικραίνονται ἀπὸ τὴν γεύση τοῦ μελιού: «οὐδεὶς γοῦν τολμήσῃ ἂν εἰπεῖν ὅτι τὸ μέλι οὐ γλυκάζει τοὺς ὑγιαίνοντας ἢ ὅτι τοὺς ἱκερικούς οὐ πικράζει».¹²

Πάνω σ' αὐτὴν τὴν συλλογιστικὴ ὁ Δημόκριτος ἔλεγε ὅτι τὸ μέλι δὲν εἶναι οὔτε γλυκὺ οὔτε πικρὸ: «ἀπὸ γὰρ τοῦ τοῖς μὲν γλυκὺ φαίνεσθαι τὸ μέλι τοῖς δὲ πικρὸν Δημόκριτον ἐπιλογίζεσθαι φασὶ τὸ μήτε γλυκὺ αὐτὸ εἶναι μήτε πικρὸν».¹³ γιὰ νὰ καταλήξῃ στοῦ βασικό του συμπέρασμα ὅτι: «φύσει δ' οὐδὲν εἶναι λευκὸν ἢ μέλαν ἢ ξανθὸν ἢ ἐρυθρὸν ἢ γλυκὺ ἢ πικρὸν. Τὸ γὰρ δη νόμῳ ταντὸν δοῦλεται τῷ οἷον νομιστὶ καὶ πρὸς ἡμᾶς, οὐ κατ' αὐτὴν τῶν πραγμάτων τὴν φύσιν».¹⁴

Μὲ ἄλλα λόγια τὸν κόσμον τὸν ἀντιλαμβανόμαστε ἔτσι, διότι ἔτσι μᾶς τὸν παρουσιάζουν οἱ αἰσθήσεις μας. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ χρόνος. Ἐκλαμβάνεται σχετικός, διότι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μετρητικὸ ὄργανο πού τὸν μετρεῖ. Ὁ ἴδιος ὁ χρόνος ὅμως ἀποτελεῖ σταθερὸ καὶ ἀπόλυτο μέγεθος.

Ὁ Στράτων ὁ Φυσικός καὶ ὁ Αἰνισίδημος λένε πάνω σ' αὐτὸ, ὅτι βασικὸ κριτήριον τῶν φυσικῶν φαινομένων εἶναι ἡ διάνοια. Κι ἀφοῦ ὁ καθ' ἓνας ἀντιλαμβάνεται τὸν κόσμον ἀνάλογα μὲ τὴν δική του διάνοια, γι' αὐτὸ καὶ παρατηροῦνται τόσες διαφωνίες σχετικὰ μ' αὐτόν: «οὐκ ἄρα κριτήριόν ἐστι ἡ διάνοια, πλείους τέ εἰσιν αἱ διάνοιαι, πλείον δὲ οὔσαι διάφωνοι καθεστᾶσι».¹⁵

Τὰ πιὸ πάνω σαφῶς συνιστοῦν ἀπόψεις γιὰ τὴν σχετικότητα τῆς ἀντίληψης. Καὶ μόνο τῆς ἀντίληψης! Ἀπ' αὐτὸ ὅμως μέχρι τὴν ἐκπόνηση γενικῶν νόμων καὶ κανόνων ποὺ σχετικοποιοῦν ἀπόλυτα συμπατικά μεγέθη, ὅπως εἶναι ὁ χρόνος καὶ ἡ μᾶζα, ὑπάρχει τεράστιο χάσμα. Ὅπως ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὴν ταυτότητα παρελθόντος, παρόντος καὶ μέλλοντος (σὲ συμπατικό ἐπίπεδο), γιὰ τὴν ὁποία μίλησε ὁ Πλάτων, μέχρι τὸν ἐξωφρενικὸ ἰσχυρισμό, ὅτι εἶναι δυνατόν ἓνα ταξίδι στὸν χρόνο, ἐπίσης ὑπάρχει μεγάλη διαφορά. Στὸ παράδειγμα τοῦ Πρόκλου, ποὺ ἐξετάσαμε προηγουμένως μὲ τὴν γραμμικὴ ἀπεικόνιση τοῦ χρόνου, ὅπου τὸ Α δηλώνει τὸ παρελθόν, τὸ Β τὸ μέλλον καὶ τὸ Γ τὸ παρόν, μπορεῖ τὸ Γ νὰ ὑπάρχει ταυτόχρονα καὶ σὰν παρόν καὶ σὰν παρελθόν καὶ σὰν μέλλον, ὅμως σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν θὰ μπορούσε νὰ ᾔταν ὀτιδήποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ Γ. Οὐαὶ κι ἀλίμονο ἂν δεχθούμε ὅτι μπορούμε νὰ γυρίσουμε πίσω στὸν χρόνο καὶ νὰ συναντήσουμε, ἄς ποῦμε τὴν μητέρα μας, πρὶν ἐκείνη μᾶς γεννῇ.

Ἡ κινηματογραφικὴ ταινία «Back to the Future», ὅπου ὁ πρωταγωνιστὴς γύρισε πίσω στὸν χρόνο, γιὰ νὰ βοηθήσει νὰ παντρευτοῦν οἱ γονεῖς του, ὥστε νὰ γεννηθῇ ἐκεῖνος, μπορεῖ νὰ εἶναι ἐξυπνη σὰν κινηματογραφικὸ σενάριο, ὄχι ὅμως καὶ νὰ καθίσταται ἓνα πιθανὸ σενάριο στὴν φύση. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταργητῇ τὸ 4ο βασικὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀριστοτέλη περὶ αἰτίας καὶ ἀποτελέσματος. Ἄν εἶναι δυνατόν, τὸ ἀποτέλεσμα νὰ καθορίζῃ τὴν αἰτία.

Ὅσες ἐξισώσεις τοῦ Ἀινστάιν κι ἂν ἀνασύρουν, ὅσους μαθηματικούς τύπους κι ἂν ἐπινοήσουν, τὸ ἐνδεχόμενο διαχρονικοῦ ταξιδιοῦ στὸ παρελθόν παραμένει πάντοτε στὰ ὅρια τῆς ὀργιώδους φαντασίας τοῦ ἐμπνευστοῦ του. Σ' αὐτὰ τὰ πλαίσια ὁ Gödel ἀνακάλυψε τὸ 1920 ἓνα σύνολο λύσεων τῶν «ἐξισώσεων πεδίου», ποὺ παρείχαν τὴν δυνατότητα ἐνὸς τέτοιου διαχρονικοῦ ταξιδιοῦ. Οἱ λύσεις τοῦ Gödel, θεωροῦντος δεδομένη τὴν περιστροφὴ τοῦ σύμπαντος, εἰκάζουν ὅτι, ἂν ἀκολουθοῦσαμε τὶς «δίνες» ποὺ σχηματίζει ὁ περιοδικὸς χρόνος, θὰ καταλλάγαμε στὸ παρελθόν. Τελικὰ οἱ λύσεις τοῦ Gödel ἀπορρίφθηκαν. Ὅχι γιὰ κανέναν ἄλλο λόγο, ἀλλὰ, ὅπως λένε οἱ πολέμιοι του, διότι τὸ σύμπαν δὲν περιστρέφεται, ἀλλὰ διαστέλλεται. Πράγματι οἱ λύσεις ποὺ προτείνει ὁ Gödel εἶναι λάθος. Ὅχι ἐπειδὴ τὸ σύμπαν δὲν περιστρέφεται, ἀλλὰ διότι ἀπλούστατα λάθος εἶναι καὶ οἱ ἐξισώσεις ποὺ ὁ Gödel πραγματεύεται. Κι αὐτὸ διότι τὸ σύμπαν παρὰ τὴν πλάνη τῶν σύγχρονων ἀστροφυσικῶν ὄντως περιστρέφεται. Κι αὕτη εἶναι ἡ μοναδικὴ κίνησή του.

Ὅσον ἀφορᾷ στὴν θεωρία τῆς σχετικότητας, ὅντως πηγάζει ἀπὸ τὶς ἀρχαιοελληνικὲς φιλοσοφικὲς ἐνατενίσεις. Συνάμα ὅμως πόρρω ἀπέχει ἀπ' αὐτές. Καὶ πρωτίτως πόρρω ἀπέχει τῆς λογικῆς...

Παραπομπές

1. Πλάτων, «Τίμαιος», 37e.
2. Πλάτων, «Τίμαιος», 32d.
3. Πρόκλος, «Στοιχειώσις Φυσική», βιβλ. 1. 5, 1.
4. Πρόκλος, «Στοιχειώσις Φυσική», βιβλ. 1. 11, 1.
5. Πρόκλος, «Στοιχειώσις Φυσική», βιβλ. 1. 15, 1.
6. Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πυρρωνείων Ὑποτυπώσεων», βιβλ. 3, 143, 12-14.
7. Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πυρρωνείων Ὑποτυπώσεων», βιβλ. 3, 140, 2-4.
8. Βέρνερ Χάιζενμπεργκ, «Φυσικὴ καὶ Φιλοσοφία», σελ. 46.
9. Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πυρρωνείων Ὑποτυπώσεων», βιβλ. 1, 216, 1-2.
10. Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πυρρωνείων Ὑποτυπώσεων», βιβλ. 1, 219, 4-7.
11. Εὐκλείδης, «Φαινόμενα», στ. 108.
12. Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πυρρωνείων Ὑποτυπώσεων», βιβλ. 1, 211, 1-3.
13. Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πυρρωνείων Ὑποτυπώσεων», βιβλ. 1, 213, 3-6.
14. Γαλιλῆος, «Περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτη στοιχείων», 417, 10-16.
15. Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πρὸς λογικούς», βιβλ. 7, 351, 1-2.

ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΠΑΠΑ - ΧΙΤΛΕΡ

‘Ο ρόλος του Χριστιανισμού στην άνοδο των Ναζί

Τόσο ή δομή όσο και ή εικόνα που παρουσίαζε τὸ Ράιχ καταδεικνύουν ὅτι ὁ Ναζισμὸς οὐδέποτε ἔκοψε τοὺς δεσμούς του μὲ τὸν Χριστιανισμό. Τὰ διακριτικὰ σημεῖα τῶν ἀεροσκαφῶν τῆς Λουφτβάφφε περιελάμβαναν μόνον δύο σβάστικες καὶ ἕξι σταυρούς. ‘Ομοίως ἡ σημαία τοῦ Γερμανικοῦ Ναυτικοῦ συνεδύαζε αὐτὰ τὰ δύο σύμβολα. ‘Ο Χίτλερ ἐλάμβανε μέρος σὲ δημόσιες προσευχές, ὅπου ἡ σβάστικα καὶ ὁ σταυρὸς ἦταν μαζί. Ἀλλὰ ἡ ἀποκορύφωση τῶν σχέσεων τοῦ ναζιστικοῦ καθεστώτος μὲ τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία ἦταν ἡ Συμφωνία Πάπα - Ναζισμοῦ τὸ 1933. Τὸ ὅχι πολὺ γνωστὸ αὐτὸ γεγονός ἐξετάζεται ἀναλυτικὰ στὸ ἐλεύθερο ἐρευνητικὸ περιοδικὸ «Free Inquiry», ἀπὸ τὸ ὁποῖο σταχυολογοῦμε τίς πληροφορίες πὺ ἀκολουθοῦν.

Σύμφωνα μὲ τίς ἔγκυρες βιογραφίες, στίς ὁποῖες μποροῦμε νὰ ἀνατρέξουμε, οἱ κυριώτεροι ἡγέτες τῶν ναζι γεννήθηκαν, βαπτίσθηκαν καὶ ἀνετράφησαν ὅλοι ὡς χριστιανοί. Οἱ περισσότεροι μεγάλωσαν σὲ αὐστηρές, θρησκευτικὰ οἰκογένειες, ὅπου ἡ ἀνοχή καὶ οἱ δημοκρατικὲς ἀξίες δὲν εἶχαν θέση. Ἀνάμεσα στοὺς ἡγέτες τῶν ναζι οἱ ὁποῖοι ἔλαβαν καθολικὴ ἀνατροφή, περιλαμβάνονται ὁ Χίτλερ, ὁ Χίμμελρ, ὁ Χάνντριχ καὶ ὁ Γκαϊμπελς.

‘Ο Χίτλερ ἐφοίτησε σὲ μοναστηριακὸ σχολεῖο. Ἐψέλνε στὴν χορωδία, παθιαζόταν μὲ τὴν Θεία Λειτουργία καὶ ἄλλες θρησκευτικὲς τελετὲς καὶ ἔδλεπε τοὺς ἱερεῖς ὡς ἰνδάλματα. Ἐντυπωσιασμένος ἀπὸ τὴν δύναμη καὶ τὴν ἐξουσία πὺ εἶχαν στὰ χέρια τους, σκέφτηκε κάποια στιγμή νὰ γίνῃ κληρικὸς. ‘Ο Χίτλερ ἐξέφραζε ἀνοικτὰ τὸν θαυμασμό του γιὰ τὸν Μαρτίνο Λούθηρο, τὸν ὁποῖο θεωροῦσε φωτισμένο μεταρρυθμιστή. Σὲ πολλὲς ἰδιωτικὲς συζητήσεις ἀνέφερε ὅτι θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του καθολικὸ. Πολλὰκις δήλωσε δημοσίως ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν ὁ Σωτῆρας του. Τὸ 1944 ὀργανώνοντας τὴν ἐπίθεση γιὰ τὴν μάχη πὺ θὰ ἔμενε γνωστὴ ὡς «Μάχη τῆς Bulge» τῆς ἔδωσε τὴν κωδικὴ ὀνομασία «Ἐπιχείρηση Christose».

‘Ο Ροῦντολφ Ἔσσε εἶχε αὐστηροὺς καθολικοὺς γονεῖς. ‘Ο Γκαϊρινγκ μεγάλωσε σὲ περιβάλλον πὺ ἀπετελεῖτο τόσο ἀπὸ καθολικοὺς ὅσο καὶ ἀπὸ προτεστάντες, ἐνῶ οἱ Ἔς, Μπόρμαν, Σπέερ, Ἀιχμαν σὲ προτεστάντικὸ περιβάλλον. Κανένας ἀπὸ τοὺς ἡγέτες τῶν Ναζι δὲν ἀνετράφη σὲ φιλελεύθερη ἢ ἀθεϊστικὴ οἰκογένεια – καὶ διχῶς ἀμφιβολία οἱ γονεῖς τῶν ἀνωτέρω θὰ ἔδρισκαν τέτοιου εἶδους ιδέες σκανδαλῶδεις. Οἱ προσκολλημένοι στὴν παράδοση ἄνθρωποι δὲν θὰ σκέφτονταν ποτὲ νὰ στερῇσιν ἀπὸ τὰ παιδιὰ τους τίς θρησκευτικὲς βάσεις, πὺ ἐκείνοι ἔκριναν ὅτι τοὺς ἦταν ἀπαραίτητες γιὰ νὰ γίνουν ἠθικοὶ ἐνήλικες.

Ὁ Χίτλερ ἦταν ἕνας συνηθισμένος καθολικός, μέχρι πού ἐστράφη ἀπότομα σ' ἕναν ὅλο καί πιό ἀλλόκοτο «Ἀρειανισμό». Ἐξουσιοδότησε κάποιους νά ψάξουν γιά τὸ Ἅγιο Δισκοπότηρο καί ἄλλα ἱερὰ ἀντικείμενα καί λείψανα τῆς Χριστιανοσύνης μὲ ὑποτιθέμενη δύναμη. Πίστευε στὴν μετενσάρκωση καί ἔστειλε ἀποστολὲς στὸ Θιβέτ καί τὶς τροπικὲς χῶρες τῆς Ἀμερικῆς γιά τὴν ἀναζήτηση γνησίων Ἀρίων, ἀκόμα καί Ἀτλάντων. Μετὰ τοὺς πειθαρχημένους καί κρυψίνους Ἰησουίτες ἐκεῖνος καί ὁ Χάυντριχ ἀνεδιωργάνωσαν τὰ S.S. Δὲν δέχονταν ἀθεϊστὲς ὡς μέλη.

Ὁ Γκαϊρινγκ, ὁ λιγώτερο ἀθεϊστὴς ἀπ' ὅλους τοὺς ναζι, ἀπεδέχθη τόσο τὴν Καθολικὴ ὅσο καί τὴν Προτεσταντικὴ παράδοση.

Ὁ Γκαϊμπελς ἐγκατέλειψε τὸν Καθολισμό καί ἀσπάσθηκε μίᾱ ἀναμορφωμένη μορφὴ Ἀρειανισμοῦ. Τόσο τὰ δικά του παιδιὰ ὅσο καί τοῦ Γκαϊρινγκ ἐδαπτίσθησαν.

Ὁ Μπόρμαν ἦταν ξεκάθαρα ἀντίθετος στὸν τρόπο πού ἦταν ὠργανωμένη ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία τῆς ἐποχῆς του καί μάλιστα ἠγγήθηκε τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῆς ἐπιρροῆς πού ἀσκοῦσε αὐτή.

Ὁ ἱστορικός Κλάους Σκόλντερ ἰσχυρίζεται ὅτι στὴν Γερμανία δὲν ὑπῆρχε βαθεῖα δημοκρατικὴ παράδοση καί θὰ ἦταν δύσκολο νά δημιουργηθῇ, διότι ἡ Γερμανία ἦταν χωρισμένη σὲ δύο «στρατόπεδα», τὸ Προτεσταντικὸ καί τὸ Καθολικὸ. Ἡ διαίρεση αὐτὴ εἶχε ὡς ἐξῆς: προκαλοῦσε κλίμα ἀνταγωνισμοῦ, φόβου καί προκαταλήψεων μεταξὺ τῶν δύο δογμάτων, γεγονὸς τὸ ὁποῖο βάραινε τὴν ἐσωτερικὴ καί ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας. Αὐτὸ τὸ κλίμα ἠγείρει ἕνα σχεδὸν ἀνυπερέδλητο ἐμπόδιο στὸν σχηματισμὸ εὐρέος δημοκρατικοῦ κέντρου καί εὐνόησε τὴν ἀνοδο τοῦ Χίτλερ, ἐφ' ὅσον τελικὰ καί οἱ δύο Ἐκκλησίες ἐπιζητοῦσαν τὴν εὐνοίᾱ του – φοβούμενη ἢ κάθε μίᾱ ὅτι ἡ ἄλλη θὰ ὠλοκλήρωνε τὴν Μεταρρύθμιση ἢ τὴν Ἀντι-Μεταρρύθμιση μέσφ τοῦ Χίτλερ.

Καθολικισμὸς καὶ ἀνάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τοὺς Ναζι

Κατὰ εἰρωνεία τῆς τύχης ἀλλὰ γιὰ προφανεῖς λόγους, ὅταν ἔγινε καγκελλάριος ὁ Χίτλερ, γνώρισε ἀρχικὰ μεγαλύτερη ἐπιτυχία προσεγγίζοντας τοὺς ἐπικεφαλῆς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἀπ' ὅτι τοὺς Προτεστάντες. Ἡ εἰρωνεία ἐγκτεῖται στὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Καθολικὸ Κεντρῶο Κόμμα (Catholic Zentrum Party) ἦταν ὁ κύριος ὑπεύθυνος πού οἱ ναζι στερῆθηκαν ἀρκετὲς ψήφους στὶς πρῶτες ἐκλογές. Παρ' ὅτι Τεύτονες στὴν νοοτροπία, οἱ Γερμανοὶ καθολικοὶ εἶχαν στενοὺς συναισθηματικούς δεσμοὺς μὲ τὴν Ρώμη. Ὡς ὁμάδα ἦταν λιγώτερο ἐθνικιστὲς ἀπ' ὅ,τι οἱ περισσότεροι προτεστάντες. Οἱ καθολικοὶ, περισσότερο ἀπ' ὅ,τι οἱ προτεστάντες, εἶχαν τὴν τάση νὰ βλέπουν (λανθασμένα) τὸν Χίτλερ ὡς ἄθεο, νεο-εἰδωλολάτρη, ἀντι-χριστιανό. Παρ' ὅλα αὐτὰ καί παρὰ τὸ καθεστῶς μειοψηφίας τῶν καθολικῶν οἱ ναζι κατέκτησαν τὴν ἀπόλυτη ἐξουσία καί δύναμη χάρις στοὺς καθολικοὺς Γερμανοὺς καί τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ ἐξουσία.

Παρ' ὅτι στὶς τάξεις του ὑπῆρχαν ἀντι-ἐκσυγχρονιστὲς, τὸ Καθολικὸ Κεντρῶο Κόμμα ἀνταγωνίσθηκε τὸ Βατικανὸ στὴν δεκαετία τοῦ 1920, δημιουργώντας κυβερνητικούς συνασπισμοὺς μὲ τοὺς κοσμικοὺς μετριοπαθεῖς ἀριστερίζοντες σοσιαλδημοκράτες. Αὐτὸ ἄλλαξε τὸ 1928, ὅταν ὁ ἱερέας Λοῦντβιχ Κάας ἔγινε ὁ πρῶτος κληρικὸς πού ἠγγήθηκε τοῦ κόμματος. Πρὸς ἀπογοήτευση ὠρισμένων καθολικῶν ὁ Κάας καί ἄλλοι καθολικοὶ πολιτικοὶ συμμετέσχον τόσο ἐνεργῶς ὅσο καί παθητικῶς στὴν κατάρυση τῆς δημοκρατίας καί ἰδιαίτερα στὴν καταστροφὴ τοῦ Κεντρῶου Κόμματος.

*Ὁ Χίτλερ καὶ Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ σὲ θερμὴ συνάντησιν μετὰ τοὺς καρδινάλιους (σὲ στάση χιτλερικοῦ χαιρετισμοῦ) Μπόρ-
νεδάσσερ καὶ Σεμπάστιαν στὸ Σάαρ, σὲ ἐκδήλωση τοῦ ἔθνικοσοσιαλιστικοῦ καθεστώτος τὸ 1941.*

Ὁ θεοσεβὴς καθολικὸς καγκελλάριος Φράντς φὸν Πάπεν, ὁ ὁποῖος δὲν ἦταν φασίστας, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μὲ τοὺς χειρισμούς του ἔφερε τὸν Χίτλερ στὴν ἐξουσία καὶ τοῦ χάρισε τὴν νίκη-κλειδί στὶς ἐκλογές. Ἐντελῶς καταστροφικὰ ὁ Πάπεν διέλυσε τὴν Ράιχσταγκ τὸ 1932 καὶ στὴν συνέχεια σχημάτισε ἕνα συνασπισμό, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὸ Κέντρο καὶ τοὺς Ναζὶ (Zentrum-Nazi), κατὰ παράβαση ὅλων τῶν ἀρχῶν καὶ κανόνων ποὺ ἐπικρατοῦσαν μέχρι τότε. Εἶναι ὁ Πάπεν ἐκεῖνος ποὺ τὸ 1932 ἔκανε τὸν Χίτλερ καγκελλάριο, ἀναλαμβάνοντας ὁ ἴδιος τὴν θέση τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς καγκελλαρίας.

Ἡ Ἐκκλησία συνεχάρη τὸν Χίτλερ ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του. Οἱ Γερμανοὶ ἐπίσκοποι ἐξέδωσαν δήλωση στὴν ὁποία δὲν γινόταν καμμία ἀναφορὰ στὴν κριτικὴ τοῦ παρελθόντος σχετικὰ μὲ τὸν Ναζισμό, ἀλλὰ ἀντίθετα διεκήρυξαν ὅτι τὸ νέο καθεστὼς εἶναι ἀποδεκτὸ καὶ μάλιστα ἔδωσαν ἐντολὴ στὸν λαὸ νὰ εἶναι πιστὸς σ' αὐτό, ὅπως ἀκριβῶς εἶχαν διατάξει ἀφοσίωση καὶ στὰ προηγούμενα καθεστῶτα. Ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία συνετέλεσε στὸ νὰ ἔλθῃ ὁ Χίτλερ στὴν ἐξουσία καὶ μέλη τῆς ὑπηρετήσαν στὸ γραφεῖο του, οἱ ἐπίσκοποι δὲν μποροῦσαν παρὰ νὰ συνεργασθοῦν.

Οἱ Γερμανοὶ καθολικοὶ ἐξεπλάγησαν ἀπὸ τὴν ἔκταση καὶ τὸ ἀπρόοπτον αὐτῆς τῆς εὐθυγράμμισης. Ἡ ἄκαμπτη στὶς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἔδωσε στὸ ποιμνιὸ τῆς τὴν ἐντολὴ νὰ ἀντιταχθῇ στοὺς ναζὶ, συνέστησε στὴν συνέχεια στοὺς πιστοὺς τῆς τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετο, δηλαδὴ νὰ συνεργασθοῦν μαζί τους. Μία μειοψηφία Γερμανῶν καθολικῶν ἔφριξε καὶ ἀποκαρδιώθηκε. Ἀλλὰ οἱ περισσότεροι «δέχθηκαν τὴν δήλωση μὲ ἀνακούφιση – ἢ ἀκριβέστερα μὲ ἀγαλλίαση –, διότι ἐν τέλει ἄνοιξε τὸν δρόμο γιὰ τὸ Τρίτο Ράιχ γιὰ τοὺς καθολικοὺς χριστιανούς», δίπλα σὲ ἑκατομμύρια προτεστάντες, καὶ ὅλοι μαζί ἐτέρποντο στὴν ἰδέα ὅτι τὸ ὄνειρο μιᾶς ναζιστικῆς - καθολικῆς - προτεστάντικῆς ἐθνικιστικῆς συμμαχίας εἶχε ἐπιτευχθῇ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθολικῶν ποὺ ψήφισαν ὑπὲρ τῶν ναζὶ αὐξήθηκε στὶς πολυκομματικὲς ἐκλογές ποὺ ἔλαβαν χώρα μετὰ τὴν ἀνάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν Χίτλερ, αὔξησις ποὺ ἔφθασε στὸν διπλασιασμὸ τῶν ψήφων σὲ ὁρισμένους περιοχὲς καὶ προκάλεσε μία μαζικὴ μετακίνησις καθολικῶν ψηφοφόρων ἀπὸ τὸ κέντρο στοὺς ναζὶ.

«Τὸ Τρίτο Ράιχ εἶναι ἡ πρώτη παγκόσμιος δύναμις, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἀναγνωρίζει τὴν ἀξία τῶν ἀρχῶν τοῦ παπισμοῦ, ἀλλὰ τίς θέτει καὶ σὲ ἐφαρμογή».

(Δήλωση τοῦ φόν Πάπεν, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἔκανε τὸν Χίτλερ καγκελλάριο καὶ δοῆθησε στὴν διεξαγωγὴ τῶν διαπραγματεύσεων γιὰ τὸ Σύμφωνο τοῦ 1933.)

«Ἐλπίζουμε καὶ εὐχόμαστε ὅτι ὅπως τὸ Κέντρο καὶ τὸ Λαϊκὸ Κόμμα τῆς Βαυαρίας ἔτσι καὶ τὰ ἄλλα κόμματα, τὰ ὁποῖα στηρίζονται στὶς ἀξίες τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα συγκαταλέγεται καὶ τὸ ἰσχυρότερο ὅλων, δηλ. τὸ Ἐθνικὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα, θὰ μετέλθουν πᾶν μέσον προκειμένον νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν ἐπέλαση τοῦ πολιτιστικοῦ μπολσεβικισμοῦ στὴν Γερμανία, ὅχημα τοῦ ὁποῖου εἶναι τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα».

(Ὁδηγίες τοῦ πάπα Πίου XII ἀπευθυνόμενες στὸν καρδινάλιο Ρίττερ μετὰ τίς ἐκλογές τοῦ 1932.)

Μετά την διάλυση της Βουλής τὸ Κέντρο ψήφισε μαζικά ὑπὲρ τοῦ περίφημου Συμφώνου (Enabling Act), ποὺ παραχωροῦσε στὴν κυβέρνηση Χίτλερ - Πάπεν ἐκτελεστική καὶ νομοθετική ἐξουσία ἀνεξάρτητη τοῦ γερμανικοῦ κοινοβουλίου. Καταλυτικὸς ἦταν ὁ ρόλος τοῦ Κέντρου, χάρις στοῦ ὁποῖο ἐξασφαλίσθηκε ἡ πλειοψηφία τῶν δύο τρίτων, ποὺ ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ νὰ θεσπισθῇ τὸ Σύμφωνο.

Γιατί ἡ Ἐκκλησία ἔδωσε ἐντολὴ στοὺς ἀνθρώπους της νὰ δώσουν αὐτὴν τὴν κρίσιμη ψήφο, ἡ ὁποία καθώρισε τὶς ἐξελίξεις; Εἶχε τοὺς λόγους της, ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω.

Ἡ «Συμφωνία μετὸν Διάβολο»

Ακόμη καὶ μετὰ τὴν ψήφιση τοῦ Συμφώνου ἡ θέση τοῦ Χίτλερ ἦταν ἐπισφαλής. Οἱ ναζὶ ἤθελαν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ὑποστήριξη τῆς πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ καὶ νὰ θεμελιώσουν σὲ γερεὺς βάσεις τὶς σχέσεις τους μετὸν γερμανικὸ στρατὸ καὶ εἰδικώτερα μετὸς ἀντιμετώπιζαν μετὸν σκεπτικισμό τὸ καθεστῶς τους. Ὁ Χίτλερ ἤθελε νὰ ἐνώσῃ ὅλους τοὺς Ἀρίους ὑπὸ τὴν οὐράστια, ἐνῶν ὑπετίμησε καὶ προκάλεσε τὴν ἐξαχρείωση τοῦ ἀντιπάλου του καθεστώτος. Τί θὰ στερέωνε τὴν θέση τοῦ Χίτλερ; Μία ἐπιτυχία στὴν ἐξωτερικὴ πολιτική; Ἡ Συμφωνία τοῦ 1933 ἀνάμεσα στὴν Ναζιστικὴ Γερμανία καὶ τὸ Βατικανὸ (The Concordat of 1933).

Ἡ ἐθνικὴ καὶ διεθνὴς νομιμότητα ποὺ ὁ Χίτλερ θὰ ἀπελάμβανε μέσω αὐτῆς τῆς συμφωνίας ἦταν ἀνεκτίμητης ἀξίας. Ἐνδεχόμενη ἀποτυχία ἐξασφάλισής της μετὰ ἀπὸ τέτοια εὐρείας ἐκτάσεως καὶ γνωστὴ σὲ ὅλους προσπάθεια θὰ ἀποτελοῦσε γι' αὐτὸν ταπείνωση ὀλκῆς. Ὁ Χίτλερ ἐπεστράτευσε ὅλες τὶς δυνάμεις του προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ αὐτὸν τὸν στόχο. «Ἐρωτοτρόπησε» μετὸν Ἀγία Ἐδρα δίνοντας ἔμφαση στοῦ πόσο καλὸς χριστιανὸς ἦταν αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ κάνοντας ταυτοχρόνως μία προσπάθεια ἐκφοβισμοῦ τοῦ Βατικανοῦ μετὸν ἐπίδειξη τῆς διογκούμενης δυνάμεώς του. Σὲ λόγο του ποὺ ἐκφώνησε τὸ 1944 ἐξωμολογήθηκε τὰ ἑξῆς:

«Μπορεῖ νὰ μὴν εἶμαι τὸ φῶς τῆς Ἐκκλησίας, ἓνας ἱερωμένος, ἀλλὰ στοῦ θάθους εἶμαι ἓνας εὐσεβὴς ἄνθρωπος καὶ πιστεύω ὅτι ὁποιοσδήποτε μάχεται γενναῖα γιὰ τὴν υπεράσπιση τῶν φυσικῶν νόμων, ὅπως ὠρίσθηκαν ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ δὲν συνθηκολογεῖ ποτέ, ποτέ δὲν θὰ ἐγκαταλειφθῇ ἀπὸ τὸν νομοθέτη, ἀλλὰ θὰ λάβῃ στοῦ τέλους τὶς εὐλογίες τῆς Θεῆς Πρόνοιας».

Οἱ καθολικοὶ ἀπολογητὲς περιγράφουν τὴν Συμφωνία τοῦ 1933 ὡς μία ἀναγκαία κίνηση μιᾶς ἀπελπισμένης Ἐκκλησίας, σὲ μία προσπάθεια νὰ προστατευθῇ ἀπὸ ἓνα βίαιο καθεστῶς, ποὺ τῆς ἐπέβαλλε αὐτὴν τὴν συμφωνία, καὶ παραβλέπουν τὴν ἀντίφαση ποὺ ὑπάρχει σ' αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα. Στὴν πραγματικότητα, ἔχοντας ἐπανειλημμένως ἀποτύχει νὰ διαπραγματευθοῦν τὴν διακαῶς ἐπιθυμούμενη συμφωνία μετὸν μία δημοκρατία τῆς Βαϊμάρης ἐμφορούμενη ἀπὸ σκεπτικισμό, ὁ Πάπεν, ὁ μέλλων

«Ἡ αὐτοῦ Ἀγιότης πάπας Πῖος ΧΙ καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ Γερμανικοῦ Ράιχ, κινούμενοι ἀπὸ μία κοινὴ ἐπιθυμία νὰ στερεώσουν καὶ νὰ προαγάγουν τὶς φιλικὲς σχέσεις ἀνάμεσα στὴν Ἀγία Ἐδρα καὶ τὸ Γερμανικὸ Ράιχ... συνεισέφεραν στοῦ ἀκόλουθα...».

(Προοίμιο τῆς Συμφωνίας τοῦ 1933 μεταξὺ τῆς Ἀγίας Ἐδρας καὶ τοῦ Γ' Ράιχ τοῦ Χίτλερ.)

πάπας Πίος XII (1939-1958), ὁ προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας Πίος XI καὶ ἄλλοι ἐξέχοντες καθολικοὶ εἶδαν ὅτι τοὺς παρουσιαζόταν ἡ εὐκαιρία νὰ ἀποκτήσουν ὅ,τι ἐπιζητοῦσαν ἀπὸ ἓνα ἐνάρετο μέλος τῆς Ἐκκλησίας –δηλαδή τὸν Χίτλερ–, σὲ μία ἱστορική στιγμή πού αὐτὸς καὶ ὁ ναζισμὸς θεωροῦνταν ἀπὸ πολλοὺς καθολικοὺς ὡς φυσικοὶ σύμμαχοι. Ἀρχισαν διαπραγματεύσεις καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς, βασιζόμενοι στὴν ἀμοιβαίως συμφέρουσα συμφωνία τοῦ 1929 ἀνάμεσα στὸν Μουσσολίνι καὶ τὸ Βατικανό.

Τώρα, μετὰ τὴν ἐκθεση τῶν γεγονότων, μποροῦμε νὰ ἀντιληφθοῦμε τὸν πρωτεύοντα ρόλο τοῦ Κέντρου στὴν θέση σὲ ἰσχὺ τοῦ Συμφώνου μεταξὺ τῶν Ναζι καὶ τοῦ Βατικανοῦ. Τὸ Σύμφωνο αὐτὸ ἀποδυνάμωσε ἐντελῶς τὸ Κέντρο. Ἔτσι λοιπὸν μία ομάδα κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονταν πολὺ περισσότερο γιὰ τὴν ἀπόκτηση ἐξουσίας στὸν ὥρο τῆς Ἐκκλησίας ἀπ’ ὅ,τι γιὰ τὴν δημοκρατία, μποροῦσαν νὰ ἔχουν τὸν ἐλεγχό καὶ στὰ δύο διαπραγματευόμενα μέρη. Σ’ αὐτὴν τὴν φοβερὴ σύγκρουση συμφερόντων ὁ θεοσεβὴς Πάπεν ἀνέλαβε νὰ ἐκπροσωπήσῃ τὸ γερμανικὸ κράτος. Οἱ διαπραγματεύσεις πραγματοποιήθηκαν κατὰ μεγάλο μέρος στὴν Ρώμη, καὶ ἔτσι ὁ Κάας ἄφησε τὸ θνήσκον κόμμα του ἀκέφαλο. Οἱ Πάπεν, Κάας καὶ ὁ μελλοντικὸς πάπας Πίος XII δούλευαν νυχθημερόν, γιὰ νὰ δώσουν τελικὴ μορφή σὲ μία συμφωνία, πού ἐπρόκειτο, μεταξὺ ἄλλων, νὰ δώσῃ τέλος στὸ κόμμα τοῦ Κέντρου. Μέσῳ αὐτῶν τῶν διαπραγματεύσεων ὁ Κάας ἐξάλειψε καὶ τὴν τελευταία πολιτικὴ ὄντοτητα πού θὰ μπορούσε νὰ ἀντιταχθῇ στὸν Φύρερ. Οὔτε τὸ Βατικανό, ἀπὸ τὴν μεριά του, προστάτευσε τὸ Καθολικὸ κόμμα τῆς Γερμανίας. Ἀντίθετα μὲ τὴν ἄποψη ὠρισμένων, τὰ στοιχεῖα ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ Βατικανό ἐργάσθηκε πρὸθυμα γιὰ τὴν καταστροφή τοῦ Κέντρου, τὸ ὁποῖο δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ τὸ χρησιμοποίησῃ πλέον ὡς διαπραγματευτικὸ χαρτί. Σ’ αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἡ Ἁγία Ἐδρα ἐνήργησε ἐναντὶ τοῦ Κέντρου μὲ τὸν ἴδιον τρόπο πού ἐνήργησε καὶ ἐναντὶ τοῦ Ἰταλικοῦ Καθολικοῦ κόμματος κατὰ τὴν συμφωνία τῆς μὲ τὸν Μουσσολίνι, δηλ. διαλυτικά.

Καθὼς καὶ οἱ δύο πλευρὲς δούλευαν σὲ πολὺ γρήγορους ρυθμοὺς γιὰ τὴν σύναψιν μιᾶς συμφωνίας, ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς ὁποίας ὑπὸ κανονικὲς συνθήκας θὰ ἀπαιτοῦσε χρόνιά, ὁ Χίτλερ ἐκμεταλλεύτηκε ἀριστοτεχνικὰ τὴν ὑπερβολικὴ ἀνυπομονησία τοῦ Βατικανοῦ. Πεισμένος ὅτι ἡ Ρώμη δὲν μπορούσε καὶ δὲν θὰ γύριζε πίσω, ὁ Χίτλερ ἦταν πλέον σὲ θέση νὰ καθορίσῃ τὴν ἐκδασὴ τῶν διαπραγματεύσεων ὅπως ἀκριδῶς ἐκεῖνος ἤθελε. Ἐκμεταλλεύτηκε τὴν κατάστασιν πού δημιουργήθηκε τὸ ἔπακρο. Στὴν πραγματικότητα ἦταν τόσο σίγουρος ὅτι εἶχε τὴν Ἐκκλησία στὸ χέρι, ὥστε ἐφθασε στὸ σημεῖο νὰ ἐκδώσῃ τὸ περίφημο διάταγμά του περὶ στερώσεως πρὶν τὴν τελικὴ ὑπογραφή τοῦ Συμφώνου. Τὸ σχέδιον τοῦ Χίτλερ γιὰ ὑποχρεωτικὴν στείρωσιν τῶν μειονοτήτων καὶ τῶν πνευματικὰ καθυστερημένων ἦταν μία κατὰ μέτωπον ἐπίθεσις στὴν διδασκαλία τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ὅμως, ὅπως πολὺ σωστὰ ὑπέθεσε ὁ Χίτλερ, οὔτε αὕτη ἡ πρόκλησις μπορούσε νὰ ἀνακόψῃ τὴν σπουδὴ τῆς Ἁγίας Ἐδρας γιὰ τὴν σύναψιν τοῦ Συμφώνου. Λόγω τῆς εὐρείας ὑποστήριξης πού παρέσχον οἱ ἅπλοὶ καθολικοὶ στοὺς ναζί, ἐκεῖνοι αἰσθάνθηκαν ἐλεύθεροι νὰ χρησιμοποιήσουν ἀκόμη καὶ βία ἐνάντια σὲ ὅσους καθολικοὺς παρέμεναν ἐνεργοὶ πολιτικῶς καὶ ἦταν ἐμπόδιο στὴν ἐξουσία τους.

Τὸ Σύμφωνο ὑπεγράφη τὸν Ἰούλιο τοῦ 1933. Στὴν πραγματικότητα ἐπρόκειτο γιὰ τετελεσμένο γεγονός, καθὼς ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα μυστικῶν κατὰ κύριο λόγο διαβουλεύσεων. Ἀνίκανοι νὰ κάνουν κάτι ἄλλο, οἱ περισσότεροι Γερμανοὶ ἐπίσκο-

*Ὁ Γκαϊμπελς (ἄκρον ἀριστερά), ὁ Φρίκ (ὑποαρχὸς Ἐσωτερικῶν τοῦ Χίτλερ) καὶ ἄλλοι ναζιστὲς σὲ χιτλερικό χαιρετισμό
μαζὶ με καρδινάλιους τὸ 1941, στὸν πανηγυρισμὸ τῆς ἐνσωματώσεως τοῦ Σάαρ στὴν Γερμανία.*

ποι ἔδωσαν τὴν συγκατάθεσή τους σ' ἓνα σύμφωνο, τὸ ὁποῖο ἐπρόκειτο νὰ τοὺς στερήσει τὴν ἐξουσία τους. Μερικοὶ ἐπίσκοποι ἔφεραν ἀντιρροήσεις ἐπικαλούμενοι τὴν ἔλλειψη ἠθικῆς ἐκ μέρους τῶν ναζι (οὐδέποτε ὁμως ἀνεφέρθησαν στὴν ἔλλειψη δημοκρατίας).

Ἡ Ἐκκλησία ὑπεστήριξε τὴν νέα δικτατορία. Ὑπέγραψε τὸ τέλος τῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ ἐλεύθερου λόγου. Ἐπιπλέον «ἔδωσε» τοὺς ἐπισκόπους τῆς στοῦ ἄρμα τοῦ Χίτλερ καὶ τοῦ Ράιχ, ὑποχρεώνοντάς τους νὰ δώσουν ὅρκους πίστεως καὶ ἀφοσίωσης στοῦ καθεστώ. Σὲ ἀντάλλαγμα ἡ Ἐκκλησία εἰσέπραξε τεράστια ποσὰ ἀπὸ φόρους καὶ ἐξασφάλισε προνόμια τῆς. Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία καὶ ἡ προσευχὴ ἐπανεισῆχθησαν στὰ σχολεῖα. Ἀπαγορεύτηκε ὁποιαδήποτε κριτικὴ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Φυσικὰ τὸ Σύμφωνο δὲν ἐξασφάλιζε κατ' οὐδένα τρόπο τὰ δικαιώματα τῶν μὴ-καθολικῶν. Οἱ ἀνώτεροι καθολικοὶ ἱερωμένοι ἔστειλαν συγχαρητήρια μηνύματα στὸν δικτάτορα καὶ δὲν ἔδειξαν τὴν παραμικρὴ δυσἀρέσκεια γιὰ τὸ Σύμφωνο, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν συμφωνοῦσαν μὲ τοὺς ὅρους του. Στὴν Ρώμη ἡ ὑπογραφή τοῦ Συμφώνου ἐωρτάσθηκε μὲ πομπώδη τελετὴ, ποὺ ὠργάνωσαν ὁ Πάπεν καὶ ὁ Πῖος XII. Στὴν Γερμανία ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ κυδέρνηση τοῦ Βερολίνου ὠργάνωσαν κοινὴ λειτουργία εὐχαριστιῶν πρὸς τὸν Θεὸ καὶ μάλιστα ἡ Ἐκκλησία ἦταν στολισμένη μὲ καθολικὲς σημαῖες, σημαῖες τοῦ Ράιχ καὶ σδάστικες. Ἀπὸ τὰ μεγάφωνα ἀκούγονταν ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι καὶ ὁ ὕμνος τῶν ναζι «Horst Wessel». Καθὼς μάλιστα οἱ περισσότεροι Γερμανοὶ καθολικοὶ δέχτηκαν μὲ χαρὰ τὸ Σύμφωνο, τὸ ἐνθουσιῶδες πλῆθος τὸ ὁποῖο προσήλθε ἦταν τόσο πολυάριθμο, ὥστε δὲν μποροῦσε νὰ χωρέσῃ στὸν καθεδρικό ναὸ τοῦ Βερολίνου...

Οἱ ἀπολογητὲς τῆς Ἐκκλησίας ἐπέμεναν ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶχε περιθώριο ἐπιλογῆς, ὅσον ἀφορᾷ στὴν σύνταξη τοῦ Συμφώνου καὶ μάλιστα κάνουν λόγο γιὰ «ἀντίσταση» τῆς Ἐκκλησίας στὸν ναζισμό. Ἡ πραγματικότης εἶναι ὅτι τὸ Σύμφωνο τοῦ 1933 εἶναι μία ἀπὸ τίς πλέον ἀνήθικες, ἀνίερές καὶ ἐπικίνδυνες συμφωνίες ποὺ ἔγιναν ποτὲ ἀνάμεσα σὲ δύο ἀπολυταρχικὲς δυνάμεις. Προφανῶς ὁ στόχος τῆς καθολικῆς ἐξουσίας ἦταν νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐξουσία τῆς καὶ μετὰ τὴν πτώση τῆς πραγματικῆς δημοφιλούς τυραννίας τῶν ναζι, παρὰ νὰ ἀντισταθοῦν στὸν ναζισμό. Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία οὐδέποτε προσπάθησε νὰ ἀνακληθῇ τὸ Σύμφωνο καὶ ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ Σύμφωνο τοῦ 1933 εἶναι ἡ μόνη διπλωματικὴ συμφωνία ποὺ ἔγινε μὲ τὸ ναζιστικὸ καθεστὼς καὶ εἶναι ἀκόμη σὲ ἰσχὺ σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Ὅπως εἴπαμε, καθολικοὶ καὶ προτεστάντες ἀγκάλιασαν τὸ νέο καθεστὼς. Ἡ Γερμανία ἐπανακοῦσε τὸ διεθνὲς γόητρό της, ἡ οἰκονομία βελτιωνόταν χάρις στὶς ὑπερατλαντικὲς ἐπενδύσεις. Βιομήχανοι ὅπως ὁ Henry Ford ἐπένδυσαν στὸ νέο Ράιχ. Οἱ Γερμανοὶ χριστιανοὶ προσέβλεπαν στὸ νέο καθεστὼς γιὰ μία ἀναγέννηση τῶν «χριστιανικῶν ἀρχῶν», γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν ἄνοδο τοῦ ἀθεϊσμοῦ. Οἱ περισσότεροι καλοδέχτηκαν τὴν ἐξόντωση τῶν ἀριστερῶν ἀκόμη καὶ τὰ μέσα, ὅπως φυλάκιση, τρομοκρατία καὶ δολοφονίες. Στὶς ἐφημερίδες καὶ τὰ κινηματογραφικὰ ἐπικαιρὰ οἱ ναζι παρουσίαζαν μὲ ὑπερηφάνεια τὰ νέα τους στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Χωρὶς ἀμφιβολία ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα νέο ἀστυνομικὸ κράτος, στὸ ὁποῖο οἱ Γερμανοὶ πιστοὶ τοῦ Ἰησοῦ οὐδέποτε ἀντιτάχθηκαν.

[Μετάφραση: Σ.]

Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΑΓΓΛΟΓΑΛΛΙΚΟΣ «ΠΟΛΕΜΟΣ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Οι περισσότεροι από εμάς έχουμε διαμορφώσει την γνώμη ότι οι σύγχρονες Όλυμπιάδες αναβίωσαν χάρη στο ενδιαφέρον που επέδειξε η Γαλλία και συγκεκριμένα ο βαρώνος ντε Κουμπερτέν, ο οποίος απλά μίαν ωραία πρωίαν ήλθε στη χώρα μας και μās πρότεινε την αναβίωση τών Αγώνων. Όμως τα ιστορικά ντοκουμέντα της εποχής εκείνης αποδεικνύουν ότι άλλοι ήταν οι λόγοι που έκαναν τους Γάλλους να ενδιαφερθούν για την αναβίωση του Όλυμπιακού Ίδεώδους.

Πολύ πριν το 1896 τόσο στη μητροπολιτική Ελλάδα όσο και στον τουρκοκρατούμενο Έλλη- νισμό (που ήταν και ο ευρύτερος) υπήρχε μεγάλο ενδιαφέρον για τη διοργάνωση αθλητικών δραστηριοτήτων.

«...Έν τῷ δημοσίῳ γυμναστηρίῳ κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ Μαΐου θὰ τελεσθῶσιν οἱ ἐτήσιοι γυμναστικοὶ ἀγῶνες, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ λάβωσι μέρος πάντες οἱ ἐν αὐτῷ ἀσκού- μενοι. Τὰ διαγωνίσματα τὰ ὁποῖα θὰ τελεσθῶσιν ὁρίσθησαν ἤδη, θὰ εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς: 1. Δρό- μος, 2. Δισκοβολία, 3. Λιθοβολία, 4. Ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ διζύγου, 5. Ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ μονοζύ- γου, 6. Ἀσκήσεις ἐπὶ τῶν κρίκων, 7. Ἀλμα εἰς ὕψος ὑπὲρ σχοινίον, 8. Ἀλμα εἰς μῆκος ὑπὲρ δρόμον, 9. Ἀναρρίχσεις ἐπὶ ἱστοῦ, 10. Ἀναρρίχσεις ἐπὶ κάλῳ, 11. Ἀρσὶς βαρῶν, 12. Ἀλμα ἐπὶ κοντῷ ὑπὲρ σχοινίον μετὰ δρόμον, 13. Ἀλμα εἰς δεύτερον ὑπὲρ τὸ ἐφαλτήριο μετὰ δρό- μων, 14. Ἀλμα ἐπὶ κοντῷ ὑπὲρ τάφρον μετὰ δρόμον, 15. Ἀλμα ἐπὶ κοντῷ ὑπὲρ σχοινίον μετὰ δρόμον διὰ τοῦ ὠστικοῦ βατήρος, 16. Ἀλμα εἰς μῆκος μετὰ δρόμον εἰς τρίτον, 17. Ἀλμα ὑπὲρ σχοινίον δι' ὠστικοῦ βατήρος. ...Οἱ ἀγωνισταὶ δὲν θ' ἀρκεσθῶσιν εἰς τὰ χειροκρατήματα τῶν θεατῶν καὶ εἰς τὸν ἀρχαιοπρεπῆ τῆς νίκης στέφανον... θὰ ἔχῃ δὲ ἐφέτος τοῦτο τὸ ἐξαιρετικόν, ὅτι βραβεῖα ἐν ὧν ἀνερχόμενα εἰς 2.000 δραχμάς... 1.000 μὲν προσφέρει τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, τὰς 1.000 δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων...».

Παρατηρήστε ότι όλα αυτά τα αγωνίσματα τελέσθηκαν και στην 1η Όλυμπιάδα (βλ. **Εἰς. 1 στη σελ. 17612**) ἐνῶ μετὰ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων «κάποιοι» δοῖχαν τὴν εὐκαιρία νὰ τὰ καταργήσουν ἀντικαθιστώντας τα μετὰ ἄλλα ἀθλήματα· λ.χ. μπάτμιντον, μπέιζμπολ κ.λπ. Ἐνῶ λοιπὸν τὰ προαναφερόμενα ἀγωνίσματα πηγάζουν ἄμεσα ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ παρά- δοση, εἶναι ξεκάθαρο ὅτι ὠριμένοι κύκλοι προσπαθοῦν καὶ πετυχαίνουν νὰ ἐκφυλίσουν συστηματικὰ καὶ ἀθόρυβα τὸ Ὀλυμπιακὸ Πνεῦμα.

Ἀξιοπρόσεκτο εἶναι ἐπίσης τὸ γεγονὸς τῆς ὑπαρξης «Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς», ἡ ὁποία, ὡς φαίνεται, εἶχε ἀναλάβει τὴ διοργάνωση Ἀγώνων ἐντός Ἑλλάδος. Μ' ἄλλα λόγια, ὅταν οἱ Γάλλοι ἦρθαν ἐδῶ προκειμένου νὰ συζητήσουν τὴ διοργάνωση παγκοσμίων Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, συνάντησαν μία παρόμοια ὀργανωμένη προσπάθεια ἀπὸ ἐπίσημους φορεῖς, ἡ ὁποία εἶχε τὶς ρίζες της στὴν ἀρχαιότητα.

Ἡ ἀπόπειρα γιὰ τέλεση «Ἀγγλοσαξονικῆς Ὀλυμπιάδας»

Στὴν ἀντίπερα ὄχθη οἱ Ἀγγλοι τὸ 1893 (δηλ. 3 χρόνια πρὶν τὴν 1η ἐπίσημη Ὀλυμπιάδα) προέβησαν σ' ἓνα παραπλήσιο ἐγχείρημα. Στὰ πλαίσια τοῦ παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος γιὰ τὸν ἀθλητισμὸν—ὡς συνέπεια τοῦ γενικοῦ διαφωτιστικοῦ ρεύματος ποὺ ἐπικρατοῦσε—οἱ Βρετανοὶ θεώρησαν ὅτι θὰ πρωτοποροῦσαν στὴ νέα ἐποχὴ, διοργανώνοντας μίαν **Ἀγγλοσαξονικὴ Ὀλυμπιάδα**. Ἀλλωστε οἱ ἀνὰ τὴν ὑψηλὴν βρετανικὴς κτήσεις χρειάζονταν—χάριν τῆς ἱμπεριαλιστικῆς σκοπιμότητος—ἠθικὸ καὶ ἰδεολογικὸ σύνδεσμο. Ἀντιγράφοντας καταφανῶς τὴν ἀρχαιοελληνικὴ γεωπολιτικὴ θεώρηση τῶν Ἀγώνων, ἀλλὰ ἀποφεύγοντας τὴν κατανόηση τοῦ βαθυτέρου νοήματος τοῦ ἀρχαίου Ἀθλητικοῦ Ἰδεώδους, τὸ πολιτικὸ κατεστημένο τῆς Γηραιᾶς Ἀλδιόνας προχωροῦσε μὲ ἐντατικούς ρυθμοὺς στὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἐγχειρήματος αὐτοῦ.

«...Μὲ ὅλας τὰς καυχήσεις μας δὲν ἐπροφθάσαμεν κατὰ τὸ διάστημα τῆς περιφήμου πολιτικῆς ἐλευθερίας μας νὰ καταπλήξωμεν τὸν κόσμον συνεχίζοντες τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας τῶν ἀρχαίων... Οἱ Ἀγγλοσάξονες σοβαρῶς ἐργάζονται πρὸς σύστασιν ἀδελφικῆς πανηγύρεως, περιοδικῶς συγκροτουμένης κατὰ τὸ παράδειγμα καὶ τὸ πρότυπον τῶν ἀρχαίων Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἡ ἰδέα αὕτη μόλις **πρὸ τινων μηνῶν** ριφθεῖσα εὗρεν ὑποστηρικτὰς πλείστους ἐκ τῶν κρατούντων ἀνδρῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα προῶρισται νὰ συνδέσῃ ἐν ἀδελφικῇ συμβίωσει τὴν ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου ἐξαπλωθεῖσαν καὶ μεγαλουργοῦσαν ταύτην φυλὴν. Ὅταν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συνεκρότον τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα, ἦσαν ἐξαπλωμένοι καθ' ὅλον τὸν τότε κόσμον, στολίζοντες καὶ ἐκπολιτίζοντες διὰ τῶν ἀποικίων τῶν τὴν τότε οἰκουμένην, ἣτις περιέβαλλε τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Οἱ Ἀγγλοσάξονες σήμερον, κληρονομήσαντες τὸ ἀποικιακὸν πνεῦμα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, συνεχίζουν τὸ ἀνθρωπιστικὸν ἔργον των ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς... ἡ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀγγλοσαξονισμοῦ οἰκουμένη περιλαμβάνει τοὺς ὠκεανούς καὶ τὰς μεσημβρινὰς θαλάσσας... Πράγματι ἡ αὕτη αἰτία, ἡ ἀνάγκη, ἡ ὑπαγόρευσα τὴν πρώτην Ἑλληνικὴν Ὀλυμπιάδα, φαίνεται, ὑπαγόρευσε καὶ τὴν πρώτην ἀγγλοσαξονικὴν...».

Ἐνδεικτικὸν τῆς ἀποψῆς τῶν Ἀγγλων γιὰ τοὺς Ἀγῶνες εἶναι ὅτι ἡ Ἀγγλοσαξονικὴ Ὀλυμπιάδα ποὺ ἤθελαν νὰ διοργανώσουν θὰ χωριζόταν σὲ τρία μέρη. Ἀρχικὰ θὰ ἐτελεῖτο **διομηχανικὴ Ὀλυμπιάδα**, στὴν ὁποία θὰ παρουσιάζονταν τα διομηχανικὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐποχῆς καὶ στὴν ὁποία θὰ ἐδίδετο ἡ μεγαλύτερη ἐπιμέλεια. Κατόπιν θὰ γίνονταν **πνευματικοὶ ἀγῶνες** ὡς προαγωγοὶ τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας καὶ μουσικῆς καὶ τέλος θὰ διοργανώνονταν κάποιες ἀθλοπαιδιές, ποὺ θὰ ἀποτελοῦσαν καὶ τὸ «βαρβαρότερον» (κατὰ τὸν N. de Plume) τμήμα τῶν Ἀγώνων!

«...Τὸ σχέδιον, ὡς ἀρχήθην διεγράφη, διαιρεῖται εἰς τρία τμήματα, τὸ διομηχανικόν, τὸ πνευματικόν καὶ τὸ ἀθλητικόν. Τὸ πρῶτον τυγχάνει ὅλον ἐν τῇ ἐπιμέλειᾳ τῶν ἐργατικῶν συνδέσμων τῆς Ἀγγλοσαξονικῆς Δημοκρατίας ἐπὶ προκαταρκτικῇ παρασκευῇ διομηχανικῆς ἐκθέσεως συγκροτουμένης ἀνὰ τετραετίαν. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐπιτροπὴ ἐξ ἐργατῶν τῆς Αὐστραλίας θὰ ἐπισκεφθῇ καὶ μελετήσῃ τὴν ἐκθεσὶν τοῦ Σικάγου. Τὸ δεύτερον τμήμα συνεπάγεται τὴν ἵδρυσιν ἐπιστημονικῶν, καλλιτεχνικῶν ἀριστείων... Εἰς πάντας τοὺς ὑπηκόους τῆς Βασιλείας ἐν διαφόροις μέρεσι τῆς Αὐτοκρατορίας ἤτοι ἐν Λονδίνῳ, Σύνδεῦ, Μελβούρῳ, Ὅττάβα, Ἀκρωτηρίῳ τῆς Καλῆς Ἑλπίδος κ.λπ. Αἱ ἀποικίαι καὶ ἡ Ἀμερικὴ ἀναμφιδόλως ἀναγνωρίζουσιν ἔτι καὶ νῦν τὴν Ἀγγλίαν ὡς τὸ πνευματικὸν κέντρον τῆς φυλῆς καὶ τῆς γλώσσης, ἡ δὲ πνευματικὴ συνάφεια... Εἶναι ἀξιοπαρατήρητον ὅτι τὸ ἀθλητικόν—τὸ βαρβαρότερον τμήμα τοῦ σχεδίου—ἐφέλκνυσε τὴν πλείστην συμπάθειαν. Τὰ δραβεῖα τῶν νικητῶν δὲν θὰ συνίστανται εἰς χρῆμα, ἀλλ' εἷς τι ἀπλοῦν σῆμα, οἷον μετάλλιον, ἐπὶ παραδείγματι φέρον στέφανον ἐκ φύλλων δρυὸς καὶ περιβάλλον τὸ ὄνομα τοῦ νικητοῦ καθὼς καὶ τὸ εἶδος τοῦ ἀγῶνος καὶ τὴν χρονολογίαν...».

Ὁ ἐμπνευστής, ὁραματιστής καὶ φιλέλληνας τῆς ἀναβίωσης τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων Γάλλος βαρῶνος Πέτρος Κουμπερτέν – Pierre de Coubertin.

Οἱ Γάλλοι ἀντεπιτίθενται καὶ κόβουν τὸ νῆμα

Τὰ πράγματα ὁμως δείχνουν ὅτι οἱ Βρετανοὶ λογαρίαζαν χωρὶς τὸν ξενοδόχο, δηλαδή τὴν ἄλλη μεγάλη εὐρωπαϊκὴ δύναμη, τὴ Γαλλία. Οἱ μυστικὲς ὑπηρεσίες τῆς πάλαι ποτὲ Ναπολεόντειας αὐτοκρατορίας ὅταν πληροφορήθηκαν γιὰ τὶς προετοιμασίες τῆς Ἀγγλοσαξονικῆς Ὀλυμπιάδας ἔβαλαν ἔμπροσξ ἓνα ἄλλο σχέδιο, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ὑπεркеράσῃ σὲ πολιτιστικὸ ἐπίπεδο τὸ ἐγχείρημα τῶν Ἀγγλῶν. Οἱ Γάλλοι ξεπερνώντας τὰ ἀναδυόμενα (τότε) ἐθνικιστικὰ σύνδρομα καὶ προσεγγίζοντας οἰκουμενικώτερα τὸ μήνυμα τῆς μετάδοσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Φωτὸς ἐστρεψαν τὸ βλέμμα στὴν μικρὴ Ἑλλάδα, ποὺ ἤδη διωργάνωνε Ὀλυμπιάδα (σημ.: περίπου ἀπὸ τὸ 1850), ὅπως προαναφέραμε.

Ὁ βαρῶνος εὐπατρίδης ντὲ Κουμπερτέν ἐστάλη στὴν Ἑλλάδα, προκειμένου νὰ δώσῃ σάρκα καὶ ὀστά στὴν ἰδέα τῶν συγχρόνων Ὀλυμπιάδων, ἐνῷ παρὰ πλάηλα τὸ γαλλικὸ κράτος μὲ ἀνακοινώσεις του πρὸς τὴν παγκόσμια κοινὴ γνώμη ἀπηύθυνε θερμοὺ κάλεσμα πρὸς κάθε ἄνθρωπο, ποὺ θέλει νὰ αἰσθάνεται πολιτισμένος. «... Ἀμα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Διεθνὴς ἐν Παρισίοις Σύλλογος ὁ πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων ἐργαζόμενος ὁμοθύμως ἐψήφισεν ὅπως ἐγκαινιασθῶσιν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐν Ἀθήναις... καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Συλλόγου τούτου

καταφθάνει εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρωτεύουσαν εὐγενὴς Γαλάτης, ὁ βαρῶνος Κουμπερτέν.

» Συνήλθον τότε Τρικούπης καὶ Δραγούμης, κνέερνησις καὶ Ὀλύμπια (σημ.: πρόκειται γιὰ τὴν Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπὴ, ποὺ πρὸ τελέσεως τῶν συγχρόνων Ὀλυμπιάδων λειτουργοῦσε κανονικὰ στὴν Ἑλλάδα), καὶ ἀπεφάσισαν, ἀφοῦ ἐστάθῃ ἀδύνατον νὰ ἀναχαιτίσωσι καὶ τηλεγραφικῶς ἀκόμη τὴν εἰς Ἀθήνας κάθοδον τοῦ Ὀλυμπιομανοῦς δι' αὐτοὺς ξένου καὶ ἐθέσπισαν... **Διὰ νὰ γίνουν Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες εἰς τὰς Ἀθήνας χρειαζόμεθα δύο ἑκατομμύρια καὶ δύο ἑκατομμύρια δὲν ἔχομεν.** Εὐτυχῶς ὁ κ. Κουμπερτέν ἀπέναντι τοιαύτης “λαμπρῆς ὑποδοχῆς” δὲν ἐδειλίασεν αὐτός, πλήρης πεποιθήσεως, εἰς τὸ δυνατὸν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου, προσηλωμένος δὲ μετ’ ἀγάπης εἰς τὸ ἰδεῶδες του ἤλθεν ἐδῶ καὶ συνεννοήθη αὐτοπροσώπως μετὰ τῶν αὐτοκηρυχθέντων ἀρμοδίων καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς ἐκόντας ἄκοντας καὶ ὁμολογήσωσιν ὅτι ἔκαμναν τοὺς λογαριασμοὺς των χωρὶς τὸν ξενοδόχον καὶ ὅτι ὁ λογαριασμὸς οὗτος, ἂνεν μεταφορᾶς, ἦτο πολὺ ἐνφθηνότερος τοῦ ἐν ἀρχῇ προϋπολογισθέντος... Ἀλλὰ **τὰ ἐθραϊκὰ παζάρια πρέπει νὰ λείψουν...**». (Σημ.: Προφανὴς ὑπαινιγμὸς γιὰ τὴν ἀπὸ τὸ Ρωμαιοκρατούμενο κράτος μας διαχρονικὰ ἀντίθετη στάση ἀπέναντι στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ.)

Ὁ Κουμπερτέν ἀλλὰ καὶ ἄλλοι Γάλλοι ἐπιτετατραμμένοι ξεκίνησαν ἀρχικὰ ἐπίσημες ἐπισκέψεις σὲ μεγάλες εὐρωπαϊκὲς χῶρες, μὲ κύριο σκοπὸ τὴν γνωστοποίησιν τῆς ἰδέας τους, ποὺ θὰ εἶχε ὡς συνέπεια καὶ τὴν πνευματικὴ κατοχύρωσίν της. Κατόπιν θὰ ἐφτείαχναν ἀναλυτικοὺς καταλόγους μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀθλητῶν ποὺ θὰ προσκαλοῦνταν ἀπὸ κάθε χώρα, συνάμα δὲ καὶ τῶν μεγάλων χορηγῶν ποὺ θὰ ὑποστήριζαν οἰκονομικὰ αὐτὴν τὴ μεγάλη προσπάθεια.

«... Ὁ κ. Κουμπερτέν ἐξέθηκε... τὸ γνωστὸν ἡμῖν σχέδιον τῆς ἀναδιοργάνωσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, μετ’ εὐχαριστήσεως δὲ παρετήρησεν ὅτι ἐνθουσιωδῶς ὑπεδέχθησαν τὴν ἰδέαν καὶ οἱ Ἱταλοὶ... καὶ ἐξ Οὐγγαρίας ἔχει εὐχαρίστους εἰδήσεις ὁ κ. Κουμπερτέν... συνεννοήσεις μετὰ τοῦ κόμητος Κροky, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ συμμετοχὴ καὶ τῶν Οὐγγρων εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας...».

Εἰκ. 1. Ἀναρρίχσεις ἐπὶ κάλφῃ: ἓνα ἀπὸ τὰ καταργηθέντα ὀλυμπιακὰ ἀγωνίσματα τοῦ 1896.

αμερικανικῆς σχολῆς πάλης καὶ ἄρσης βαρῶν ποὺ ἱδρυσαν ὁ Π. Κουταλιανὸς καὶ ὁ Θ. Γεωργίου: βλ. τεύχη 251 καὶ 253 τοῦ «Δαυλοῦ») κ.ἄ.

Οἱ Γάλλοι, παρὰ τὸ ἀνταγωνιστικὸ κίνητρο ποὺ εἶχαν ἔναντι τῶν Ἀγγλῶν γιὰ τὴ δημιουργία τῶν σύγχρονων Ὀλυμπιάδων, προσέφεραν τελικὰ σημαντικὲς ὑπηρεσίες στὸν ἀνθρώπινο πολιτισμό. Ἡ γαλλικὴ γλῶσσα καθιερώθηκε ὡς ἐπίσημη τῶν Ἀγώνων μαζί με τὴν Ἑλληνικὴ, ἐνῶ ἡ Γαλλία κατάφερε ἓνα καίριο πλήγμα στὴν βρετανικὴ ἀλαζονεία.

Τὸ μεγαλύτερο μερίδιο δόξης πάντως ἀνήκει στὸν **ἀπλὸ ἑλληνικὸ λαό** τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ποὺ ἀπὸ τὸ ὑστέρημά του συνεισέφερε στοὺς λογαριασμοὺς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς γιὰ τὴ στήριξη τοῦ θεσμοῦ καὶ μετὰ τὴ συμπαράσταση βέβαια τόσο τοῦ πνευματικοῦ κόσμου ὅσο καὶ τῶν μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν μας κατ'ὀρθωσιν νὰ κάμψῃ τὴν ἀντίδραση τοῦ διαχρονικοῦ Ρωμαιοκρατούμενου κράτους μας, ποὺ ἐνδιαφερόταν μόνο γιὰ... «ἐδραϊκὰ παζάρια», ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρει ὁ τύπος τῆς ἐποχῆς (ἐνθ. ἀνωτ.).

Κωσταντῖνος Δ. Μίχος
Λεύκαρος

Ἡ παγκόσμια ἀνταπόκριση στὴ στήριξη τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ μὴ νομίζετε πὼς ἐκδηλώθηκε ἀπὸ καμμιὰ μεγάλη χώρα. Ὁ Κουμπερτέν ἐρχόμενος στὴν Ἑλλάδα ἄρχισε, μαζί με ἄλλους Ἑλληνες εὐπατρίδες, ποὺ πίστευαν στὴν ἀναβίωση τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Ἰδεώδους, τὴν ὁργάνωση τῶν Ἀγώνων καὶ τὴ συγκέντρωση χρημάτων. Ὁ ἡμερήσιος τύπος τῆς ἐποχῆς ἀπηύθυνε θερμὰ προσκλητήρια στοὺς ἔχοντας τὴ δυνατότητα οἰκονομικῆς ἐνίσχυσης τῶν ἀγώνων, ἐνῶ παράλληλα ἀναζητοῦσαν καὶ ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν τὰ σωματικὰ προσόντα νὰ ἀνταποκριθοῦν σὲ κάποιο ἀγώνισμα, χωρὶς νὰ ἀπαιτοῦν βέβαια ἐπαγγελματισμό. Ἀπὸ γειτονιά σὲ γειτονιά ἔψαχναν νὰ βροῦν ἀνθρώπους, ποὺ τοὺς περιέβαλλε κάποια φήμη σχετικὴ μετὰ τὶς σωματικὲς τοὺς ικανότητες. Ἐτσι ἀναδείχθηκε ὁ μαραθωνοδρόμος-γαλατᾶς **Σπύρος Λούης**, ὁ ἀρσιβαρίστας-κρεοπώλης **Τόφαλος** (σημ.: μαθητὴς τῆς Ἑλληνο-

ΤΑ ΠΕΝΤΕ ΑΔΕΛΦΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Τουλάχιστον τέσσερα γνήσια ἀλλὰ καὶ κάποια ἄλλα ἑτεροθαλῇ

Τὸ δόγμα τῆς «ἀειπαρθένου Μαρίας» δημιουργήθηκε ἀπὸ τὶς ἱερὲς συνόδους μετὰ τὸν 5ο μ.Χ. αἰῶνα, ὅταν παρουσιάσθηκε ἡ ἀνάγκη νὰ προσηλυτισθοῦν καὶ οἱ γυναῖκες στὴν θρησκεία, πὺν μέχρι ἐκείνη τὴν ἐποχὴ παρουσιαζόταν σὰν καθαυτὸ ἀνδροκρατούμενη. Μέχρι τότε ἦταν σὲ ὅλους πασιδὴλο καὶ ἀποδεκτὸ πὼς ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦταν ὁ μοναδικὸς υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀλλὰ εἶχε κι ἄλλους ἀδελφούς καὶ ἀδελφές. Τὸ παρὸν ἄρθρο παρουσιάζει ὅλα τὰ διασωθέντα τεκμήρια πὺν ἀναδεικνύουν αὐτὴν τὴν ἄγνωστη σήμερα ἀλλὰ ἐνδιαφέρουσα διάσταση τῆς οἰκογένειας τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Ἑβραῖος ἱστορικὸς Φλάβιος Ἰώσηπος, πὺν κάλυψε ἱστοριογραφικὰ ὅλη τὴν ἱστορικὴ περίοδο τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τὸν Ἀδραάμ μέχρι καὶ τὴν ἐποχὴ του, ἀναφέρεται στὸ κίνημα τοῦ Ἰησοῦ ἀλλὰ σὲ μιὰ μεταγενέστερη ἐποχῇ, κατὰ τὴν ὁποία καταδικάστηκε ὁ ἀδελφός του. Λέει λοιπὸν σ' ἐκεῖνο τὸ ἀπόσπασμα: «διὰ τὸ τεθνάναι μὲν Φῆστον, Ἀλδῖνον δ' ἔτι κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπάρχειν, καθίζει συνέδριον κριτῶν καὶ παραγαγὼν εἰς αὐτὸ τὸν ἀδελφὸν Ἰησοῦ τοῦ λεγομένου Χριστοῦ, Ἰάκωβος ὄνομα αὐτῷ, καὶ τινες ἑτέρους, ὡς παρανομησάντων κατηγορίαν ποιησάμενος» (Ἰώσηπος, «Ἰουδαϊκὴ Ἀρχαιολογία», βιβλ. 20, 200, 2-5).

Τὸ πὺν πάνω ἀπόσπασμα ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὸν Ὁριγένη στὸ ἔργο του «Κατὰ Κέλσου», ὅπου λέει ὅτι: «ταῦτα συμβεβηκέναι τοῖς Ἰουδαίοις κατ' ἐκδίκῃσιν Ἰακώβου τοῦ δικαίου, ὃς ἦν ἀδελφὸς Ἰησοῦ τοῦ λεγομένου Χριστοῦ, ἐπειδὴ περ δικαιοτάτον αὐτὸν ὄντα ἀπέκτειναν» (βιβλ. 1, 47, 14-17). Οἱ «Πράξεις τοῦ Ἰωάννου» ἐπίσης ἀναφέρονται σὲ ἐπιστολὴ μερικῶν Ἑβραίων τῆς Ρώμης πρὸς τὸν Δομετιανό, στὴν ὁποία σαφῶς γίνεται λόγος γιὰ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ὁποῖοι, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς καθὼς καὶ οἱ γονεῖς του καὶ ὁλόκληρη ἡ γενιά του, εἶναι Ἑβραῖοι: «υἱὸν δὲ θεοῦ καταγγέλλουσιν ἄνθρωπον ἐξ ἡμῶν αὐτῶν γεννηθέντα ὀνόματι Ἰησοῦν, οὗ οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐξ Ἑβραίων ἐξήρτηται» (3, 12-14).

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ μέσα ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια

Τὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἀδελφούς μᾶς τὸ ἀποκαλύπτουν καὶ οἱ εὐαγγελιστές. Ὁ Μᾶρκος γιὰ παράδειγμα ἐμφανίζει τὸν Ἰησοῦ νὰ διδάσκη στὴν ἰδιαίτερα του πατρίδα, καὶ συμπατριῶτες του νὰ τὸν εἰρωνεύονται λέγοντας: «οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς;» (6.3).

Στο πιό πάνω απόσπασμα βλέπουμε νά ἀναφέρεται, ἐκτός τριῶν ἀκόμη ἀρρένων καί ἀπροσδιορίστου ἀριθμοῦ θηλέων, καί ὁ Ἰάκωβος σάν ἀδελφός τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ πληροφορία αὐτή ἐνισχύεται καί ἀπό τόν Παῦλο, πού παρατηρεῖ σχετικά μέ ἓνα ταξίδι τοῦ στήν Ἱερουσαλήμ: «Ἐτερον δέ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου» («Πρὸς Γαλάτας», 1.19). Μάλιστα ὁ ἔγκυρος ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικὸς Εὐσέβιος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἰησοῦ τὴν χριστιανικὴ ἡγεσία ἀνέλαβε ὁ ἀδελφός τοῦ Ἰάκωβος: «Διαδέχεται τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῶν ἀποστόλων ὁ ἀδελφός τοῦ Κυρίου Ἰάκωβος, ὁ ὀνομασθεὶς ὑπὸ πάντων Δίκαιος» («Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», 2, 23, 4).

Ἐξ ἄλλου σφύζεται καί τὸ «Πρωτευαγγέλιον τοῦ Ἰακώβου», ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐν τούτοις, παρὰ τὸ ὅτι ὁ ἐπίσημος χριστιανισμὸς τὸ ἐνέταξε στὰ «ἀπόκρυφα», δέχεται τὴν πληροφορία ὅτι ὁ πατέρας τῆς Παναγίας ὠνομαζόταν Ἰωακείμ καί ἡ μητέρα τῆς Ἄννα. Τὸ εὐαγγέλιο λοιπὸν τοῦ Ἰακώβου προλογίζεται ὡς ἑξῆς: «Εὐαγγέλιον τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ διήγησις». Καὶ δὲν εἶναι αὐτὰ τὰ μοναδικὰ κείμενα, πού ὀνομάζουν τὸν Ἰάκωβο «ἀδελφόθεο». Τὸ ἴδιο ὑποστηρίζει καί ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καί ὁ Βασίλειος ὁ Θεολόγος καί ὁ πάπας τῆς Ρώμης Κλήμης καί πολλοὶ ἄλλοι ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς.

Ὁ δίδυμος ἀδελφός τοῦ Ἰησοῦ Θωμᾶς

Μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἦταν μόνον ὁ Ἰάκωβος. Ὁ Εὐσέβιος Καισαρείας στήν «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία» του (διβλ. 1, 13, 11, 3) μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι τὸ πραγματικὸ ὄνομα τοῦ Θωμᾶ ἦταν Ἰούδας. Ἀλλὰ καί ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἀναφερόμενος στὸν Θωμᾶ πιστοποιεῖ κι αὐτὸς τὴν πληροφορία τοῦ Εὐσεβίου. Ὅτι δηλαδή ἐκτός ἀπὸ τὸν Ἰσκαριώτη ὑπῆρχε κι ἄλλος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ μέ τὸ ὄνομα Ἰούδας: «λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης...» (14.22).

Καὶ πραγματικά: Μαθητὲς μέ τὸ ὄνομα Ἰούδας ὑπῆρξαν δύο. Ἕνας ἦταν ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης καί ἕνας δεύτερος ὁ Ἰούδας ὁ ἀδελφός τοῦ Ἰακώβου (Κατὰ Λουκᾶν, 6.16). Ποιὸς ἦταν ὅμως ὁ ἄλλος Ἰούδας, ὁ ἀδελφός τοῦ Ἰακώβου; Μά φυσικά ὁ Θωμᾶς. Ἀπλᾶ οἱ εὐαγγελιστές, εἴτε ἀπὸ παραδρομὴ εἴτε σκόπιμα, προσμετροῦν τὸν Θωμᾶ δύο φορές. Μία φορὰ σάν Θωμᾶ καί μία σάν Ἰούδα.

Διαβάζουμε στὸ εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννου: «εἶπεν οὖν ὁ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος...» (11.16) καί πιὸ κάτω: «Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος» (20.24). Κατὰ τὰ λεγόμενα δηλαδή τοῦ Ἰωάννου ὁ Θωμᾶς εἶχε τὸ παρατσούκλι «Δίδυμος». Ὅμως στὰ ἐβραϊκὰ ἡ λέξη «δίδυμος» λέγεται «ταομᾶ». Ὅποτε Θωμᾶς δὲν εἶναι τὸ πραγματικὸ τοῦ ὄνομα, ἀλλὰ ἡ ἐλληνικὴ ἀπόδοση τῆς λέξης «ταομᾶ». Ἕνας ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς, πού ὑποδηλώνει πὼς αὐτὸς εἶναι ὁ δίδυμος ἀδελφός κάποιου. Ὅμως ποίου;

Ἐκτός ἀπὸ τὸν Εὐσέβιο καί ὁ μέγας Χριστιανὸς ἀπολογητὴς Τατιανὸς ἐπίσης ὑποστηρίζει ὅτι ὁ Θωμᾶς ὠνομαζόταν Ἰούδας. Μάλιστα ἐπιμένει ὅτι ἦταν δίδυμος ἀδελφός τοῦ Ἰησοῦ. Τὸ ἴδιο ὑποστηρίζει στοὺς ὕμνους τοῦ καὶ ὁ Ἐφραίμ ὁ Σύρος, ἐνῶ τὸ «Εὐαγγέλιον τοῦ Βαρθολομαίου» ἐμφανίζει τὸν Ἰησοῦ νά χαιρετᾷ τὸν Ἰούδα ὡς ἑξῆς: «Χαῖρε καὶ σύ, δίδυμε ἀδελφέ μου, δεύτερε Χριστέ». Ἐξ ἄλλου στὸ περιστατικὸ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ στήν πατρίδα του, ὅπου ὁ Ματθαῖος ἀναφέρει τὰ ὀνόματα τῶν ἀδελφῶν του, στὰ ὀνόματα ἐκεῖνα συμπεριλαμβάνεται καί ὁ Ἰούδας (Θωμᾶς).

“Ὁμως ὁ Ἰούδας ὁ δίδυμος ἀναφέρεται καὶ σὰν ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου (τοῦ Μικροῦ) (Κατὰ Λουκᾶν, 6.16). Ὁ Ἰακώβος ὅμως, ἀπ’ ὅ,τι εἶδαμε, ἦταν «ἀδελφὸς» ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Εὐσέβιος μάλιστα μᾶς μεταφέρει τὴν πληροφορία ὅτι ὁ διώκτης τῶν χριστιανῶν Δομετιανός, γνωρίζοντας ὅτι ὁ Ἰούδας (Θωμᾶς) εἶναι ὁ δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ, διέταξε νὰ ἐξοντώσουν τὰ παιδιά του γιὰ νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ αἷμα τῶν ἀπογόνων του: «Τοῦ δ’ αὐτοῦ Δομετιανοῦ τοὺς ἀπὸ γένους Δανὶδ ἀναιρεῖσθαι προστάξαντος, παλαιὸς κατέχει λόγος τῶν αἵρετικῶν τινὰς κατηγορεῖσαι τῶν ἀπογόνων Ἰούδαν (τοῦτον δ’ εἶναι ἀδελφὸν κατὰ σάρκα τοῦ σωτῆρος), ὥς ἀπὸ γένους τυγχανόντων Δανὶδ καὶ ὥς αὐτοῦ συγγένειαν τοῦ Χριστοῦ φερόντων» (Εὐσέβιος, «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», βιβλ. 3, 19).

Σφύζονται μέχρι σήμερα καὶ οἱ «Πράξεις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ», κείμενο τὸ ὁποῖο δοῖται ἀπὸ ὁμολογίες τοῦ ἰδίου τοῦ Θωμᾶ, πὼς εἶναι δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ: «Ἰούδα Θωμᾶ τῷ καὶ Διδύμῳ» (1, 9). «Εγὼ εἰμι Ἰούδας ὁ καὶ Θωμᾶς, ἀδελφὸς δὲ αὐτοῦ εἰμι» (11, 10). «Μνημονεύετε τέκνα μου, ὃν ὁ ἀδελφός μου ἐλάλησεν ὑμῖν» (12, 1).

Τὸ ἐνδεχόμενο αὐτὸ, ὅτι δηλαδή ὁ Θωμᾶς ἦταν δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ, ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψη τὸ 1945 στὴν κωμόπολη Νάγκ Χαμαντὶ τῆς Ἀνω Αἰγύπτου ἑνὸς μοναδικῆς ἀξίας παπύρου, ὁ πρόλογος τοῦ ὁποίου λέγει: «Αὐτὰ εἶναι τὰ μυστικά λόγια πὸν εἶπε ὁ ζωντανὸς Ἰησοῦς καὶ κατέγραψε ὁ Δίδυμος Ἰούδας Θωμᾶς». Στὸ βιβλιαράκι ἐκεῖνο περιέχονται 114 ρήσεις, πὸν ἀποδίδονται στὸν Ἰησοῦ καὶ ἀναγνωρίσθηκε ὡς τὸ «Εὐαγγέλιον τοῦ Θωμᾶ».

Τὰ ἑτεροθαλῆ ἀδελφία τοῦ Ἰησοῦ

Εἶδαμε πρὶν ἀπάνω ὅτι ὁ Ἰούδας ὁ δίδυμος ἦταν ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου. Ὁμως καὶ πάλι ὑπῆρχαν δύο μαθητὲς τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὸ ὄνομα Ἰακώβος. Ἕνας ἦταν ὁ υἱὸς τοῦ Ζεδεδαίου (Κατὰ Λουκᾶν, 6.14) καὶ ὁ ἄλλος ἦταν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου (6.15). Ποιὸς ὅμως ἀπὸ τοὺς δύο Ἰακώβους εἶναι ὁ Μικρός; Ὁ υἱὸς τοῦ Ζεδεδαίου ἢ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαί-

ΔΑΥΛΟΣ		■ ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	
Παρακαλῶ ἐγγράψτε με συνδρομητὴ γιὰ τὴν περίοδο ἀπὸ/200... ἕως/200...			
☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Κανονική:	47 €	☐ Ἑτήσια Κύπρου:	73 €
☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Φοιτητική:	38 €	☐ Ἑτήσια Ἐξωτερικοῦ:	100 \$
ΟΝΟΜΑ _____	ΕΠΩΝΥΜΟ _____		
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____	T.K. _____	ΠΟΛΗ _____	
ΧΩΡΑ _____	Τηλ.: _____	E-mail _____	
Χρεώστε τὴν πιστωτικὴ μου κάρτα μὲ τὰ παρακάτω στοιχεία:			
Ἀριθμὸς Κάρτας : □□□□ - □□□□ - □□□□ - □□□□ (□□□□)			
Τριψήφιος Κωδικὸς Ἀσφαλείας			
☐ VISA ☐ MasterCard	Ἡμερ. Λήξης: _____	πὺ ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας	
ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΤΑΣ: _____		Ὑπογραφή: _____	

ου; Νὰ ἐπαναλάβουμε ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο ἦταν ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ. Ποὺ σημαίνει ὅτι ἡ Μαρία ἔκανε καὶ παιδιὰ ἢ μὲ τὸν Ζεβεδαῖο ἢ μὲ τὸν Ἀλφαῖο.

Γιὰ νὰ βοηθηθοῦμε λίγο, ἐπανερχόμαστε καὶ πάλι στὸ ἀπόσπασμα τοῦ Ματθαίου, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο ἀναφέρεται ὡς ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ Σίμων. Ὅμως τὸ ἐρώτημα παραμένει: Ποίος Σίμων; Αὐτὸς ποὺ ὁ Ἰησοῦς μετωνόμασε Πέτρο (Κατὰ Λουκᾶν, 6.14) ἢ ὁ καλούμενος Ζηλωτῆς; Ὁ Ἰώσηπος (20, 5, 2) λέει πὼς ὁ Σίμων ὁ Ζηλωτῆς σταυρώθηκε τὸ 47 μαζί μὲ τὸν ἀδελφὸ του Ἰάκωβο στὰ Ἱεροσόλυμα μὲ διαταγὴ τοῦ Τιβερίου Ἀλεξάνδρου. Ἀδελφὸς ὅμως τοῦ Ἰακώβου, υἱοῦ τοῦ Ζεβεδαίου, ἦταν ὁ Ἰωάννης (Κατὰ Λουκᾶν, 6.14) καὶ ὄχι ὁ Σίμων. Ἐπὶ πλεον ὁ Λουκᾶς στὸ 6ο κεφάλαιο τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ἀποκαλεῖ Ζηλωτὴν ὄχι τὸν Σίμωνα-Πέτρο, ἀλλὰ τὸν ἄλλο Σίμωνα, τὸν «Βαριωνᾶ» (Κατὰ Ματθαῖον, 16. 17).

Τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Διδύμου Ἰούδα «Θωμᾶ», ποὺ ἀνακαλύφθηκε τὸ 1945 στὴ Νάγκ Χαμαντί.

Ὁ συνδυασμὸς ὅλων αὐτῶν τῶν πληροφοριῶν μᾶς ὁδηγεῖ στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ σταυρώθηκαν μὲ διαταγὴ τοῦ Τιβερίου ἦταν τὰ παιδιὰ τοῦ Ἀλφαίου. Ὅποτε ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ὁ ἄλλος Ἰάκωβος (ὁ ἀποκαλούμενος Μικρὸς), ὁ υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου. Ποὺ σημαίνει ὅτι ἡ Μαρία ἔκανε παιδιὰ καὶ μὲ τὸν Ζεβεδαῖο (ὄχι τὸν Ἀλφαῖο), τὰ ὁποῖα εἶναι ἑτεροθαλῆ ἀδελφία τοῦ Ἰησοῦ.

Υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου ὅμως ἦταν καὶ ὁ Ἰωάννης. Ἄρα καὶ ὁ Ἰωάννης ἦταν ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ. Γεγονὸς ποὺ τεκμαίρεται καὶ ἀπὸ τὸ περιώνυμο περιστατικὸ τῆς σταύρωσης, ὅπου: «*Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα (τὸν Ἰωάννην), λέγει*

✂

■ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Παρακαλῶ ἀνανεῶστε τὴ συνδρομὴ μου:

☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Κανονική: 47 €	☐ Ἑτήσια Κύπρου: 73 €
☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Φοιτητική: 38 €	☐ Ἑτήσια Ἐξωτερικού: 100 \$

ΟΝΟΜΑ _____ ΕΠΩΝΥΜΟ _____
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____ Τ.Κ. _____ ΠΟΛΗ _____
 ΧΩΡΑ _____ Τηλ.: _____ E-mail _____

Χρεῶστε τὴν πιστωτικὴ μου κάρτα μὲ τὰ παρακάτω στοιχεῖα:

Ἀριθμὸς Κάρτας : □□□□-□□□□-□□□□-□□□□ (□□□)

Τριψήφιος Κωδικὸς Ἀσφαλείας

☐ VISA ☐ MasterCard Ἡμερ. Λήξης: _____ ποὺ ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας

ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΤΑΣ: _____ Ὑπογραφή: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ **ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:** Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα **FAX:** (+30) 210 33 14 997

Ἡ Παναγία μετὰ τοὺς μαθητὲς (μεταξὺ τῶν ὁποίων πέντε ἦσαν γνιοὶ τῆς) κατὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ πρωτοτόκου τῆς Ἰησοῦ. (Μινιατούρα τοῦ Συριακοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ραβουλά, Λαυρεντιανὴ Βιβλιοθήκη Φλωρεντίας.)

τῇ μητρὶ γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἰδὸν ἡ μήτηρ σου» (Κατὰ Ἰωάννην 19, 26).

“Ὅμως ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ ἦταν καὶ ὁ Σίμων: «οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος;» (Κατὰ Μάρκον, 6.3). Ὁ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς, εἴπαμε, ἦταν υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου. Ἄρα ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ὁ ἄλλος Σίμων, ὁ μετονομασθεὶς Πέτρος. Ὅμως ὁ Πέτρος ἦταν ἀδελφὸς τοῦ Ἀνδρέα: «Σίμονα, ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ» (Κατὰ Λουκᾶν, 6. 14). Ὅποτε καὶ ὁ Ἀνδρέας, πού ἦταν ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου, ἦταν ἐπίσης ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ!

Ἔτσι πέντε ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ἀδελφοὶ του. Ὁ Ἰούδας-Θωμᾶς (ὁ ὁποῖος μάλιστα ἦταν δίδυμος ἀδελφὸς του), ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ ἐτεροθαλεῖς ἀδελφοὶ του (ἀπὸ ἄλλο πατέρα, τὸν Ζεβεδαῖο) Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης.

Γιατί τὸ χριστιανικὸ ἱερατεῖο ἀποσιωπᾷ τὰ στοιχεῖα

Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἰησοῦ ἡ ἐπίσημη χριστιανικὴ Ἐκκλησία, προκειμένου νὰ διαφυλάξῃ τὸ δόγμα τῆς «ἀειπαρθένου», ἰσχυρίζεται ἐντελῶς ἀβάσιμα καὶ αὐθαίρετα ὅτι οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ προέρχονται ἀπὸ τὸν πρῶτο γάμο τοῦ Ἰωσήφ. Δηλαδή ἀπὸ ἄλλη μητέρα. Κάτι τέτοιο βέβαια δὲν θγαίνει καθόλου ἀπὸ τὰ προαναφερθέντα χριστιανικὰ κείμενα. Καὶ προσέτι ἐπειδὴ ὁ Ἰωσήφ τέλεσε τὴν «*θυσίαν τῶν πρωτοτόκων*» (ἀρχαῖο ἐβραϊκὸ ἔθιμο), ὅταν γεννήθηκε ὁ Ἰησοῦς (Κατὰ Λουκᾶν, 2.22-24), κάτι πού δὲν θὰ ἔκανε, ἂν εἶχε καὶ ἄλλα παιδιά πρὶν ἀπ’ αὐτόν. Ὁ ἐβραϊκὸς νόμος ἐπιβάλλει αὐτὴν τὴν τελετὴ μόνον γιὰ τὸν πρωτότοκο υἱό. Ἄρα ὁ Ἰησοῦς ἦταν ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ.

Ἀλήθεια πῶς γίνεται ὁ Ἰησοῦς νὰ ἔχη ἀδελφούς καὶ ἀδελφές (μᾶς τὸ ἀποκαλύπτουν ἀκόμα καὶ τὰ εὐαγγέλια αὐτὸ) καὶ οἱ ἱεράρχες μας νὰ μᾶς παρουσιάζουν τὴν μητέρα του σὰν «ἀειπαρθένο»;

Δηλαδή ὅτι παρέμεινε παρθένα καὶ μετὰ τὴν γέννηση τοῦ Ἰησοῦ; Ἐδῶ ἀκριβῶς δρῖσκεται καὶ τὸ κλειδί τῆς ὑπόθεσης. Ἀπλᾶ, ὅταν οἱ ἱεράρχες τοῦ χριστιανισμοῦ ἀποφασίσαν νὰ καθιερώσουν τὸ δόγμα τῆς «ἀειπαρθένου», φρόντισαν νὰ ἀποσιωπήσουν κάθε τεκμήριο γιὰ τὰ ὑπόλοιπα παιδιά της.

Καὶ οἱ παραχαράξεις συνεχίζονται καὶ ἀπὸ τοὺς σημερινούς μεταφραστές τῶν ἀρχαίων κειμένων. Τὸ λέμε αὐτό, διότι οἱ συντάκτες τῆς Ἀγίας Γραφῆς τῶν ἐκδόσεων Γιοβάνη, ὅπου βασιζόμε το ἄρθρο μας, προβαίνουν στὴν πιὸ κάτω «ἀλχημεία»: Τὸ σύγγραμμά τους εἶναι χωρισμένο δὲ δύο στήλες. Στὴν ἀριστερὴ στήλῃ παραθέτουν τὸ ἀρχαῖο κείμενο καὶ στὴν δεξιὰ τὴν παράφρασή του. Ἐ λοιπόν: “Ὅλα τὰ ἐδάφια πού ἀναφέρονται στοὺς ἀδελφούς τοῦ Ἰησοῦ τὰ μεταφράζουν ἀντικαθιστώντας ὅμως τὴν λέξη «ἀδελφός» μετὰ τὴν λέξη «ἐξάδελφος»! Γιὰ παράδειγμα στὸ 12ο κεφάλαιο τοῦ «Ματθαίου» λέει τὰ ἑξῆς: «Ἐν αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ...». Καὶ ἰδὸν στὴν παράπλευρη στήλῃ πῶς τὸ μετάφρασαν: «Ἐνῶ δὲ ἐξηκολούθει αὐτός—ὁ Ἰησοῦς— νὰ ὁμιλᾷ ἀκόμη πρὸς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἰδὸν ἡ μήτηρ του καὶ οἱ ἐξάδελφοί του...»!

ΔΙΚΑΖΕΤΑΙ Η ΕΡΤ Α.Ε. ΓΙΑ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΤΟΥ «Δ»

**Μία χωρίς υπογραφή και πατρότητα
μεσαιωνική απόφαση «άγνώστων»**

Τὴν 22α Ἀπριλίου ἐκδικάζεται σὲ τακτικὴ δικάσιμο, μετὰ ἀπὸ δύο ἀναβολές, ἐνώπιον τοῦ Πολυμελοῦς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἀγωγή τοῦ «Δαυλοῦ», τὴν ὁποία τὸ περιοδικὸ εἶχε καταθέσει τὸ Μάρτιο τοῦ 2002 διὰ τοῦ δικηγόρου του στὴν ἀρμόδια Δικαστικὴ Ἀρχὴ κατὰ τῆς ΕΡΤ Α.Ε. γιὰ τὰ ποινικὰ ἀδικήματα πού ἡ Κρατικὴ Τηλεόραση διέπραξε εἰς βάρος τοῦ Περιοδικοῦ, μὲ τὴν παράνομη ἀπόφασή της νὰ ἀπαγορεύῃ καὶ στοὺς τρεῖς διαύλους τῆς ET1, NET καὶ ET3 τὴ μετάδοση διαφημιστικοῦ μηνύματός μας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ αἰτιολογικὸ πὺν ἐπικαλέσθηκε, γιὰ νὰ θεμελιώσῃ τὴν πράξιν αὐτὴ λογοκρισίας τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Ἑρευνας.

Ὅπως θὰ θυμῶνται οἱ ἀναγνώστες μας, ἡ Κρατικὴ Τηλεόραση λογόκρινε καὶ «ἔκοψε στὸν ἄέρα» πληρωμένο διαφημιστικὸ μῆνυμά μας, πὺν προέβαλλε τὰ εὐρήματα προσφάτων ἀνασκαφῶν τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων Sinn, Brodersen, Siewert καὶ Ebert στὴν Ὀλυμπία, στὰ ὁποία καταγράφονται Ὀλυμπιάδες καὶ ὀλυμπιονίκες ἀγῶνων, πὺν οἱ Ἑλλήνες τελοῦσαν γιὰ 350 χρόνια ἐκτὸς νόμου μετὰ τὴν ἀπαγόρευσίν τους καὶ τὴν ἰσοπέδωσιν τῆς Ὀλυμπίας ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς (βλέπε τεύχη 229, Ἰανουαρίου 2001 καὶ 230, Φεβρουαρίου 2001). Στὸ αἰτιολογικὸ τῆς ἀπίστευτης αὐτῆς λογοκρισίας μεσαιωνικῆς μορφῆς, τὸ ὁποῖο, σημειωτέον, οὐδεὶς ἐκ τῆς ΕΡΤ Α.Ε. ὑπογράφει, ἀναφέρεται ὅτι τὸ διαφημιστικὸ μας μῆνυμα (τὸ πληρὲς κείμενό του δημοσιεύθηκε στὸ τεῦχος 230) «ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ» καὶ ὅτι «μπορεῖ νὰ δημιουργηθοῦν ἐντυπώσεις ὅτι οἱ Ὀλυμπιακοὶ <τοῦ 2004> κινῶνται σὲ πλαίσια ἐκτὸς νόμου»! Προδήλως μὲ τὴν ἀπαγόρευσιν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτοὺς (πίσω ἀπὸ τοὺς ὁποίους κρύβονται ἄλλες σκοπιμότητες) ἐπιφέρεται βαρεὶα ἠθικὴ βλάβη κατὰ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐκδότη καὶ τοῦ κύρους ἐνὸς πολιτιστικοῦ περιοδικοῦ, πὺν ἐπὶ 20 χρόνια ἔχει δώσει σκληρὸν ἀγῶνα γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ (βασικὸς θεσμὸς τοῦ ὁποίου εἶναι οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες) καὶ δυσφήμισή του ὡς μέσου ἐνημερώσεως ἀλλὰ καὶ βαρεὶα ὑλικὴ ζημία του.

Ἀντιδράσεις κατὰ τῆς λογοκρισίας καὶ τοῦ αἰτιολογικοῦ της

Ἡ πρωτοφανὴς αὐτὴ πράξιν (ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπίστευτο «αἰτιολογικὸ») τῆς Κρα-

τικῆς Τηλεόρασης εἶχε προκαλέσει πολλές ἀντιδράσεις, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ μετάδοση τῆς εἰδησιῆς ἀπὸ ραδιοφωνικοὺς καὶ τηλεοπτικοὺς σταθμοὺς τοῦ Καναδᾶ καὶ τῶν ΗΠΑ, μὲ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον τοῦ Κρατικοῦ Δικτύου Τηλεόρασεως τῆς Γερμανίας. Στὴν Ἑλλάδα ἀντιδράσεις σημειώθηκαν ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε., συλλόγους καὶ ἰδιῶτες, ποὺ πληροφορήθηκαν τὰ συμβάντα ἀπὸ τὴ δημοσίευση τοῦ σχετικοῦ Δελτίου Τύπου στὴν ἠλεκτρονικὴ τοποθεσία (site) τοῦ «Δ» στὸ Διὰ-δίκτυο (βλ. τεῦχος 230).

Τὰ δημοσιεύματα τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων

Σταχυολογοῦμε κατωτέρω μερικὰ ἀπὸ τὰ δημοσιεύματα τοῦ ἀθηναϊκοῦ Τύπου, ποὺ ὑπέπεσαν στὴν ἀντίληψή μας:

Ἡ «Ἀθηναϊκὴ» στὸ φύλλο τῆς τῆς 18ης Ἰανουαρίου προέβαλε τὴν ὑπόθεση μὲ σχόλιό τῆς ἐντὸς πλαισίου ὡς ἑξῆς:

“Μεσαιωνικὴ λογοκρισία ἀπὸ τὴν ΕΡΤ

«Λογοκρισία μεσαιωνικοῦ τύπου»(!) ἀποδίδει στὴν ΕΡΤ Α.Ε. τὸ περιοδικὸ «Δαυλὸς» μὲ ἀφορμὴ ἄρνηση τῆς κρατικῆς ραδιοτηλεόρασης νὰ προβάλλῃ διαφημιστικὸ μῆνυμα τοῦ περιοδικοῦ, ποὺ ἀναφέρεται σὲ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα ποὺ μαρτυροῦν τὴν τέλεση Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, ἀκόμη κι ὅταν εἶχαν ἀπαγορευθῇ ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς! Ἡ ἄρνηση τῆς κρατικῆς ραδιοτηλεόρασης νὰ προβάλλῃ τὸ σχετικὸ τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ, ποὺ βασίζεται –σύμφωνα μὲ τὴ γνωμοδότηση τῶν νομικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΕΡΤ Α.Ε. (!)– στὴν «ἀρχὴ διαφύλαξης, προαγωγῆς καὶ διάδοσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παράδοσης ποὺ διέπουν τὶς ἐκπομπές της», δὲν ἀποκλείεται νὰ φέρῃ ἀντιμέτωπὴ τὴν κρατικὴ ραδιοτηλεόραση μὲ τὸ περιοδικὸ μέσα στὶς δικαστικὲς αἵθουσες. Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς κρατικῆς ραδιοτηλεόρασης κοινοποίησαν στὸ περιοδικὸ «Δαυλὸς» τὴν ἀπόφασή τους νὰ διακόψουν τὴν προβολὴ τοῦ σχετικοῦ μηνύματος, ἐπικαλούμενοι σχετικὴ γνωμοδότηση τῶν νομικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΕΡΤ, στὴν ὁποία ἀναφέρεται ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν κείμενη νομοθεσία (ἄρθρο 3, παρ. 2 Ν. 1/30/1987) οἱ ραδιοτηλεοπτικὲς ἐκπομπές τῆς ΕΡΤ Α.Ε. διέπονται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ διαφύλαξης, προαγωγῆς καὶ διάδοσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παράδοσης. Σύμφωνα μὲ τοὺς νομικοὺς τῆς κρατικῆς ραδιοτηλεόρασης λοιπὸν «ἡ ΕΡΤ μπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ τὴ μετάδοση ὁποιασδήποτε διαφήμισης ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι ἀντίθετὴ μὲ αὐτὲς τὶς ἀρχές». Ἡ γνωμοδότηση τῆς νομικῆς ὑπηρεσίας τῆς ΕΡΤ ὅμως «διερευνᾷ» τὶς ἐπιπτώσεις ἀπὸ τὴ μετάδοση καὶ δημοσίευση τοῦ συγκεκριμένου ἱστορικοῦ ντοκουμέντου καὶ στὴ σύγχρονη πραγματικότητα. Ὅπως ἀναφέρουν οἱ νομικοὶ τῆς ΕΡΤ, «μὲ τὴν προτεινόμενη διαφήμιση μπορεῖ νὰ δημιουργηθοῦν ἐντυπώσεις στὸ τηλεοπτικὸ κοινὸ ὅτι ἡ ὁργάνωση καὶ διεξαγωγὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων κινοῦνται σὲ πλαίσια ἐκτὸς νόμου(!) καὶ τοῦτο σὲ μία περίοδο ποὺ ἡ χώρα μας ἔχει ἀναλάβει διεθνεῖς δεσμεύσεις γιὰ τὴ διοργάνωση τῆς Ὀλυμπιάδας τοῦ 2004»! Κατὰ συνέπεια –καταλήγει ἡ γνωμοδότηση τῶν νομικῶν τῆς ΕΡΤ – «συντρέχει νόμιμη περίπτωση ἄρνησης μετάδοσης τῆς παραπάνω διαφήμισης»... Οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλὸς» θεωροῦν ὅτι τὸ σχετικὸ αἰτιολογικὸ τῆς ΕΡΤ ἀποτελεῖ «ψευδὲς πρόσχημα, πίσω ἀπὸ τὸ ὁποῖο κρύβονται ἄλλες

σκοπιμότητες», τονίζοντας ότι ἡ σχετικὴ γνωμοδότηση πὺν τοὺς κοινοποιήθηκε δὲν φέρει τὴν ὑπογραφή κανενὸς ἐκ τῶν ὑπευθύνων της. Οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ περιοδικοῦ, κάνοντας λόγο γιὰ “μεσαιωνικοῦ τύπου ἔλεγχου τῆς ἐλευθερίας τῆς ἔρευνας καὶ τοῦ λόγου”, ἐπιφυλάσσονται νὰ προδοῦν σὲ ὅλες τὶς νόμιμες ἐνέργειες καὶ νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ ἔνδικα μέσα «γιὰ τὴν ἠθικὴ προσβολὴ τοῦ κύρους του καὶ τὴν ὑλικὴ βλάβη πὺν ἐπέφερε στὰ συμφέροντά του ἡ ἀπόφαση τῆς EPT». 99

- Ἡ «Ἐλευθεροτυπία» τῆς 18ης Ἰανουαρίου ἔγραφε τὰ ἀκόλουθα:

“Γύρισε πίσω διαφήμιση ἡ EPT

Μπορεῖ ἡ EPT νὰ ἔχη λόγους, ὥστε νὰ φοβᾶται ἀκόμη καὶ τὸν ἴσκιό της, εἰδικὰ σὲ θέματα πὺν ἀφοροῦν στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες (ἐκτὸς τῆς πολιτικῆς διάστασης τῆς ὑπόθεσης ἔχει καὶ κοτζάμι ἐγχείρημα κάλυψης καὶ παραγωγῆς μπροστά της), ἀλλὰ νὰ «κόβη» καὶ διαφημίσεις, πὺν φοβᾶται ὅτι οἱ Ἕλληνες τηλεθεατὲς δὲν θὰ καταλάβουν τὸ κατὰ τ’ ἄλλα θετικὸ μῆνυμά τους; Ποιὰ διαφήμιση γύρισε πίσω μετὰ πανικοῦ; Αὐτὴν τοῦ ἱστορικοῦ περιοδικοῦ «Δαυλός», ὅπου μὲ ἐμφανὲς πνεῦμα εἰρωνείας καὶ σαφῆ ἐρευνητικὴ τάση τόνιζε: «Στὸν “Δαυλὸ” πὺν κυκλοφορεῖ: Οἱ Ἕλληνες συνέχισαν τὴν “ἐκτὸς νόμου” τέλεση τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων γιὰ 300 χρόνια μετὰ τὴν ἀπαγόρευσίν τους καὶ τὴν ἰσοπέδωση τῆς ἀρχαίας Ὀλυμπίας ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς. Τὰ πρόσφατα εὐρήματα Γερμανῶν ἀρχαιολόγων στὴν Ὀλυμπία, πὺν ἀνατρέπουν τὴν Ἱστορίαν. Στὸν “Δαυλὸ” πὺν κυκλοφορεῖ, τὸ περιοδικὸ τῆς πρωτοποριακῆς ἱστορικῆς ἔρευνας». Καὶ τί ἀπάντησε ἡ EPT; Ὅτι «μὲ τὴν προτεινόμενη διαφήμιση μπορεῖ εὐλόγα νὰ δημιουργηθοῦν ἐντυπώσεις στὸ κοινόν, ὅτι ἡ ὁργάνωση καὶ διεξαγωγὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων κινοῦνται σὲ πλαίσια ἐκτὸς νόμου καὶ τοῦτο σὲ μία περίοδο πὺν ἡ χώρα μας ἔχει ἀναλάβει διεθνεῖς δεσμεύσεις γιὰ τὴ διοργάνωση τῆς ἐπόμενης Ὀλυμπιάδας τοῦ 2004. Καὶ μάλιστα σὲ συνδυασμὸ καὶ μὲ τὴν πρωτοβουλία τῆς χώρας μας νὰ διοργανώσῃ παράλληλα μὲ τὸ ἀγωνιστικὸ μέρος τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων καὶ Πολιτιστικὴ Ὀλυμπιάδα καὶ μὲ σκοπὸ ἀκριβῶς τὴν προαγωγὴ καὶ διάδοση τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς παράδοσης». Καὶ ἐνεργοποίησε τὴ διάταξη τοῦ 1730/87, πὺν τῆς ἐπιτρέπει νὰ ἀρνήται τὴ μετάδοση ὅποιουδήποτε διαφήμισης (καὶ ἄλλων προγραμμάτων) πὺν δὲν διέπονται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς διαφύλαξης, προαγωγῆς καὶ διάδοσης τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς παράδοσης. Καὶ ἡρέμησε... 99

- Ἡ «Βραδυνή» τῆς 19ης Ἰανουαρίου ἔγραψε ἐντὸς πλαισίου τὰ ἑξῆς:

“Ἱστορία καὶ «Δαυλός»

Ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Δαυλός», πὺν ἀσχολεῖται μὲ τὴν πρωτοποριακὴ ἱστορικὴ ἔρευνα, λάδαμε δελτίο τύπου ὅπου ἀναφέρεται ὅτι στὸ τρέχον τεῦχος του δημοσιεύεται ἄρθρο μὲ θέμα τὰ πρόσφατα εὐρήματα τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων Sinn, Brodersen, Siewert καὶ Ebert στὴν Ἀρχαία Ὀλυμπία, στὰ ὁποῖα μαρτυρεῖται τέλεση Ὀλυμπιάδων καὶ μετὰ τὴν ἀπαγόρευση τῶν Ἀγῶνων καὶ τὴν ἰσοπέδωση τῆς Ὀλυμπίας ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς. Τὸ κείμενο αὐτὸ λοιπόν, πὺν ἀφωροῦσε στὴ συγκεκριμένη ἔρευνα, δὲν μεταδόθηκε ἀπὸ τὰ τρία

κρατικά κανάλια NET, ET1 και ET3, με τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι «ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Παράδοση».

Τὸ περιοδικὸ θεωρεῖ, ὅτι τὸ δικαιολογητικὸ «ἀποτελεῖ ψευδὲς πρόσχημα, πίσω ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀποκρύπτονται ἄλλες σκοπιμότητες». Καταγγέλλει ἐπίσης τὴν πράξη τῆς EPT ὡς «βάρβαρη πράξη λογοκρισίας τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης καὶ μεσαιωνικοῦ τύπου ἔλεγχου τῆς ἐλευθερίας τῆς ἔρευνας καὶ τοῦ λόγου».

Ἀπὸ πλευρᾶς ET3 σὲ ἀνακοίνωση μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρεται, ὅτι σύμφωνα μὲ τὸ νόμο «ἡ EPT μπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ τὴ μετάδοση ὁποιασδήποτε διαφήμισης». Ἐξηγεῖται στὴ συνέχεια, ὅτι ἡ σχετικὴ διαφήμιση σύμφωνα μὲ τὴν ἀποψη τῆς EPT «μπορεῖ εὐκολὰ νὰ δημιουργήσῃ ἐντυπώσεις ὅτι ἡ διεξαγωγὴ καὶ ὁργάνωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων κινοῦνται σὲ πλαίσια ἐκτὸς νόμου καὶ τοῦτο σὲ μία περίοδο πού ἡ χώρα μας ἔχει ἀναλάβει διεθνεῖς δεσμεύσεις γιὰ τὴ διοργάνωση τῆς ἐπόμενης Ὀλυμπιάδας». »

Δημήτρης Ι. Λάμπρου

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Οπως προαναφέραμε, ἡ Κρατικὴ Τηλεόραση εἶχε ἀπαγορεύσει παρανόμως καὶ στὰ τρία κανάλια τῆς (ET1, NET, ET3) τὴ μετάδοση διαφημιστικοῦ μηνύματος τοῦ «Δαυλοῦ» γιὰ τὴν ἔρευνα τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων Ulrich Sinn, P. Siewert, Joachim Ebert καὶ Kai Brodersen, οἱ ὁποῖοι διενήργησαν πρόσφατα ἀνασκαφὲς στὴν ἀρχαία Ὀλυμπία καὶ ἀνακάλυψαν εὐρήματα, πού ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ Ἕλληνες συνέχισαν τὴν τέλεση ἐκτὸς νόμου Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων καὶ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσίν τους ἀπὸ τὸν Βυζαντινὸ αὐτοκράτορα Θεοδοσίῳ Α' μὲ τὸ γνωστὸ Διάταγμά του τὸ 392 μ.Χ. καὶ τὴν κατόπιν ἐντολὴς τῆς Βυζαντινῆς ἐξουσίας ἰσοπέδωση τῆς ἀρχαίας Ὀλυμπίας ἀπὸ τὸν ἐκχριστιανισθέντα Γότθο Ἀλάριχο τὸ 396 μ.Χ. Ἡ σχετικὴ ἔρευνα, διεξαχθεῖσα στὴ Γερμανία ἀπὸ τὸν ἐκεῖ συνεργάτῃ τοῦ «Δ» κ. Ν.Σ. Ἀσπιώτῃ, εἶχε δημοσιευθῇ ἐν μέρει στὸ τεῦχος μας 229 τοῦ Ἰανουαρίου καὶ συνεχίσθηκε καὶ στὸ τεῦχος 230, στηριζόμενη ἀποκλειστικὰ στὶς δημοσιευθεῖσες στὴ γερμανικὴ διβλιογραφία (πού ἀναφέρεται στὸ τ. 230, σ. 14703) ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις τῶν προαναφερθέντων Γερμανῶν ἀρχαιολόγων.

Τὸ ἱστορικὸ τοῦ ἀπίστευτου αὐτοῦ συμβάντος ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀμέσως μετὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ τεύχους Ἰανουαρίου 2001 παραδώσαμε (καταβάλλοντας ταυτόχρονα καὶ τὸ ζητηθὲν μέρος τῆς συνολικῆς δαπάνης, δηλ. 300.000 δρχ., **ποσὸν τὸ ὁποῖο, σημειωτέον, παρὰ τίς αἰτήσεις μας, ἡ Ε.Ρ.Τ. συνεχίζει ἕως σήμερον νὰ παρακρατῇ παρανόμως!**) στὰ ἀρμόδια «Τμήματα Μάρκετινγκ καὶ Διαφήμισης» τῆς ET1, τῆς NET καὶ τῆς ET3 ἀνὰ μία «κόπια» τοῦ διαφημιστικοῦ μηνύματος, τὸ πλήρες κείμενο τοῦ ὁποίου εἶχε ὡς ἑξῆς:

«Στὸν “Δαυλὸ” πὺν κυκλοφορεῖ:

»Οἱ Ἕλληνες συνέχισαν τὴν “ἐκτὸς νόμου” τέλεση Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων γιὰ 300 χρόνια μετὰ τὴν ἀπαγόρευσίν τους καὶ τὴν ἰσοπέδωση τῆς Ὀλυμπίας ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς.

»Τὰ πρόσφατα εὐρήματα τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων, ποὺ ἀνατρέπουν τὴν Ἱστορία.

»Στὸν «Δαυλὸ» ποὺ κυκλοφορεῖ, τὸ περιοδικὸ τῆς πρωτοποριακῆς ἱστορικῆς ἔρευνας».

Συμφωνήθηκε, ἡ διαφήμιση νὰ μεταδίδεται καθημερινὰ ἐπὶ μία ἐβδομάδα, ἀρχίζοντας καὶ στὰ 3 κανάλια τὴν Δευτέρα 15 Ἰανουαρίου 2001. Πράγματι τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἡ ET3 μετέδωσε κανονικὰ κατὰ τὴ συμφωνία (δύο φορές) τὸ μήνυμα, ἀλλὰ ἡ ET1 καὶ ἡ NET δὲν τὸ μετέδωσαν. Τὴν ἐπομένη ἐπικοινωνήσα μὲ τοὺς διευθυντὲς Διαφημίσεως τῆς NET (ὁ ὁποῖος μοῦ ἀπάντησε ὅτι λόγω μιάς ἐκπομπῆς ἀφιερωμένης στὸν ἀποθανόντα ἠθοποιὸ Κ. Ρηγόπουλο ἡ μετάδοση τῆς διαφήμισης τοῦ «Δ» ἀναβλήθηκε γιὰ τὴν ἐπομένη) καὶ τῆς ET1 (ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε ὅτι «ὑπάρχει κάποιον κώλυμα»). Στὴν συνέχεια ἐπικοινωνήσα μὲ τὸν προϊστάμενο τοῦ Τμήματος Διαφημίσεως τῆς ET3, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε ὅτι ἔλαβε ἐντολὴ νὰ διακόψῃ τὴν μετάδοση· καὶ ὅταν τοῦ ζήτησα μία ὑπεύθυνη ἀπάντηση, μοῦ ἔστειλε μέσῳ τηλομοιτύπου τὸ ἀκόλουθο διαβιδαστικὸ (σὲ φωτοτυπία):

FROM : ERT 3 ADV	PHONE NO. : 031299555	Jan. 16 2001 01:13PM P1
EPT-3 Ἑλληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Τρία Τμήμα Διαφήμισης - Marketing Ἀγγελάκη 2, 546 21 Θεσσαλονίκη, Τηλ.: 299.505, 299.506, 299.509, Φακ: 299.555 E-mail: ert3mktg@comnetlink.gr		
Θεσσαλονίκη, 16 Ἰανουαρίου 2001		
ΠΡΟΣ: ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΔΑΥΛΟΣ» ΥΠΟΨΗΝ: κας Λάμπρου Κα Λάμπρου Σας ἐκσυνάπτω τὴ γνωμοδότηση τῶν νομικῶν υπηρεσιῶν τῆς EPT A.E., βάσει τῆς ὁποίας εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ διακόψουμε τὴν προβολὴ τοῦ διαφημιστικοῦ σας προγράμματος. Με ἐκτίμηση ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΠΑΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ		

Ὡς δεύτερη σελίδα τοῦ τηλομοιτυπικοῦ ἐγγράφου τῆς ET3 ἀκολουθοῦσε τὸ ἀνυπόγραφο κείμενο, ποὺ δημοσιεύεται (σὲ φωτοτυπία) στὴν ἐπόμενη σελίδα.

Ζήτησα ἀμέσως τὴ Νομικὴ Ὑπηρεσία τῆς EPT A.E. «Μετὰ μυρίων βασάνων» δέχθηκε νὰ μιλήσῃ μαζί μου ὁ ἐπικεφαλὴς τοῦ Νομικοῦ Τμήματος τῆς EPT A.E. κ. Κωστόπουλος (τηλ. 6066839 / ἔσωτ. 131), ὁ ὁποῖος παραδέχθηκε ὅτι γνώριζε τὴν ὑπαρξὴ τοῦ κειμένου αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν δέχθηκε νὰ ἀπαντήσῃ στὶς ἐρωτήσεις μου: ἂν γνώριζε ὅτι τὸ διαφημιστικὸ «σποτ» δὲν ἀναφέρεται στὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 2004 ἀλλὰ σὲ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα χρονολογούμενα μετὰ τοῦ 400 καὶ τοῦ 741 μετὰ Χριστόν, ὅτι δὲν «ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τίς ἀρχές τῆς διαφύλαξης,

FROM : ERT 3 ADU

PHONE NO. : 031299555

Jan. 16 2001 01:14PM P2

15/01/2001 14:28

Σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 1730/1987) οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές της ΕΡΤ-Α.Ε. διέπονται -μεταξύ άλλων- από την αρχή της διαφύλαξης, προαγωγής και διάδοσης του Ελληνικού Πολιτισμού και της Ελληνικής παράδοσης. Με βάση τον ίδιο νόμο η ΕΡΤ μπορεί να αρνηθεί την μετάδοση οποιασδήποτε διαφήμισης και οφείλει να μην μεταδίδει διαφημίσεις, οι οποίες είναι αντίθετες με τις αρχές που διέπουν τις εκπομπές της.

Με την προτεινόμενη διαφήμιση μπορεί εύλογα να δημιουργηθούν εντυπώσεις στο τηλεοπτικό κοινό ότι η οργάνωση και διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων κινούνται σε πλαίσια εκτός νόμου και τούτο σε μία περίοδο που η χώρα μας έχει αναλάβει διεθνείς δεσμεύσεις για την διοργάνωση της επόμενης Ολυμπιάδας του 2004. Και μάλιστα, σε συνδυασμό και με την πρωτοβουλία της χώρας μας να διοργανώσει, παράλληλα με το αγωνιστικό μέρος των Ολυμπιακών Αγώνων και Πολιτιστική Ολυμπιάδα, με σκοπό ακριβώς την προαγωγή και διάδοση του Ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής παράδοσης.

Η προτεινόμενη διαφήμιση μπορεί να θεωρηθεί ότι έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές που διέπουν τις ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές της ΕΡΤ-Α.Ε. και ειδικότερα την αρχή της διαφύλαξης, προαγωγής και διάδοσης του Ελληνικού Πολιτισμού και της Ελληνικής παράδοσης, όπως παραπάνω αναφέρθηκε.

Κατά συνέπεια συντρέχει νόμιμη περίπτωση άρνησης της μετάδοσης της παραπάνω διαφήμισης.

Ἡ ἀνυπόγραφη ἀπόφαση ἀγνώστου πατρότητος, μετὴν ὁποῖα διατάχθηκε ἡ λογοκρισία εἰς βάρος τοῦ «Δ». Ὅλα τὰ ἀρμόδια στελέχη τῆς ΕΡΤ Α.Ε. ἐρωτηθέντα δήλωσαν ὅτι ἀγνοοῦν ποιὸς συνέταξε τὸ ἀνωτέρω ἐλαίσχυνο ἔγγραφο.

προαγωγῆς καὶ διάδοσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ», ὅτι ἡ ἀπαγόρευση τῆς μεταδόσεως ἀποτελεῖ κρούσμα βάρβαρης λογοκρισίας τῆς ἱστορικῆς ἔρευνας ἀπὸ τὴν Κρατικὴ Τηλεόραση τῆς Ἑλλάδος κ.λπ. καὶ τέλος ὅτι διαπράττονται μὲ τὴν ἀπαγόρευση αὐτὴν πιθανῶς ποινικὰ καὶ ἀστικὰ ἀδικήματα. Μοῦ εἶπε μόνο, ὅτι **ἡ Νομικὴ Ὑπηρεσία δὲν ἀποφάσισε τὴν ἀπαγόρευση.**

Στὴ συνέχεια ζήτησα νὰ μιλήσω μὲ τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς ΕΡΤ Α.Ε. καὶ ἐξηγήσα στὴ γραμματέα του ὅ,τι εἶπα καὶ στὸ νομικὸ σύμβουλο. Μοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι ὁ κ. Γενικός θὰ μοῦ τηλεφωνήσῃ, ἀλλὰ μέχρι σήμερα οὐδεὶς μοῦ ἔκανε τὴν τιμὴ αὐτῇ.

Τέλος στὶς ἀρχὲς Νοεμβρίου τοῦ 2002, ὅταν σύμφωνα μὲ τὸ νόμο μὲ συνάντησε ἐν ὄψει τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως στὶς 20 Νοεμβρίου 2002 (ἐκδίκαση ἡ ὁποία ἀνεβλήθη ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἀντιδίκου ΕΡΤ Α.Ε.) ἡ δικηγόρος - νομικὸς σύμβουλος τῆς Ἑταιρείας κ. Ἀδριανὴ Παπαδριανοῦ, μοῦ δήλωσε ὅτι ἡ διοίκηση τῆς ΕΡΤ Α.Ε. δὲν δέχεται κανένα συμπίδασμό.

Δημήτρης Ι. Λάμπρου

Ἀθήνα, 17 Ἰανουαρίου 2001

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ὁ «Δαυλὸς» καταγγέλλει ὅτι διαφημιστικὸ «σπὸτ» γιὰ ἄρθρο ποὺ δημοσιεύεται στὸ τρέχον τεῦχος του μὲ θέμα τὰ πρόσφατα εὐρήματα τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων Sinn, Brodersen καὶ Ebert στὴν ἀρχαία Ὀλυμπία, στὰ ὁποῖα μαρτυρεῖται τέλεση Ὀλυμπιάδων καὶ μετὰ τὴν ἀπαγόρευση τῶν ἀγώνων καὶ τὴν ἰσοπέδωση τῆς Ὀλυμπίας ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς, δὲν μεταδόθηκε ἀπὸ τὰ τρία κανάλια τῆς κρατικῆς τηλεόρασης ΕΤ1, ΝΕΤ καὶ ΕΤ3, μὲ τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι «ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Παράδοση».

Ὁ «Δαυλὸς» αὐτονόητα θεωρεῖ ὅτι τὸ αἰτιολογικὸ αὐτὸ ἀποτελεῖ ψευδὲς πρόσχημα, πίσω ἀπὸ τὸ ὁποῖο κρύπτονται ἄλλες σκοπιμότητες, γι' αὐτὸ καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν ὑπευθύνων τῆς ΕΡΤ Α.Ε. ὑπογράφει τὸ σχετικὸ κείμενο ποὺ κοινοποιήθηκε στὸ Περιοδικό.

Ἐπιπροσθέτως ὁ «Δαυλὸς» καταγγέλλει τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τῆς ΕΡΤ Α.Ε., ἡ αὐτῶν ποὺ πράγματι τὴν ἐλέγχουν, ὡς βάρβαρη πράξη λογοκρισίας τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης καὶ ὡς μεσαιωνικοῦ τύπου ἔλεγχου τῆς ἐλευθερίας τῆς ἔρευνας καὶ τοῦ λόγου.

Ὁ «Δαυλὸς» ἐπιφυλάσσεται νὰ προδῇ στὶς νόμιμες ἐνέργειες καὶ νὰ χρησιμοποιοῦ ἔνδικο μέσα κατὰ τῆς καταγγελλόμενης πράξεως γιὰ τὴν ἠθικὴ προσβολὴ τοῦ κύρους του καὶ τὴν ὕλική βλάβη ποὺ ἐπέφερε στὰ συμφέροντά του ἡ ἀπόφαση ἀλλὰ καὶ τὸ αἰτιολογικὸ ποὺ ἐπικαλεῖται γι' αὐτὴν ἡ ΕΡΤ Α.Ε.

Γιὰ τὸν «Δαυλὸ»

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Ἐκδότης-Διευθυντὴς

Συνημμένα:

- 1) Ἡ ἀπαγορευτικὴ γνωμάτευση τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς ΕΡΤ Α.Ε.
- 2) Τὸ κείμενο τῆς ἀπαγορευθείσας διαφήμισης.
- 3) Ἕνα ἀντίτυπο τοῦ τεύχους τοῦ «Δ», ὅπου ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα γιὰ τὶς Ὀλυμπιάδες.

[Γιὰ τὴν ἐκδίκαση καὶ τὴν ἀπόφαση ἐπὶ τῆς ἀπίστευτης αὐτῆς ὑποθέσεως θὰ ἐνημερώσουμε τοὺς ἀναγνώστες μας σὲ ἐπόμενα τεύχη μας.]

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ «Δ» ΠΟΥ ΛΟΓΟΚΡΙΝΕ Η ΕΡΤ Α.Ε.

1. (Τεύχος 229, Ιανουάριος 2001, σσ. 14623-14627)

Οί Έλληνες συνέχισαν τὶς Ὀλυμπιάδες γιὰ τρεῖς αἰῶνες μετὰ τὴν ἀπαγόρευσὶ τους ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΓΕΡΜΑΝΩΝ

Μὲ τὴν πολὺτομη πρόσφατη ἐργασία τοῦ Γερμανοῦ ἀρχαιολόγου Emil Kunze “Berichre über die Ausgrabungen in Olympia”, τὸ πρόσφατο ἐπίσης ἔργο τοῦ Achtmann “Olympia und seine Festspiele”, τὴν ἔρευνα τοῦ Β. Λεονάρδου «Ἡ Ὀλυμπία» κ.ἄ. ἔχομε μία πλήρη εἰκόνα τοῦ πῶς ἦταν στὴν ἀρχαιότητα ὁ χῶρος τῆς Ὀλυμπίας καὶ τοῦ τρόπου διεξαγωγῆς τῶν ἀρχαίων Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Οἱ πληροφορίες τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς καὶ χρονογράφους μᾶς εἶχαν πείσει ὅτι οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες εἶχαν σταματήσει μετὰ τὴν βίαιη ἀπαγόρευσὶ τους ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Θεοδοσίον Α΄ τῷ 393 μ.Χ. Τῷ 395 ἐπὶ ἦλθαν κατὰ τῶν ἱερῶν ναῶν ὁ Ἀλάριχος μὲ τοὺς Γότθους καὶ ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει κατεστράφη ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες καὶ χριστιανοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Θεοδοσίου Β΄ (426 μ.Χ.).

Οἱ ἀνασκαφές τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ὅμως ἔδειξαν μία τελείως διαφορετικὴν εἰκόνα. Ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Ulrich Sinn, ὁ ὁποῖος ἡγέται τῶν ἀνασκαφῶν τὰ τελευταῖα ἔτη, εὔρε πλάκα χαλκοῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα νικητῶν τοῦ 4ου, 5ου καὶ 6ου αἰῶνος μ.Χ.! Ὁ ἴδιος βεβαιώνει ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλα στοιχεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν ἐσταμάτησαν τοὺς ἀγῶνες καὶ ἀδιαφόρησαν γιὰ τὰ διατάγματα καὶ τὰ μέτρα βίαιης καταστολῆς τῶν χριστιανῶν αὐτοκρατόρων, ὅσο σκληρὰ καὶ νὰ ἦσαν. Οἱ ναοὶ ἔκλεισαν, οἱ ἀγῶνες ὅμως συνεχίσθηκαν μέχρι τοῦλάχιστον τῷ 620 μ.Χ.!

Ἀκόμη τονίζει, ὅτι ἀπὸ τίς τελευταῖες ἐρευνες ἔχομε πλῆθος νέων πληροφοριῶν περὶ τοῦ τρόπου ζωῆς τῶν ἀθλητῶν, τῶν θαυμασιῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἀγώνων ἐν Ὀλυμπίᾳ, οὕτως ὥστε δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολή, ἐὰν ἐλέγαμε ὅτι θὰ τὰ ἐξήλευναν καὶ οἱ σημερινοὶ ἀθλητές.

Τὴν εἰδηση αὐτὴν, τὴν ὁποία ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος τὴν χαρακτηρίζει ὡς μία τῶν σπουδαιοτέρων τοῦ αἰῶνος καὶ τὴν ὁποία μέχρι στιγμῆς ἡ γερμανικὴ τηλεόραση παρουσίασε δύο φορές (τὴν πρώτη κατὰ τὴν διάρκεια τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων στὴν Αὐστραλία, ὑπὸ μορφήν ταινίας μικρᾶς διάρκειας μὲ τὴν ἱστορία τῶν ἀγώνων στὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν δεύτερη τὴν 10.11.00, σὸν δίαυλο ZDF, δευτεροκρατικὸ κανάλι, ἐκπομπὴ Aspekte, ὥρα 22.15). Ἐγίνε ἐπίσης μία μεγάλης διάρκειας ἐκπομπὴ στὸ ραδιόφωνο. Ἐν Ἑλλάδι, ἀπ’ ὅσα γνωρίζω, οὔτε καν

ἀκούσθηκαν οἱ ἀνακαλύψεις αὐτὲς (ποὺ εἶναι σημαντικώτατες γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς σκληρῆς ἀντιστάσεως τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν καταστροφῶν τοῦ πολιτισμοῦ τους) ἀπὸ τὰ μέσα ἐνημερώσεως!

Νικόλαος Σταμ. Ἀσπιώτης

Μουσικοσυνθέτης, Wolfsburg, Γερμανία

2. (Τεῦχος 230, Φεβρουάριος 2001, σσ. 14697-14703)

«Τὸ ἔδαφος τῆς Ὀλυμπίας φαίνεται ὅτι εἶναι ἀνεξάντλητο»· μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ἀρχίζει τὸ ἄρθρο τοῦ ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος J. Ebert στὴν γερμανικὴ ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίδα περὶ τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀρχαιότητος «Nikephoros» σχετικῶς μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν στὴν Ὀλυμπία. Ἐνδείξεις περὶ τῆς συνέχειας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ἕως τὸν 5ο καὶ 6ο μ.Χ. αἰῶνα ὑπῆρχαν καὶ πρὶν. Τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1994 κατὰ τὶς ἀνασκαφές τῶν νοτιοδυτικῶν κτισμάτων εὐρέθηκε πεταμένη σ' ἓνα κανάλι ἀποχετεύσεως μία πλάκα ἐξ ὀρειχάλκου, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιγραφὴ δικαίως χαρακτηρίσθηκε ἐντυπωσιακὴ καὶ προκάλεσε θόρυβο. Ἐπὶ τῆς πλάκας ἀναφέρονται ὀνόματα ὀλυμπιονικῶν ἐκ τῆς μητροπολιτικῆς Ἑλλάδος (Ἀθηνῶν, Θεσπιῶν κ.ἄ.) καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Σμύρνης, Τρωάδος, Τενέδου, Σάρδεων κ.ἄ.), οἱ ὅποιοι ἦσαν μέχρι σήμερα ἀγνωστοί, καὶ συγκεκριμένως νικητῶν τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ τετάρτου μ.Χ. αἰῶνος, δηλαδὴ ἀθλητῶν μιᾶς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποία, ὅπως μέχρι σήμερα ἐπιστεῦετο, οἱ ἀγῶνες εἶχαν σταματήσει νὰ τελοῦνται.

Ἡ ἄποψη περὶ συνέχειας τῶν δραστηριοτήτων καὶ ἰδρύσεως ὀλυμπιακῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μετὰ τὸ ἔτος τῆς καταστροφῆς (ἐπιδρομὴ τῶν Γόθων τοῦ Ἀλαρίχου κατόπιν ἐντολῆς τῶν Βυζαντινῶν τῷ 396 μ.Χ.) τοῦ Γερμανοῦ ἀρχαιολόγου Ult. Sinn («Antike Welt» 26, 1995, σελ. 155) τώρα δικαιώνεται.

Ἡ πλάκα ἔχει διαστάσεις ὕψους 75 καὶ πλάτους 40 ἐκ. Οἱ ἀρχικὲς διαστάσεις ὅμως ἦσαν μεγαλύτερες, διότι τὸ ἀριστερὸ καὶ τὸ ἄνω μέρος τῆς εἶναι δυστυχῶς κατεστραμμένα. Ἡ ἐπιγραφὴ διακρίνεται γιὰ τὴ διαφορετικὴ ὀρθογραφία τῶν αὐτῶν λέξεων (πράγμα ποὺ ἀποδεικνύει ὅτι χαράχθηκε σὲ διαφορετικούς χρόνους ἀπὸ διαφορετικούς γραφεῖς) καὶ τὴν χρῆση βραχυγραφιῶν.

Στὸ κάτω μέρος τῆς ἐπιγραφῆς ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῶν: Εὐκαρπίδου Ἀθηναίου παγκρατιαστοῦ, σγ' (290ῆ) Ὀλυμπιάς (=381 μ.Χ.) καὶ Ζωπύρου Ἀθηναίου πυγμάχου, σγα' (291ῆ) Ὀλυμπ. (=385 μ.Χ.). Ἡ ἐπιγραφὴ ὄχι μόνον ἀναφέρει κατάλογο νικητῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ἀλλὰ καὶ φωτίζει τοὺς ἀγῶνες μὲ πληροφορίες μιᾶς περιόδου σκοτεινῆς μέχρι σήμερα. Οἱ ἐπιγραφόμενες χρονολογίες εἶναι οἱ κάτωθι:

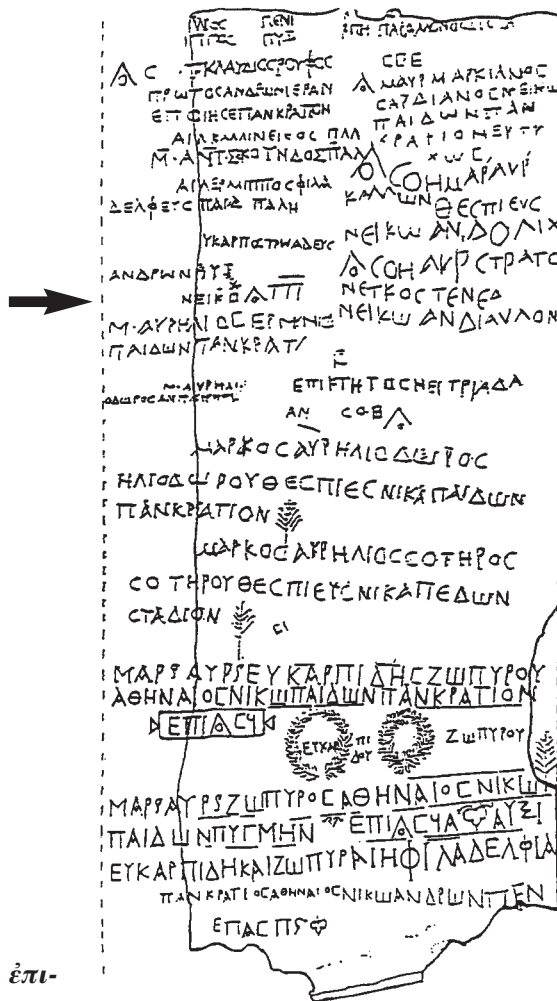
188ῆ Ὀλ. = 28 π.Χ. (δεύτερη σειρὰ δεξιὰ), 275ῆ Ὀλ. = 321 μ.Χ. (τρίτη σ. δεξιὰ), 278ῆ Ὀλ. = 333 μ.Χ. (δὶς, ἐνάτη σ. καὶ δωδεκ. δεξιὰ), 279ῆ Ὀλ. = 337 μ.Χ. (δεκάτη ἐδδ. σ. δεξιὰ), 286ῆ Ὀλ. = 365 μ.Χ. (τριακοστὴ τρίτη σ.), 290ῆ Ὀλ. = 381 μ.Χ. (εἰκοστὴ ἔκτη σ.), 291ῆ Ὀλ. = 385 π.Χ. (τριακοστὴ σ.). **Ἡ δωδεκάτη σειρὰ ἀναφέρει τὴν ΠΠ' (380ῆ) Ὀλυμπιάδα (=741 μ.Χ.).**

Ὑπερφυσικοῦ μεγέθους ἀρχαϊκὴ μαρμάρινη κεφαλὴ τῆς μεγίστης θεᾶς τῶν Ἑλλήνων Ἥρας μὲ ἀσυνήθη ζωηρότητα βλέμματος, πού βρέθηκε στὴν Ὀλυμπία σὲ παλαιότερες ἀνασκαφές τῶν Γερμανῶν. Χρονολογικὰ ἀνήκει στοὺς περὶ τὸ 600 π.Χ. χρόνους. Ὁ Πausanias εἶδε ὁλόκληρο τὸ μεγαλοπρεπές ἄγαλμα τὸν 2ο αἰῶνα μ.Χ., 800 χρόνια μετὰ τὴν φιλοτέχνησή του, καὶ τὸ περιγράφει στὰ «Ἡλιακά» του ὅπως ἦταν, προτοῦ οἱ φανατικοὶ τοῦ χριστιανισμοῦ τὸ καταστρέψουν: Τὴ μύτη του τὴν ἔχουν ἀκρωτηριάσει μὲ κοπίδι, ἐνῶ ἔχουν καταφέρει σφυριές κατὰ τῆς γνάθου, τῶν ζυγωματικῶν, τοῦ ἀριστεροῦ αὐτιοῦ, τοῦ στέμματος καὶ τῆς κόμης καὶ ἔχουν συντρίψει τὸ δεξιὸν αὐτί.

*Ἡ ἡμικατεστραμ-
μένη ἐνεπίγραφη
χάλκινη πλάκα,
πὺ οἱ Γερμανοὶ
ἀρχαιολόγοι ἀνε-
κάλυψαν μέσα σ'
ἓναν ὑπόνομο στήν
ἀρχαία Ὀλυμπία.
Μεταξὺ τῶν ὀνομά-
των τῶν ὀλυμπιο-
νικῶν πὺ ἀναγρά-
φονται ἀναφέρεται
ὁ Μάρκος Αὐρή-
λιος Ἑρμῆνιος, νι-
κητὴς στὸ ἀγώνι-
σμα τοῦ παγκρατί-
ου παίδων στήν ΤΠ
(=380ῇ) Ὀλυμπιά-
δα (= 741 μ.Χ.),
δηλ. 350 χρόνια
μετὰ τὴν ἀπαγό-
ρευση τῶν Ὀλυ-
μπιακῶν καὶ τὴν
καταστροφὴ τῆς
Ὀλυμπίας ἀπὸ
τοὺς φανατικούς
τοῦ Χριστιανισμοῦ.*

Καθαρογραφία τῆς ἐπιγραφῆς ἀπὸ τὸν Ἑμπερτ.

Οἱ Ρωμαῖοι εἶχαν σεβασθῇ τὸν θεσμό

Ὁ Ulf. Sinn σημειώνει ὅτι οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες ἔδειξαν μεγάλο σεβασμὸ πρὸς τὸν πολιτισμὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ στὰ ἔθιμα καὶ τίς παραδόσεις τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Ὑπῆρχαν ἑλληνορωμαϊκὲς οἰκογένειες πλουσίων, οἱ ὁποῖες ἱδρυν ἱερά, θέατρα, πολιτιστικὰ σωματεῖα κ.λπ. π.χ. ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς καὶ ἡ σύζυγός του Ρήγιλλα χρηματοδότησαν τὴν κατασκευὴ πλήθους λουτρῶν καὶ τὰ ἔργα ὑδρεύσεως τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν ἐπισκεπτῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ (2ος αἰὼν μ.Χ.), ἢ ἡ οἰκογένεια Vettuleni, ἡ ὁποία σχετίζεται ἐπὶ δύο αἰῶνες (2ος - 1ος αἰὼν π.Χ.) μὲ τὸ ἱερὸ τοῦ Διὸς· πολλὰ μέλη τῆς οἰκογένειας ἦταν ἀθλητές, ἱερεῖς, ἱδρυτὲς (Lucius Vettulenus Laetus) καὶ ἡσχολοῦντο μὲ τὸ ἐμπόριο μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ κεντρικῆς Ἰταλίας.

Οἱ ἀπαγορεύσεις καὶ τὰ διατάγματα τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορα Θεοδοσίου Α' (391/392 μ.Χ.) δὲν ὑπῆρξαν ἀποτελεσματικὰ· οἱ Ἕλληνες ἔδειξαν

	[]μιος πέντ. [Φίλι?]ππος πυξ	ρ.[..]. [ρπῆ] Παράμονος π. σγά. σοε'
	['Ολ. σ '] Τ. Κλαύδιος 'Ρούφος [πρώ]τος ἀνδρῶν ιερᾶν 5 [ἐπ]οίησε πανκράτιον.	'Ολ. Μ. Αὐρ. Μαρκιανὸς Σαρδιανὸς νεικῶ παίδων παν- κράτιον εὐτυ- χῶς
	[Αἰ]λ. Καλλίνεικος πάλ. [Μ. 'Α]ντ. Σεκούνδος πάλ.	'Ολ. σση' Μαρ. Αὐρ. Κάλλων Θεσπιεὺς 10 νεικῶ ἀν. δόλιχ.
10	[]υκαρπος Τρωαδεὺς [ἀνδρῶν?] πυξ [.]	'Ολ. σση' Αὐρ. Στρατό- νειας Τενέδ. νεικῶ ἀν. διάυλον
15	→ [ν]εικ[.] 'Ολ. ΤΠ [Μ. Αὐρῆ]λιος 'Ερμῆνιο[ς]? [παίδων?] πανκράτ.	
	[.]?	15
	[Μ.Α]ῖρ. 'Ηλι- 'Επικτήτος νει. τριάδα [ὄδωρος ἀν. πα]γκρά[τ.] ἀν.*** σοθ' 'Ολ.	
	[] Μᾶρκος Αὐρ. 'Ηλιοδῶρος ['Ηλιοδ]ώρου Θεσπιε <ὕ> νικᾷ παίδων 20 [πανκρ]άτιον [] Μᾶρκος Αὐρήλιος Σότηρος [Σοτῆ]ρου Θεσπιεὺς νικᾷ πέδων [σταδι]ον	
25	[Μᾶρ.] Αὐρ. Εὐκαρπίδης Ζωπύρο[ν] ['Αθ]ηναί[ος] νικῶ παίδων πανκράτιον [ἐ]πὶ 'Ολ. σφ'. Εὐκαρ πί- Ζωπύρου δου	
30	[Μᾶρ. Α]ὐρ. Ζώπυρος 'Αθηναῖος νικῶ [παίδ]ων πυγμῆν ἐπὶ 'Ολ. σθα'. αὔξι, [Εὐκαρ]πίδης καὶ Ζώπυραι, ἡ φιλαδελφία. Πα]γκράτιος 'Αθηναῖος νικῶ ἀνδρῶν πέν. vac. ἐπ' 'Ολ. σπς'. vac.	

**Ἀπόδοση τῆς ἐπι-
γραφῆς με τυπογραφι-
κούς χαρακτήρες ἀπο-
τὸν Ἑμπερτ:**
**Στῇ 12ῃ σειρᾷ (σημει-
ώνεται με δέλος) ἡ
ἀνα-γραφή: «Ολ. ΤΠ»
(=ἽΟλυμπιάς 380ή,
δηλ. 741 μ.Χ.)!**

ἀδιαφορία. Θεοδοσίος ὁ Β' μετὰ σαράντα ἔτη προσπάθησε με πιὸ σκληρὰ μέτρα, καὶ ἴσως νὰ ἐπέτυχε τὴν διακοπὴ τῶν τελετῶν στὰ ἱερὰ καὶ τοὺς ναοὺς, ὅχι ὅμως καὶ τὴν διακοπὴ τῶν ἀγώνων, παρ' ὅλο ποὺ κτίσθηκε λίγο ἀργότερα χριστιανικὸς ναὸς μέσα στὸν ἀθλητικὸ χῶρο.

Κατὰ τοὺς κατοπινοὺς αἰῶνες τὸ ἱερὸ τοῦ Διὸς δὲν χρησιμοποιήθηκε ὡς λατρευτικὸς χώρος ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, ἀλλὰ οὔτε καὶ ὡς χριστιανικὸς ναός, ἐνῶ οἱ ἐγκαταστάσεις, τὰ λουτρά καὶ οἱ παροχὲς ὕδατος χρησιμοποιήθηκαν. Οἱ Ἕλλη-νες εἶδαν τὴν ἔλευση-ἐπιβολὴ τοῦ καινούργιου Θεοῦ ὡς τὴν διακωμώδηση τοῦ «νέου Ἡρακλέους». Μέχρι τὸ τέλος τοῦ βου αἰῶνος οἱ κάτοικοι τῆς Ὀλυμπίας συνέχισαν τὸν δίο των κανονικὰ καὶ εἶχαν ἐμπορικὲς συναλλαγὲς με τὶς νήσους τοῦ Αἰγαίου, ἀλλὰ ὁ κίνδυνος αἰφνιδιασμοῦ ἀπὸ τοὺς Γότθους, Βανδάλους καὶ Σλαύους ἐκ τῆς Ἀδριατικῆς, καθὼς καὶ οἱ πλημμύρες τοῦ Κλαδέου, παραποτάμου τοῦ Ἀλφειοῦ, ἐν Ἠλείᾳ ἀποτελοῦσαν ἀπειλή. Ἀργότερα τὰ ἐρείπια τῶν οἰκιῶν των κοντὰ στὸν Κρόνιο λόφο θάφτηκαν στὴν ἄμμο. Οἱ κάτοικοι ὅμως ἔμειναν καὶ

ἀντιστάθηκαν, προσπαθώντας νὰ διασώσουν τὶς παραδόσεις τους καὶ τὸν πολιτισμό τους.

Ὁ Ulr. Sinn δίνει τὸν ἐξῆς χρονολογικὸ πίνακα σχετικὰ μὲ τὰ ἱερὰ τῆς πόλεως τῆς Ὀλυμπίας:

- 3000-2500 π.Χ. Οἰκισμοὶ μεταξὺ Ἀλφειοῦ καὶ Κρονίου λόφου.
- Περὶ τὸ 1100 π.Χ. Ἰδρυση ἱεροῦ καὶ ἴσως μαντείου πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Γαίας.
- Περὶ τὸ 1000 π.Χ. Λατρεία τοῦ Διὸς· βωμοὶ πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος, τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Πέλοπος.
- 8ος αἰὼν π.Χ. Μέλος τοῦ γένους τῶν μάντεων τῆς Ὀλυμπίας συνοδεύει Ἑλληνες στὴν Σικελία, ὅπου ἰδρύουν τὶς Συρακοῦσες [...].
- 3ος αἰὼν μ.Χ. Σεισμὸς δημιουργεῖ καταστροφὴς στὰ ἱερὰ καὶ τοὺς ναοὺς· ἄμεσες ἐπισκευὲς καὶ ἀνέγερση νέων κτηρίων ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους ἐπάρχους.
- 4ος αἰὼν μ.Χ. Συνεχὴς ροὴ ἐπισκεπτῶν ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ Ρώμη πρὸς Ὀλυμπίαν· τὸ 38 μ.Χ. νικητὴς στὴν πυγμαχία Ζώπυρος ὁ Ἀθηναῖος (385 μ.Χ.).

Οἱ Βυζαντινοὶ χτίζουν ἀπὸ τὰ μάρμαρα στρατῶνες...

• 391/2 μ.Χ. Ὁ αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου Μέγας Θεοδόσιος ὁ Α΄ διατάσσει τὴν ἀπαγόρευση τῶν ἀγώνων καὶ τὸ κλείσιμο τῶν ναῶν (βλ. «Δ», τ. 229).

• 5ος, 6ος αἰὼν μ.Χ. Στρατιῶτες τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας ἐγκαθίστανται στὴν πεδιάδα τοῦ Ἀλφειοῦ· ἀπὸ τὰ μάρμαρα τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς κατασκευάζουν στρατῶνες...

Τὸ βασικὸ συμπέρασμα τὸ ὁποῖο ἐξάγεται ἀπὸ τὰ παραπάνω εἶναι ὅτι ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν παρέχονται καινούργια στοιχεῖα περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Οἱ ναοὶ μπορεῖ νὰ ἔκλεισαν μετὰ τὰ διατάγματα τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ἀλλὰ οἱ ἀγῶνες συνεχίσθηκαν «ἐκτὸς νόμου». Ὡς καλύτερη ἀπόδειξη ἔχομε τὴν εὗρεθείσα ἐπιγραφή.

Μέχρι πρό τινος διασώζοντο ὀνόματα ὀλυμπιονικῶν ὡς τὸ ἔτος 269 μ.Χ. Ἡ ἐπιγραφή εἶναι στὸ ἀριστερὸ καὶ ἐπάνω μέρος κατεστραμμένη· πιθανῶς νὰ ἀναφέρονταν καὶ ἄλλα ὀνόματα νικητῶν μετέπειτα περιόδων. Ἐξ ἄλλου οἱ νικητὲς οἱ ὁποῖοι ἐτιμῶντο δὲν ἀνεγράφοντο τὴν ἴδια χρονιά (ἢ συγκεκριμένη ἐπιγραφή καλύπτει διάστημα πέντε αἰώνων). Ἴσως κάποια καινούργια στοιχεῖα στὸ μέλλον δώσουν περισσότερο φῶς σ' αὐτὸ τὸ σοδαρὸ ἱστορικὸ ζήτημα.

Σχετικὴ βιβλιογραφία:

1. Ulrich Sinn, *Die Stellung der Wettkämpfe im Kult des Zeus Olympios*, «Nikephoros» (Zeitschrift für Sport und Kultur im Altertum) 4, 1991, Weidmann/Hildesheim.
2. Ulrich Sinn, *Olympia - Kult, Sport und Fest in der Antike*, München 1996.
3. P. Siewert, *Eine Bronze - Urkunde mit Elischen Urteilen*, 10, Olympia - Bericht, Berlin 1981.
4. Joachim Ebert, *Zur neuen Bronzeplatte mit Sierersinschriften aus Olympia* (Inv. 1148), «Nikephoros» 10, 1997, Weidmann/Hildesheim 1998.
5. Joachim Ebert, *Die beschriftete Bronzeplatte, «Nikephoros»* 7, 1994, Weidmann/Hildesheim 1995.
6. Kai Brodersen, *Antike Stätten am Mittelmeer*, Stuttgart 1999.
7. MDAIA (Mitteil. Deutsch. Archäol. Inst. Athen).

Νικόλαος Σταμ. Ἀσπιώτης

Wolfsburg, Γερμανία

«DELETE»

Τὰ τελευταῖα δέκα μὲ δεκαπέντε χρόνια, ἀπὸ τότε πὺ οἱ ὑπολογιστὲς (computers) μπῆκαν γιὰ τὰ καλὰ στὴ ζωὴ μας—μὰ καὶ δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε χωρὶς αὐτοὺς, ὅπως ὁ ἠλεκτρονισμός, τὸ αὐτοκίνητο ἢ τὸ τηλέφωνο— παρουσιάστηκε δυναμικὰ στὸν καθημερινὸ μας ὀρίζοντα μία λέξη «δόμῃ» καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ/τὸ **Delete**.

Τὶ σημαίνει στὰ Ἀγγλικά **delete**; Ἀπλᾶ σημαίνει διαγράφω, ἐξαλείφω ὡς ρῆμα καὶ ὡς οὐσιαστικὸ σημαίνει διαγραφή ἢ ἐξάλειψη. Τὸ ἐλληνικὸ γλωσσικὸ ὀπλοστάσιο χάρισε καὶ αὐτὴν τὴ λέξη στὴν παγκόσμια σήμερα ἀγγλικὴ γλῶσσα καὶ μὲ ἓνα πάτημα τοῦ κουμπιοῦ ὅλα διαγράφονται καὶ ὅλα ἐξαλείφονται, πρᾶγμα πὺ δὲν μπορούσαμε νὰ τὸ κάνουμε στὸ παρελθόν.

Ἡ λέξη ἔγινε ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ ρῆμα **δηλέομαι** πὺ σημαίνει δλᾶπτω, καταστρέφω. Ἀπὸ τὸ ρῆμα τοῦτο ἔγινε τὸ **δηλητήριο**, πὺ ἡ ἀρχικὴ του μορφὴ εἶναι ἐπίθετο. Λέμε δηλητήριο φάρμακον (=δλᾶθερό φάρμακο) καὶ ἀργότερα διαγράφηκε τὸ φάρμακο καὶ τὸ ἐπίθετο ἔμεινε μόνο του καὶ ἔγινε οὐσιαστικὸ, τὸ δηλητήριο. Ἔτσι ἔγινε καὶ μὲ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο (σχολεῖο τοῦ δήμου/λαοῦ)] καὶ ἀφοῦ θγάλαμε τὸ σχολεῖο, ἔμεινε μόνο του **Δημοτικὸ**. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ Γραμματικὴ Τέχνη, ἔμεινε μόνο του τὸ ἐπιθετικὸ οὐσιαστικὸ **Γραμματικὴ**, πὺ οἱ Ἀγγλοι τὴν κάναμε **Grammar** καὶ ὅποιοι ἤξερε γραμματικὴ ἔλαμπε μὲ τὶς γνώσεις του καὶ ἔγινε ἡ λέξη **Glamour** καὶ ἔμεῖς σήμερα τὴν λέμε γκλάμορ καὶ ἀφήσαμε τὶς δικές μας, **αἶγλη** καὶ **γοητεία**.

Ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ **δηλητήριο** μέσφ τῶν Λατινικῶν ἔγινε τὸ ἀγγλικὸ ρῆμα **delete** (προφέρεται ντιλίτ) = διαγράφω καὶ τὸ ἐπίθετο **deleterious** = δλᾶθερός, ὀλέθριος. Ὅλα τὰ ἀγγλικά λεξικά τὸ ἐπιβεβαιώνουν μὲ ὑπερηφάνεια: «From the Greek δηλητήριος = noxious = δλᾶθερός».

Στοὺς ὑπολογιστὲς τῆς σήμερον —καλύτερα θὰ ἦταν ἂν τοὺς λέγαμε λογισμητὲς— τὸ ρῆμα **delete** ἔχει τὴν τιμητικὴ του, μιᾶς καὶ τοῦ ἀφιερῶσαμε μία ἀθάνατη θέση καὶ τοῦ κάναμε νέο εἰδικὸ ἠλεκτρονικὸ κλειδί, τὸ delete key στὸ πληκτρολόγιο. Πατᾶς αὐτὸ τὸ κουμπὶ καὶ διαγράφεις γράμματα, λάθη πὺ ἔκανες ἀκόμη καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν στὴν ὁθόνη τοῦ ὑπολογιστῆ σου. Κάθε δευτερόλεπτο πὺ περνάει χιλιάδες —ἂν ὄχι ἑκατομμύρια— ἄτομα στὸν κόσμο πατοῦν τὸ κουμπὶ delete. Μπορεῖς νὰ διαγράψης ἓνα φάκελο δεδομένων = **delete a text, delete a short cut** κ.λπ. Δηλαδὴ εἶναι σάν νὰ δίνης δηλητήριο σ' ὅλα αὐτὰ καὶ ἐξαφανίζονται. Ἀλλὰ ἐὰν ὅλα αὐτὰ τὰ ἔρριξες στὸν κάλαθο τῶν ἀχρήστων μόνο καὶ ὄχι στὸν ὀχετό, μπορεῖς νὰ τὰ ἀποκαταστήσης μὲ τὸ **restore a deleted file**, γιὰτὶ εἶναι... μισοφάρμακωμένα.

Τὸ ρῆμα delete, ἂν καὶ ἐξαφανίξη καὶ διαγράφη τὰ πάντα σήμερα στὴν ἠλεκτρονικὴ μας ἐποχὴ, ὀρίζεται σὲ γενεσιουργὸ κατάστασι, μιᾶς καὶ γεννᾷ καὶ παράγει νέες λέξεις, φράσεις, ἐκδοχὲς στὴν Ἀγγλικὴ καὶ εἶναι ἀγνωστο πὺ θὰ φτάση. Ὅλα τὰ ἠλεκτρονικά παιχνίδια, προγράμματα ἢ ἀκόμη καὶ στρατηγικά σχέδια ἔχουν τὴν ἀρχὴ τοῦ delete key.

Πολὺ ἀποτελεσματικὸ λοιπὸν τὸ ἐλληνικὸ **δηλητήριο φάρμακον**. Μόνο πὺ τὰ σωτήρια φάρμακα δὲν λειτουργοῦν ἔτσι. Ἀλλὰ οἱ ἀγγλόφωνοι ἀπὸ ἐδῶ ἔκαναν τὸ νέο θεολογικὸ δόγμα τῆς soteriology (σωτηριολογία;). Λέτε νὰ ἀνακαλύψαμε τὸ σωτήριο κλειδί, πὺ στὰ ἀγγλικά θὰ ὀνομάζεται soterio key; Ἡ παγκόσμια σωτηρία τῆς ἀγγλικῆς γλῶσσας κατορθώνεται μόνο μὲ τὸ γλωσσικὸ ὄχημα τῆς ἐλληνικῆς.

Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος

Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παιδεία» Μελοδούνης

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Σμυρνιοί Ποιητές

“Ενας όμορφος ειρηνικός κόσμος, ελληνικός, άπλωνόταν στις ιωνικές ακτές ως τις άρχες του παρελθόντος αιώνας. Μιά άλλη Ελλάδα (έξω απ’ το πλιάτσικο, τον έπαρχιωτισμό και τους μεγαλοϊδεατισμούς του ρωμέικου κρατιδίου), που παρά τον όθωμανικό και ύστερα τουρκικό ζυγό βρήκε διέξοδο στην οικονομική πρόοδο και την πνευματική άνθηση. Κέντρο του ιωνικού ελληνισμού ήταν ή αγαπημένη και ελληνικώτατη Σμύρνη, μια πόλη που τίποτε δεν είχε να ζηλέψει απ’ τις μεγάλες ευρωπαϊκές πόλεις της εποχής της. Πριν την καταστροφή του 1922 οί τέχνες και τὰ γράμματα έφτασαν στο άπόγειό τους και τίποτε δεν προμήνυε τον έπερχόμενο όλεθρο. Κι ύστερα όλα έγιναν ματωμένο κύμα, χαμένες πατρίδες...

Αυτό το νέο έργο του συνεργάτη μας Γιώργου Πετρόπουλου έρχεται να συγκεντρώσει και έτσι να διασώσει το έργο των ξεχασμένων και άγνώστων, πλην όμως σπουδαίων Σμυρνιων ποιητών. Ποιήματα που έξυμνούν τη ζωή, τον έρωτα, την Ελλάδα. Η έκφρασή τους δέ φανερώνει την ευγένεια και το ήθος των δημιουργών τους. Κι αυτό το πόνημα του Γ. Πετρόπουλου, όπως και όλες οί προηγούμενες μελέτες του, άξίζουν επαίνων, διότι φωτίζουν πραγματικά άγνωστες πλευρές της νεοελληνικής πνευματικής δημιουργίας.

Παν. Α. Κουβαλάκης

ΔΗΜΗΤΡΑ ΛΙΑΤΣΑ, Τὰ ψέματα για την Ελλάδα

• Γιατί το σύμπλεγμα που ώθει τον άνθρωπο σε αίμομξία φέρει το όνομα του Οιδίποδος, του τραγικού ήρωος που ξεκάθαρα δηλώνει πως δεν είχε ποτέ καμιά τέτοια πρόθεση;

• Γιατί τὰ νοσήματα που μεταδίδονται με την συνουσία φέρουν το όνομα της μεγάλης Όλύμπιας Θεάς Αφροδίτης;

• Γιατί ενώ οί Έλληνες ήταν οί μόνοι στην Ιστορία που προσπάθησαν να ελαφρύνουν τον άπάνθρωπο διεθνή θεσμό της δουλείας και σε πολλές περιπτώσεις το κατώρθωσαν έμπρακτα, ώστόσο είναι οί μόνοι που επικρίνονται πως διατηρούσαν δούλους;

ΟΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στο τ. 266, Φεβρ. 2004, σελ. 17436 ο κ. Δημ. Π. Δημόπουλος σχολιάζει δύο άρθρα μας δημοσιευμένα στον «Δ», που αναφέρονται σε χρονολογήσεις μας βάσει αστρονομικών στοιχείων αρχαίων γραπτών. Λέγει ότι σ’ αυτά έχουν παρεισφύσει μικρά λάθη μας, που προκάλεσαν μεγάλες αποκλίσεις στα συμπεράσματά μας. Τὰ σφάλματα που λέγει ότι κάναμε τὰ αιτιολογεί με την δική του έκδοχή, ότι ανατολή (άπλανους) άστέρος σε αρχαία γραπτά είναι ή έσπερινή και όχι ή κατά το λυκανγές, όπως γράφαμε εμείς. Την έκδοχή του όμως αυτή ο κ. Δ.Π.Δ. δεν την τεκμηριώνει· δεν αναφέρει από ποιά αρχαία γραπτά προκύπτει τούτο. Αντιθέτως ο Ήσιόδος («Έργα και Ημέραι», στίχ. 387) γράφει ότι οί Πλειάδες μετά την 40ήμερη απόκρυψή τους «φαίνονται τὰ πρώτα [...]» («πρωτοεμφανίζονται [...]»)· ή πρώτη εμφάνιση των Πλειάδων στον ετήσιο κύκλο μετά την απόκρυψή τους, δηλαδή ή ανατολή τους, παρουσιάζεται τώρα στην Άθήνα το λυκανγές της 23ης Μαΐου και όχι την 7η Νοεμβρίου που γράφει ο σχολιαστής μας στην 1η παράγραφο των σχολίων του. Έπίσης ο Όμηρος (Ίλιάς, Χ27) λέγει για τον Σείριο «ὅς ὅα τ’ ὁπώρας εἰσιν [...]», και προφανώς έννοει ότι μετά την μακράν άπουσία του από τον οὐρανὸ (απόκρυψή του), «εἴρεται τὸ φθινόπωρο». Αυτό τώρα συμβαίνει στην Άθήνα το λυκανγές περί τὰ μέσα Αὐγούστου. Υπάρχουν και άλλα παραδείγματα αρχαίων γραπτών, τὰ όποια παραλείπομε χάριν συντομίας.

Ήλλά και βάσει της άνωτέρω δικής του έκδοχης ἄς μᾶς επιτρέψει ο κ. Δ.Π.Δ. να τοῦ επισημάνουμε τὰ

• Γιατί κατηγορείται ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα πὼς ἄφηνε ἀμόρφωτες τὶς γυναῖκες, ἐνῶ ἐκείνη εἶναι ποὺ δίδαξε σ' ὅλο τὸν κόσμο τὰ ἀγαθὰ τῆς σοφίας καὶ ὑπῆρξε ἀμείλικτος ἐχθρὸς τῆς ἄγνοιας;

Αὐτοὶ οἱ προβληματισμοὶ (καὶ πολλοὶ ἄλλοι) ἀπασχόλησαν τὴν συγγραφέα στὸ βιβλίο της, ποὺ διακρίνεται γιὰ τὸ πλῆθος τῶν πληροφοριῶν του καὶ γιὰ τὴν ἀνετη ροὴ τοῦ λόγου. Ἡ συγγραφέας ἐκφράζει μάλιστα τὴν πεποίθησή πὼς μέσα σὲ λίγα χρόνια ἡ λέξη Ἰνδοευρωπαῖος θὰ ἐκπέση, ἐπεὶδὴ ἀκριδῶς οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες ἀντέδρασαν, τόσο γράφοντας καὶ ἐκθέτοντας τὸ ζήτημα, ὅσο καὶ θέτοντας «ἐνοχλητικὲς» ἐρωτήσεις στοὺς κρατοῦντες τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς Παιδείας. Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ συμβῇ καὶ μὲ τὰ ὑπόλοιπα ζητήματα, ποὺ στόχο τους ἔχουν τὴν ἀπαξίωση τοῦ ἑλληνικοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὥστε ἡ σύγχρονη κοινὴ γνώμη νὰ περιφρονήσῃ τὰ ἑλληνικὰ πρότυπα. Τὸ βιβλίο πραγματεύεται βασικὰ ζητήματα ὅπως ἡ δουλεία, ἡ ὁμοφυλοφιλία, ἡ εἰδωλολατρεία, οἱ ἀνθρωποθυσίες, ὁ ἀφροεκντρισιμὸς, τὸ Οἰδιπόδειο σύμπλεγμα καὶ ἡ καταπίεση τῶν γυναικῶν στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ κοινωνία, χαρακτηριστίζοντάς τα ὅλα ἀσύστολα ψεύδη. Γράφει χαρακτηριστικά: «Τὸ πρῶτο ὄχημα γιὰ τὴν ὑποδοὺλωση ἐνὸς λαοῦ εἶναι ὁ ἐξευτελισμὸς του. Ἐθνη ποὺ διαθέτουν ὑψηλὰ ἠθικὰ στοιχεῖα εἶναι δύσκολο νὰ κατακτηθοῦν».

Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀπάντηση στὴν γενικευμένη ἐπίθεση ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, τοῦ πολιτισμοῦ της καὶ τῶν ἀξιών της. Εἶναι γραμμένο μὲ μεγάλο σεβασμὸ στὸν ἀρχαῖο κόσμο καὶ προῆλθε ὡς ἀνάγκη τῶν Ἑλλήνων: «Καλούσης τῆς τῶν Ἑλλήνων χρείας».

Ἰωάννης Λάζαρης

ΣΤ. ΛΑΜΝΗΣ, *Μαθηματικὰ καὶ Διαφωτισμὸς ἐπὶ Τουρκοκρατίας*

Ὁ καθηγητὴς μαθηματικῶν Στέλιος Λαμνῆς πραγματοποίησε μία πραγματικὰ σημαντικὴ καὶ χρησιμὴ μελέτη γιὰ κάθε ἐνδιαφερόμενο μελετητὴ τῆς περιόδου τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ. Ἡ ἐργασία του εἶναι εὐρεῖα, ἐνδιαφέρουσα καὶ ἐμπεριστατωμένη, ἐνῶ ὅ,τι ἀναφέρει ὁ συγγραφέας τὸ τεκμηριώνει στὶς ἐπαρκεῖς ἱστορικὲς πηγές ποὺ παραθέτει. Ἐτσι κάλλιστα θὰ μπορούσε αὐτὸ τὸ σύγγραμμα νὰ ἀποτελῇ διατριβή, πληρώνοντας τὶς ἀντίστοιχες προϋποθέσεις.

Αὐτὸ ποὺ καταδεικνύεται ἀπὸ τὴν παρούσα μελέτη εἶναι πὼς ἡ ἀποδοχὴ, ἡ διδασκαλία καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς ἐπιστήμης τῶν μαθηματικῶν προωθήθηκε στὴν χώρα μας μὲ μεγάλη προσπάθεια, ἀπαιτώντας θυσίες καὶ αἵμα ἀκόμη! Οἱ πρωτοστάτες γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν στὸν ἑλλαδικὸ χώρο μετὰ ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες σκλαβιάς καὶ σκοταδισμοῦ προσέκρουσαν ἀκριδῶς γι' αὐτὸν τὸν νεωτερισμὸ τους στὴν σκληρὴ καὶ ἀδυσώπητη ἀντίδραση τοῦ ἐντόπιου ἐκκλησιαστικοῦ κατεστημένου. Κορυφαῖοι γίγαντες τοῦ νεότερου Ἑλληνισμοῦ, ὅπως ὁ Ἀνθρακίτης, ὁ Βουλγαρης,

σημεῖα στὰ ὁποῖα οἱ συλλογισμοὶ καὶ οἱ ὑπολογισμοὶ του ἀφίστανται τῆς πραγματικότητος, λίγο ἢ πολὺ:

(I) Ἡ ἐσπερινὴ ἀνατολὴ τοῦ Σειρίου τώρα δὲν συντελεῖται τὴν 1η Ἰανουαρίου, ὅπως ἰσχυρίζεται, ἀλλὰ ὁ ἀστὴρ αὐτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ἐμφανίζεται τὴν ἐσπέρα στὸν νοτιοανατολικὸ ὁρίζοντα (τῶν Ἀθηνῶν) γιὰ 35 ἐπὶ πλέον ἡμέρες μετὰ τὴν 1η Ἰανουαρίου, ὅπως μπορεῖ νὰ τὸ διαπιστώσῃ «ἰδίους ὁμμασιν». (Ἡ τελενταία ἐσπερινὴ ἀνατολὴ τοῦ Σειρίου ἐμφανίζεται περὶ τὴν 5ην Φεβρουαρίου, στὴν ἀρχὴ τοῦ λυκόφωτος, κατὰ ἡμετέρας παρατηρήσεις ἐπὶ σειρά ἐτῶν σὲ «ἀνοιχτὸ» ὁρίζοντα τῶν Ἀθηνῶν).

(II) Στὴν παράγραφο 2 τῶν σχολίων του ὁ κ. Δ.Π.Δ. ἐλαμβάνει ὡς ἀφετηρίαν τῆς χρονολογήσεώς του τὸ μέσον τοῦ Αὐγούστου, διότι –λέγει– οἱ ἐποχικοὶ ὁόρειοι ἄνεμοι τῆς Μεσογείου (κοινῶς μελέμια) πνέουν τὸν Αὐγούστο. Ἦτο ὅμως γνωστὸν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνεμοι, «οἱ ἐτησίοι» ὅπως ἀναφέρονται σὲ ἀρχαῖα γραπτὰ, ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν θερινὴ τροπὴ τοῦ Ἡλίου καὶ πνέουν μέχρι περὶ τὴν ἐαρινὴ ἰσημερία [(Θαλῆς Μιλήσιος), Ἡρόδοτος, Διόδωρος Σικελιώτης]. Μὲ τὰ δύο αὐτὰ ἐπὶ πλέον στοιχεῖα (χρόνος ἐσπερινῆς ἀνατολῆς Σειρίου καὶ πιθανότης πνοῆς «τῶν ἐτησίων» καθ' ὅλο τὸ θέρος) ἡ χρονολόγησις τῆς παραγρ. 2 τῶν σχολίων του δὲν εὐσταθεῖ, καὶ ἡ πρὸ 10.000 ἐτῶν ἐποχὴ ποὺ προσδιορίζει εἶναι αὐθαίρετη.

(III) Ἐνεκα τῆς προαναφερθείσης διαφορᾶς ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς ἐκδοχῆς τοῦ σχολιαστοῦ μας περὶ τοῦ χρόνου τῆς τωρινῆς ἐσπερινῆς ἀνατολῆς τοῦ Σειρίου, ἢ κατ' αὐτὸν ἐποχὴ τοῦ Ἡρακλέους

ὁ Θεοτόκης, ὁ Μοισιόδακας, ὁ Κούμας, ὁ Καΐρης κ.ἄ. ἀγωνίστηκαν ὄχι μόνον ὡς ἐπιστήμονες καὶ παιδαγωγοὶ ἀλλὰ καὶ ὡς ἰδεολογικοὶ μαχητὲς γιὰ τὴν προάσπιση τοῦ ἔργου τους πληρώνοντας τὸ βαρὺ ἀντίτιμο συχνά.

Εἶναι πολὺ εὐχάριστο τὸ γεγονός πὺς ἓνας λειτουργὸς Μέσης Ἑκπαίδευσης γνωρίζει καὶ δημιουργεῖ τὴν περιπετειώδη ἱστορία τῶν μαθηματικῶν στὴν Ἑλλάδα, τῶν ὁποίων ἡ διδασκαλία σήμε-
ρα θεωρεῖται αὐτονόμητη. Τὸ διδρίο εἶναι ἀπλᾶ γραμμένο καὶ διατυπωμένο, προκειμένου νὰ εἶναι προσιτὸ στὸ εὐρὺ κοινόν.

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΨΑΡΑΣ, Ὁ ἀφελληνισμὸς τῶν Ἑλλήνων

Ὁ συγγραφέας τοῦ διδρίου καταπιάνεται μὲ ἓνα δύσκολο ἔγχειρημα. Ὅπως δηλώνει καὶ ὁ ὑπό-
τιτλος τοῦ διδρίου «2.000 χρόνια διωγμοὶ καὶ προκαταλήψεις κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ», περιγράφε-
ται σὲ ἓνα κείμενο δοκιμακὸ ἢ μακρὰ κακοτυχία τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας, ποὺ ὀφείλε-
ται στὸ πέρασμα δεσποτικῶν καὶ θεοκρατικῶν ἐξουσιῶν ἀπὸ τὸν τόπο μας. Στόχος αὐτῆς τῆς μελέ-
της δὲν εἶναι ἡ ἱστορικὴ καταγραφή οὔτε ἡ φιλοσοφικὴ ἀνάλυση, ἀλλὰ ἡ ἀνάπτυξη ἑνὸς ἥπιου
προβληματισμοῦ ποὺ ἀπευθύνει στὸν ἀναγνώστη σκέψεις, θεωρήσεις καὶ ἐρωτήματα, γιὰ νὰ κα-
ταλάβουμε τὰ αἷτια ποὺ ὠδήγησαν τοὺς Ἑλληνες στὴν παρακμὴ καὶ τὴν ἀλλοτρίωση.

Κατὰ τὴν ἱστορικὴ διαδρομὴ ἀπὸ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους στὸν χρῑστιανισμό, ἀπὸ τὸ Βυζάντιο
στὴν τουρκοκρατία, ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ Διαφωτισμὸ στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ ἀπὸ τὴν ὀθω-
μανικὴ κατάρρευση στὴν γενοκτονία τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἄλλων ὑπόδουλων στοὺς Τούρκους
λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, παρουσιάζεται ἓνα λογικὸ σκεπτικόν, ἀλλὰ καὶ ἐκφράζεται μία ψυχικὴ διάθε-
ση ἀνάπτυξης τῶν βαθύτερων λόγων ποὺ ὀδηγοῦν στὴν συνειδητοποίηση, ὅτι ὁ Ἀνθρωπισμὸς εἶναι
συνώνυμο τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Σημεῖώνει χαρακτηριστικὰ ὁ συγγραφέας: «Τὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα ἔχει
νὰ ἀντιπαλέψῃ μὲ πάρα πολλὰ ἀκόμα, ἔως ὅτου κατοχυρώσῃ γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα τὸ νέο μο-
ντέλο ζωῆς. Οἱ πλάνες δὲν ἀπουσιάζουν. Μπορεῖ νὰ στέργῃ μὲ τὰ παρόντα, ζητᾷ ὅμως τὰ βέλτιστα,
καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ζητούμενο».

Ἀλέξανδρος Μήτσιου

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΟ: Στὸ προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Δ», στὸ ἄρθρο «Σύντονον, τὸ ἀρχαῖκὸ σα-
ντούρι», σελ. 17509, στίχ. 3ος ἀπὸ τὸ τέλος ἀντὶ «βάρβιζον» νὰ διορθωθῇ «βάρβιτοι». Οἱ φω-
τογραφίες του ἐν λόγῳ ἄρθρου εἶναι τῆς κ. Φέης Μπρά.

• Στὸ τεῦχος 262, σελ. 17128, ἀνεγράφη ἐσφαλμένα ὅτι ἡ Μαρία Κάλας ἦταν Λευκαδίτισσα.
Τὸ ὁρθόν εἶναι ὅτι ἡ μεγάλη ἀοιδὸς γεννήθηκε στὴ Νέα Ὑόρκη, φυσικὰ ἀπὸ Ἑλληνες γονεῖς.

στὴν παράγρ. 3 τῶν σχολίων του δὲν ἀνάγεται στὴν -5.000 ἀλλὰ στὴν -7.400 περίπου χρονικὴ περίοδο.
 Ὡς πρὸς τὴν ἀποψη τοῦ κ. Δ.Π.Δ., ὅτι κατὰ τὸν Ὅμηρον ὁ Σείριος ἐπὶ Τρωϊκῶν ἀνέτελλε τὸ φθι-
νόπωρο τὰ θράδια (παράγρ. 3), τοῦ ὑπενθυμίζουμε ὅτι οἱ Ὅμηρικὲς λέξεις «νυκτὸς ἀμολγῶ» (Ἰλιάς,
X28) δὲν σημαίνουν ἀπλῶς «τὸ θράδι», ἀλλὰ «τὸ θράδι ὅταν ἀρμέγων» (τὰ πρόβατα)· εἶναι δὲ γνωστὸν
ὅτι τὰ πρόβατα τὰ ἀρμέγων -διαχρονικῶς- ὄχι μόνον τὸ σούρουπο ὅταν γυρίζουν στὴν στάνη, ἀλλὰ καὶ τὰ
ξημερώματα πρὶν ξεκινήσουν γιὰ τὴν βοσκή.

Ἐξ ἄλλου ἡ ὁρθὴ καὶ κατάλληλη ἀξιολόγηση ἀρκετῶν ἀστρονομικῶν στοιχείων τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν
γρᾶπτῶν ἀποκαλύπτει ὅτι οἱ ἀστρονομικὲς γνώσεις κατὰ τὴν ἑλληνικὴ παναρχαιότητα στὸν κυρίως ἑλλη-
νικὸ χῶρον ἦσαν πολὺ ὑψηλότερον ἐπιπέδον ἀπὸ ὅ,τι γενικῶς πιστεύεται· ἐπίσης δείχνει ὅτι τότε ἐγνώρι-
ζαν νὰ διακρίνουν τὴν πραγματικὴ (κατὰ τὸ λυκανγές) πρώτη στὸν ἐτήσιο κύκλο ἀνατολὴ τῶν λαμπερῶν
ἀπλανῶν ἀστέρων (π.χ. βλ. «Δ» τ. 254 / Φεβρ. 2003, σ. 16525-16537), τὴν ὁποία δὲν συνέχαν μὲ τὴν ἐσπε-
ρinh ἀνατολή τους, ποὺ ἐμφανίζεται ἐπὶ πολλὰς διαδοχικὰς ἐσπέρες.

Πάντως εὐχαριστοῦμε πολὺ τὸν συγγραφέα κ. Δημ. Π. Δημόπουλο, γιὰ τὸν κόπο ποὺ ἔκανε νὰ σχο-
λιάσῃ τίς ἐργασίες μας.

Διον. Γ. Καλαμπαλίκης
Διδάκτωρ Ἱατρικῆς Α.Π.Θ.